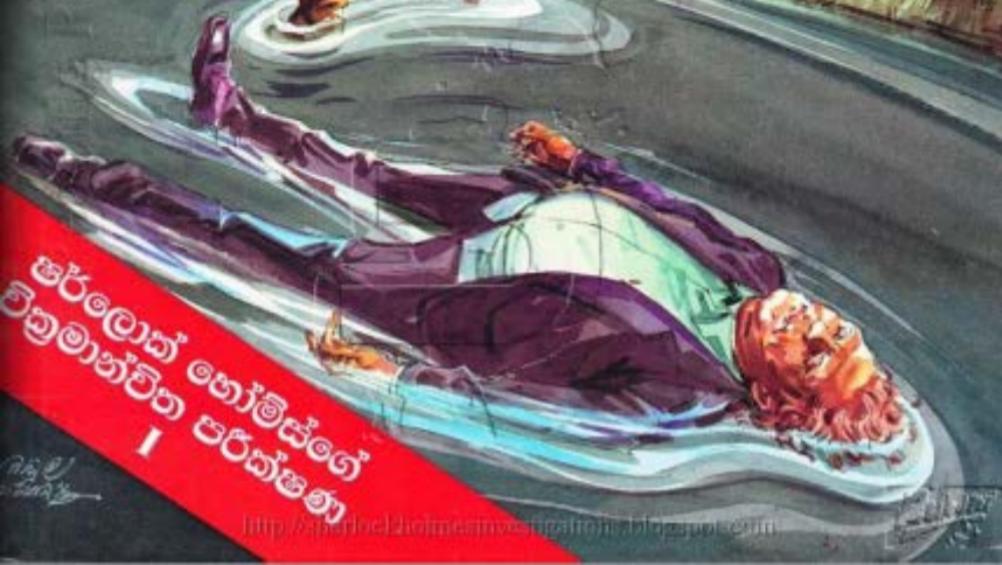

ආතර කොනන් ඩොයිල්ගේ

ඉන්දුනීල මානිකභය

වහ්දන මෙන්ඩිස්

ඡර්ලයෝ හෝම්ස්ගේ
චොලාන්ට්‍රා පරිත්‍යාලා

Reading Purpose Only, I Not For Print.

ඉන්දනීල මාතිකසය

පරුලොක් තෝමිස්ගේ
විෂමාන්විත පරික්ෂණ

විජ්දන ලේපකීක්ෂණ විරත්මක හා කරවිරහසු

හටකයා - තීජ්-විශ්‍රා විංචිල ග්‍රැන්ඩ

විද්‍යා ප්‍රක්ෂේප - පුරාධින් දිධිමල

කෙරී නායා - විභා යෝගයාදීය

නොවුන් සඩ්කයා - අව්‍යාහාර්දී දුරකථන කිහිපය, තේරු දියුම්පත් අව්‍යාහාර

පරවිරහසු (පරෙලුවක් සොකිඹ් කාරු)

ආකෘති භාපය

සිල් රාජ්‍ය දෙළඹනු

බිජ්‍යාපු මිශ්චිඛා

මිලදිය අංශෝද්‍ය සාර්ථි දැන්

ඩේ දෙළඹනු

ඇංජිනෙරු අධිකාරීය

විභා රී ආ එරුය

ඉංජිනේරු මූල්‍යකාරීය

බිජ්‍යාපු සිංහල

ඉංජිනේරු පරිජ්‍යාවය

බිජ්‍යාපු පැවත්තිල්

පරෙලුවක් සොකිඹ් ආරුදු එයි

ඉංජිනේරු පැවත්තිල්

බිජ්‍යාපුලාව එරෙහිව පරෙලුවක් සොකිඹ්

වැයැක තීජ්-භා

වැඩ විභාජාය

රුඩුවිත පැංශී සඟ

රුඩුවිත පැංශී පිළුවිත

ඇංජිනේරු දෙපාර්තමේන්තු

බිජ්‍යාපු පැවත්තිල්

ඉංජිනේරු පැවත්තිල්

ඇංජිනේරු (ඇංජිනේරු)

ඇංජිනේරු පැවත්තිල්

විජ්‍යාපු පැවත්තිල්

සැක්‍රේටෑරිය

සැක්‍රේටෑරිය

සැක්‍රේටෑරිය රුඩු රාජ්‍යාධාරී

වැඩ සඟ අංශී දුදුම් විභාජාය කේශීල

මොරිය

රුඩු පරිජ්‍යාව අංශීයන්

කෙරී නායා පුංචි

බිජ්‍යාපු පැවත්තිල් පැවත්තිල්

ඉංජිනේරු පැවත්තිල් පැවත්තිල් කෙරී නායා - (රුඩු සාක්ෂි සඳහා - 2008)

ඉංජිනේරු පැවත්තිල් පැවත්තිල් කෙරී නායා // - ගෙවදුරු මිදාවලි

- (රුඩු සාක්ෂි සඳහා - 2009)

ඉංජිනේරු පැවත්තිල් පැවත්තිල් පැවත්තිල් III - ඩැ දිං පාඩ් මිය

ඉන්දනීල මාත්‍රිකය

ඡර්ලොක් හෝමිස්ගේ
විතුමාන්වත පරික්ෂණ

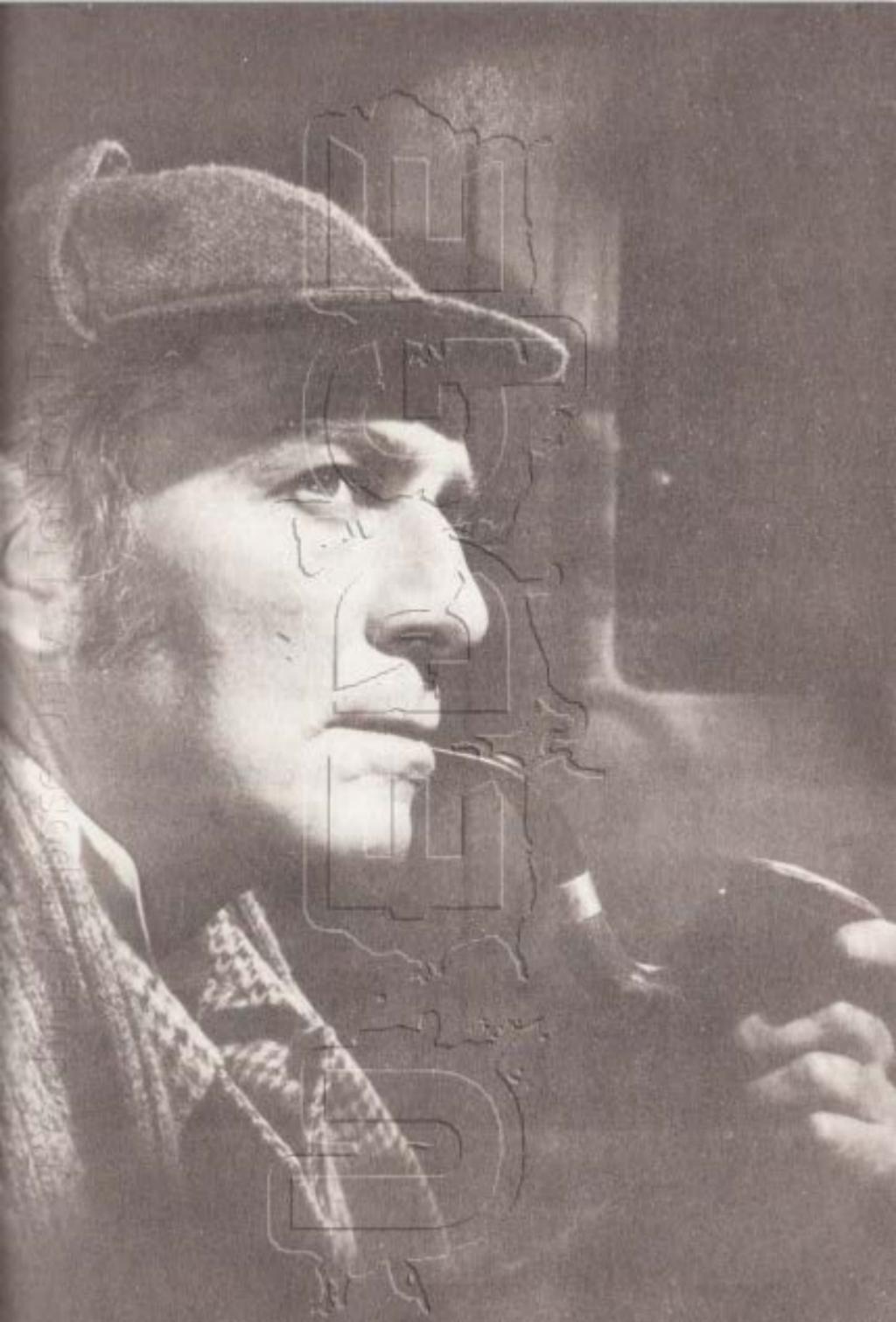
ශ්‍රීමත් ආචර කොන් බොධිල්ගේ
**THE ADVENTURES OF
SHERLOCK HOLMES**

අසංක්ෂිප්ත පරිවර්තනය
වන්දන මෙන්ඩිස්

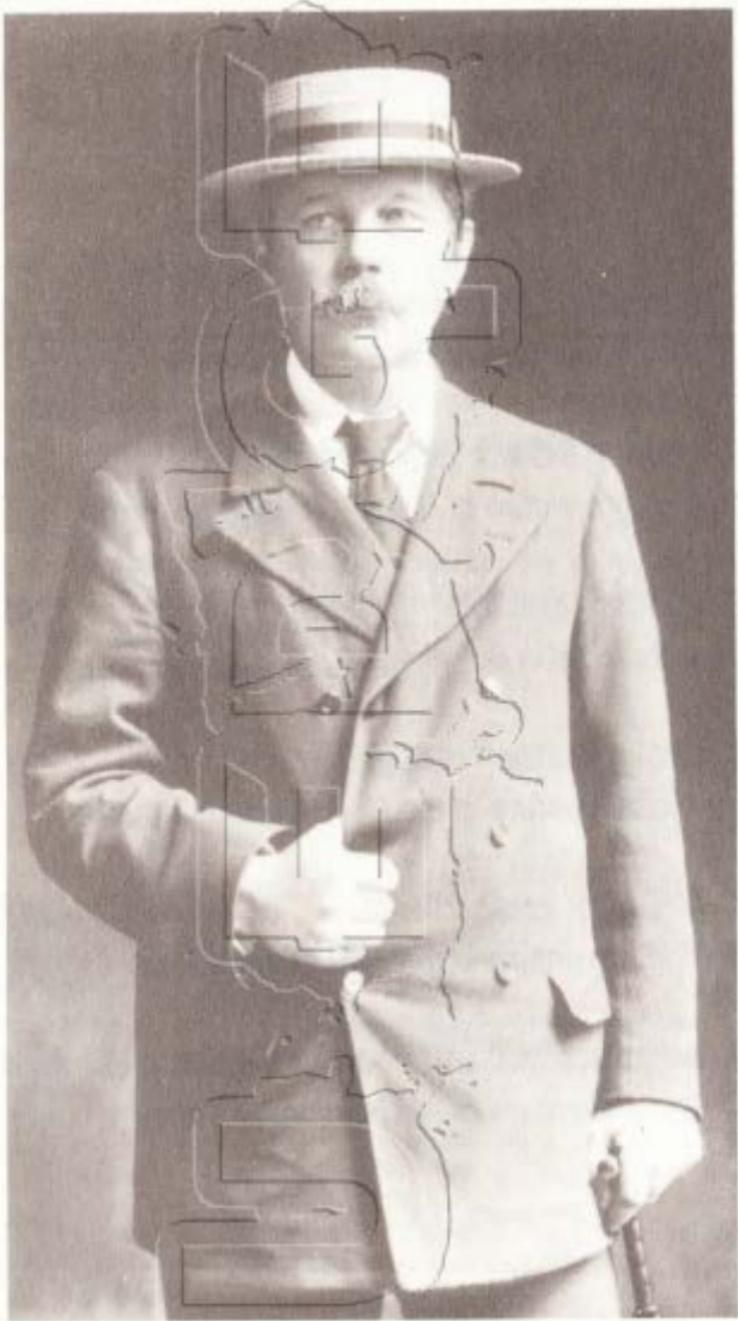
වන්දන මෙන්ඩිස් ත්‍රත්‍යා
141/2 දුව පාර, විද්‍යාගාල, කොළඹ

	පටුන	
1.	ඉන්ද්‍රනිල මාණිකනය <i>The Adventure of the Blue Carbuncle</i>	9
2.	බම් දුම්රියේ අහිරහස් මරණය <i>The Adventure of Bruce - Partington Plans</i>	48
3.	අධිරන් ඇඩ්ලර් <i>A Scandal in Bohemia</i>	99
4.	රතු හිසකෙස් ගැටවුව <i>The Adventure of the Red Headed League</i>	141
5.	බහිසුත්තු අත්දැකීමක් <i>The Adventure of the Five Orange Pips</i>	185
6.	බොස්කම්බ නිමිනයේ බේදවාවකය <i>The Adventure of the Boscombe Valley</i>	216

<http://sherlockholmesinv.com> සාර්ලෝක් තොමිස්

Reading Purpose Only, Not For Print

శెర్లాఫ్ హమీన్ ఇంజినీయర్స్ లిమిటెడ్

මුන්දුනීල මාණිකය

FBI Print

“මබට ගුහ තත්ත්වක් සහ ක්‍රිජිමන් නව වියරක් වේචා ප්‍රෝලැන් හෝමිස් මහජ්‍යයා!

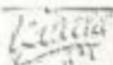
තත්ත්ව උත්සවය පුදුවි දෙවෑනි දිනයේ බෙකර් විටියේ අපේ කිව්‍යනට ගොවවැදි, මූග් මිනු මුදලාක් හෝමිස්ට, මම ආහිජන පරිනැමුවෙමි.

අම් පැහැති පිටපත්‍යකින් යුතුයි සිටි මගේ මිනුයා, යෝජාවේ ප්‍රතිර සිටියේය. මුදුගේ දකුණු ඇඟැස්, අනේ දුරින් කිව්‍යනේ ක්‍රිජිමන් යොදාගත් පැයිප්ප අඩංගු රාක්ෂකයයි. කොම ගැලුවේ ප්‍රාන්තු පොඩි වූ පුවත්තන් කිහිපයක්, අසලින්ම තිම දමා කිහිණි. යයෝජාවට තුදුරින් වූ එම පුවත්තක එළුලා කිව්‍යනේ, කිහිරි වූ කර පැහැති කිස්වැසුමකි. ජවිමන් පෙනුවේ රුදුදුන් තනා කිව්‍ය එහි, ඇත්ත් කිහිපයක්ම පර්දු වී ඇති අපුරු මම දුටුවෙමි. බොහෝ පාලයක් කිස්සේ පාවිච්චි කොට ගෙවී යාම තිසා, එයට ලැබි කිව්‍යනේ අවලක්ෂණ පෙනුමකි. පුවත්ත මත, කුඩා දේ අලෙන අපුවන් ද උත්තල කාවය ද විය. කිස්වැස්ම හෝමිස්ගේ පරික්ෂාවට ලක්වෙමින් කිව්‍ය බව එයින් මම අවහා ගතිමි.

“මබ පරික්ෂායක යේදිලුවිගෙයි, මගේ පැමිණීමෙන් මබට බාධා වෙනවා නොදා?”

“කියි ප්‍රශ්නයන් නෑ විවේයන්. පරික්ෂායෙන් මා හොයාගත් කරුණු ගැන පාකවිජා කරන්නා, මිනුලරක් ඉන්න එක කොයිනරම් සැඹුවක් ද? මේක බොහෝම පුරු කාරණයක්. ඒ වූන්න් සින් අදාශන්නා ලක්ෂණ සහ උගත පුතු කරුණු කිහිපයන් මේක නැත්තෙම නෑ.”

හෝමිස් පැවසුවේ කිස්වැස්ම දෙසට ඇහිල්ල දිග කරමිනි.

හිත සංකීර්ණවේ සිනම් කොනුග්‍රම් විද ද යන් රහෙල් විදුරුවල අයිස් කැට පවා යැදී හිඳිනි. හිති උදන වින දැන් දිගුකොට, මම සිනලෙන් හිටුවූ හිය දැන් උදුස්සම් කර ගතිමි. අනුතුරුව මට පුරුෂරුදු හානියි පුවුවේ හිඳගතිමි.

"මේක බොහෝම අහි-සක දෙයක් විශේ පෙනුණට, මට හිඳෙනවා ගොම්ස් මේකට සෑම්බනධිව මොකක් හරි තිබුපුණු සිදුවීමක් ඇති කියල. මොනවා හරි සායානක අපරාධයක් හෙළිකරගත්න ඕස්ට උදුවෙන සෞචුවාව මේක ලේන්න ඇති කියලා මට සිනෙනවා."

"නෑ නෑ. කිසිම අපරාධයක් නෑ" ගොම්ස් කිවේ සිනාසෙමිනි.

"වර්ග යැනප්‍රම් කිහිපයක ඇඩි ඉඩාරුයක් ඇතුළන ලක්ෂ හතුලිනක ජනනාව උරෙන් රුර ගුරී තිවන්වෙන්න හියාම, මේ විශේ දෙවිල් සිදුවෙනවා. මේ තරම් විශාල ජන සංඛ්‍යාවක් එකට ගැවෙමින් තිවන්වෙන සුමාරුයක, ඇතිවෙන්න පුරුවන් ක්‍රියා යහු රේවායේ ප්‍රතිශ්‍රියා ගණනා අයිමිනයි: ඒ ඇතිවෙන්න පුරුවන් සිදින් විවිධාකාරයි. මේ අතරේ ඉතාම විස්මූරුතාක, සින් කැඳුණින ආකාරයේ සිදුවීම් පවා, අපට බෙඳුපෙළුරාක්ෂුවෙන්න පුරුවනි. නමුන් එවා භුම් එකක්ම අපරාධ වලට ස්මින්ද නෑහැ. එවැනි සිදුවීම් මේට කළින් අප හමුවට ඇවින් හියෙනවා නේද එවාවියන්?"

"මට් එක හරි. මෙයේ සටහන් ගොනට ඇතුළු කළ අනිමි රාජ්‍යභා හයෙන් තුනක්ම, කිසිම ආකුරුයකින් අපරාධ යයි කිව හොඟුකි රේවා."

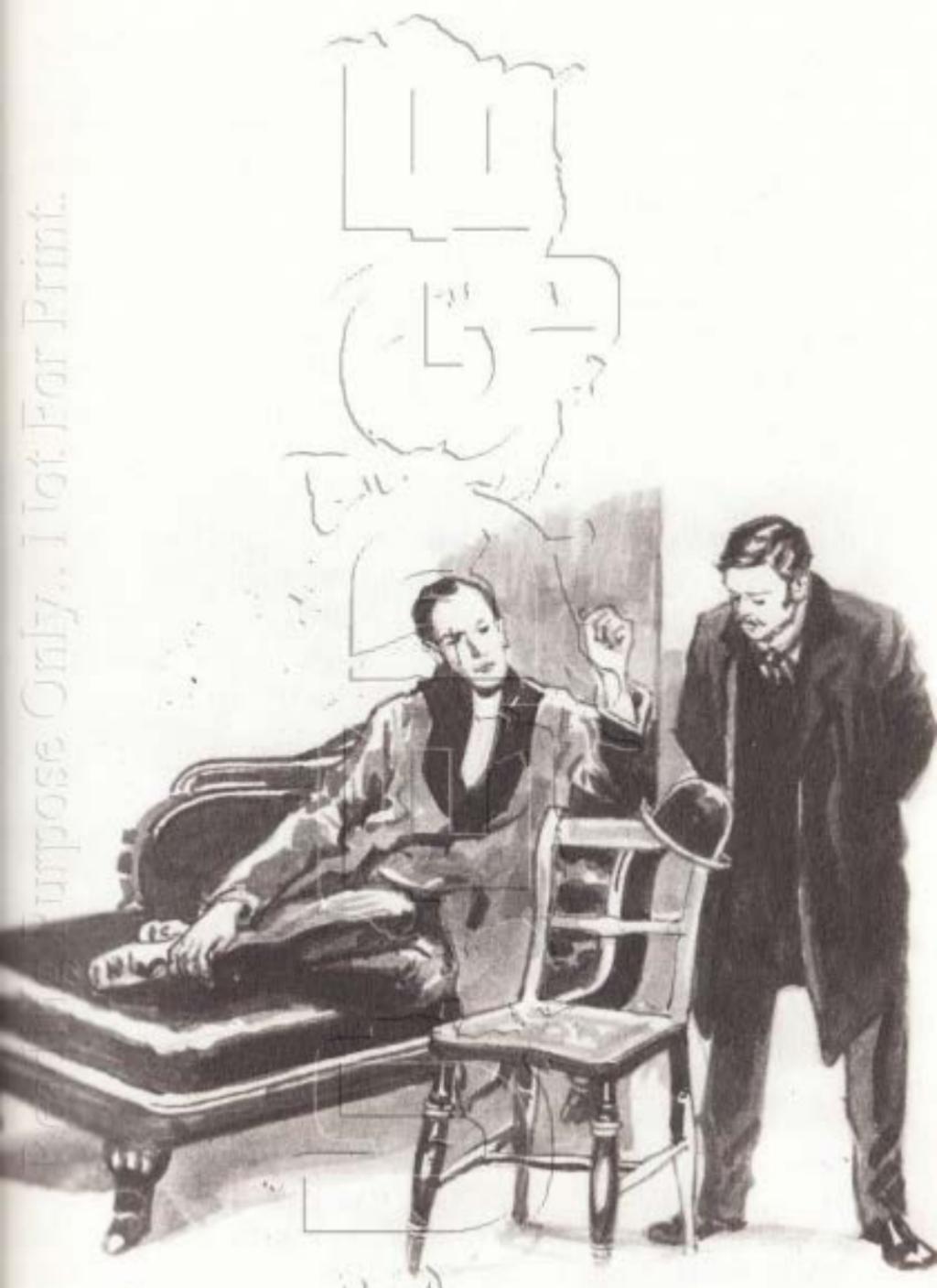
"හරියට හරි. මේ පුරු සිදුවීමන් ඒ කාණ්ඩයටම වැවෙන එකක් බවට යැකයක් නෑ. මෙක හඳුනුවා නේද සිටර්සන්? අර ආරක්ෂක හටයා?"

"මට්?"

"මේක අන්න මුහුට ලැබුණු රය සංස්කේතයක්."

"ඒ කිවවේ මේ හිස්වුසම අයිනි මුහුටද?"

"නෑ නෑ. මේක මුහුට ඡම්බවලා හියෙනවා. අයිනිකාරයා කුවද කියල හඳුනාන්නේ නෑ. ම- ඔබෙන් ඉල්ලා සිටිනවා මේක කාගෙදේ කබල හිස්වුසමකා කියල සිනන්නේ නෑතුව්, මුද්දිය අවදි කරන ගැටුපුවක් ලෙස සලකා විමසා බලන්න කියල. එක

II. "මට නිතහවා හෝමස් මේක මොනවා භරි හයාහක අපරාධයක් හෙළිකරගන්න ඔබට,...."

මෙහේට ආවේ කොශේල්ද සිඛලු ම. මුලින්ම සියන්තම්. නාත්තල් ද්‍රියට එලිවෙන්න පාන්දර, මේක මහුව හමුවූනේ හොඳ තරඹාරු පාන්තයෙකුන් යමගයි. දත් මේ වෙළාව වෙනසාට, පාන්තයා නම් පිටර්සන්ගේ උපනේ රෝස්ට්‍රේ වෙනවාට සිසිම සැකයක් නෑ. මට දෙනගන්න ලැබුණු කාරණ මෙන්ක මේවායි වොටිසන්.

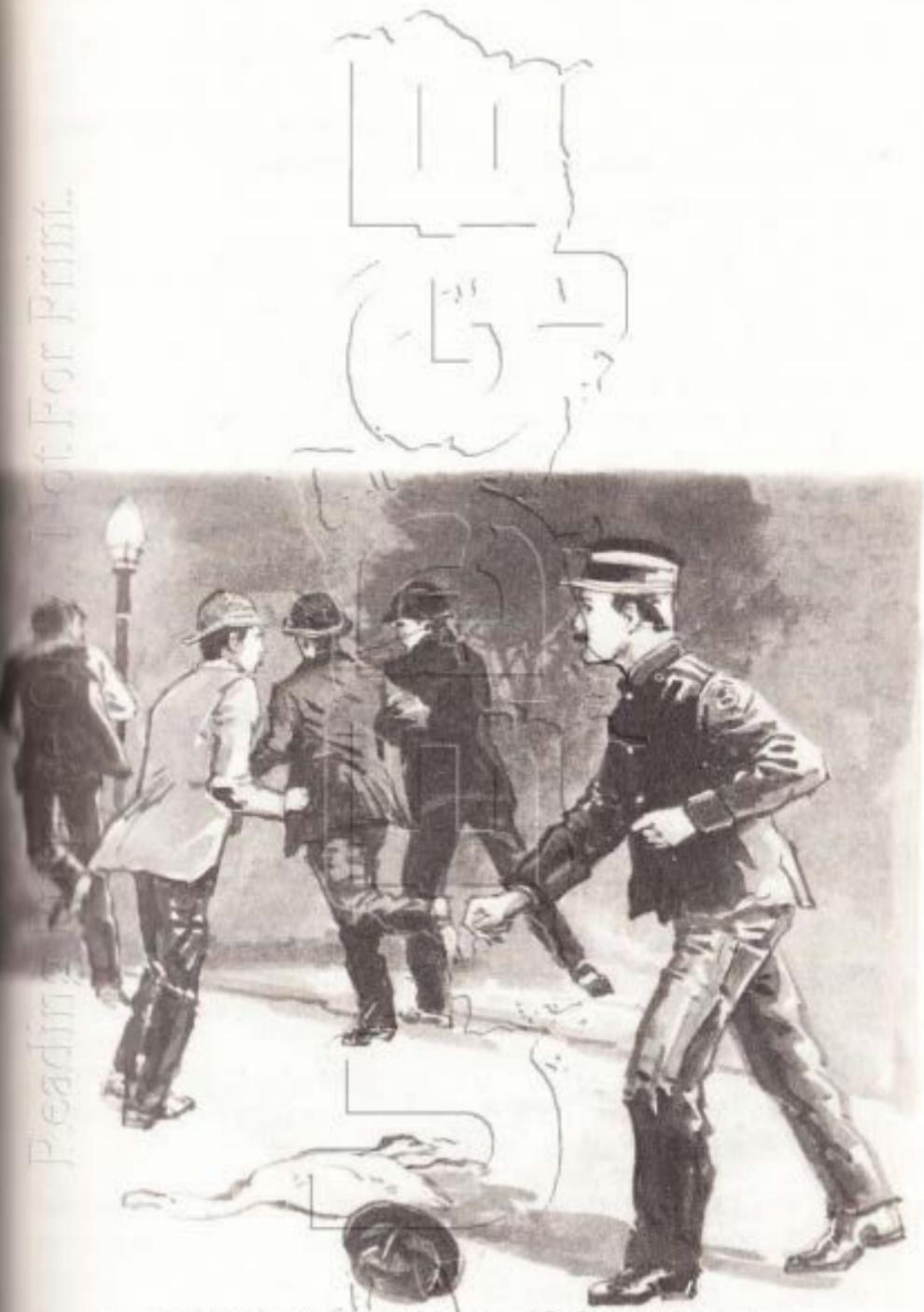
එහි දත්තවා පිටර්සන් බොහෝම-අංක කොනෙක්. මහු ප්‍රියි සාදයකට සහභාගි වෙලා, නාත්තල් ද්‍රිය උදේ පාන්දර ගෙදර එමන් හිටියා. මහු ආවේ පොදුන්තැම් කොට්‍ර පාර දිගේ. මහු ඉදිරියෙන් තරමික් උස පුද්ගලයෙන් පුදු පාන්තයෙක් කළේ තෘප්‍රාගෙන එන හැරී, ගැස් ලාමිපුවි එමියෙන් පිටර්සන් දුවුවා. මේ තැනැත්තා ගමන් කළේ, විකක්-එහාට මෙහෙර විසිනේවි වියේ.

ගුරු විටියට හැරෙන හන්දියෙදී මේ මනුස්සයන්, හන්දියේ ගැවපුණු ව්‍යාධින් සිහිපලදෙනාස්කුන් අතර ආරවුලන් හටගැනුණා. උන් එකක් එල්ල කළ පහරට, එමනුස්සයාගේ හිස්විස්ම ගැලුවෙලා නිම වැටුණා. මහු මොකද කුලේ, ව්‍යාධින්ගෙන් ආරක්ෂා විමේ අදහසින් සුරයටිය ඉහළට එසෙවිවා. ජ්‍යෙ වැදුණා ලි හිඹුණ සාපුපුවක, පුදර්ගත කුවුට්ටේ විදුරුවේ. විදුරුව කුඩා වි හියා. මේ පුද්ගලයා ව්‍යාධින්ගෙන් බෙරා ගැනීමේ අදහසින් පිටර්සන් ඉදිරියට දිවිවා. අර මනුස්සයා දක්නා හිල ඇඳුමන් හැදෙන් ආරක්ෂා හටයෙක් තමන් හිටි ඇත්තානට දුවිගෙන එන හැරී. තමන්ගේ අනින් විදුරුවක බේදා, හිජියට පත්වෙලා හිත් ඒ මනුස්සයා, පාන්තයෙක් එතැන් දමලා පැනාල දිවිවා, රොටින්හුම් කොට්‍ර පාරට සම්බන්ධ අනුරු පසු මාවින් රාජියක් තියෙනවා නේ. මේ මිනිහා එවා අයෙසන් අනුරුදත් වූණා. කිටර්සන්ට දකුපු ගමන් අර ව්‍යාධි රිකන් පැන දිවිවා. අන්තිමට- මෙහුක්ද-විශේෂී සංග්‍රාම හුමියේ හිස් පිටර්සන්ට ලැබුණා ජය සංස්කේත දෙකක් - ඉකාම විරිනා නාත්තල් පාන්තයෙක් සහ පරිදු වූ හිස්විස්මක්”

“ලිං මහු නොවුදීම අයිතිකාරයට ආපහු හාරුදන්න ඇති?”

“මිනුයා ප්‍රයෝග තියෙන්න එතැනැයි. පාන්තයාගේ කකුලේ කුඩා කාමිපතක් තුළකින් ගැටුගහළ හිඹුණා. ඒකේ සඳහන් වෙලා තිබුණා “හෙනර් බෙකර් මූන්මිය වෙන” හියලා. එට අවනරට හිස්විස්මේ ඇනුම වාචියේ H.B යන අනුරු දෙක පියා ඇති බෑං කියවෙන්නන් පුරුවනි. මේ කාරණ දෙක අනුව අයිතිකරුවා කුවුද

Reading for Print.

ii. ଶିରମନ ଦ୍ୱାରା ତଳା ରୁ ପଢ଼ିବି କେବଳ ଏହା ହିଲା।"

කියලා අපට හොඳින් මෙහෙරුම් ගැනීන පිළිවින්. නමුත් මේ නගරයේ බෙකරුලා දහස් ගණනක් ඇති. මෙන්ම බෙකරුලා දිය ගණනක් ඇති. ඉතින් තැනිවුණ බවුවේ අධිකාරියා මොන මෙන්ම බෙකරද කියලා හොයාගෙන්න එක පහසු වැඩක නොමෙයි."

"පිටරසන් එට පස්ස මොකද කළේ?"

"මේ මුළු පූජා ප්‍රසේ ගැන ලෙඛු උනහ්දුවක් දක්වන කොනොක් බව පිටරසන් දැන්නවා. මූල්‍ය න්‍යාල් ද්‍රව්‍ය උදේශ සිස්වැයේම සහ පාස්ත්‍රය දෙකම් ආ ලැයට අරගෙන ඇවා. අද උදේශ වන තුරු අපි පාස්ත්‍රය නියාගෙන බැලුවා. සිම වැටෙන කාල මුණ්න් උඩ් තවත් හියාගෙන්න එක තුළුවට යුරු තැනැ. තවත් පරණ හොකර උඩ් ඉක්මිනින් ආහාරයට ගැනීම පූදුපූ බව මට පෙනි හියා. ඒ සින්දු මේ පාස්ත්‍රය පිටරසන්ටම හාරුන්නා. න්‍යාල් හෝජනය අඩිමුණු අරම්භයෙන්ම සිස්වැයේම මා ලැය සියාගෙන්නා."

"මූල්‍ය ප්‍රවිත්පතේ දැන්වීමක්දමල තිබුමෙන නැදුදා?"

"තැනැ"

"මූල්‍ය ගදුනාගැනීමට මොනවදී ප්‍රකාශ මැයියුණු හෝඩුවාවලද?"

"නිරික්ෂණ මගින් අපට ගා භැඳි නිගමන පමණයි."

"ඒ හියන්ගේ මූල්‍ය සිස්වැයේමෙන්ද?"

"අන්න හටි"

"මම විහිජ කරනවා මෙයුම්ස. මේ කබල සිස්වැයෙමෙන මොනවා මොයා ගන්න ඇ?"

"මෙන්න වොටිසන් මා සියුම් දේ පරික්ෂා කරන උත්තල කාවය. ඔබ දැන්නවා මන් කරුණු හොයෙන්න මා අනුගමනය කරන කුම මොනවද කියලා? මම සිස්වැයේම අධිකි පූද්ගලයා ගැන, මබට මොයා ගා භැඳි කරුණු මොනවාද කියලා බලන්න."

මම සිස්වැයේම අතට ගෙන, එය ඒ මේ අන හරවා පරික්ෂා කර බැඳීම්. එය කඩ පැහැනී ගෙල්ට විලින් තැනු, සාමාන්‍යයෙන් නිහාර දෙවුන්ලේ මැගනොපදි දිකින්හාට ලැබෙන ආකාරයේ සිස්වැයෙන් විය. එහි හිස් පළදින හොටස රුම් වූ අකර බොහෝ කාලයක් නියෝග පාවච්ච කර නිවු බව පැහැදිලිවම පෙනින. එහි අනුර

පැත්තේ රණ පැහැඳි යේදී පාරියක් අල්ලා තිබුණ්න, එය දුර්වල්වී සිටියි.

හිස්ටූඩ්ම නිෂ්පාදනය කළ ආයතනයේ නම සඳහන් ලෙබලයක් එහි නොවිය. කොයේ වෙනත් අභ්‍යමය සඳහන් කළ පරිදි H. B. යන අකුරු ඇතුළු පැත්තේ ලිඛා හිටියි. එහි වාචියේ හිස්ටූඩ්ම එල්ලා කැපීම හිකිස කුඩා සිදුරුණ් විද ඇති අපුරු මම තුළුවම්. කොයේ වෙනත් හිස්ටූඩ්ම ගැලුවීයාම් වැළැඳවීමට, නිකට සර්ජා දුමිය හැකි ඉලාසරික් පරිය එහි නොවිය. ඒ හැරුණු විට මට දකින්නට ලැබුණේ, වාචියේ තැනින් තැන පරිදු වි ඇති අපුරුත්, හිස්ටූඩ්ම පුරා දුවිලි එකතු වි ඇති සැටින්ය. එහි මුළුම් වාචියක් තැනවිල පැල්ලම් රෝසක් සැදි හිටියි. එවා වැඩිමේ තුරුවෙන් පැල්ලම් මත කෙටි පැහැඳි තින්න ආලේප කර ඇති බැවි මම දුටුවෙම්.

"මට නම් මොහුන් පෙනෙන්න නැ."

හිස්ටූඩ්ම භෝම්ස අතට අද්මින් මත් කිවෙම්.

"ඇත්තම කියනවා නම් ටොටිසන්, ඔබට හැම දෙයක්ම පෙනෙනවා. නමුන් ඒ දේවල් විලින්හර්ඩ්කාඩුඥුලට නිගමනයකට ප්‍රාග්ධන මත අපොහොසන්. නිරික්ෂණය කළ හැකි දේවල් විලින් සිංහලි නිගමනයකට එම අනින් මත දුර්වලයි."

"එහෙනම් කරුණුකරල මට කියන්න මේ හිස්ටූඩ්මෙන් මතට සියන් පුර්වන් මොනවද කියල"

"බැඳු බැඳුමටම පෙනෙනවා මේක අයිති පුද්ගලයා මුද්ධිමන් පෙනෙනක් බව. අවුරුදු තුනකට පමණ ඉහතදී මහු භෞද වන් පාඨාජායන්කම් තිබුණු කොනෙක්. නැමුණ් දැක මහුට අහේහි කාලයක් උපිලදි හියන්නා. ඉස්සර මහුට භෞදුරුදක්නා තුවිණ්ක හිටිල කියනවා. නමුන් දන් එකත් තැනක් අඩවි ගොස් ඇති බව කියන්න ගුරුවනි. මේකට හේතුවන් බොහෝවිට ආර්ථික අනින් දුර්වල බවකට ගැඳවුනීම විය හැකියි. මහු එහෙම තනින්වයකට පත්වුණේ යම් සාහිකර බලපෑමක් තිසා - බාගවලාවට මත්පැන් වලට ගුරුවනිවීමක් තිසා වෙනත් පුර්වන්. මහුගේ බිරිදු මහු කොරෝ දුස්පිත ආදරයන් තැනිවි ශිහින් බව පැහැදිලියි. එකට හේතුව මුළුගේ බිමන්කම වෙනත් පුර්වන්."

"මෙහෙතුවා හෝමිස්?"

"ආන්ම ගොරවය යිකගත යුතුයි කියන හැඳිම, තවමත් යම් පමණකට මහුගේ හිනේ තියෙනවා. මහු නීයායිලි එවිනයක් ගත කරන සොහොස් නොමෙයි. එලිමහන් ඇඟිදින්න යන්නේ පටා කළාතුරකින්. මැදිවියේ සොහොස්, මහුගේ හියෙනයේ තරමක් පුදුවේලා. දින කිහිපයකට කළින් සොල්වය ක්‍රේපචිය ගෙන තියෙනවා. මහු හිසේ ආලේප කරන්නේ දෙනි සුවඳ කුවු ක්‍රිම ආලේපයක්. එව තමයි මේ හිස්වැසුම් එයිනිකරුවිනි ගැන තියෙනින වශයෙන් කියන්න පුරුවන් කරුණු. ඒ අකරම බොහෝවිට මහුගේ ගෙදර ගැස්ලාම්ප හාවිතයක් නොමැති බෙන්නත් පුරුවන්."

"හෝමිස් බබ විසින් කරනවා නේද?"

"කිසිම විහිටියක් නැහු. මම මේ නිගමනවලට ආවට පසෙකෙන්, එහා හොයා ගන්නේ සොහොමද කියලා ඔබට ගෙරුම ගන්න බැරිදා?"

"මේ මහ මෝඩයක් බව් මේ පිළිගන්නවා හෝමිස්. ඒ ගැන මගේ යැකයක් නැ. ඒ වුන් ඔබ ඒ නිගමනවලට ආවට සොහොමද කියන එකවන් මට හිතාගන්න බැවු. උදාහරණයක් වශයෙන් මට සොහොමද කියන්නේ මේ මත්‍යස්සයා බුද්ධිමතෙක් කියලා?"

එයට පිළිතුරක් ලැය හෝමිස් හිස්වැසුම තම හිසෙහි දමා ගන්නේය. එයින් හෝමිස් ඇතිබැං දක්වා වැඩිගිය අතර, හිස්වැසුම් වාටිය මහුගේ තුළයේ ඉහළ සොලටර මත රදිණි.

"පෙනෙනවා නේද එහි පරීමාව සොපමෙන්ද කියලා? මේ තරම් විශාල මොලයක්-නිජීනා-සොහොස් බුද්ධිමතෙක් වියපුණුමයි."

"දැන මහ පරිභානියකට මූහුණදී ඇති බව?"

"මෙක අවුරුදු තුනාන පරුණය. මෙය ඉතාම අනරු වර්ගයක හිස්වැසුමක්. බෙලන්න එහි ඇතුළු පැත්තට යොදා කිඹෙන විශ්‍යා යෝද රෙදු. මේ මත්‍යස්සයා අවුරුදු තුනාකට කළින් මිල අධික හිස්වැසුමක් මිලදී ගෙන තියෙනවා. තමුන් එට පස්සේ එවැන්නක් ගන්න මහුට හැකියාවැක තිශ්චිල නැහු. එකක් පෙනෙනවා මහු දින හානියකට පත්වී ඇති බව."

"හොඳයි එක පැහැදිලියි. මහුව දුරදක්නා තුවනක් හිඹු බවත්, පසුව මානයින පසුබුමකට ටක්සි බවත් ඔබ හිටිවේ ගොඩාගෙමද? ඇයි මහුගේ ගුණයර්ම පිරිහි යිය බව?"

හොමිස් ගබඳ නාගා සිනාපුලෙනිය.

"දුරදක්නා තුවන ගැන හිටිවේ මෙහෙමයි.

"හිස්වැස්ම මිලට ගනිදි එකට ආරක්ෂක ඉලාසටින් පරියක් සුවිකරලා ලැබෙන්නේ තුළ. එහෙම දෙයක් හිස්වැස්ම මිලදී ගන් ඇදා සුවිකරවා ගුනීමෙන් පෙනෙන්නේ මහුව දුරදක්නා තුවනක් හිඹු බව. එක මොඩටදී? හිස්වැස්ම පූල. තහඡරන් ගැලුවී යන රේ විශකවා ගැනීමට, රේකුට අපට පෙනෙනවා ඒ පරිය කැඩිගෙයි ඇති බව. එක අදුන්වැසියු කරගන්න මහු උත්සාහයක් අරගෙන තුළු. එකෙන් අපට ඉත්තුම් ගන්න පුරුවන්, මහුව කැලින් හිකුණු දුරදක්නා තුවන ඇඩුවී ගොස් ඇති බව. එකෙන් මොකක්ද මිශ්පු බවත්නේ? මහුගේ ස්ථාපාවින ගෙනිගුණ විල වෙනස්වීමක් සිදුවෙලා. එහෙම අපි දකිනවා මේ හිස්වැස්මේ හිඹු පැලැලී, කර හින්න ආරල්ප කර විහැන් උත්සාහනය ඇති නිවා. එකෙන් අපට හිනාගන්න් පුරුවන් මොකක්ද? තම්බැංගුරුවිය රෙහෙතුනිම ගැන, යුතු තරමකට හෝ තැක්මීමක් මහුගේ හින් තව්මන් හියෙනවා."

"මයේ නිගමන ඇත්තෙන්ම තර්ක්‍යාකුලයි."

"අනෙක් කරුණු බොහෝමයක් මහුගේ හිස්වැස්මේ, ඇතුළු සුරිය දියුම්ව පරික්ෂා කිරීමෙන් බලාගන්න පුරුවනි. මගේ කාවියට ගොහොතුවා, කරනවුමියකු කෘතකින් කැඳු හියනෙයි ගොට රාකියක්, එවිට ඇළී ඇති බව. එවා තැනින් ගැන පුදු වූ හියනෙයි. ඒ නිසා මැදිරියේ කොනෙක් බව හිටුනුකියි. හියනෙක් කැබලි විල රාතුදිලිම, දෙහි පුවද කැවු හිර්සාල්ප පුවිලක් දෙනෙනවා. හිස්වැස්ම මුහුරිට ඇති දුවිලි පරික්ෂා කරල බෙලන්න වොටියන්. එය පාරේ අම්ත කරදී වැදෙන, දියුම් වැළි අභිත ගතියක් ඇති අව පැහැති දුවිලි තෙමයි. මෙක දුකුරු පැහැයක් ගත් පුරුන්වැනි යැහැලු, එකට ඇතුළු දුවිල්ලක්. එකෙන් අපට පෙනෙන්නේ හිස්වැස්ම රුඩිකාලයක් හිටිය ඇතුළත එල්ලා ඇති බව. රේගෙට ඇතුළු එවිටිය තෙන්වීම නිසා පැලැලී යැදී ඇති සැරී බැඳ බැලුමට පෙනෙනවා. එකෙන් අපට ගැරුම් ගන්න පුරුවන් මේ හිස්වැස්ම

පලදින තැනැක්කාට අධික විශාලයෙන් විහදිය දමන බව. නිතර ඇවිදින්න යන හෝ ගාරුරික ව්‍යායාම් විල යෙදෙන කොනොකුගේ රෑඹුනි ඔහදිය දීමින් ඇති වෙන්න හේතුවිස් තැ."

"ඒ වුණාට ඔබ කොහොමද මිශ්‍රයෙන් බිරිද ගැන කිවිවේ? ඇය දැන් මිශ්‍රට ආදරය නොකරන බව?"

"මේ හිස්වැයුදම සහි ගණනාවකින් දුටිලි ඉවත්වෙන විධියට සිරසිදු කරල තැහැ. මගේ සින්පිස් එවුටියන්. මබේ හිස්වැයුදමෙන් මේ ආකාරයට දුටිලි රුක්කාවලා හිස්යනවා තම්, අධිරසිදු හිස්වැයුදමෙන් පැලුදුදෙනා ඔබට එමියට බහින්න මියේ බිරිද ඉඩ දෙනවා තම්, මොකක්ද මට ගන්න පුරුවන් නිගමනය? පැහැදිලිවම ඔබේ බිරිද ඔබ කොරෝනි තවදුරටුන් ආදරයක් දැක්වන්න තැහැ."

"සමහර විට මිශ්‍ර අවිවාහකයෙක් වෙන්න පුරුවනි?"

"වෙන්න බැ. මිශ්‍ර අර ගෙදර ගෙන හිය පාන්තය මතකද? උගේ කැකුලේ ගැටු ගෙවා නිමුජනේ බිරිදයෙන් නම උපු කාචිපනක්. රී, බිරිද සමග සමඟ සාමඳානයක් ඇතිකරගැනීමේ තැග්ගක් වෙන්න පුරුවනි."

"මිබ ලෙ ගැම පුරුහායකටම පිළිඳුරක් නියෙනවා. ඒ වුණා මිශ්‍රයෙන් ගෙදර ගැස්ලාමිපු හොඳුනි බව ඔබ නිගමනය කළේ කොහොමද?"

"ඉටුපන්දමකින් වැෂිරුණු ඉටි පැල්ලම්ක් හෝ දෙකක් තම් අනුමැත්තන් ඇති වූ දෙයක් වෙන්න පුරුවනි. නමුන් මේ හිස්වැයුදමේ මා දුටිවා ඉටුපැල්ලම් රහකට නොඅඩු ගණනක්. රැකන් ගෝරන්නෙන් හිස්වැයුදම පලදින පුද්ගලයා, නිතර නිතර දැඩු ඉටුපන්දමක් පාවිචි කරන බවයි. සමහර විළාවට මිශ්‍ර රාජියට ගෙදර ආවම, උඩුමහලට නැහින්නේ එක් අත්කින් හිස්වැයුදමක්, අනෙක් අතින් ඉටුපන්දමක් අරගෙන වෙන්න පුරුවනි. කොහොම වුණා ගැස්ලාමිපුවකින් මිශ්‍ර හිස් වැස්මට ඉටි වැවෙන්න ප්‍රමායක් තැ. ඔබට සැකිමකට පත්වෙන්න පුරුවන්ද විවිසනි?"

"හරි. හරි. ඔබ ඒ නිගමනයන්ට පැමිණ ඇති ආකාරය විසින්වයි" මම සිනාවිලින් කිවිම්.

"නමුන් ගොමස් දැන් ඔබ කිවිව වෙයේ මෙනුන අපරාධයක් සිද්ධවෙලන් තැ. අයිතිකාරයාට පාන්තයා අහිමිවූනා ඇලෙන්න

වියාල පාඨුවක් වෙළත් නෑ. ඉතින් මේ මක්කොම නිකරුණේ වූ මහන්දිවිමස් වගයි තෝද පෙනෙන්නේ?"

මගේ අදහසට පිළිතුරු දීමට හෝමිස් පුදානම් වූවා පමණි. රැකපිටම අපේ දොර විවෘත විය. ආරක්ෂක යටයා වූ පිටර්සන් අපේ විසින්ත කාමරයට කුඩා වැදුණෝය. ඉමහන් විස්මයකට පත්වූ දුදුගලයෙකු මෙන්, දෙනෙන් විවරකරගන් ඔහුගේ මුහුණ රණ විනිශ්චිත.

"අර පාන්තයා! හෝමිස් මහන්තයා අර පාන්තයා! ! . . ." ඔහු තවත් කිහිවක් කියා ගැනීමට නොඟැකිව පුස්මස් ඉහළට ගැඳුදෙය.

"අයි? මොකදු උප වූනේ මොකදු උප පණ ඇවිල්ලා ඇයුත්තියේ ජන්ලයෙන් පියායිලා ගියාවත්ද?" හෝමිස් පුවුවන් තැහිරිවේ පිටර්සන්ගේ මුහුණට වඩාන් ලැබී එය හොඳින් සිඳාගැනීමටයි.

"මේ බලන්න මහන්මයා අම්බිකා! මෙයේ බිරිදිට පාන්තයගේ නොකළේ කිනිල හමුවුණු දේ!"

පිටර්සන් තම අකු දිගුකර වෙනවිය. ඔහුගේ අන්ලේ වූයේ පුජාලයෙන් බෝ.වි ඇටයක් තරම් වූ නිල් පැහැයෙන් බෙලන ගැඩා මාණිකායකි. ඒ දැයට වූවුණු ආලෝක ධාරා නිල් පැහැනි සිරුත් වියයෙන් සැම අනටම විසිරුණේ දළුවෙන නිල්පැහැනි පියුරි බුබුලකින් පිටවෙන ලේසයි.

පර්ලොක් හෝමිස් අසුන් ගැනීදී ඔහුගේ මුවන් සිවුරුහන් සංසික් පිටවිය.

"දෙයියනට ඔපු වෙවිවාලේ! ඇත්තෙන්ම මේක මහා අනර්ස පිසුනුවක් තෝ පිටර්සන්. ඔබ දන්නවද මේ ඔබට ලැබීල නියෙන්නේ ප්‍රමාණක්ද කියල?"

"දියමන්තියක් තෝද මහන්මයා? මොකක් වූන් විවිනා මුළු මාණිකක්. මේකෙන් විදුරු කපන්න පුවුවන්, බටර් කපනවා පියෙන්."

"විවිනා මුළු මාණිකක් විතරක් නොමෙයි මේක තමයි විවිනාම මුළු මාණික."

"මෝකා ආදිපාදවිරියගේ ඉන්දුනීල මාලිකාය වින්ද?" මම ඇයිමි.

"හරියට හරි වොටියන්! මා එසෙ ප්‍රමාණයන්, නැඩියන් හරියටම දත්ත තිසා මව කියන්න ප්‍රමූලිනි. ඒ මොක්ද මුත්කයි ලෙස ගැන තොරතුරක් ඇත්තම් දෙනුම් දත්ත කියලා දෙන්වීම්, දියින් දිගටම වයිමිස් පත්තරේ පලපුණුණා, මේ වගේ මැඩිකක් ලෝකේ ආකාශවත් නැ. මිශ්කා විවිධාකම සොයිනරමක්ද කියල සිහාගන්නාවන් බැ. මේ මැඩික ගැන ආරචියක් දෙන නොහැකුව රන් පවුම් දහසක තුළුගක් දෙනවා කියලු ප්‍රසිද්ධ කළා. නමුන් රේක මිශ්කා වෙළඳ මිලෙන් විස්සෙන් ප්‍රාග්‍රැවකටත් අවුමි."

"පවුම් දාහක් දෙයි භාමුදුරුවන්!"

ආරක්ෂක හවා පුවුවක් මකට, ඇදවැටුනේ ක්ලාන්න ගතියෙන් මෙහි. මහු කියිවක් අදාළාගැනීමට තොහැකිව මාරුවන් මාරුවට අප දෙදෙනාගේ මුළුමු දෙය බැඳිය.

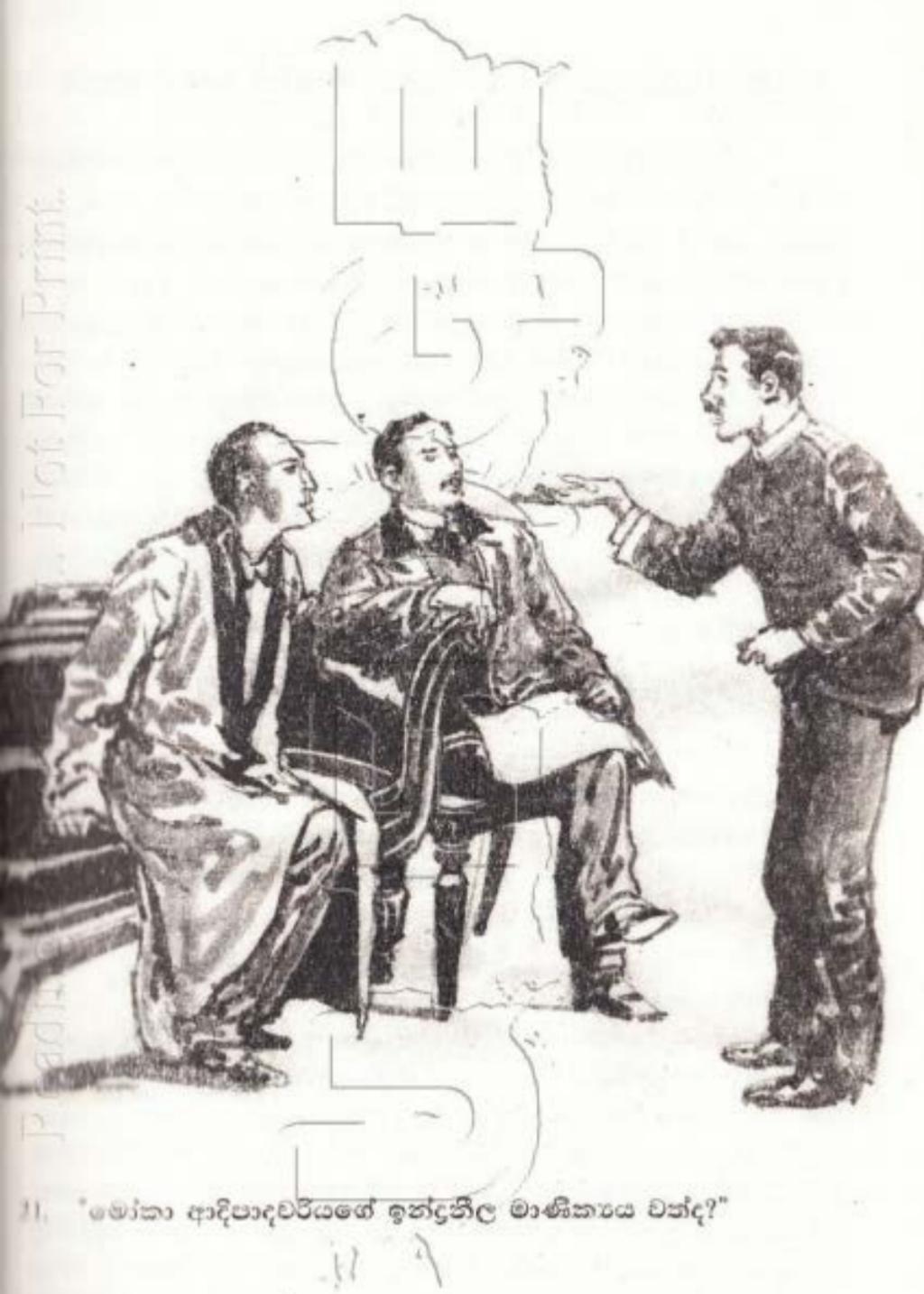
"මික සොයා දුන් කෙනෙකුට දෙන්නු කියන තුළු විනරක් පවුම් දාහයි. නමුන් මැඩික, ආදිපාදවිරියගේ පිවිතය හා බැඳුමු වැදගත් සිදුවීම් ඇති එකක්. ඒ තිසා, තුයකාවන් තැහිරේග දෙන රෙක් පුදුමයක් නැ, මැඩික සොයා දුන් සන්නේරයට. ඇය ඇගේ ධනයෙන් යාගයක්ම දුන්නාත්, එකක් පුදුම් වෙන්න දෙයන් නැ."

"මගේ මතකය හරි නම්, ඕන නැතිවුනේ කොස්මාපොලිටන් භෞවුලයේදී තේදී?"

"අන්න හරි වොටියන්. එක මුණේ දනට දවය පහකට කළින් දෙපුමිබර් 22 වැනිදා, ආදිපාදවිරියගේ කාමරයේ අලුත් වැඩියා කටයුත්තක කරන්න ආවා ජෝන් හෝනර් නම් කාර්මිකයෙක්. ඇගගේ ආසරු පෙට්ටියෙන් මහු මික හොරකම් කරන්න ඇති කියලුම් වෝදනා කිලේ. මහුට විරුද්ධව ඇති සාක්ෂිවල ප්‍රබලතාවය තිසා, නඩුව ඉහළ උසාවියට යොමු කරලදී හියෙන්නා. මා හිතන්හේ මික ගැන පුවින්පත් වල ප්‍රවුමු විරෝධාවක් මා ගෙ ඇති."

නම පුවින්පත් අකාර ඇුවිස්පු භෞමිස්, එයින් එකක් දිගහැර කියවීමට පටන් ගත්තෙය.

11. "ಅಂತಹ ಆದಿಲಾದ್ವರ್ವಿದಗಳೇ ಹುತ್ತಡಿನೀಲ ಮಾಹಿಕಾಯ ವಿಶೇಷ?"

කොස්මොපොලිටින් හෝටලයේ මැණික් මංකොල්ලය

මෙර්කා ආදිපාදවරියගේ ස්වභාෂාහරණ පෙටවීයෙන් ඉන්දිනිල මාණිකාය නමින් හදුන්වන මැණික සොරාගත්තේ යයි මෙර්දනා තොටි, ජේර්න් හෝනර් තම කැනැත්තකු 22 වැනිදා අත්අධිංශුවට ගන්නා ලදී. වෘත්තියෙන් රියම් පැයස්සුම්කරුවකු වන මහු විසිනිය හැවිරිදී පුද්ගලයෙකි. ආදිපාදවරියගේ කාමරයේ, ශිනි උදුන් යකවතුරු ගැලැවී තිබීම නිසා, එවා පැස්සිම්ව ජේර්න් හෝනර් කැදවාගෙන ආ බව, හෝටලයේ ස්ථ්‍යාවක ජේම්ස් රඩිචර් සාක්ෂි දෙමින් පවසා ඇතා. තමා හෝනර් සමඟ පූජා වෙළාවක් රදි සිටී නමුත්, ඉක්මනින් වෙනත් කාරණයක් සඳහා යැමව සිදුවූ බව රඩිචර් පැවසුවේය. තමා ආපසු එම කාමරයට පැමිණි විට, හෝනර් අකුරුදෙන් වි සිටී බවත්, ආදිපාදවරියගේ වටිනා දේශගත්තානොට තිබූ ලාවුවුවක අගුරු කඩා, එය විවෘත කර ඇති බවත් මහුව දකින්නට ලැබේණි. ආදිපාදවරිය ආහරණ දැමීමට හාවිනා කළ කුඩා හම් පසුම්විය, කණ්ඩායි මේසය මත තිනි රඩිචර්ට හමුවි ඇතා. එහි විසින් නොතිබූ බවත්, මෙය දුටු වහාම තමා හෝටලයේ ප්‍රධානීන්ට දැනුම් දුන් බවත් ජේම්ස් රඩිචර් පැවසුවේය.

එදා හවස්වරුවේ ජේර්න් හෝනර් අත්අධිංශුවට ගන්නා ලදී. කොස් වෙතත් මහු ලා හෝ මිහුගේ කාමරයේ මැණික නොතිබේණි. ආදිපාදවරියගේ සේවකාව මූ කැනෙරින් කුසැක් ද සාක්ෂි දුන්නාය. රඩිචර්ගේ කැශැයීම ආසා කාමරයට පැමිණි තමාට ද මහු විස්තර කළ ආකාරයේ දේවල් සිදුවී තිබුනු දකින්නට ලැබුණු බව ඇය පැවසුවාය.

හෝනර් අත්අධිංශුවට ගැනීම පිළිබඳ සාක්ෂි දීම ස්කොට්ලන්ධියාධ පොලියියේ බේ අංශයේ පරීක්ෂක බිජේචට්‍රිට අතින් සිදු විය. හොරනම සම්බන්ධයෙන් හෝනර් අත්අධිංශුවට ගැනීමට උත්සාහ කරදී මහු රට තදින්ම විරුද්ධාරි, තමා අනිං්‍යකායෙනු බව පවසමින් ගැලැවී යාමට තැන්කළ බව, පොලිස් පරීක්ෂකවරයා යිය. සොරකමත් සම්බන්ධයෙන් ජේර්න් හෝනර් මිටි පෙර ද දැනුවම් ලබා ඇත්තෙනු බව මේ අවස්ථාවේදී උසාවියට දැනුම් දෙන ලදී. මම ජේනුව නිසා නඩු විහාරය ඉහළ උසාවියට කැනීමට මහේස්ත්‍රාන්තුමා විසින් තිරණය කරන ලදී. මහේස්ත්‍රාන් උසාවියේ සාක්ෂි විහාර වෙදි, විත්තිකරුවා

ඡැමියෙන්ම කම්පනයට රත්ස් සිට් බව දකින්නට ලැබූණු අතර නඩු පිශාශය අවසානයේදී මූල්‍ය ජ්ලාන්ත විය. ඒ නිසා මූල්‍ය ඉවතට ඔහුගේ යැමට බන්ධනාගාරයේ තිබුරයන්ට සිදුවිය."

"ඡැම්. පොලිස් උසාවියේදී හෙළිවි හිබෙන්නේ එපමණයි." යොමුස් පැවුසුවේ ප්‍රවිත්තත ඉවතට දම්මිනි.

"හෝටලයේදී නොරුන් කැඩි ආහරණ පෙට්ටියෙන් නැතිවූණු තුරික, වොටින්හුම් කොට් ප්‍රාග්‍රන් හමුවූණු පාන්තයාගේ බඩව මියේ නොහොමද? අන්ත එකට විදුල් හෙවිමයි දන් අප ඉදිරියේ පිශාශන ප්‍රයෝගය. පෙනෙනවා තේද වොටියන්. මෙවිටර වේලා මැයි වැදගත්කමක් ප්‍රයෝගනයක් නොහිමුවූ අපේ තිරික්ෂණ හා සියලුම විලට, එක්වරම වැදගත් මූල්‍යවාචකක් ලැබූවූ හැරි.

ලෙන්න හියෙනවා මැණික. මේක එළියට ආවෙ පාන්තයාගේ මාර් හිබුල. පාන්තයාගේ අයිතිකාරය පරණ හිස්ට්‍රූස්මක් අයිති භාජරී බෙකර් මහත්මයා. දන් අපි සම්පූර්ණ උත්සාහය යොදන්න යිමි, ලෙන්න මේ මහත්තායා නොහොම් හරි නොයා ගන්න. එන්සොට මුදල දානගතන්න ප්‍රථමිනි, මේ ප්‍රථම අනිරහස් මහුව රුහුන්න සිංහලේ මොන විශේ ගුමිකාවක්ද හියල. ඒ සඳහා අපි මුලින්ම මේරල උපකුම්යක් යොදල බලමු. හටය පත්තලේක කුඩා දන්වීමක් පැහැරල බලමු. එක අසාර්ථක වුණෙන් අපට වෙන මොනවා හෝ ස්ථාලාර්ගයක් ගන්න සිදුවෙනවා. මට ඔය පැන්සලයයි, පාඨුයෙකුයි දෙන්න."

"ඡැස් විරියේ කෙකුවර හිබි පාන්තයෙක් හා කළ පැහැති ගෙලට පියුස්දමක් හමුවී ඇත. අද සවස 6.30 ට බෙකර විරියේ අංක 221 න් දෙන දේපානයට පැමිණියෙනාත්, මෙන්ම බෙකර මහතාට එය ප්‍රාග්‍රන්ථීමට ගැනීවු ඇත."

"එක කෙටියි. ඒ වගේම පැහැදිලියි."

"ඇත්තෙන්ම මවි. තමුන් මූල්‍ය මේක දකිවිද?"

"සියිල සැකයක් නෑ. මූල්‍ය පත්තරවිල "නැතිවීම් - සම්බවීම්" ඇතිම ගැන, නොදු යෝදියෙකින් ඇත්තේ. මේ නැතිවූණු දේ යුතුවක් කෙනෙකුට වියාල පාවුවක්. මූල්‍ය අනින් විදුරුව බිඳුණු මිලාස්, තිල ඇදුම් හැඳුනිපු තිටරසක් දුටු නිසා වැඩිදුර කළපනා නොඟාට මූල්‍ය පැන දිවිවා. තමුන් පසුව මූල්‍ය ඒ ගැන බොහෝම

කම්පාවෙන් ඇති; විශේෂයෙන්ම පාත්‍රයා අහිමිවීම ගැන. අපි දැනුවේම මහුගේ නමන් සඳහන් කරන තිස්‍ය, මේකට මහුගේ විශේෂ අවධානයක් යොමුවේ. මහු හඳුනන අය පචා, මේ ගැන මහුට දැනුම් දෙන බවට සැකුවක් තැ.

මෙන්න පිටර්සන් මේකන් අරගතන දැනුවීම් කාර්යාලයට දුවලා හටය පුවිත්පත් වල මේක පළකුරණෙන කියන්න."

"මොන පුවිත්පත්ද මහන්මයා?"

"ආ. . . . ගණුව්, සුවාර්, පෝල්මෙර්ල්, රිචිඩ්, සිවිස්, සටුන්චිර්ඩ්. . . . මේව සහ ඔබට තවත් පුවිත්පත් වල නම් මනක් විශේෂන් උවුන්."

"හොඳමයි මහන්මයා. එනෙකුට. මේ මැඟිස්ගල?"

"ආ ඔව්. ඒක මම නියාගන්නාම්. ආ මට කියන්න බැරුවූණා පිටර්සන්. හොඳ ලොකු/පාත්‍රයෙහුන් අරගතන එන්න. මෙයි පැවුලේ අය මේ වෙළාවේ සඳහා අනුගත කරන එකා වෙනුවට අපි මේ මහන්මයාට පාත්‍රයෙක් දෙන්න මිනි නේ."

පිටර්සන් පිටතට තිය පසු, මැඟිස් අනවගන් ගෝපිස්, එය හිරු එළියට අල්ලා පරික්ෂා කර බැඳුවේ.

"මේක හරිම අල-කාර වස්තුවිස්. බලන්න හිරු එළියන් බැබලන හැටි. ඒ විශේෂ ප්‍රාග්ධන උපරාධවිල උල්පතක්. හැම විරිනා මැඟිස්කක්ම ඒ විගයි, යක්ෂයා විසින් ප්‍රාග්ධන ඇතිකිරීම සඳහා දමන්න කුමනි ඇම තමයි-විරිනා මැඟිස්ක්. මය පැරුණි විශාල මාණිකා නිබෙනවා තේද ප්‍රාග්ධන්? එවැන් කපලා, මපදමලා නිබෙන හැම පැත්තාක් ගණනාවම දරුණු ප්‍රාග්ධන සිදුවිලා නිබෙනවා.

මේ මැඟිස් ගොයාගෙන හැම ඇවුරුදු විස්සක් ගනවුණේ නැ. ඒක හමුවූනේ දකුණු ටිනායේ ආමායි ගණ් ඉවුරෙන්. මේක ඇති දුවිශේෂන්වය ගැන කියනවා නම්, මෙහි නිබෙනවා රණ තැටුයක නිබෙන දැයි-බව. නමුන් වර්ණයෙන් නිල්. හොයාගෙන ඒ තරම් කාලයක් ග්‍රහ හොඳුවුරට, මේකට නියෙන්නේ දරුණු ඉහිභාසයක්. මතිමැරුම්-දෙකක් සිදුවූණා. ඇසිඩ් ගැයිමක් වූණා. සියදිවි නයාගැනුමක්. ම-කොල්ලකුම් ගණනාවක්. ඒ හැම දෙදාක්ම කරන්න සමත්වූනේ, මේ ස්ථාවිකරණය වූණු, සුළු හතුලිභක් බර ගල අභුරු කැබුල්ල. මේ තරම් ලස්සන යෙල්ලම් බඩුවකට මිනිසසු

රූපුම් ගස යවන්න, හිමියාවක් හියෙනවා කියල යාරිද හිතන්න පුරුවන්? මා මේක මගේ යකඩ යෝජනවේ දමලා, එහි ගෙ මෙය හිතෙන බවට ආදිපාදවරයට පැනිවුඩෙක් යවන්නම්."

"මබ හිතන්නේ මේ ගෝනර් කියන මිනිහා තිරේදෝෂයි කියලද?"

"ඊක කියන්න බැ." —

"රූහම නම් මේ අනික් මුළුස්සයා ගෝනර් බෙකර් මේකට මිශ්චත්තය ඇති කියල මබ හිතනවාද?"

"ගෝනර් බෙකර් නම් ම. හිතන්නේ සම්පූර්ණයෙන්ම ඇඟි-යකයෙක්. මුළු කෘෂී හියාගෙන හිය ආත්තයා, දැනි රත්තරහින් මුදු පාත්තයෙකුට එකිණ විනිහාලේ මුළු දානගෙන හිටිය නෑ. එහි දැන්වීමට ප්‍රතිවාරයක් ලැබුණුන් ඒක පුරු පරික්ෂණයකින් මධ්‍ය ගොයාගන්න පුරුවනි."

"රූහනම් ඒ වෙනතුරු මෙවැනි මොකුන් කරන්න හැටියක් මිනින්?"

"මොකුන් කරන්න බැ." —

"ගොඳයි. එහෙම නම් ම. හිමින් එන්නම්. මට ලෙඹුන් මිශ්චත්තයෙක්ම පරික්ෂා කරන්න හියෙනවා. එවා ඉවර කරලා පැහැදුව හයහමාරට විනර ම. එන්නම්. මේ අවුල් උලයට වියදුම ආකෘත්සා කියල බෙලාගන්න මාත් කැමැෂියි."

"ඒ වෙළාවට මෙවැනි දැකින්න මාත් බොහෝම කැමැෂියි පොටියන්. මම ඒ කැම කන්නේ ඡනට. ම. හිතන්නේ අද ඒ පැහැදුව හියෙන්නේ භාබන් සුඡුරු මේ. මේ දැකින්න ලැබෙන දේව්ල සිං හැටියට උත්ගෙන් බොස්කා තොදින් යෝජියි කරල බෙන්න කියල ගෙහිලි කාත්තාවට සියන්න මිනු."

රෝගියකු පරික්ෂා හිරිමට බොස්කා වේලා ගනවු තියා, සිනු පෙරම් ඉක්මනින් බෙකර්-හිලියට සාමට මට ඉවත් නොලැබිණ. මා එහි දොවන විට ස්විස හයයි හිහ පසුවි හිනිනි. අපේ තිවහන් ඇදිර දෙවරටුව අසල උස පුද්ගලයෙකු බෙලා සිටින අයුරු මම යුතුවේ. බෙලා ලෙටම එනතුරු තබායේ බොත්තම් පියවා සිටි යුතු, හිය ආවරණය වන් ගේ "යෝකාව් බොතාව්" හිස ආවරණයක් ඇඟ්ද සිටියේ. ම. එහි යදිම දෙවර විවිඛන විය. අප දෙදනා

හෝමිස්ගේ විසින්ත කුමරය වෙත කැදවාගෙන යනු ලැබුවේ රැකටමය.

"හෙතර් බෙකර් මහත්මය වෙන්නැති?" කියලින් හෝමිස් මඟුව අතට අත දුන්නේය.

"හිනි උදා ලෙම පුවුලින් වාචිවෙන්න බෙකර් මහත්මයා. අද හරි සිතල භැන්දුවක්. මිඛ ශිඹා සංඛුවට විඩා හිමිහාන සංඛුවට පුරුපුරුද කොනොක් වශයෙහි මට පෙනෙන්නේ. ආ. . . වොටසන්. මිඛ ආවෙත් හරි වෙලාවට. අර හිස්වැස්ම මධ්‍යෙද බෙකර් මහත්මයා?"

"මවි මහත්මයා. කිසි ඇක්කයක් නෑ. එක මගේ හිස්වැස්ම."

හෙතර් බෙකර් උය මෙනම, මූලිකු උරහිස් සහිත පුද්ගලයෙකු විය. මඟුයේ හිස ප්‍රමාණයෙන් වියාල විඩා අතර, මූහුණේ හිඹුණේ බුද්ධීමක් පෙනුමයි. මූහුණ වැඩි හිඹුණු දූෂිරු පැහැති රුවු තැනින් තැන පුද පැහැ වි හිනිනි. මඟු අතට අතදීම සඳහා දිගුකළ අන් පෙළුවන සව්‍යාච්‍යාකයක් පැහැදිලිවම දකිය කුකි විය. ගුණධර්ම වල පිරිහිමක් ඇතුළි හෝමිස් පැවුසු විදන් මට හිසිවිය. ප්‍රවේශමින් විවත තෝරා ගනිමින්, වාක්‍ය අතර මැද තවත්වමින්, හෙතර් බෙකර් කරා කළ බව සැබුය. එහෙත් මඟුගෙන් මට දිස්වුයේ අවාසනාවන්ත කාලයකට මූහුණ දී ඇති උගේ බුද්ධීමක් කොනේකි.

"අපි ගම් දේවල් දත් දවස් ගණනාන් හිස්සෙ පරෙස්සම් කරගෙන බලාගෙන හිටියා. ඒ මොකද අපි හිඹුවේ, මධ්‍ය ලිපිනය යදහන් කරල, මින් දන්වීමක් පදනම් තියල. මින් එහෙම නොකළ ඇයි කියල මට හිනාගන්න අමාරුයි."

අපේ අවුන්නාගේ මුවට නැඳුණේ ලැංජාසිලි හිනහවකි.

"ඉස්සර තරම් දුන් මගේ අන් සැල්ලේ බාගේ නෑ මහත්මයා. මට පහර දුන් වෙළඳී රික, මගේ හිස්වැස්මයි, පාන්තයයි අරන් යන්න ඇති කියලයි ම. හිඹුවේ. ඒ ගැන මට හිසිම සැක්කයක් හිඹුණේ නෑ. ඉතින් දන්වීමක් පළකරලා මොකට මුදල අපන් යවනවද කියලා මට හිඹුණා මහත්මයා."

"එක හැබුව. ඒ වුණකි අර පාන්තයව නම් අපට කැමට ගන්න සිදුවුණා."

"කුමට ගන්නද?" අපේ අමුණුතා කොතරම් කළබල වුයේද යන් මඟ පුවුවෙන් නැගිටුනේ නිතුහිලි.

"අපි එහෙම තොකළා නම් කාවිච්චන් ඒ පාත්තයාගෙන් වැවික් තොවෙන්න ඉඩ නිඩුණා. බලන්න මිය සයිධිබෝධිය උඩ නිබෙන පාත්තයා කොහොමද කියල. දා ඔබේ එකාගෙම ප්‍රමාණයේ අලුත් රැකක්. ම. හිතන්නේ ඒකකන් ඔබේ ප්‍රයෙන විසයදේවි."

"ඇත්තෙන්ම මවී මහත්මයා. ඇත්තෙන්ම මවී."

හෝර් බෙකර් පැවුපුවේ අපමණ සැහැයිමට පත්විය.

"ඒ කොහොම වුණෙන් අපි මධ්‍යී පාත්තයාගේ පිහාටු, බොස්ක, කැකුල් ආදි කොටස් විසින්නාසර තබාගන්නා. ඔබට උවමනා මම්...."

අපේ අමුණ්නා මහ හඩින් සිනායිමට ප්‍රවන් ගන්නේය.

"මට මුහුණ දෙන්න වුවු අන්දුනිම මතක් වෙන සිහිවිතන ගැටුයට නම්, එව ප්‍රයෝගනාවන් ටෙටි. තමුන් ඒ සත්‍යයේ අභක දමන අපදුවා වලින් මට ඇති ප්‍රයෝගනාය මොකක්ද? එහෙම තොමෙයි මහත්මයා. අර සයිධිබෝධියා උඩ නිබෙන පාත්තයා මබ මට දෙන්න කුමුදි නම්, ම. ඒක සතුරින් හාරගන්නවා."

පර්ලොක් හෝමිස් මා දෙස හොයින් බැල්මක් හෝල්වේ, තම විමතිය ක්ෂේකාව හැඳවුමිනි.

"මෙන්න බෙකර් මහත්මයා. එහෙනාම ඔබේ සිස්වූස්මයි, පාත්තයයි අරගන්න. ඒක තොමෙයි, ඔබට කරදරයක් තැනිනම් මට සියන්න අර කළින් පාත්තයා මිලදී ගනනේ කොහොන්ද කියලා. මමන් මේ වර්ගයේ පක්ෂීන්ට ගොහොම-කුමුදි කෙනෙක්. ඔබේ ඒ පාත්තයා තරම් හොඳට වැඩුණු එකක්, දකින්න ලැබෙන්නේ කළාතුරකින්."

"ඇත්තෙන්ම මවී මහත්මයා.") බෙකර් කරාව පටන් ගන්නේ මඟුව ලැබුණු ද්විල් කිහිල්ලේ ගසාගෙන අසුනෙන් නැගිටීමිනි.

"ලොඩ් කොනුකාගාරය-කිවිවුම හියෙනවා "ඇල්යා ඉන්" කියල අවන්හලක්. අපි කිපදෙනෙක් ඉන්නවා නිතර එනුන ගැවුයෙන අය. දවල දවසට අපි වැඩි කාලයක ගතකරන්නේ කොනුකාගාරයේ. අවන්හල අධිකිකාරයාගේ නම වින්දියෙටි. මේ අවුරුදුදේ වින්දිගෙටි

මහත්මයා "පාන්ති සිටුවුවක් ඇමුණා. සහිතකා පැන්ත් කිරෙයෙක් විනාරදී ගෙවින්න හිමුණේ. එකකොට අවුරුදු අන්තිමට, නාන්තලට පාන්ත්‍යයෙක් ලැබෙනවා. මගේ සල්ලී ම-වෛලාවට ගෙවිවා. එකෙනුයි මට උං හිමුවුණේ. නේරුණ තේදී? මගේ හිස්වූයුම හොයාදීම ගැන ම- ඔබට බෙහෙවින් රුයගැනීයි මහත්මයා. මේ "සැකොවී බොහෝව්" එක මගේ වියසට ජොහොම්ටවත් ගැලුපෙන්නේ නෑ."

පැවසු හොත්රි බෙකාර්, හිස නාමා අප දෙදෙනාට ආචාර කොට පිටවී ගියේය.

"හොත්රි බෙකාර් ගැන එනැතින් ඉවිරයි." හෝමිස් පැවසුවේ දොර වසා දම්මිනි.

"පාන්ත්‍යයෙන් බෙකාර් හිමුවූ ඇවුලු ගැන" ඔහු සියින් හොඳන්නා බව දන් අපට හොඳුට් පැහැදිලියි. ඔබට බඩිනිද වාචියන්?"

"නෑ, ඒ ගැටී බඩින්නක් නෑ."

"එහෙම නම් අපි ලෙහෙම කරමු. ර කැම කන එක අපි හුහාක් එහාට දම්මු. අපට ලැබුවූ හොඳුවාව උණු උණුවේ හිඟෙදීම ඒ ගැන වැඩිදුර හොයා බලමු."

"හර ම- පුදානම්."

එම්මෙහෙන් පැවුතියේ දැඩි සිතාලකි. සහාලෝම කඩා හැඳගෙන, බේල්ල පමිපුර්ණයන්ම ආවරණය එනශේ මිශ්ලර මිනාගනිවූ. විලාභුලෙන් ආර අභ්‍යන්තරකා දිජ්නීමන්ව බැබලෙමින් හිඟිනි. වෙදා විජ්නිකයන් හිසා ප්‍රසිද්ධීයට පත්, විම්පෝල විරිය හා භාර්ලි විරිය පසුකොට අපි ඉක්සුස්සී විරියට පැම්බියෙමු. එහි පැය කාලක් ඉදිරියට ගමන් කළ පසු බිඟුල්ස්බරියේ පිහිටි ඇල්ලා අව්‍යාහාරට ලාභාවීමට ආපරා භුකිවිය. - හෝලෝගෝන් දෙසට යා ගැනී ප්‍රවුත්තක ම-සන්දියේ පිහිටි එය; මින්පුත් ස-ග්‍රහය සඳහාම බිජුවූ අව්‍යාහාරකි. බාහුදාර තල්පු කරගෙන එහි තැබුරුමට හෝමිස් ඇතුළුවේදී මම ද ඔහු අනුගමනය කළේම.

අව්‍යාහාරේ අයිතිකරුවා පුදු පැහැදි ඒප්පනයක් ගැනුගත් මුහුණ රතුපැහැදි තැනැක්පනකි. හෝමිස් හොපමාව බිර විදුරු දෙකක් ඇතුවුම් කළේය.

"මෙන් මේ බිරන් ඔබේ පාන්ත්‍යයින් වගෙම අනර්ස ඇති කියල ම- හිනනවා මහත්මයා." හෝමිස් හිස.

“రీజబిలెన్స్ లో అనాంతము పూర్తి దివ్వాలఁ ద్వితిలా..”

"මගේ පාත්තයො?" අවත්හල හිමියා ඇපුවේ පුදුමයෙනි.

"බවී. දැන් පැය යාගයකට කළුන් මා ගෙත්රේ ගෙකර් මහත්මයා එකක කාර්යාකර කර හිටියා. උත්තුණේ මෙයි "පාත්ත සිටිටුවේ" යාමාරිකයෙක් තේදි?"

"ආ. . . . මුවී. ඒ වූණාම මහත්මයා ඒ අඩි ඇතිකරන පාත්තයින් නොමෙයි."

"හැබුව? කාගෙන්ද මධ්‍ය උත්තුව ගත්තේ?"

"කොවින්වී උදාහරයේ වෙළෙන්දැකුගත්. මා පාත්තයින් දුයිමි දෙකක් මිලට ගත්තා."

"හැබුව? මා අදානත්මා ඔය වෙළෙන්දත් සිපදෙනෙකම්. කාගෙන්ද මධ්‍ය ගත්තා?"

"වෙකන්රීජගත්."

"ආ. . . . මා එයාව නම් අදානත්තා නැ. එහෙහම් මෙයි සැපතට, ආයතනයේ දිසුනුවට, මෙන්න අඩි සට්ටිය පුරුහාවා. ඔබට ගුහ රාජ්‍යයක් මහත්මයා."

"දත් ඉතින් අඩි යමු වෙකන්රීජ මහත්මයා නොයාගතා."

හෝමිස් පැවුසුවේ අවත්හලෙන් එමියට පැමිණ සිනලෙන් ආරක්ෂා විමට කඩාය යළි සකස් කර ගතිමිනි.

"මතක නියාගත්ත වාචියන්. මේ දුම්වැල් එක කෙළවරක ඉන්නේ මැරුණු පාත්තයෙක්. එය ගොඟාම පුරු දෙයක්. නමුන් අනික් කෙළවරේ ඉන්න මිනිහා අහිසකයෙක් වෙන්නත් පුරුවනි. එහෙම වෙලා, ඒ බව අපට මැපු කරන්න බැරුවුලෙන් මහු යනවා හත් අවුරුදුකට හිඳේ. බාග්ච්ලාවට අපේ මේ පරික්ෂණය නිසා, අපරාධය ඔහු විසින් කළ බව තහවුරු වෙන්නත් ඉඩ තියෙනවා. කොඟාම වූණ් පරීක්ෂණය දිගටම කරගතා යුම සඳහා, පොලිසියට නොලැබුණු පුවියෙළ අවස්ථාවකුදී අපට අහම්බෙන් වගේ ලැබ්වා තියෙන්නේ. කොතරම් අමිහිර වූණ් අඩි එක අන්තිම කෙළවරටම පරීක්ෂා කරල බලමු. දැන් දකුණට හැරෙනු! රිඹුහට ගමන් යු!"

හෝල්බෙරන් පසුකොට අඩි එන්ඩේල් විටිය දිගේ ඉදිරියට ගමන් කළුමු. මිශ්චට මුහුක්කා පෙළක් පසුකර ගොස් කොවින්වී

ලඛනයේ වෙළඳයා යෙන් පැමිණියුතු. බෙකන්ටේගේ නාම පුවරුව දැක්වම ලැබුණේ යුහුනා තරම් විශාල වෙළඳසැලකයි. සුරපරුෂ පෙනුමක් නිමු එහි හිමිකරුවා එවදෙසැල වසාදුම්මට පටන් ගෙන නිවේති. මහු ඒ යුතුහා යෝචිත ලමයාට උදව්වීමින් සිටියේය.

"පූහ සන්ධියාවක් මහන්මයා. අද බොහෝම සිතල රයක්" ගෙවීමින් ආවාර කළේය.

වෙළඳා හෝමිස වෙන් ගෙවීවේ ප්‍රය්‍රහාර්ථ බැඳුමකි.

"පාත්තයා ඔක්සොම විකිනිලා ඉවරයි විගෙයි මට පෙනෙන්නේ?"

හෝමිස සිවේ සියලුම නිවුතු මේයය දෙසට අත දිගු කරමිනි.

"මහේට සිනේ නම් හෙට උග්‍රව දෙන්නම් පාත්තයා ප්‍රස්ථියක්?"

"වැඩික් නෑ."

"ආ එහෙම නම් අන්න අර කැඩි බලන්න. අර කවමන් ගැස ලාභ්‍ය දැල්වන තැන."

"එ වුණාට මට රෙකමඳාරුව ලැබුණේ අනර්ස පාත්තයා ඉත්තෙ මහේ ලැබි කියලු."

"එ කාගෙන්ද?"

"අුල්ලා එකේ අයිතිකාරයාගෙන්."

"ආ මව. ම. එයාට දුයිමි කිපයක් විකිණුවා."

"මිහේගේ පාත්තයා" නම් ඉතාම අනර්ස සන්නු. ඔබට කොහොන්ද උන් ලැබුණේ?"

මම ප්‍රය්‍රහායෙන් කුවහිමියා බලවත් ලෙස කෝපයට පත්විය.

"මේ උන්නැඟේ" මහු පැවුසුවේ දැන් හිනේ තබාගෙන මරවා බලමිනි.

"තමුදය මොකාටද එන්න භද්‍රන්නේ? මට කෙළින්ම කියනවා ඒක"

"අදිය ම. කෙළින්ම කිවිවේ. ඔබ ඇල්ලා අවන්නලට විකිණු පාත්තයා ඔබ මිලට ගත්තේ කාගෙන්ද?"

"හා එකදී? එක ම් කමුණුව කියන්නේ නැ. කතාව එතැනි ඉවරයි!"

"මෙක බොගොම යුතු ප්‍රයෝගයන් මහෙට මිය කරම් සේනැනි ගන්න දෙයක් ම් කිවිවියා?" හෝමිස් කිය.

"සේනැනි? මිය විදියව ප්‍රයෝග අභ්‍යන්තර පටන් ගන්නොක් මට වගේම කමුණුවටත් සේනැනි යාචි, ගොඳ බඩුවිකට ම් වැඩි මිලක් ගෙවිවා. ගනුදෙනුව එනැනින් තුවරයි."

පාත්තයා කිය ගෙන්නාදු ගන්නේ? ගත්තේ කොහොත්ද? පාත්තයා කාටද විකිණුවේ? එක එක්කනා මහොම ප්‍රයෝග අභ්‍යන්තාව කාටද සේනැනි ගොයන්නා. අනු ඉන්න සොහොනුව හිනේවි මේ ලෝකේ ඉතුළා පාත්තයා විතරද කියලා."

විලෙන්දා ක්‍රියි තවමින් තොත්තුවූ සෞපයෙනි. එයට පිළිතුරු වශයෙන් හෝමිස් කරු කළේය.

"පාත්තයා ගැන ප්‍රයෝග අභ්‍යන්තර තවත් අය ආව නම් එයාල එක්ක මහේ යම්බින්ධියක් නැ. ඔබ එ කුරුණාව මට කියන්නෙන් නැඟ්නම් කරාකරල වැඩික් නැ. මම මිනෙම වෙළාවක පැවුම් පහක විවුවික් අල්ලන්න ලැයිනියි; අපි කුමට ගන්තු පාත්තයා ගැමිබද ගොට්පොලක හැඳු රැකෙක් කියලා."

"එහෙන් මහේ පැවුම් පහ පරාදයි. උං තගරයේ ගොට්පොලක හැඳු රැකෙක්."

"එක වින්න බැ?"

"බැර මොකද? මම ග්‍රො කියන්නා. උං තගරයේ හැඳුවූ රැකෙක්."

"ම් විගවාස කරන්නේ නැ."

"මහේ පිනාගෙන ඉත්තෙ ඔහෙ පාත්තයා ගැන මට වඩා දන්නවා කියලදී? ම් පොඩි කොලුල කාල ඉදාමයි මිය සත්තු ඇතිදියි කළේ. මම ආයෝ යැරුයක් තමුසෙට කියන්නා ඇල්ලා එකට දුන්තු සත්තු මක්කාම තගරයේ හැඳුවූ රැවුන්."

"මහොම කිවිවට ම් විගවාසට ගනීව කියලද හිතන්නා?" හෝමිස් ඇඟිය.

"තමුසේ ලැයිනිද මට්ටුවික් අල්ලන්න?"

ලේ අහියෝගය වෙකන්ටර් ගෙති.

"නිකා... තමුදෙගෙ යැලැපි ගන්නේ එකාභාමදා? මේ දත්තවා මා කියන එක හරි කියලා. එන් කමුදෙට පාචිමක් උගෙන්න, රැඹවුමක් මට්ටමුයි. උං ගමේ හැඳුණු පාන්තයෙක්."

හොමිස් අහියෝගය හාරුණෙන්ය. වෙකන්ටර්ට සිතාපහල එය.

"මගේ ගනුදෙනු පොත් අර්... එත්තවා බිඳු."

යේවින ලමයා පොත් දෙකක් ගෙනාආවේය. එකක් කුඩා පොතක් වූ අතර, අනෙක සැහෙන තරම් විශාල පැයැලී පොතක් එය. ඔහු එවා පහත හෙලින්ම වූ මේයය මත තැබුවේය.

"අනිපැණින උන්නැංස්."

වෙළෙන්දා හොමිස් ඇමතිය.)

"මේ පොඩි පොත පෙනෙනවා දී?"

"මටි. ඉතින්?"

"මේක පියල නියෙනවා මේ ප්‍රාන්තියා මිලට ගන්න මිනිසුන්ග නම් සහ පිළින. කමුදෙටිපොනෙනාවදී? මේක ඉන්නේ ගැමිබද ගොවියේ. ඒ අයගේ නම් විලට ඉදිරියෙන් අංකයක් නියෙනවා ඇද? ලොකු ලෙරර් පොත් ඒ අංකයක් එකක් නියෙන්නේ අර පුද්ගලයින් සමග සඳ ගනුදෙනු. හරි දැන් බලන්න අනික් පිටුව. එක රඟු නින්නෙන්. ඒ නමයි මට සඳහන් සඳහන තගරබද ගොවියේ. මේක නියෙන තුන්වැනි නම කියවනවා බලන්න."

"මික්සොට් මහත්මිය - අංක 117 ම්‍රික්ස්ටන් පාර 24 දී."

"හරි. දැන් මය සැමිබඳව ලෙරර් පොත් ඇති සටහන හරවන්න."

හොමිස් නියමිත පිටුව පෙරවේය.

"හරි මේ නියෙන්නේ.

මික්සොට් මහත්මිය - 117 ම්‍රික්ස්ටන් පාර. බින්තර සහ ඇතුරු ආදී සඳහන් සපයන්නිය."

"එකේ අන්තිමට නියෙන් සටහන මොකක් දී?"

"දෙසැම්බර් 22 වැනිදා - එකක් පිලි. 7 ට පැන්ස 6 ගණන් පාන්තයින් 24 දී."

"හරි. දැන් බලනවා රට ඔවුන් මොනවද ලියල හියෙන් කියල."

"අුලේහාහි විත්ධිගෙටි මහතාට විකිණුවා උපක් යිලි. 12 ගෙනෝ."

"හරි. දැන් මොජක්ද නාමුයෙ කියන්නේ?"

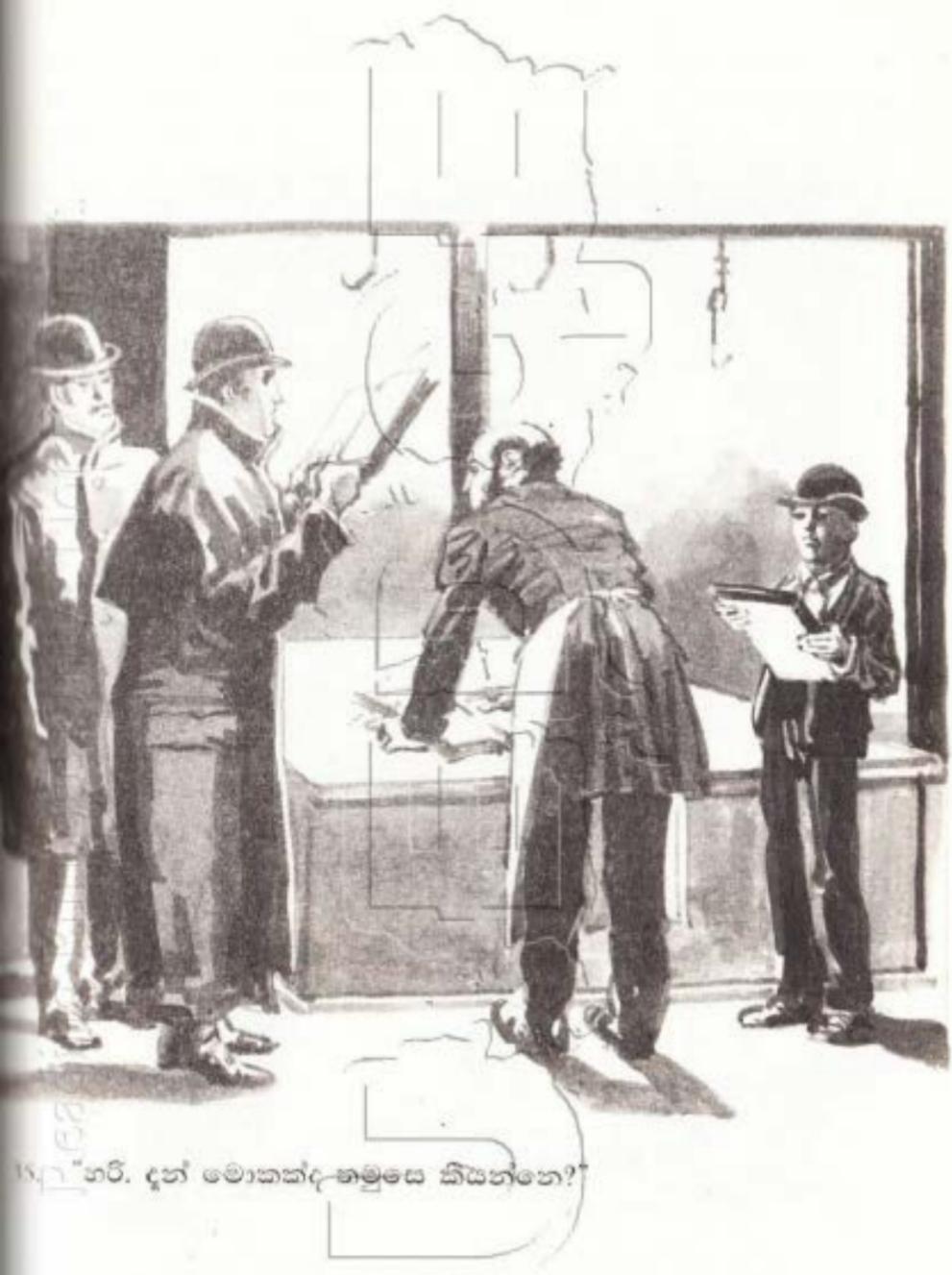
ඡර්ලාක් ගොමස්ගේ මූහුණ් දියුවුයේ දැඩි පරාජයකට පත් ලකුණුය. ආස්ථාවෙන් පවුලේ රන් කායියක් ගත් ඕනෑම එය බෞකන්රිත්ගේ මීයය මතට දුම්ප්‍රිය. අනුතුරුව, විවිධයක් විත් කරාකිරීමට නොහැකි තරමට කළකිරුණු පුද්ගලයෙකු වෙන් නිහාව ඔහු පාරට බැඳුයේය.

අපි යාර කිහිපයක් ඉදිරියුතු ගුණන් කළමු. පහන් කැඹුවක් හෙ නැවතුණු ගොමස් මහන් ප්‍රිතියෙන් සිකුසීමට පටන් ගෙන්නේය.

"මුහුණ දෙපැනුතෙන්ම — "යයිඩිබිරුන්යේ" වෝස්කරේට රවුල විවාගනිපු මිනිහෙක්, මිනෙම යේලාවක්, මිනෙම දෙයක් ගැන ඔවුවුවකට පොලොකිවා ගන්නා පුරුවන් ආවාචියන්. ම. එක දා තිබියා. මිය මිනිහෙක් ලෙපරියේ කිඳුණු හොරතුරු රික ඉල්ලා, ම. පවුම් කියක් ඔහු ඉදිරියෙන් තැක්වීන්, එනු එම නොරතුරු දෙන්නේ නැ. නාමුන් ඔවුවුවක් නාම් ක්‍රත්තවිය එනයි. විවාචියන් දැන් නාම් මට හිනෙන නැවියට අපේ ගලීංජරුයේ අවසානයට අපි ල. වේලා. දැන් අපට තිරණය කරන්න හියෙන්නේ එම් මික්ණාවී මහන්මේය භාමුවෙන්න අද රම යනාවද, නැත්තාම් එක හෙටට කළ තබමුද යන්නයි. අර බෞකන්රිත් කිවිව කරාවෙ නැවියට, අපට අමතරව කුවන් අයන් මේ ගැන උනත්දුවික් දක්වන බවයි පෙනෙන්න. ම. හිතන්නේ. . . ."

ඡොමස්ගේ තුනාවහ අනරුණ නැවුත්වීමට සිදුවිය. බෞකන්රිත්ගේ බිඟෙන් බිඟෙන් දෙපින් කිසිවෙතු කෝපයෙන් කුගසන හඩක් ඇපිනි. අපි ආපසු භැඳී එම දෙපින ලැබුයේ.

ලන්තුරුමක් අතින් ගත් පුද්ගලයක් එම විලදයල ඉදිරියේ සිටෙනා සිටියේය. ලන්තුරුමන් නිසුත් පු එමියෙන් ඔහු මියෙකුගේ වැනි මුහුණක් තිබු, රතු, ශක්ධිප්, කුඩා මිනිසෙකු බව අපි දුටුවෙමු. ඒ අතර දැන් මිට මොලුවාවා ගෙන භර්තනාමක අයුරින් බෞකන්රිත් එම පුද්ගලයාට බැඳු එදිලින් සිටියේය.

“හරි. දැන් මොකක්ද-භමුදය කිසේනෙ?”

"උබයි උබයි පාන්තයෙහි ගැන කනාව මට දැන් නිත්ත වෙලයි තියෙන්නේ. මේ ප්‍රාර්ථනා කරන්වා නොහි එක්සොම එක සුදෝම යක්ෂයාට වේලුවේවා කියල. මිට පස්සේ මය මෙරඹ ප්‍රශ්න අහමින්, මට කරදර කරන්න ආවෙන්, ලිහනවා බේලවී. ප්‍රශ්නයක් තියෙන්වා නම් මික්ෂාවී තොන්ව මෙහාට එකක් වරෝ.. මේ එයාට උක්තර දෙන්නම්, තමුසේත් එකක් මගේ ඇති ගැනුදෙනුව මොකක්ද? මොකද මේ තමුසේගෙන් පාන්තයින් ගන්න යු?"

"මගෙන් ගන්නේ නැහු තමා. තමුත් උන්ගෙන් එකක් මට අයිතිව තිබූණු එකක්."

"එක මික්ෂාවී ගැනුදා එකක් බේර ගන්නවා."

"ඇය කිවිවා මෙතෙන් අහන්න කියල"

"මගෙන්? හිහි.. අහනවෙකා ප්‍රකිඩ්ජාවේ මහරජ්පුරුවන්ගෙන්. මට දැන් මය කනාව අහල ඇතිවිලදි ඉන්නේ. පලය.. මිනිහා යන්න මෙතැනින්!"

මෙකන්රිං ඒ පුද්ගලයා මෙන කඩ්පැන්නෙය. මහු ඉජමනින් අදුරට වි එලෙන්දාගෙන් බේරිමට සමස් විය.

"හ භා! අපට ම්‍රියෙක්වන් පාරට අමුත්තාවන් ගමනක් යන්න උවමනා වෙන එකක් නැහු විගේ වොටියන්. එන්න අපි හිහි.. බලමු ඔහුගෙන් දුනාගන්න පුර්වන් මොනවද කියල."

අපි ඉජමනින් ඉදිරිදුට ගමන කළුම්. වසා දමන විලදසල් අනර එකතු වි සිටි සෙනාග පසුහර ගොයේ, කොසන මිනිහා ලැබට යුමට හෝමස් සමස්විය. මිශ්‍ර ඒ මිනිසාගේ උරහිස මහ අන තැබිය. ඒ පුද්ගලයා එක් ක්ෂේත්‍රයින් ආපසු හැරිණ. මහුගේ මුහුණ මිනියෙන් පුද්මැලි වූ බැව් ගැස පහන් ආලෝකයෙන් අපි දුටුවමු.

"තමුසේ කවිදී? මොකවදී තමුසේට මින කරන්නේ?" මහු ඇපුවේ වෙවිලන කටයුති.

"මට සමාලෙන්න" භෞතික් හිතවන් ආකාරයෙන් පැවසිය.

"මගේ අර කඩ්පාරද්‍යෙන් ඇපුව ප්‍රශ්න මටන් අහමිබෙන් වෙගේ ඇපුවනා. මේ හිතන්ගෙන් මට පුර්වන් වේවි මහෙට උද්ධි කරන්න."

37. "ତମ୍ଭୁଷେ କ୍ଲାଇଡ? ମୋହାଵିଦ୍ ତମ୍ଭୁଷେଟ ଠିକ କରନ୍ତେଣା?"

"නමුයට පුත්තින් නමුණු කවිදු? මට දහගන්න මින කරන දේවල් නමුය දහගා සොයාමද?"

"මගේ නම පර්ලොක් තොමිස්. උගෙන් අය නොදන්න දේවල් දහගැනීම මගේ රසකාව."

"ඒ වුත්ත මිකු ගුහ නමුය කිසිදෙයක් දන හිටින්න විධියක් නෑ."

"නරහ වෙන්තා එපා" හිටිවලට. ම. මය කාරණය ගැන භුමදෙයකම දනනවා. ඔබ එම හොයන්නේ, ව්‍යික්ස්ට්ටන් පාරේ ඕස්සාට් මහන්මිය විසින් බෙක්සර්න් නම් විපුලන්දාට විකිණු පාන්නයින් වගයක් ගැන නොදු? බෙක්සර් උන්ප් ඇල්ලා අවන්හලේ වින්දිගෙටි මහන්මියාට් විකිණුව්, බුදුගෙන් පාන්නයා මිලදී ගන්නේ හොන්ර් ඩෙන්ර් මහන්මියා"

"අනේ මහන්මියා. මට භුමදින්න උච්චමනාම පුද්ගලයා සිඛ තමයි. ම." මේ කාරණය ගැන නොයි තරම් උනන්දුවක් දක්වනවද කියල මිහෝට කියන්න එට ඇත්තරන්නේ නෑ."

පර්ලොක් තොමිස් අන සිහු සොයා රෝද හතාගේ ලොකු කුලිරියක් තවන්ටා ගැනීයෙය.

"එහෙම නම් අපි සුවප්පූ කාමලේනට ගිහි. මේ ගැන කනාඩා කරමු. සිනාල සුළු හමන්, වෙළඳපාලක සිටගෙන හොයාමද මිව කනාඩයේ කරන්නේ? ණමුන් වැඩිදුර යන්න ඉස්සර වෙලා කියන්න, කාටද මාලේ උදව්කරන්න හදන්නේ කියලා?"

අමුන්නා එක් නිලෝගයක් නිහඩු සිටියේය. "මගේ නම රෝන් රෝන්න්යන්" මහු කිවේ ඇප දෙය හොයින් බලමිනි.

"නෑ, නෑ, ඇත්ත නම කියමුසේ බලන්න. මේ බොරු නම යොදාගෙන ගනුදෙනු කරන්න ගියාම හරි කරදරයි."

අමුන්නාගේ සුදුමැලුව් නිෂ්ඨ කම්මුල රුපුහු විය.

"නමන් නෑ, මගේ ඇත්ත නම ගේමිස් රුපිතරි."

"අන්න හරි. සොස්මොලරුවන් තොටුපාලයේ කාමර හාර ප්‍රධාන යොවකයා. කරුණකාරුල අශ්වකරන්නයට නැගින්න මහන්මියා. ඔබට දහගන්න උවත්තා කාරණ මක්කොම, ම. කියන්නම් වැඩි ප්‍රමාදයක් නැතුවුම."

සුඩා මිනියා අප තදැන්නා අදහ මාරුවෙන් මාරුවට බැලීමට පටන් ගත්තේය. ඔහු සුළුනා තරම් හයු පත්වී ඇති සැටින්, යම් බලාපොරොත්තුවක සලකුණක ඔහුගේ දැයේ ඇති සැටින් මම යුතුවෙමි. නමාට මේ මූහුණපැමට සිපුවන්නේ නොයිනු විරු එයියකටද, එයෙන් නැත්තම් දුරුණු ඉරුණමකටද යන්න තෙරුම් ගෙන නොහැකි බැලීමක් මූහුගේ මූහුලේ විය. අනඟුරුව ඔහු අප සමඟ කුලිරියට නැහුලෙයි. ඇයා භාගයින් ගනවේදී, අපි ගෙනර් විලියේ තිව්‍යනට ලාභුයෙමු. ගමන්දී සිපිදු කතාබහක් නොකෙරේ. ඔහුගේ ණුයම උස් හඩින් ඉනෑ පහළ වැට්ටියි. ඒ අනුව ඔහු ආපම්ණ කැඳුවීමට පන්ව සිටි බව අපි සිනාගත්තෙමු.

"මින්න අපි බාචා" සොම්ස කිවේ ප්‍රියිමන් අපුරෙනි. අපි එකා පිටිපස එකා උඩුව්‍යලට නැතුවෙමු.

"මේ කාල නිබෙන සිනලේ හැටියට ගිනි දුන හරිම අනුවලයායි. ඔබට බොහෝම සිනල දෙනෙනවා විගෙයි රයිවිර් මහත්මයා. අර ගිනි දුනාට ප්‍රගම නියෙන වේවුල් පුවුවෙන් වාචිවෙන්න. ඉතින් මබට දානගත්ත ප්‍රථමනා කරන්නේ අර පාන්තයින්ට සිද්ධවුනේ මොකක්ද-ඩීයනා එකයි?"

"මට මහත්මයා"

"හරියටම කියනවා නම් එසින් එක් පාන්තයෙකුට තේදී මේ හින්න්නේ චවේ උනන්දුව නියෙන්නේ, අර විලිගය පැන්තට කෑ ඉරුණ් නියෙන පුදු පාන්තයා ගැන පමණයි. එහෙම තේදී?"

රයිවිර් මහත්මයා දැයි කැඳුවීමකට පන්වූ බව පෙනි. මූහුගේ කටයුතු නිවුණේ වේවුලා අවරයකි.

"අන් මහත්මයා. මට කරුණාකරු කියන්න ඒ පාන්තයට මොකකද වුවනේ කියල"

"දා ආව තේ මෙණ්ට."—

"මෙණ්ට?"

"මට්. දා නම් හරි පුදුමාකාර පක්ෂීයක්. මේ මහත්තාය දා ගැන උනන්දුවක් දක්වා එක් පුදුමායක් නෑ. දා දීමා බින්තායක්. හැබුදී මුරුණට පස්සෙ. ඒ තරම් අල-කාර, පු-රි, දිප්තියෙන් බබලන කිල්පාට නින්තරයන් මේ කිවිණ්ට දකළ නෑ. මා ලග

නියෙනවා ඒක. මගේ පු-චි කොළඹකාගාරයේ මා පරෝස්සමට අරු නිබිඳා."

අපුනෙන් ඉහළට රයිචර් එසැලුවෙන් නිකුතිනි. එහෙත් ඔහුට නැඟිට සිටිම අපහසු විය. මිශු දකුණු අතින් හිතිදුනෙන් ඉහළ පැය අල්ලා ගත්තේය. යකුඩී සේපුපුව විවින් කළ හෝම්ස් එතුළින් ඉන්දුනිල මාංසිකාය එලියට ගත්තේය. දිජ්නිමන් නිල් ආලෝක ධාරා දසන විහිදුවුම්න් එය බැංකුවෙන් තාරකාවක් විළසිනි. රයිචර් ඒ දෙය ඇසිපිය නොහෙලා බලා සිටියේය. ඒ, එයට අයිතිවායිකම් හියම්දැය් නොකියම්දැය් යන්න නිර්ණය කරගැනීමට නොහැකි වූ අයුරෙනි.

"වැඩි ඔක්සොම් එලිවලදා රයිචර්. ඔහොම ඉන්නවා මනුස්සයා! තමුසේ වැඩිවි හිති දෙනවට! වාටිසන් එය මිනිහව අල්ලාගෙන හිතින් අර පුවුවෙන් වායිකරන්න. මිනිහගේ ඇශේ ලේ වතුර වෙළඳී ඉන්න. දෙන්න මිශුට බිරුන්වී විකස්. අපරාධයක් කරන්න පණ තිබුන්ට මිහේට ඒකො වේර්දනා එල්ල වෙනසාට එවට මුහුණ දෙන්න පූජක නු? හරි! බිරුන්වී වික ඇහට වැටුන්ම යන්නම් පණක් ආව වගේ."

ක්ලාන්ත වී වැටෙනැයි මා යිතු ඒ පුද්ගලයා, මද වේලාවක් ගනවේදී කොමොන් යථා තත්ත්වීයට පත්වීය. පුදුමැලිව තිබු කම්මුල් රත්පුහු වූ අතර, තමාට වේර්දනා එල්ල කරන්නන්ට මුහුණදීමට සුදානම්ව මිශු පුවුවේ වායිවි සිටියේය.

හෝම්ස් කපාව ඇරුණුවේය.

"මේ සිද්ධියේ හැම සිදුවීමක්ම, හැම පුරුෂක්ම මා ලඟ නියෙනවා. එවා මිපුපු කරන්න උවමනා වෙන සාධකන් හැම එකක්ම වගේ මා ලඟ නියෙනවා. මිහේට හියන්න ඉතිරිවෙලා නියෙන්න බොහෝම විකයි. මේකා ආදිපාදවිරියගේ මේ ඉන්දුනිල මාංසිකාය ගැන තම්මයෙට අභන්ත ගැඹුණා. එහෙම නේදා?"

"මට ඒක මුළුන්ම හිටිවේ කුතාරින් තුසැක්."

"අභා! ආදිපාදත්තුම්යගේ හින්වන්ම සේවිකාව. හරි. ඉතින්, මහා විගාල දහ සම්භාරයක් ක්ෂේමිකව අත්පත් කරගෙන මහා පොහොසතේක් විමේ වෙනතාට ඕහේටන් ඇතිවූනා. ඒ වූන්ත් ඒ සඳහා ඔහු අනුගමනය කළ කුම්ය තම් සාධාරණ එකක් නොමෙයි.

පර නම් හිතෙන්නේ තමුසේ මේකුනැදී අන්තිම හිත්දා සහගත, දුෂ්චරියක් බවට පත්වූණා. තමුසේ දිනගෙන හිටියා මේ ජෝන් හෝනර් ගැන. මූලු මිට කළින් භෞරකමකට දුෂ්චරිම් විද්‍යා හියෙන හියා, යැකය එල්ලවෙන්නේ මූලුව බව තමුසේ දින හිටියා. තමුසේයි ආබාරකාරියයි මොකද කළේ? රියම් විඳින් පැස්සිය යුතු වැඩික් පාමරය කුළ සකස් කළා. එහෙම කරලා ගෙන්නුවා හෝනර්ව. මූලු වැඩි අවසන් කරලා සිද්ධවෙලා තියාට පස්සේ ලාවිදුවේ ගැඹුල කුඩාවා. රිලියට ආහරණ පෙට්ටියිය එලියට අරගනා මැණික භෞරකම් කළා. රිට පස්සේ ප්‍රධානීන්ට දැන්නුවා භෞරකමක් සිදුවෙලා හියලා. . . ."

“දැදිරියට පැමිණි රැකිබර් භෞමියිස් සම්පයේ වැදවැටුණේය. ඉත්පසු භෞමියිස්ගේ දැන්නියි අල්ලාගෙන ආයාවනා කිරීමට පටන් ගත්තේය.

“දෙවියන් වහන්සේගේ නාමයෙන් මට සමාව දෙන්න. මගේ තාත්තාට අම්මාට මූහුණදෙන්න. වින තත්ත්වය ගැන හිතෙන්න මහත්මයා. මුළුන් පසුව පැලිල මැරුවේ. ම. මිට කළින් කවදාවන් අපරාධයක් කරල නෑ. මින් ඉදිරියට කරන්නෙන් නෑ. ම. ඒ ගැන මට දුරුරු පොරුණු වෙන්නම්. බහිබලයේ අන් හියලා දුරුණ්නම්. කිස්නුස් වහන්සේගේ නාමයෙන්, මාව හිටේ යවන්නේ නැතිව, මට සමාව දෙන්න මහත්මයා.”

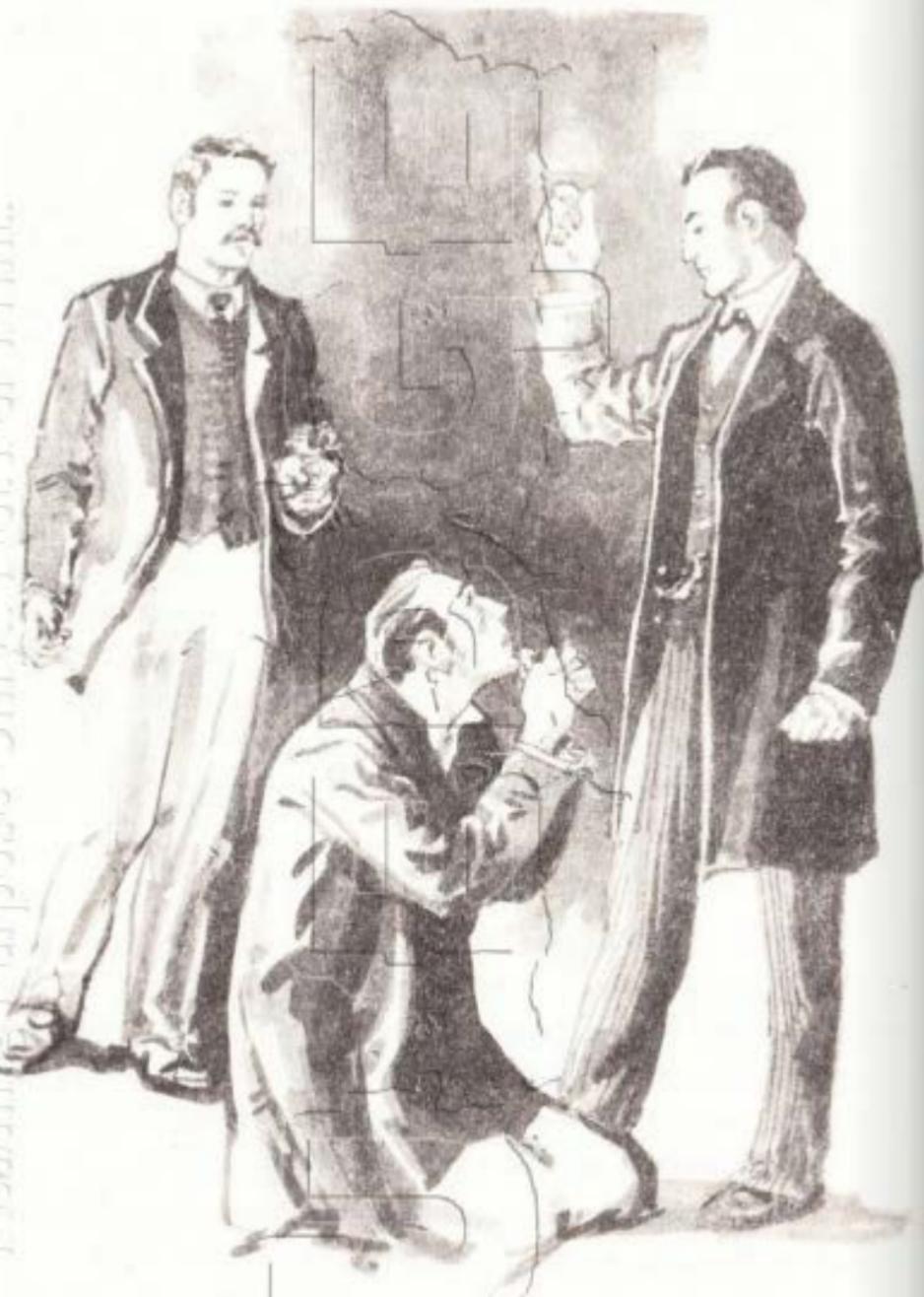
“හිතෙන් වායිවෙනව තමුසේගේ පුවුවෙන්.”

භෞමියිස් බැණවුපුණේ අනුකම්පා රහිතවයි.

“දන් වැදවැටිලා සමාව ඉල්ලන්නයි, දෙවියන් ගැන මනස්කරන්නයි බොහෝම පහසුයි. මය අපරාධ කරල හෝනර්ව පටවෙන කොට තමුසේ ඒ මිනිහ පත්වෙන තත්ත්වය ගැන හිතුවද? මූලු කිහිම දෙයක් නොදන්න අපරාධයකට වින්හිඛුඩාවට නාවන කොට, තමුසේගේ හිතෙන් කිහිම අනුකම්පාවක් තිබුණද?”

“ම. මේ රටෙන් පැනලා යන්නම් මහත්මයා. මූලුව විරුද්ධව යාක්ෂණි නැතිවුණාම හඩුව බැඳු වැඩිවි. මූලු නිදහස වේවි.”

“හම්. අම් ඒ ගැන පස්සේ කඩා කරමු. දන් හියනවා බලන්න තමුසේගෙයි කැනරින් කුඩාක්ගෙයි නාටකයේ, දෙවැනි ජවහිකාව මොකක්ද හියලා? භෞදට මතක හියාගන්නවා. සම්පූර්ණ

42. "... මාව හිරේ යවන්නේ නැඟිල මට සමාව දෙන්න මහත්මයා."

අැත්තා මියක් බොරු එහෙම කියනු ජ්‍යා. මූලික් ගල සොහොමද පාන්තයාගේ බවට ගියේ? පාන්තයා සොහොමද වෙළඳපාලට ආවේ? තමුපෙට දී දුටුවම් නොලබා බෙරෙන්න, පොදී ඉච්චක් හරි නියෙන්නේ ඇත්ත කිවිවාන් විනරයි."

"ම. සිදුවුණු හැම දෙයක්ම ඒ හැරියෙන්ම ඔබට කියන්නම් මහත්මයා. හෝනාර් හිරහාරයට ගන්න වෙළාවේ මූලික නිවුලෙන් මා ලැයි. පුරුවන් ඉක්මනින් ම. එක් සොහොමද හරි හැගුවාන් නොදි කියන එක මගේ බෙදාව ආවා. ඒ ගොකද සොයි මොහොයේ හෝ පොලියිය මේ ගැන වැඩිදුර සැවීමට මගේ කාමරයන් සොදියි කරාවි කියන තරුණ මට වැටුනුණා.

මූලික හායා තබනන පරිසයම් යහින තැනක් හෝවලයේ නිවුලෙන් නෑ. පොදුගලික කටයුත්තක් ඇති බව පෙනවා ම. හෝවලයෙන් පිටවි ගියා. ම. ගියේ මගේ යහෝදිරියගේ ගෙදරට. ඇය ඕක්ෂාවී නම් මිනිහෙක් යම්හි විවාහ වෙළා, පදිංචිව ඉන්නේ බ්‍රික්සටන් පාරේ. ඔවුන් කුකුණන් ආදි යතුන් ඇතිකරලා මස පිනිස වෙළඳපාලට විකුණුනා. ම. එහෝ යදි මට දකින්න ලැබුණු හැම මිනිහෙක්ම, මට පෙනුණේ ප්‍රාලිජකාරයෙන් වගේ. නැත්තාම් රහස්‍ය පරික්ෂකයෙක් වගේ. එදා භරිම දිනල ද්‍රියක්. ඒ වුන්න් ම. බ්‍රික්සටන් පාරට යන්න කාලීන ඉදන් මගේ මුහුලෙන් බහුදිය වැඩිරුණා. මගේ මුහුණ හොඳවී ම පුදුමුලි වෙළා. ඒ බව දකුනු මගේ සොහොයුරිය ඇඟුවා මොකක්ද මට හැදිලා කියන අයනිප, කියලා. ම. ඇයට කිවිවා, හෝවලයේ සිදු වූ මූලික් හෝරකම නිසා මගේ හින ලොභ තැඹුම්කට පත්වී ඇතිවා. ම. ඇයගේ ගේ පිරි පසයට ගිහි, පසිප්පයක් දැල්වාගෙන කළුපනා කළා, මිළගට ගතයුතු ගොදුම් පියවර් මොකක්ද කියලා.

මගේ මිතුරෙක් හිටියා මෙට්චල් කියල. මහු නරක ආගුයට වැටීම නිසා අපරාධ ව්‍යුත-ඡ්‍යුවී හිටෝට නියම වූ සොහොස්. මහු කාලයක් පෙන්වන්විල් සිරගෙදර සිරදුවුවම් වින්දා. කළකට ඉහතදී මට ඔහු හමුවුණු වෙළාවක ඔහු කිටිවා, සොරුන් සොරකම් කරගන්නා බඩු විලට කරන ලද. මහු විශ්වාසයට ගනහැකි පුද්ගලයෙක් බව මට උතකුවුණා. ඒ මොකද ඔහුගෙන් රහයක් දෙකක් ම. දන හිටියා. ඉතින් ම. නිර්ණයක් ගන්නා. මෙට්චල් පිවුවුණු කිලබර්න් ප්‍රදෙශයට ගිහි. ඔහු හමුවෙළා උපදෙශයක්

ගන්න. මැණික විභූතිලා මුදල් කරගන්නේ කොහොමද කියලා මුළු මට යුක නැතුව කියාවි. එන් කොහොමද මුළු හම්බවෙන්න යන්නේ? ම. හෝටලයෙන් ආවෙන් මොන තරම් හයෙන්ද? කොයි මොහොන් මාව අල්ලාගෙන සේදිය කරාවිද කියන්න බැහැ. ඒ මොහොන් මැණික තිබුණේ මගේ ඇතුළතකබායේ සාක්ෂුවේ. ම. බිත්තියට ජේතු වෙලා කළුපනා කළු. ඒ වෙලාවේ පාත්තයා හැමතැනම, මගේ දෙපා විවෙක් ඇවිදිමින් හිටියා. එක්වරම මගේ හිතට අදහස් ආවා. අක්ෂම අපරාධ පරික්ෂකයෙකු වූන්න් පරාජය කළ හැකි අදහස් තමයි මගේ හිතට ආවේ.

නත්තලට සහි කිහිපයකට කළීන් මගේ සෞහොයුරිය මට කියා තිබුණා, නත්තල් තුළගක් හැටියට ඇගේ හොඳම පාත්තයා මට තුළි කරන බවි. ඇය කිවි ටේ නොවුරුම ඉටුකරන බව ම. දන හිටියා. මට කරන්න තියෙන්නේ මගේ පාත්තයා අරගෙන, මැණික උගේ බඩා යවලා, උක් ඇරගෙන කිල්බර්න් විලට යන්නයි.

වත්ත පහළ පොයි මඩුවක් තිබුණා. ම. එක පිටිපසයට හිහි, හොඳ තර පාත්තයෙක් අල්ලා ගත්තා. උගේ වෘශ්‍යය පැත්තට කළපාට ඉරක් තිබුණා. ම. උගේ කුට ඇරුලා, මැණික් ගල උගේ කුටුළට දම්ලා, ඇඹිල්ලෙන් පුරුහුන් තරම් ඇතුළට කළු කළා. උගේ ගලනාලය දිගේ මැණික බඩා හැටි මගේ අතට දනුණා. පාත්තයා ගබ්දයක් කරලා, තව් ගහලා, දහලා මගේ අනෙන් ගැලවෙන්න උත්සාහ කළා. මොකක්ද ගබ්දය කියලා බලන්න මගේ සෞහොයුරිය දුවිගෙන ආවා. ම. ඇය සම්ඟ කාලාකරන්න හැඳවා විතරයි, ඒ කාලකාක්ෂී සහා මගේ අතින් ගැලුවිලා, තව්ගහමින් අනෙක් පාත්තයින් අතරට හියා.

"මොනවද ජෙම් ඔබ අර පාත්තයට කළේ?" ඇය ඇතුළවා.

"ඇයි ඔබ මට නත්තලට පාත්තයෙක් දෙනවා කිවිව නේ. ඉතින් ම. මේ උත්ත්ව අල්ලලා බැහුවේ, වැඩියෙන්ම තරභාරු කොයි එකාද කියලයි."

"ආ එකද? අපි දත්මම එකක් ඔබට වෙන්කරලයි හියෙන්නේ. අපි උව කියන්නේ ජේම්ගේ පාත්තයා කියලා. අර ඇත ඉන්න සුදු පාට තර එකා. . . . අනෙන උව. පාත්තයින් විසිහා දෙනෙක් ඉන්නවා. ඔබට එකයි අපට එකයි. ඉතුරු විසිහතර දෙනා විලද පොලට්."

"බොහෝම ස්කූනියි මැගි. මේ වැඩිය කුමුදියි විකකට කලින් මම අල්ලාගෙන හිටි එකාට. ඒකට කමක් නැහැ තෙදී?"

"අපි ඔබට වෙන් කළ එකා රාත්තල් තුනක් බරෙන් වැඩියි. ඔබට දීම සඳහා වැඩිපුර කුම විශේෂයෙන් දිලා අපි උව මහන් කළා."

"ඒකට කමක් නැ. මේ කිවිව එකාම මම ගන්නමි. මේ උව දැන්ම ගෙනියන්නමි" මම කිවිවා.

"මධ්‍යේ කුමුදින්නක්, ඔබට ඕනෑම කරන්නේ කොයි එකාද?"

"අර පාත්තයා රුවුව මැදුදෙම ඉන්නේ. . . . විලිගය පැත්තට කළ ඉරක් හියන දුදුපාට එකා."

"හා හොඳයි. එහෙනම් උව මරලා අරගෙන යන්න."

ඉතින් හෝමිස් මහන්මයා, ඇය කිවි විධියට මේ උව මරලා, කිල්බර්න් වෙත අරගෙන හියා. මේ කළ වැඩි මගේ මිනුයාට කිවිවා. ඒක අහලා මිනු පාණයන්න හිතාවුණු. රේට පස්සේ අපි පිහියක් අරගෙන පාත්තයාගේ බෙඩා බැඳුවා. උගේ බෙඩා ඇතුළු දක්කාම මගේ පසුව පත්තු වුණු. උගේ බොක්කේ මැණික හිඹුවෙන් නැ. මෙතුනා මොකක් හරි වැයුදීමක් ඇතිවෙලා බව මේ තේරුම් ගන්නා. මේ වහාම මගේ සොහොයුරියගේ ගෙදරට හියා. පාත්තයන් හිටි කැන්ට හිහි-බැඳුවා. ඒක සැනෙක් වත් කිවියේ නැ.

"මැග අර පාත්තයින්ට ඔබ මොකද කළේ?"

"මේ උන්ව විකිණුවා ජේම්."

"විකිණුවා? කාටදා?"

"කොවෙන්ටි උදානයේ විලදාසොල් බෙකන්රිකට."

"අර මේ තේරුගන්තු එකා වගේම විලිගයේ කළ ඉරක් හිඹුණු තවත් පාත්තයක් හිටියදී?"

"මිටි ජේම්. ඒ වගේම තුවන් එකෙන් හිටියා. මට කොයි වෙලාවක වත් උන් වෙන්ව අදානාගන්න පුරුවන් කමක් හිඹුවෙන් නැ. ඒක වගේමයි."

එකකොට මට ඔක්කොම් හෝරුම් හියා. මා ගෙහන්රේ හමුවෙන්න ආවා. ඔහු එ බෙනකොටන් පාත්තයෙයා විභ විභූණා. ඔහු උන්ව විසැක් කාවද කියලා එක විවෘතයක් කිවිවී තු. බබට ඇපුණා හේද අදන් ඔහු මට කරා කළ හැරී. ඔහු දිගින් දිගටම කරා කළේ එ විධියටසි. මගේ සෞඛ්‍යත්වය හිතන්නේ මගේ ඔහුව තරක්වෙලා කියලයි; මට පිසුළු ටුරිගෙන් එකාවා කියලයි. වෙළාවකට මටන් හිතානවා මට පිසුළුද කියලා. දන් අන්තිමට කිසිම වාචියකුන් නොලැබේ ම- මහා අපරාධකාර්යක් වෙලා. දෙවියන්! මාව බෙරාගන්න මහන්මයා. දෙවියන්!”

දැයා විලින් මුහුණ වියාගත් රයිඩ් ඉකිගයමින් වැළපෙන්නට පටන් ගත්තෙය.

ඉන්පසුව ඇසිපු හියගබිදතාවය දිරිය වේලාවන් පැවැතිනා. විවෙක එය බිඳුලන් රයිඩ් ඉතා අපහසුවෙන් ලුස්ම ගත් හවෙන් පමණි. අවසානයේදී මගේ මිනුයා ප්‍රවාහන නැගිටිවේය. ඔහු අදාර වෙත ගොස් එය හැර දුම්මෙය.

“බැඟැපන් එලියට!” හොමියේ කිය.

“මොනවා මහන්මයා! මොනපාද මිනින් දෙවාගිර්වාද ලැබේවී මහන්මයා!”

“එක විවෘතයක් කරා කරන්න එපා. බැඟැපන් එලියට!”

තවන් කිසිවක් කිමට අවශ්‍ය ගොටිය. තරජුපු යෙළ දිගේ පහළට දිවිගිය රයිඩ්, මැදාර වසා දමා, පාර දිගේ දුවන හඩ අපට අසන්නට ලැබිණු හොමියේ තම පයිඩ්පය අතට ගත්තෙය.

“මොනවා වූත්ත් චොටියන්, මා පොලියියෙන් පත්කළ අපරාධ පරික්ෂකයක් ගොමෙයි නේ. ඔවුන්ගේ ඇති අඩුපාඩු සම්පූර්ණ කිරීමේ රාජකාරියක් මට හාර්දිලා තැහැනෙ. ජේන් හොනර්ට දුඩුවම් තියම විම් අවසානමක් හියෙනවා නම් එක විතත් කරුණක්. නමුන් එය දිදුවෙන්නේ තැහැනු. එ මොකද රයිඩ් මහුට විරුද්ධව සාක්ෂි දෙන්න ඉදිරිපත් මින්නේ තැහැනු. එ තියා නඩුව තිබු වැවෙටි. ම- මේ කරන වූත්ත් අම් වූරුද්දක් කිශේන බව ඇතිනයි. නමුන් ඉදිරියට ඔහු කිසිදු අපරාධයක් කරන එකක් තැහැනු. එ තියා ම- ඔහුගේ ආක්මය බෙරා ගැනීමට කටයුතු කළේ. ඔහුව හිරේට

යැවුපටියාත්. මහු නිවිශ්චයෙන් වෙස භාවිත ගැනීමේ. එම නැත්තල කාලය, වැරුදු අමුනක කරල ප්‍රමාව දෙන කාලය නේ. එම යැයේ ඉතාම පුරියෙන් ආකාරයේ විස්මයිනක පරික්ෂණයක් නොර ලැබුණේ අභ්‍යන්තරයේ. එකු යාප්‍රථිකත්ව විසඳා ගැනීමල අපට ඇතුළුණු කානුගයක්. දෙපුතර මහන්මයා කරුණුකර ඩිඹුව නාද කරන්න. එනෙකුට අඟ්‍ය මිළහු පරික්ෂණය අරඹන්න නොවනි. එනෙත් ප්‍රධානම ලක්පත්‍රය එකඟ සම්බන්ධව පක්ෂීයෙක් සිටිමි.

പ്രേഡിംഗ് പുസ്തകാലയിൽ
മുൻപു മാറ്റിയ അതിരഹസ്യം

උමං දුම්බියේ අහිරහස් මරණය

1895 වසරේ නොවුමිබර් මාසයේ තුනවැනි සතියේදී, මුළු ලක්ඩින් තගරයම කුහ පැහැති සන මිදුමකින් වැඩි හියෙය. යුදා බාහැදර මූලින්ම දක්නට ලැබුණු මිදුම ඉහයප්පින්දා දක්වා නොඅවුව පැවතිණ. බෙකර් විරියේ අඟ් නිවහන් කුවුර්ව තුළින් පාරෙන් රුහා පැත්තේ පිහිටි ගෙවල් පටා දැක්මට අපහසු විය. මෙම මිදුම ගලා ආවේ ඒ තරමට ම සන නිරරෝදක් විළයිනි.

එ සතියේ පළමුවැනි ද්‍රව්‍ය නොමිස් ගනකලේ ඔහුගේ යොධ විමර්ශන ගුන්තයට දුටියක් පිළියෙළ කරමිනි. දෙවැනි හා තුනවැනි දින දෙකම ඔහු අඟ් විනෝදායෙක් ගැන පොත් කියවීමට වෙන් සල්ය. ඒ විනෝදායය, මධ්‍යජාලින පුත්‍රය සිංහිතයයි. හතරවැනි ද්‍රව්‍යේ උදේ ආහාරය නීම් කළ අපි, තුළුවලින් තැහිටි ජන්ලයෙන් එහි බැඳුවෙමු.

"අදත් මේ මිදුමේ අවසානයක් ඇකින්න ලැබෙන්නේ තැනැංසිං. දැන් මිදුම තද දිනිරු පාටයි. ජන්ලය උඩින් නොමින් ගෙවා, සන මිදුම ගලාගෙනා යදාදී, මිදුරුව මතුපිට කුඩා තෙල බේත්දු එකතු වෙනවා." මම කිවිමි.

"මිදුමේ ඉවරයකුන් තැ, අපට කරන්න වැඩිකුන් තැ." මගේ මිත්‍රයා කිය. නිවිස තුළට ගොවු වී සිටිමට විම ගැන නොදුවයිල්ලෙන්, ඔහු සිටියේ, විපින්න කාමරයේ වෙශයෙන් ඉහළ පහළ සකමත් කරමිනි. ඉනා ක්‍රියාකාලී පුද්ගලයෙකු වූ නොමිස්ට, මොලය නො කය වෙශයිමක් නොමැතිව අක්‍රියව සිටිම ඉවසුම් නොදෙන්නාක් විය. නියපොතු සපමින්, මිබු විලට ඇහිලි තුළින් තටුව කරමින් ඔහු පෙන්වුයේ යටුපත් කරගැනීමට නොහැකි ක්‍රියාකාලීනවියයි.

"සින් ඇදගන්නා ක්‍රියිම දෘයක් පුවත්පත් විල වන් තැ තේද වාටිපත්?"

සින් ඇදගන්නා දෙයක් යනුවෙන් හෝමිස් අදහස් කළේ, අපරාධ හෝ වියදාගත තොගුකි අකිරහස්ය.

"ලගදීම එංගලන්තයේ සිදුවීමට ඉඩ ඇති විප්ලවයක් ගැන නියෙනවා. නොදි මොහොන් හෝ ඇශ්‍රිලිය හැකි ලෝක පුද්ධයක් ගැනත් ඉඩියක් නියෙනවා. ඒ ඇරෝත්තා ආණුව්‍ය පෙරලිලේ අවධානමක් ගැනත් පත්තර වල සඳහන් කරලා නියෙනවා. ඒක් ඉතින් මිවා ඔබේ සින් උත්ස්වික් ඇති කරන දේවිල් නොමේදී හෝ. අපරාධයක් සියලු සැක පිතුන්න පුර්වින් එකම දෙයක් වන් සඳහන් වේලා නෑ."

හෝමිස් තම අප්‍රූද්‍ය පළකිරීමට ගෙරෙට්වේය.

"ලන්ඩනයේ අපරුධකාරයා, දැන් ඇත්තටම මහා අලස මිනිහෙක් වෙලා. රන්නලයෙන් එලිය බලන්න වොටිසන්. සහ මිදුම අතරින් මිනිසුන් එහා මෙහා යන හැඳි අපට පෙනෙන්නේ බොහෝම යන්නමින්. රුහුව-යලින් මුවන් මිදුම ව්‍යුභුර් විශිල යනවා. මේ විශේ අවස්ථාවක හොරෝඡුට හෝ මිනිමරුවේකුට උත්තින් තගරය පුරා නිදහස් යැරිසරන්න පුර්වනි; හරියට ගොදුරක් හොයාගෙන ව්‍යාපුයෙක්, රුස්ස ගස්විලට මුවාවෙලා වනාන්තරයේ සැරිසරනවා වියේ."

"පුර් පුර් හොරකම් නම් විශාල වෘයෙන් සිදුවෙලා නියෙනවා." මම කිවේමි.

"යොබා දහමෙන් මේ වේදිකාව සකස් කරලා නියෙන්නේ, එට විඩා මහා විශාල සයානක රහදුක්මකට, පුදුසු විධියට. මේ අපරාධකාරයෙක් තොවුණු එක, මුළු මහන් සමාරයේම වාසනාවක්."

"එක නම් සම්පූර්ණ-ඇත්තු." මම සිනාමුසු මුහුණෙන් කිවේමි.

"මාව මරාදමන බලාපාරෝත්තුවෙන්, එකට අරඅදින අපරාධකාරයා පනස් ගණනක් ඉන්නවා. බැඳ දන්නවා ඇති බිරුක්ස්, මුවිහුවුස් ඇතුළු තවන්-අය. මේ විශේ මිනිහෙක් එතුන හිටියා නම්, ඒ ලුපුබැඳ එන්නන්ගෙන් මට කොදි කරම් කළක් බෝර් ඉන්න පුර්වින් වේවිද? බොරු කැඳවීමක්; හමුවීමට ව්‍යාජ ලෙස විලාව යොදා ගැනීමක්; එතුනින් වික්කෙමාම ඉවරවේ. ප්‍රංය, ස්ථාජ්ජය, පැහුණාලය, ඉනාලිය ආදී රටවිල මෙහෙම මිදුමක් තොපවතින්නේ හොඳ වේලාවට. මුවන් සාතන විලට නම සිය රටවිල් හෝ.

මහයේ! මෙන්න එනවා මොනවා හරි. අපේ එකාකාරී කේටිනය යෙනයේ කරන්න, මෙන්න එනවා මොනවා හරි!" හෝමිස් එකවරම කැගුපුවේ අකිරිය ප්‍රිතියෙනි.

අප වෙත පැමිණියේ විදුලී පුවතක් රැගන් යෝචිකාවය. විදුලී පුවත වහා විවිධ කළ හෝමිස්, එක් නිලමිතයකින් එය කියවා බැලුවේය.

"අපායි! අපායි! මොකකින් මොකක් වෙන්න යනවද මදන්නේ නෑ! මගේ අයියා මයිනොලට් මෙහේ එනවා කියල නියෙන්නේ."

"ඇයි මහු මෙහේ එන් එක් ඇති වැරදද මොකකද?" මම ඇයිමි.

"වැරදද? එක හරියට නගරයේ සිලි උඩ සෙනාග අදින වියම් කාර් එකක්, ගම් මධ්‍යපාරක දුවතවා වියේ. මයිනොලට්ටේ රේල් පිලි එක් නිශ්චිත මාර්ගයකයි - යවිකරලා නියෙන්නේ. මූලවම - පෝල්මෝල් වල තව්‍යානුත්, රේලුත් - ඔයෝලිනිස් සමාජය, රේලුත් වයිටියෝල්. ඒ තැන් අතර රේල් පිල්ල උඩ විතරයි එයා දුවන්නේ. එයාට පිළි පතින්න සිදුප්‍රාණේ මොකකද දන්නේ නෑ?"

"මයිනොලට් කවදාවනම මෙහේ ඇවින් තැදදද?"

"එකම එක ද්‍රවයක් ඇවින් නියෙනවා. ඒ බොහෝම කාලෙකට පෙර."

"මහු මෙහේ එන්න හේතුව යදහන් කරල තැදදද?"

එයට පිළිතුරු ලෙස හෝමිස් විදුලීපුවත මා අතට දුන්නේය.

"කාබේරුන් වෙස්ට් සමබන්ධයෙන් බැබ හමුවිය යුතුයි. වහාම පිටත්වෙමි.

මයිනොලට්"

"කාබේරුන් වෙස්ට්? මං ඔය තම අහල නියෙනවා" මම කිවෙමි.

"මට නා උගකන් මොකුත්ම මහකයට එන්නේ නැ ආච්චයන්. මයිනොළට් මිපුගේ සාමාන්‍ය ධාවන පරියෙන් ඉවත්වේලා එන උගකන් ගේරන්නේ, මොක්ක හාරි ලොකු අවුලක් වශයෙනි. උක හරියට ග්‍රහලෝකයක්, සාමාන්‍ය පරිපූමණ පරියෙන් ඉවත්වේලා, වෙනස් මෙහි යන්නා වශයෙන් දුර්ලඟ දෙයක්. උක තෙමෙයි. මබ දන්නවද මයිනොළට් ගැන තොරතුරු?"

"මට මහකයි. අර සායු අර්ථීතක්‍රියා ස්මිතින්දී පරික්ෂණයේදී, මහු ගැන විස්තර බව මට ප්‍රකාශ කළා. ඔබ කිවිවේ මහු බ්‍රිතාන්‍ය රජයේ කාර්යාලයක පූජ්‍ය තිළඳරෙයක් බව්. . . ."

හෝමිස්ට සිතා පහළවිය.

"ඒ ද්‍රව්‍යවල මා මහු ගැන තියම තොරතුරු දනාගෙන හිටියෙන් නැ. අනෙක රාජ්‍ය කන්තුයට අදාළ කාරණ කට්ටා කරන සොට්, අපි පූජක් පරෙරස්සම් වෙන්නත් එහි නො. මහු සේවය කරන්නේ බ්‍රිතාන්‍ය ආජේතුව් වෙනුවෙන් කියුලා ඔබ හිඹුවා හරි. ඒ වශෙම ඔබට මෙහෙම හිඹුවෙයන් උකන් තිවුරුදියි. සමහර වෙලාවලදී මයිනොළට් තමා බ්‍රිතාන්‍ය ආජේතුව!"

"මොන්වා හෝමිස්?"

"මම දනාගෙන්නා ඒ කට්ටාවෙන් ඔබ පූජ්‍යමයට පත්වේන බව, මයිනොළට් අවුරුදුකට ලැබෙනවා රන්පවුම් සාරසිය පනහක පමියක්. මහු මහ ලොක්කකන් වෙන්න උත්සාහ කරන්නේ නැතුව්, ඔහු තනතුරකට යන්න, දියුණුවීමට මහුට කිසි ආයාවක් නැ. කිසිම රාජකීය නම්බු තාමයක්, පුදු තනතුරක යාරගන්නෙන් නැ. ඒ වූණෙන් මහු තමා මේ රටට නැතුවීම බැරි මිනිහා."

"ඒ කොහොමද?"

"මයිනොළට් ලැබීලා කියෙන්නේ අද්විතීය තනතුරක්. උක මහු තමන්ටම නිර්මාණය කරගන්නා එකක්. මිට කළින් ඒ වෙන් තනතුරක් නිවිලන් නැ. අනාගතයේ කිබෙන එකකුන් නැහැ. මයිනොළට් කියෙනවා පූජ්‍යමාකාර මොලයක්. මේ ලෝක තිවත්වේන කිසිම කෙනෙකුට තොමැඹි තරම් කාරණ, දන්න, තොරතුරු මේ මොලයේ ගබධා කරගන්න මහුට හැකියාව කියෙනවා. ම. මේ අපරාධ පරික්ෂණ විභ්න්වීය සඳහා යෙදුවූ දක්ෂතාවය, මහු යොදා ගන්නේ ඒ කටයුත්තට. රජයේ සැම දෙපාර්තමේන්තුවිකින්ම,

ආයතනයකිනම, ගත්තු ප්‍රතිපත්ති, තීරණ සහ සැලසුම් කියෙනවා නේ. මුදුන් ඒ හැම එකක්ම මධිසුළුප්පට දත්තිනවා. ඔවු එවා තමන්ගේ බුද්ධියේ ගබඩා කරගන්නවා. ඒ විතරස් නොමෙහි ඔවු එවා බුද්ධියෙන් විශ්ලේෂණය කරනවා. මගේ අධියා කමා මධ්‍යම තොරතුරු යුවමාරුව සහ නිෂ්කාෂණ කාර්යාලය. අනෙක් හැමටම යම් යම් දෙවල් ගැන විශ්ලේෂණයන් වෙනත් පුරුෂීනි. ඒන් මධිසුළුවේ දත්තේ ඒ හැමටම ඉහුලික්.

මිහුගේ වැඩ ගැන නිදුහැක් කියන්නම්. අමි හිතමු රජය ඇමතිවරයෙකුට මෙවැනි දෙයක් දනාගන්න උවමනා වෙනවා. මොනවද, ඉත්දියාව, කුන්තාවාව, තාවිඹාව, හමුදාව, මුදල වෙනුවට රත් හා රිදී විතිමය යුවමාරුව-පිළිබඳ ප්‍රශ්නය. මේ එකක් එකක් ගැන ඇමතිවරයාට වෙනස් දෙපාර්තමේන්තු විලින් උපදෙස් ගත්ත පුරුෂීනි. නැමුත් මේ එක් එක් දෙවල් අනෙකට බලපාන්නා කොහොමද? ඒ ගැන විශ්ලේෂණ පිළිතුරක් ලබාගන්න පුරුෂීන් මධිසුළුවේ ගෙන් විතරයි. ඒ පිළිතුර දෙන්න මිහුව ගකවින්නා එක් නිමිෂයක් විතරයි.

රජයේ නිලධිරයන් මිහුව මූලින්ම යොදාගන්නේ, තොයෙකුන් ප්‍රයනා විසඳීම සඳහා කෙටි මගක් හැරියට. නැමුත් දත් මිහු අත්‍යවශ්‍ය පුද්ගලයෙක් බවට පත්වේලා. අපට හිතාගන්නවින් බුරිතරම් කරුණු සම්හාරයක්, මිහුගේ මොලයේ ගබඩාවේලා කියෙනවා. නැමුත් මධිසුළුවේ හිතුණු හැරියේ පුරුෂීන් අවශ්‍ය දේ එක් ක්ෂණයකින් කෝරල බේරල දෙන්න.

අපමාණ ප්‍රයන විලදී ආණ්ඩුවේ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය මොකකද කියල තීරණය කරන්න යිදුවූනා. මධිසුළුවේ තීරණය තමා ජාතික ප්‍රතිපත්තිය වූනේ. එක නැවත තැවතක් යිදුවූ දෙයක්. මිහුගේ පිවිසාව එකකි. මහු වෙන කිසි දෙයක් ගැන කළපනා කරන්නේ නැහැ. නැමුක් ම. හිහින් මගේ මොනවා හරි ගැවෙළුවක් ගැන ඇපුවාන් මිහු-අර-හිතුරිලි ආමෘදන් මිදිලා, ම. ඇහැවේ දේ ගැන හිතයෙමු කරන්න පටන්ගන්නවා. අද නම් බුහය්පති ග්‍රහයා පොලෝතලයට ප්‍රවීශය්වීමක් යිදුවෙන්නේ. මොන අරුම පුදුම හේතුවින් නියා මිහුව මෙයෙට පහත්වෙන්න හිතුණද දත්තෙන නැ. කුවිද විවිධ මේ කාවෙශිගන් වෙස්වී? මධිසුළුවේ මිහුක් එකක සම්බන්ධ වෙන්න කොහොමද?

හොමිස් ඇයිය.

“එ නම පිළිබඳව මට යන්ත්‍රීන් මතක තිබේ. මම පසුගිය පුවත්පත් එකින් එක පරික්ෂාකර බැලුමට පටන්ගත්තෙමි.

“මට හමිබුණා!” මම රයගාහී ඩැඩින් කැඳපුවේමි. සේපාව මත එකතු වි තිබූ පුවත්පත් ගොන්න අනුරිත්, අවශ්‍යව තිබූ එක තොරාගැනීමට මට හැකිවිය.

“මට ඔව්! මේ තියෙන්නේ! කාබේරුන් වෙස්ට් කියන්නේ කවුද දන්නවද? ගිය අභ්‍යන්තරවාදා උදේ උම්. දුම්රිය මාර්ගයක් අසල මියගිහින් හිටි තරුණයෙක් හමුවුණේ? අන්න ඔහු.”

හොමිස් සිරුවෙන් සිදුගත්තේය, ඔහුගේ මුවට යම්න් තිබූ පසිජ්පය අතර මග තැවැනිණ.

“මේක බොහෝම බරපතල් වැඩිස් වෙගයේ වාචියන්. මේ මරණය තිසා මගේ අයියට ඔහුගේ දින වර්යාව වෙනස් කරන්න සිදුවුණා? එහෙම නම් ඒ මරණය සාමාන්‍ය සුද්ධප්‍රා එකක් වෙන්න බැං. ගිය මියගිය තැනැත්තාව මයින්තාවේගේ තියෙන්න පුද්ගලික සම්බන්ධය මොකක්ද? මික කිසි අහිරහස්‍යක් තැකි සිදුවීමක් බව දන් මට මතකයි. ගිය ඉලන්දාරියා, දුම්රියෙන් ඇද වැට්ලා මියගිහින් තියෙනවා. ඔහු සතු කිසි දෙයක් මෘකාලේ කාල තිබුණේ තැනා සාහසිකයෙකු විසින් කළ අපරාධයක් කියල හිතන්න සාක්ෂි මොනවා හරි තිබුණෙන් තැනා එහෙම නේදා?”

හොමිස් ඇයිය.

“මේ ගැන ඉත්ක්වේ විභාගයන් තිබූන ලු. එකෙන් වැදගත් සාක්ෂි රැසක් මතුවේ තියෙනවා. වඩාත් හොඳින් බැලුවෙන්, හින් යැකයක් උපදින අහිරහස්‍යක් වෙගයේ පෙනෙන්නේ.” මම කිවේමි.

“මයින්තාවට මේ මරණය තිසා ඇත්තිවෙලා තියෙන බලපුමෙ භැවියට මටත් හිතාගත්න සුද්ධාති මරණය අසාමාන්‍ය එකක් කියල. ඒ ගැන පුවත්පත් සඳහන් වෙන්නේ මොනවද කියල මට කියන්න වාචියන්.” හොමිස් පැවුසුවේ භාන්සි සුද්ධාති වැකිරෝගී.

“මහුගේ නම ආකර් කාබේරුන් වෙස්ට්. වයස අවුරුදු විසිහනයි. අවිවාහකයි. වුලිවි පුද්ධාපුද තිෂ්පාදනාගාරයේ ලිපිකරුවෙක් . . .”

".... රජයේ සේවකයෙක්! ආත්ත මයිනොලට සම්බන්ධවුණු හැටි."

"සදුදා ය ඔහු හදිසියේම වුලිච් වලින් පිටත්ටේ හියා. අත්තිම වරට ඔහුව පණිවිත් ද්‍රක්‍රල තිශේන්නේ, ඔහුගේ පෙම්වතිය එන වයලට වෙස්වේලර මෙහෙරියයි. එදා භැත්දුවේ ඔවුන් කනාඩහ කරමින් ඉදාල නියෙනවා පාර. ඒ සන මිදුම නියෙන වෙළාවේ - රී හාන්මාරට. ඔහු, ඇයට හැරදමා පිට්ටලා හිහින් නියෙන්නේ රැකවරම. ඔවුන් අතර කිසිම රුණ්වූවක් සිදුනොවුණු බවට ඇය සහතික කරනවා. ඔහුට මෙහෙම ඉරණමක් අත්වෙන්න හේතුවක්, ඇයට හිතාගත්තවින් බැඳුණු. රේඛට අපට ඔහු ගැන අහන්න ලැබෙන්නේ, මෙසන් තම් දුම්රියමාර්ගයේ වැඩකරන සේවකයෙකුගෙන්. කාඩ්රෝගන් ඔව්ස්වේගේ මළයිරුර මෙසන්ට හමුවූනා. ඒ, ලන්ඩන් උම් දුම්රිය සේවකට අයිති ඇල්ගෙට් දුම්රියපොල සම්පෘශ්‍ය හිඩිල."

"කවද ද?"

"මළයිරුර හමුවූන් අභ්‍රාචාර්චා ආත්දර හයට. එය කිඩුලෙන් රේඛපිලි වලට සැහෙන කම්මි ඇතින්. නැගෙනහිර දිගාවට ඇපි ගමන් කරනවා තම්, රේඛපාරේ විම පැත්තෙයි මිනිය වැට් කිඩුලෙන්. හරියටම ඒ තැන ගැන කියනවා තම්; එය දුම්රිය පොලට පුළක් ලැබේ, රේඛ පාර උමෙන්ත් එළියට මතුවන තැනම වියේ.

මහුගේ හිසට බරපනල තුවාල සිදුවී කිඩුනා. දුම්රියන් ඇදුවැටිමෙන් මේ වගේ දෙයක් සිදුවෙන්න පුරුවනි. රේඛ පාර ඇයින්ම හිනි, මේ තැනැත්තුගේ මළයිරුර හමුවෙන්න පුරුවන්, එකම සේතුවන් එයයි. ලග නියෙන විරියක සිට කුවුරු හර මළයිරුර එහළුට ඔසවා ගෙන ආවත්, ඒ කාටහර දුම්රිය පොල් බාධකය පූජරගෙන යන්න සිදුවනවා. නැමුන් විකට් පරික්ෂා කරන්නෙක් හැම විටම එකුන රේඛ ඉන්නවා. ඒ නියා ඔහුට නොපෙනී උම් දුම්රිය මාර්ගයට එන්න පුමයක් නෑ. ඒ කාරණය ස්ථීර වශයෙන්ම පැහැදිලියි."

"බොහෝම ගොදුයි. මේ වික අපට හිතාගත්න පුරුවනි. මේ මිනිනා පණිවිත් හෝ මියගෙයක් දුම්රියකින් ඇදුවැටුනා. නැත්තම්

ගෙනැත් දමනු ලැබූවා. මට එටික පැහැදිලියි. දන් ඉතිරි විකත් කියන්න වොටියන්."

"මළයිරුර වැටී හිඛුවු හරියේ දුම්රිය මාර්ගයේ ධාචනය කෙරෙන්නේ, නැගෙනහිර සිට බටහිරු යැවතා දුම්රිය. මෙයින් සහභරක් තගරබද යොවා. ඇනෙක් එවා විල්ස්චින් සහ තගරාසන්ක දුම්රිය මංසන්ධි සිට එන එවා. මෙන්න මේ කරුණ ගැන පැහැදිලි නිගමනයකට එන්න පුරුවනි. මේ කරුණයා මහුගේ මරණය සිදුවෙදී එ දියාවට ගමන් කරමිනුයි හිඳියේ. එය සිදුවෙලා හියෙන්නේ භෞද්‍යම රු වුණුව පසෝයේ. නමුන් මහු දුම්රියට නැඟෙන් කොහොත් කියන එක හිතාගන්න ආමාරුයි."

"මහුගේ දුම්රිය පුවෙශ පත්‍රයෙන් එක බලාගන්න හිඛුණා."

"මහු ගෙ පුවෙශ පත්‍රක් හිඛුලේ ඇු."

"පුවෙශ පත්‍රක් හිඛුණා නැ? අයියේ වොටියන්. මේ හරිම අසාමාන්‍ය සිදුවීමක්. මගේ අන්දකීම් වල හැටියට නම්, තමන්ගේ පුවෙශපත්‍රය පෙන්වන්නේ නැතුව්, උම් දුම්රියපොලකටට් එන්න බැ. ම. හිතෙන්නේ කරුණයා ලහ පුවෙශ පත්‍රක් හියෙන්න ඇති. එහෙම නම් මහු දුම්රියට ගොඩිනාහුණු දුම්රියපොල අනෙක් අයට හාගන්න කවුරු හර එක ඉවත් කළ ද? එකත් වෙන්න පුරුවනි. කොහොම වුණුන් එක අවධානය යොමු කළ යුතු වැදගත් කරුණක්. මට මතක හැටියට මහු සතු මොකන් වන් කොලේ කාල හිඛුණා නැහැ. එහෙම නොදු?"

"මට්. ඔහු සතුවි හිඛු දේවල පිළිබඳ ලේඛනයක් හිඛෙනවා. මහුගේ මුදල පසුම්බියේ පවුම් දෙකයි සිලි. පහලාවක මුදලක් තිබී හමුවුණාලු. තව කැඳිවල් සහ කවුන්ට්‍රේස් බැංඩවේ වුලිවි ගාඩාවන් හිඹුන් කළ වෙක් පොකක්; මහුව හඳුනාගැනීමට උදි වුණේ එයයි. වුලිවි කාන්තා ගාලාවේ නාට්‍ය දරුණනයක් නැරීම සඳහා, ආයත දෙකක් වෙන් කරවාග් පුවෙශ පත්‍ර දෙකක්; එවා එදාම හැන්දුවේ දරුණනය සඳහා. තවත් කවිදායි කිහිපයක් අඩංගු පැකටවුවන්. එවා තාක්ෂණික යමක් සටහන් කර හිඛු එවා බවයි සඳහන් කර හිඛුලෙන්."

හෝමිස් එයින් අතිශයින්ම සැහීමට පත්වු බවක් පෙන්විය.

"මින්න වොටිසන් අපට අඡුවූනු පොට! ව්‍යිකාන්‍ය ආණ්ඩුව වූලිවි ආයුධ නිෂ්පාදනාගාරය - තාක්ෂණික ලියකියවිලි - අධියා මයිස්කුළුවේ. එකකාට ද්‍රීවැල සම්පූර්ණයි. අහා! මට එයදීමක් නොවේයි තම් එය තරජුවේ තැගගෙන උඩවීම එකව ඇශෙන්නේ මයිස්කුළුවේ විය යුතුයි. එයාම කියන්නේ තැනෙයි විස්තරේ."

මොහොනක් ගතවේදී උස්, තරජාරු මයිස්කුළුවේ හෝමිස්, විධිත්ත කාමරය තුළට කුදාවාගෙනි එන ලදී. උස්වි වැඩුණු ඇඟිලුම, විනිවිද යන බැලුමක් හෙළිය භැංකි තියුණු තොන් යුවිල, මයිස්කුළුවිගේ කැඳි පෙනෙන ලක්ෂණ විය. පළමු බැලුමෙන්ම ඔහුගේ අනෙක් සියලු ලක්ෂණ අභිජවා, කෙටෙනකුගේ අවධානයට හසුවන්නේ මයිස්කුළුවිගේ බුද්ධිමත් සටහාවයයි. ඔහුට පිටුපසින් අපේ කාමරයට ඇතුළුවූයේ සෙකාටිලන්ඩියාබිං අපේ සිහාවන් ලෙසට්ටුවිය.

මුළුන් දෙදෙනාගෙම මුහුණු විල තිබුණේ බැරුම් ස්ටහාවයයි. එයින් පිළිනිමු වූයේ උදාගත වි ඇති ප්‍රශනයේ බරපතලකමයි. ලෙසට්ටුවි අපට අතට අනු යුත්තේ විවෘතයක් හෝ තොදාඩිමිනි. තම බාහිර කඩාය අපහසුවෙන් ඉඩිත් කළ මයිස්කුළුවේ අසුනක හිදායත්තෙයා.

"මේක අපේ මැදු අවුල් කරන විධියේ වැඩියේ වැඩියේ සර්ලාක්. මගේ සාමාන්‍ය පුරුදු තිවිතය වෙනාස් කරන්න ම් නොහොමවින් කැමැති නෑ. ඒ වූයට මේ වගේ ඉහළ පෙළේ ප්‍රශනයක් මතු මුණාම මගේ අපහසුකම් සියලු හරියන්නෙන නෑ. සියම් රට අද ද්‍රවියේ මුහුණදෙන කළබල විල හැඳියට, මා එක මොහොනක්වන් කාර්යාලයෙන් බැහුර වේලා ඉන්න එක අවදානම්. තමුන් මේක බරපතල අර්ඛුදයක්. අග්‍රාමාත්‍යාත්මකා මේ තරම් කළබල වේලා ඉන්නවා ම් කටයුතු දකළ නෑ. භාවික හමුදා මූලස්ථානය, අනෙක් පැන්ත පෙරරුණු මිවිදයක් වගේ කැඹැලුවා. ඔබ මේ සිද්ධිය ගැන ප්‍රචිත්පත් විල කියෙවියද?"

"අහි මේ දන් කියවා බැඳුව විනරයි. මොනවද අර තාක්ෂණික කටයුතු වශයක් කියල තිබුණේ?"

"අන්න එක තමයි ප්‍රශනයේ! වාසනාවකට වගේ එක හරියටම මොකක්ද කියන ආර්ථිය පිටවී සිහින් නැහැ. ඒ ආර්ථිය දත්තන්න

නම් පත්තර කාරණය මුද්‍ර රටු හිති හියාවි. අර ඉලත්දාරියගේ සාක්ෂුවේ නිවුණු ලියවිලි මොනවද දැන්නවද? ඒ තමයි බිජුස් - පාටි-වන් සඩීමුරිනයේ තාක්ෂණික යැලුසුම්."

මයිස්සොප්වී හෝමිස් ගැඹුරු රෙස කරාකළ විලාසයෙන්, එම මාත්සකාව වැදුගත් එතක් ටිය යුතුයයි අපි සිතාගත්තෙමු. මූල්‍ය සෞහෙයුරාන් මමන් තවත් විස්තර ඇසිමේ බලාප්‍රායාත්තුවෙන් නිහිටි බිජුසිටිසෙමු.

"මබ ඒක ගැන අහල නැදද? මෙ හිතුව මේක හැමරුම දන්න දෙයක් හියලු."

"නම පමණයි අපි අහල හියෙන්නො."

"මෙ තරම් වැදුගත් කාරණයක් අද ද්‍රියේ රාජු තන්ත්‍රයටම තැහු කිවිවාන් බොරුවක් නොමෙයි. ආන්ත්‍රික්‍වේ හියෙන රහස්‍ය විඳින්, වැඩියම උත්සාහයක් ගොඳු ආරක්ෂා කරන රහස්‍ය - පාටි-වන් සඩීමුරිනය ගැන තොරතුරුයි. මේක කොළඹතම් බලවත් යානුවක්ද කිවිවාත්, ඒක හිඛෙන පැත්ත් පළාතක, සතුරුකුට මූහුද් පුද්ධ කරනවා හියා හිතන්නවත් බැවු. මේක නීජපාදනය කිරීමේ තාක්ෂණික රහස්‍ය, ව්‍යුතාන්සයට පමණක් හිමිකරුනීමයි අපේ අරමුණ. ඒ වෙනුවෙන් මහ වියාල දින සම්භාරයක් අපි හොර රහස්‍යම යෙදුවේවා. ඒ, සඩීමුරිනය නීජපාදනයේ ඒකාධිකාරය අපට ලබාගැනීම් අරමුණෙන්. ඒකෙ නීජපාදන යැලුසුම් බොහෝම සංකීර්ණ ඒ විගෝම සියුම් එම්ම, සම්පූර්ණ සඩීමුරිනයේ යාන්ත්‍රණය සහය් වෙන්නේ මේ දක්වාත් ලෝකයේ හිසිම රටක් නොදන්න, නවින සෞයා ගැනීම් හිහෙක් ඒකාබද්ධ විමෙන්.

එ රහස්‍ය සහවලා හියෙන්නො, වුලිවි යුද්ධාපුද නීජපාදනාගාරයට අනුබද්ධ රහස්‍ය කාර්යාලයකයි. ලියවිලි ගබඩා කරල හියෙන්නො, කාටවිත් පහසුවෙන් විවිධ කරන්න බැරි යක්ඛ සේප්පුවක. ගොඩනැගිලි දාරවල් ජනෙල හිසිම ආකාරයකින් නොරුකුට කඩන්න බැවු. මොනම හේතුවක් හියාවන් ඒ යැලුසුම් කාර්යාලයෙන් පිටතට ගෙන යාම තහනම්. නාවික හමුදාවේ ඉහළම ඉ-ඩිජේරුවාට යැලුසුම්ක මොකක් හරි බලාගත්ත උවහා වුළුණාත්, මූහ පොදුගල්කවම මූලිවි වල කාර්යාලයට හිහි. ඒක බලාගත්ත යින. නීතිරිති ඒ තරම් කදයි. ඒ වුණක් මෙන්න ඒ

ලියවිලි අපට භාවිත වෙනවා. රේල්පාරක් අයිනේ මුද්‍ර වැට් ඉන්න කතිෂය උපිකරුවේකුගේ සාක්ෂුවේ හිඛිල. රාජකාරී මට්ටමෙන් බැලුවාන් මේක පිස්සු හැඳුන වැඩක්."

"ඉතින් උපිකරු හැම එකක්ම ආපසු ලැබුණ ද?"

"නෑ පර්ලාක් නෑ. අන්න ඒක තමයි ප්‍රධානම ප්‍රශ්නය. අපට මක්කාම ලැබිල නෑ. වුවිව වල සේප්පුවෙන් සැලුසුම් පිටු දහයක් අනුරුදන් වෙලා. කාචිරගත් ලේස්ටිගේ සාක්ෂුවේ නිනි හතක් හමුවූනා. අනාවශ්‍යම පිටු තුන එතුන නැහැ. හොරකම් කරල! අනුරුදන් වෙලා!"

පර්ලාක්. මබ හාරුගතන නියෙන වැඩ, පටන් අරගතන නියෙන වැඩ මක්කාම පැන්තකට දීමන්න. පොලිස් උසාවියේ කරන කුතුහලය උපදින ගැටුපු මක්කාම අභ්‍යන්තර විසිකරන්න. මේක රාතික ප්‍රශ්නයක්. අනාවශ්‍යයෙන්ම මබ විසඳා දිය යුතු රාතික ප්‍රශ්නයක්. කාචිරගත් ලේස්ටි සැලුසුම් හොරන් ගත්තේ ඇයි? අර නැතිවිෂු පිටු කෝ? මුළු මියගිය කොහොමද? මලයිරුර රේල්පාරක් අයිනට වැටුණේ කොහොමද? සිදුවෙලා නියෙන විනාශය, ආපසු යථා තත්ත්වයට හරවන්නා කළ යුත්තේ මොකක්ද? හොයාගතන්න මය ප්‍රශ්න විලට උත්තර. අන්න එකකාට මබ මැං රට වෙනුවෙන් විශිෂ්ට සේවයක් කළා වෙනවා."

"මයිකුවාප්‍රේ මොකද මය ප්‍රශ්න ඕනම විසඳන්නේ නැත්තේ? මට පෙනෙන හැම දෙයක්ම ඕනටත් පෙනෙනවා නේද?"

"එහෙම වෙන්න පුත්තින් පර්ලාක්. නැවුත් මට නියෙන ප්‍රශ්නය, මේකට අදාළ කොරතුරු හොයාගතන්න මිහින්සි වෙන එකයි. මබ හොයාගතන්න කොරතුරු. ඒවා මෙයේ පත්ව පත්කරන්න. ම. භාන්සි පුටුවකට වෙලා ඒ වික වියල්පිතය කරන්නම්. එහෙම කරලා, දෙන්නම් වියෙහෙද අදහසක්. ඒ වුණුව් අරහු මෙයේ දුවපැන ඇවිරින වැශේ මට කරන්න අමාරුයි. දුම්රිය ගාචිවරුන්ගෙන් හරස් ප්‍රශ්න අහන එවා, උත්තල කාවියක් ඇහැට ලැකරගත බිම පෙරලිලා අඩි සටහන් සේදියි කරන එවා. ඒ දේවල් කරන්න මට ගක්කියක් නැහැ. ඒව මෙය පිළිවෙළ වැඩ ගෙමෙයි. මේ ප්‍රශ්නය විසඳන්න පුත්තින් එකම මිනිහා මබයි පර්ලාක්. මහරැඹිගෙ මීලය, ප්‍රශ්න ගොරව, පම්මාන ප්‍රධාන ලැයිස්තුවේ මැකි නමන් දැකිමට කුමුති නම්...."

මගේ මිතුයා සිහාසෙම්න් හිස සෙලෙවිටේ එයට කම එකානතාවයක් නොමැති බව පෙන්විමිනි.

"මා. මේ ගැටුපු විසඳීම, ප්‍රපරාධි පරික්ෂණය කරන්නේ ඒ සෙනුයට ඇති කුමුදන් නියා. සොහොම් වූන්න් මේකෙන් හියෙනවා, උන්දුව ඇතිකරවන යම් යම් ලක්ෂණ සිහිපයක්. මේක පරික්ෂණයට ලක්කරලා බලන්න මා. බොහෝම කුමුදන්නේ හාරගන්නවා. මට තවත් විස්තර සියන්න බලන්න."

"ඉතාම වැදගත් අත්‍යවශ්‍යම කරුණු සිහිපයක් මා. මේ කඩායියේ සටහන් කරගන්නා. ඔබට ප්‍රයෝගනවත් වියහැකි ලිපිනයන් සිහිපයනුන් එකුත හියෙනවා.

නාවික භැඥුපුම් නිල වශයෙන් භාර හිලධරයා සර් ජේමිස් වෝල්ටර්. ඔහුට ලැබේ ඇති තම්බුනාම, පදක්කම් ලැයිස්තුව පමණක් ලියන්න, වරිනාපදාන විශ්වාසෙහුයේ පේලි දෙකක් යනවා. ඔහු රජයේ සේවයේම ඉදාලා, වෘත්තීයන්ම වියසට හිය කෙනෙක්. ඒ හැම එකකටම විඩා, අවල අදාළප්‍රමෝදයන් යුත් නියම අව්‍යක්මාන්මයක්. ඒ ගැන අපට සියිම ගැකයක් නෑ. මෙම යකඩ සේප්පුවට යුතුරු හිඛෙන දෙදෙනාගෙන් රැක් කෙනෙක් මහු. සදුනා කාර්යාල වේලාව තුළදී, මේ ලියවිලි කාර්යාලය ඇතුළන හිඹුණු බවට සියිම ගැකයක් නෑ. රැඹුව සවිස තුනට විතර තමන්ගේ යුතුරක් අරගෙන, සර් ජේමිස් ලන්චනය කරා යන අදහසින් වුවිට් වලින් පිටත් වී හියා. මේ සිද්ධීය එනාකාටත් ඔහු මුර හැන්දු විරුවම ගත කළේ, බාක්සල් ව්‍යුරුග්‍රය සිහිටි අද්මිරාල් සිනක්ලොයාගේ ගෙදර."

"ඒ කාරණය සියිදු ගැකයක්න් නොරව තහවුරු වී හියෙනවද?"

"මට. ඔහුගේ සොහොසුරා, කර්නාල වැළන්ටයින් වෝල්ටර් සහනික කරනවා, සර් ජේමිස් වුවිට් වලින් පිටත්වී හිය බවට. ඔහු ලන්චනයට පැමිණී බවට, අද්මිරාල් සිනක්ලොයා සහනික වෙනවා. ඒ හිසා මේ ගැටුපුවේ ගැකය රැල්ල වෙන අය අතරට සර් ජේමිස් මැදිවන්නේ නෑ."

"සේප්පුවට අනෙක් යුතුරු හිඹුන් කා ලහද?"

"මුළු සමා සැලපුම්කරු සහ ග්‍රෑස්ට්‍ය ලිපිකරු සිංහී ජෝන්සන් එහතා. මුළු වියස අවුරුදු හතුලිභක කෙනෙක්. විවාහනයි. මෙයි පස්දෙනෙක් ඉන්නවා. මුළු සමාර් ආපුයට ප්‍රිය තැනි, නිහඹ ගෙනෙක්. නමුත් මහජන දේවීයේ යේදී සිටි කාලය පිළිබඳව මුළුට විධිස්ථා වාර්තාවක් නියෙනවා. සායනින් අතර ඒ හැරී ජනප්‍රිය ගෙනෙක් නොමෙයි. නමුත් ඉතා මහත්සි වී සේවය කරනෙනෙක්. පුළු දුන් කට උත්තරය ස්ථීර සිරිත්වා නිබුණේ, මුළුගේ බිරිදි දුන් සාහ්‍යය පමණයි. ඒකේ හැරීයට ජෝන්සන් මහත්මය සඳහා තැපය කාර්යාල වේලාවන් පසුයේ ගෙදරින් පිටත ගියේ නැහු. ආර යුතුරු මුළු සවිකර සියෙනෙන් සාක්ෂි මරලෝසුවේ ද්‍රීම්බුලට. එක එක මොහොතාකටව් එනෑතින් ඉවත්වූලෙන් නැහු."

"කාබිර්ගන් විස්ත්‍රී ගැනන් අපට සියන්න."

"මුළු අවුරුදු දහයක් මේ ආයතනයේ සේවය කරලා සියෙනවා. මුළු නොදින් රාජකාරී කළ අයෙක්, තදින් කේත්ති යන කෙනෙක් බවත් ප්‍රයිදියි. ඒ විශේෂ, ඉක්මන් තීරණ අරගෙන, ඉක්මනින් සියාන්මක වින කෙනෙක්ද. නමුත් මුළු සම්පූර්ණයෙන්ම අව්‍යාක පුද්ගලයක් ලෙසයි හැදින්වෙන්නේ. මුළුට විරුද්ධව සිය දිනෙක වෙනත් වාර්තාවක් එල්ල වේලා නැහු. සිංහී ජෝන්සනෙන් දෙවැනියා හැරීයට කටයුතු කළේ මේ තරුණයා යි. මුළුගේ රාජකාරීයේ හැරීයට මේ රහස් සැලපුම් නිතරම පරිභරණය කරන්න මුළුට සිද්ධියා. එවා විනාන් සියිලෙනෙකුට ඒ විධියට පරිභරණය කරන්න ඇවශ්‍යතාවයක් නැහු."

"එදා හැන්දාවේ සැලපුම් එක සේව්පුවට දමලා යුතුරු දම්මේ බවුදා?"

"සිංහී ජෝන්සන්. ජෝන්සන් ලිපිකරු."

"නමුත් එක ඉවත්ව ගෙන ගියේ කවුද සියන එක නොදාම පුහුදිලියි. එහෙම නොදී? එවා කාබිර්ගන් වෙස්විගේ සාක්ෂුවේ සිංහ නම්වූණා. එකෙන් ප්‍රශ්නයට විසඳුම් ලැබෙනවා නොදී?"

"ලැබෙනවා තමයි ජර්ලොක්. නමුත් එනකාට අපට නොරුම් ගන්න අමාරු ප්‍රශ්න කිහිපයකුන් මෙතනදී මතුවනවා. එකටටම අපට සියෙනවා, ඇයි මුළු එවා ඉවත්ව ගෙන ගියේ?"

"එවා බොහෝම විනා එවා නිසා."

"මට. මහුව බොහෝම හැඳුවෙන් පවුම් දහස් ගණනක් ලබාගත්ත තිබූණා." මයිස්ක්‍රාපට් සිය.

"මෙවා ලන්ඩින් නගරයට ගෙතායන්ත ඇත්තේ විකුණන අදහසින් කියනවා ඇඟිලන්ත, වෙනත් මොකක් හරි අරමුණක් මඟට හිතාගත්ත පුරුවන්ද?" ඡර්ලාක් ගොමිස් ඇයිය.

"මට එහෙම මොකක් හිතාගත්ත බැං."

"භාදිය එහෙම තම් අප් උපකල්පනය ගොඩනැගිලී පදනම තැවියට ඒක ගත්ත පුරුවනි. තරුණයා සැලැසුම් භාරකම් කළා. භැංගි මහුව ඒ පදනා භාර යතුරක් උවමනායි. එහෙම තේදි?"

ගොමිස් ඇයුවෙය.

"එකක් නොමේයි. භාර යතුරු කිහිපයක් උවමනායි. මහු පලමුව ගොඩනැගිල්ල විවෘත කළ පුතු වෙනවා. රේඛට යකච යේපුවට තබා ඇති කාමරය විවෘත කළ පුතුවෙනවා." මයිස්ක්‍රාපට් පිළිඳුරු දැන්තේය.

"එහෙම තම් මහු පතුව භාර යතුරු කිහිපයක් තිබූණා. මහු සැලැසුම් ටික ලන්ඩින් නගරයට ගෙතාගියා. ඒ, රහස් විකුණ මුදල් ලබාගැනීමේ අරමුණෙන්. තමුන් පැකයක් තැ; මහු බලාපොරුගත්ත වෙන්ත ඇති සැලැසුම් ටික පහුවදා උපද්‍රව ආපු යේපුවට දමන්ත. තැන්නම් ඒවා යේපුවට් තොමුනි බව අභ්‍යවෙනවානේ. මෙම ව්‍යාකාර කටයුත්තේ යේදීමට ලන්ඩිනයේ සිරියදී මහු මරණයට පත්වූණා." ඡර්ලාක් ගොමිස් පැවුසුවෙය.

"මහු මරණයට පත්වුණේ කොහොමද?"

"අපි හිතමු මහු ලන්ඩින් සිටු ආපසු වුව්වි බලා යමින් හිටිය කියල. දුම්රිය මැදිරියෙන් එකියට විකිවලා මහු මියගියා."

"හමුන් එනකොට මෙහෙම ප්‍රශ්නයක් එනවා" මයිස්ක්‍රාපට් කථාව ඇරඹුවේය.

"මහු ලන්ඩින් සිට වුව්වි යනවා තම්, මළයිරුර හමුවූ ඇල්ගෝට් වුවට යන්න උවමනා තැනැ. ඒක තියෙන්තේ, වුව්වි පහුකරලා තවත් පුහක් දුර යදි, කලින් කිවි දුම්රිය ස්ථාන දෙකට පුහක් පිටින්."

"හොඳු මයිනුප්පේ අපි මෙහෙම හිතමු. අදාල දුම්රිය සොලේ බහින්නේ තැනුව් තරුණයා තවත් විකසන් ඉදිරියට යනවා. ඒ මොකටද? දුම්රිය මැදිරියේ සිටි තවත් කුවුරු හරි සමග ඔහු සොලේම ආකර්ෂණීය සාකච්ඡාවක් කරලිනුයි ඉන්නේ.

මේ සාකච්ඡාව විකසන් දරුණු ස්වභාවයක් ගන්නා. එහෙම එවා අන්තිමට එක ඔහුගේ මරණයෙන් කෙළවර වුණු. බොහෝම එවාවට ඔහු දුම්රිය මැදිරියෙන් පිටවෙන්න උස්සාහ සරන්න ඇති. එනෙකාට දුම්රිය මාර්ගයට ඇදවැටී මියගියා. අනෙකා පුදාර වහන්න ඇති. මේ දවිය් වල සහ මිදුම තියා සියිවස් එනාපෙනී ශියා. එහෙම එවන්න බැරිද මයිනුප්පේ?"

"නැහු හර්ලාක්. දිනට අපර ලැබූලා නියෙන ද්‍රීක් වලට ඇතුව මය එකට විවා පැහැදිලි නිතමනයක් ගන්න පුරුවනි. අපි දැනට මෙහෙම හිතමු. කාඩ්රියන් වෙසට් සිරණය කරගෙන හිටියා, සැලැසුම් වික හොරකම් කරලා ලැබූවනයට යෙතෙ එන්න. ඔහු එම රහස් විදේශීකයෙකුට විකුණ්න්න බලාපොරොන්තු වුණු. ඒ විදේශ නියෝජිතයා හමුවෙන්න, වෙළාවන්තැනක් තල ඇතිව සිරණය කර නියෙන්න ඇති. තරුණයා නැත්දුවම මේ සඳහා ප්‍රතින් කරගෙන ඉන්න ඇති. නමුත් ඔහු රැඟායාලාවේ දර්ශනය යොතා ප්‍රවේශ පත්‍ර දෙකක් මිලට ගන්නා. එවා අරගෙන පෙම්වතියන් පැදිවාගෙනයි නගරයට ශියේ. නමුත් අනර්මගදී එකවිදුම අනුරුදන් ප්‍රතිඵලීය. ඒ මොකටද?"

"අනික් අයට කොලේ විහන්න."

මෙතෙක් වේලා නොදුවයිල්ලෙන් සිටි ලෙස්ටුට් සිය.

"ඉතාම පුවියෙළ එකක්. එකයි පළමුවැනි විරෝධතාවය. දෙවැනි විරෝධතාවය ලේකයි. අපි උපකළුපනය කරමු ඔහු, පැත්තිනයට ප්‍රහාවෙලා විදේශ නියෝජිතයා හමුවූනා සියලා. නමුත් ප්‍රතුවදා උදේ වෙන්න කළින් ඔහු සැලැසුම් ආපහු ගෙන ආ පුතුව් සිඛුනා. නැත්නම් මකකොම හොරකම් ඇතුවෙනවා. ඔහු සැලැසුම් දායක ඉවතට ගෙන ශියා. නමුත් සාක්ෂාත්වී ඉතිරි වි සිඛුන් ගනයි. අනෙක් තුනට මොකද වුණෙ? ඔහු කුමැත්තෙන්ම නම් සියිසේන් එව කොහො භ්‍රේ දමලු එනෙන නැ. රෙහෙට මේ දෝහි සියාව වෙනුවෙන් ඔහුට ලැබූ තැග්ග කො? ඔහු ඒ සැලැසුම් විසිනුවා නම් විශාල තැග් මිදලක් ඔහු ලෙ සියෙන්න මිනෑ."

මයිනොජ්ට් කරුණු ඉදිරිපත් කළේය.

"පිද්ධවුනේ මොකස්ද කියල මට නම් පැහැදිලිවම හිතාගත්ත පුරුවනි." ලෙස්ට්‍රේචි තම අදහස පැවසිය.

"කිසිම සැකයක් නෑ. මෙත්ත මේකයි වූතේ. මහු සැලැසුම් වික ගෙනාවා, විකුණාත අරමුණෙන්. විදේශ නියෝගීතයාට හමුවූනා. තරුණයා එකට ඉල්ලවා විභාද මුදලක්. නියෝගීතයා ඒ ගණන ගෙවන්ත පුදානම් නැහු. මුදල ගැන එකශතතාවයකට එන්ත මුවනට බැරුවූනා. තරුණයා ගෙදර එන්ත පිටත වූතා. තමුන් ඔහුට හොඳුරන් විදේශීකයා, කාබෝගන් වෙසුම් පසුපස ආවා. දුම්රියේදී විදේශීකයා තරුණයාට මරු දුම්ලා. විදේශීකයාට අනාවිශා කඩ්දායි වික අරගතා, මළයිරුර දුම්රියෙන් ඉවතට විසිකළා. මේක හැමදේකටම ගැලුපෙනාවා. එහෙම ගෝදී?" ලෙස්ට්‍රේචි ඇයිය.

"මහුට මොකද දුම්රිය ප්‍රවීණ පත්‍රයක් නොකිහුණේ?" තොමිස් හරයේ ප්‍රශ්නයක් ඉදිරිපත් කළේය.

"ප්‍රවේශ පත්‍රය තිබූණා නෑම්, විදේශ නියෝගීතයාගේ ගෙදරට කිවිවුම දුම්රියපාල මොකස්ද කියලා අපට හෙළිවෙනාවා. ඒ හිසා මහු මේකයි තුනැතුතාගේ සාක්ෂුවෙන් ප්‍රවීණ පත්‍රය ඉවත්කර ගත්ත ඇති."

"හොඳයි ලෙස්ට්‍රේචි. බොහෝම හොඳයි" පර්ලාක් තොමිස් කිය. "මබේ කතාව ඇත්තේ නම් පරීක්ෂණය එකුතින් ඉවරයි. ඒ මොකද එක පැත්තකින් දෝෂීයා මුරිලා. අනෙක් පැත්තෙන් සඩ්මුරිනයේ රහය සැලැසුම් ද්‍රහාවම විදේශ රටකට - පුරෝජා මහාද්වීපයට ගිහි.. අපට තවත් මොනවද කරන්න ඉතිරි විලා කියෙන්නේ?"

"ත්‍රියාත්මක වෙන්න පර්ලාක්! වහාම ත්‍රියාත්මක වෙන්න!" පැවසු මයිනොජ්ට් අසුනෙන් නැගිටිවේය.

"මට ඉවත් වෙන් සේරෙනාවා, ලෙස්ට්‍රේචිගේ උපකල්පනය නම් සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදියි කියලා. මබේ සම්පූර්ණ උත්සාහය මේකට යොදන්න පර්ලාක්. යන්න මළයිරුර හමුවූණා තුනට. අදාළ පුද්ගලයින් හමුවෙලා කතාබහ කරන්න. කරන්න පුරුවන් හැම දෙයකම කරන්න. මිල මේ විශ්කියේ යෙදන්න පටන් ගත්තට

පයෝග කිහිප ද්‍රව්‍යක, තමින්ගේ රටු වෙනුවෙන් සේවය කළ හැකි පම් විගේ අවස්ථාවක් ලැබේ නෑ."

"හොඳයි. හොඳයි" ගොමිය් පැවුලුවේ දෙදර හකුරුවා, ආචින්දින හාවය පළකරමිනි.

"වොටසන් ලෙස්ප්‍රේම්. අපට තියනාවා පැයක දෙකක වැඩි. මුළු මුළුන්ම ඇල්ගෝට් දුම්රියපොලට හිසි. බලමු. එහෙනම් ආයුරෝපන් මධිජ්‍යාලට්. හට්ස් වෙන්න කළුන් මබට වාර්තාවක් සායන්නම්. නමුත් මා දැන්ම කියන්න කුමතියි ඒ හැරී දෙයක් එලාපොරුන්තු වෙන්න එපා කියලා."

පැයක් ගතවේදී අත් තියනාව ඇල්ගෝට් දුම්රියපොල වෙන ගොම්මට හැකිවය. මිශ්‍යම් අපි මලයිරුර හමුවූ සරානයට හියමු. එය දුම්රිය මාර්ගය උමහ ඇතුළු, සිටි එම්බියට මුළුවෙන හරියේ, දුම්රියපොලට කිවුම තැනකි. රුහු පැහැඩි මුහුණක් හිඹු ආචාරකිලි එයයක මහන්මයෙක් දුම්රිය සමාඟම වෙනුවෙන් අපට කරුණු කියා දුන්නේය.

"හරියටම මෙන්න මෙතැන තුමසි තරුණයාගේ මලයිරුර නිවෙනේ"

මූළු කිවේ ගේල්පිල්ලට අඩි තුනක් පමණ පිටතින පිහිටි තැනක් පෙන්වමිනි.

"මිනිය ඉහළින් මෙතැනට වැටුනුට වැඩුණා වෙන්න බැහැ. ඒ මොකද ඔබට පෙනෙනාවා නේ, වැට්ටම ඇයි බිජිනි, ජනලේ කුවුරු කිහිවක් ගාමුලුති සම්පූර්ණයෙන්ම වැඩුණු ඒවා බව. ඒ නිසා ඒක මෙතැනට ටන්න පුවුවන් එකම කුමය දුම්රියක් මුහින්. අපට සොයාගන්න පුට්ටින් හැරියට, ඒ සඳහා මධ්‍යම රාත්‍රියේ පමණ මෙතැනින් හිය දුම්රියක් විය යුතුයි."

"දුම්රිය මැදිරියක ඇතුළු, පහරදීමක තිසා ඇතිවූ ලේ ගලායාමක ලකුණු කිඛෙනවාද කියල පරික්ෂා කරල බැඳුවාදී?"

"එහෙම කිසිවක් දකින්න ලැබුණෙන් නෑ. ප්‍රවේශ පාඨයක් හිඹුණෙන් නෑ."

"මැදිරියක දොරණ් විවෘතී කර දමල කිඹුණු විය?"

"එන් නැහැ."

"අද උරු අපට අප්පන් සාක්ෂියක් ලැබූවා." ලෙසප්පේ හිටිය.

"සඳුදා ර 11.40 ව ඇල්ගේට් පහුකර හිය දුම්රියක මගියෙක් මෙක කිවිවේ. මහුව ඇතුළුණු, බර යම්ක - මිනිස් සිරුරක් වැනි දෙයක් ඇද වැවතෙන හඩි. ඒ ඇතුළුණ් දුම්රිය ඇල්ගේට් දුම්රිය පොලට ලොවීමට මොස්සානකට කළිනුද. ඒ වෙලාවේ මිදුම සනව කිඹුණු නිසා කිසිම දෙයක් දැකගන්න ලැකිලා තැහැ. මහු ඒ ගැන කිසිවෙතුට පැමිණිලි කරලා තැහැ. ඇයි ඒ සැල් පර්ලොක් හෝමස් මහන්තයාට මොකද වෙලා තියෙන්නේ?"

මගේ මිත්‍රායා ඇයිටිය තොගෙලා බලා සිටියේ දුම්රිය මාර්ගයේ මිලි ධෙයයි. උමග තැමින් එමියට ඇයුණු රේල්පිලි, වැඟව නිසා තැමි ඉදිරියට ආ ආකාරය මහුගේ අඩ්ධානයට උක්වීය. ඇල්ගේට් යනු දුම්රිය ම. සහ්යීයයි. තොයෙක් මාර්ග වලට දුම්රිය හරවා යැවතෙන, මාර්ග රාලයක් මෙහි පිහිතා කිවිනා. දෙනොල් එකට තදකරගෙන, ඇකිබුම ඉහළට ඔහුවාගෙන, නාස්සුම් ප්‍රමිතින් හෝමස් බලා සිටියේ මාර්ග කිහිපයක් මේ රාලය තුළ පිහිටා ඇති ඇරියි.

"මොකද හෝමස් මහන්මයි, මොකක් හරි හෝට්ට්වාවක් තියෙනවාද?"

"අදහයක් ගන්න පුළුවන් යමක් කියෙනවා. එට වඩා මොකුකා තැහැ. නමුන් පරික්ෂණයේ දින් ඇදුග්නනා බව එන්න එන්නම වැඩිවෙනවා. හරිම සුවිශ්චායි. දුම්රිය මාර්ගය අසල ලේ ගලා ගිය බවට පලකුණක් තම් තැහැ."

"මට්. කියන්න තරම් ලේ ගලාගිහින් කිඩුනේ තැහැ." ලෙසප්පේ පිළිතුරු දුන්නේය.

"ඒ වුණන් මත අහන්න ලැබූනේ තුවාලය ඉතා විශාල එකක් බවයි?"

"අස්ථිය යම්පූර්ණයෙන්ම පුපුරා, කුවුවී ගොස කිඩුවා. නමුන් එමියට ඒ තරම් විශාල තුවාලයක් දකින්න ලැබූනේ තැහැ."

"ඒ වුණන් ලෙසප්පේ, යම් පුමාණයක ලේ ගැලීමක් කියිය යුතුමයි. අර ආර-විජ්‍යන් මගියා පැවුසු දුම්රිය, මට පරික්ෂා කරල බලන්න පුරුවන්ද?" හෝමස් ඇසුවේ දුම්රිය කිලධරයාගෙනි.

"මට කුතාවුයි හෝමිස් මහන්මයා. මේ වෙනසොට ඒ දුම්රියේ පෙටටි වෙනසරල, වෙනත්, වෙනත්, දුම්රිය උන්තින් සමග විවිධ දිඟ වලට යට්ට අවසන්."

"මා. මබට සහතික වෙනත්ම් හෝමිස් මහන්මයා. . . ." ලෙස්ස්ට්‍රේඩ් සිය.

"..... සූම දුම්රිය මැදිරියක්ම ඉතා හොඳින් පරික්ෂා කරනු ලැබුවා. ඒ වැයි කොරුණ මගේ අධික්ෂණය යටතේයි."

මගේ මෙයා සඟ එක් පැහැදිලි දුර්වල කමස් විය. එනම් කමා අනින් කරම් බුද්ධීමත්ව, හොඳින්, අන් අය අනින් කටයුතු පිදුහොටුණු කළ, ඒ ගැන දැක්වීන නොසන්සුන් භාවයයි.

"මට වෙනත් ප්‍රතිච්ඡා. නමුන් මට උවමනා වුනේ දුම්රිය මැදිරිය තුළ පරික්ෂා කරන්න නොමෙයි. වාටියන් අම් මෙහේ කරන්න නියෙන වැඩකටයුතු ඔක්කොම අවසන්. මබට තවත් කරදර කරන්න අපට උවමනා බෙන්නේ නැඟු ලෙස්ස්ට්‍රේඩ් මහන්මයා. දත් පරික්ෂණයේ ඉතිරි වැඩ යදා වුලිඩ් වලට යා පුණුදි."

ලන්ඩන් පාලම දුම්රියපොලේදී හෝමිස් සිය යොහොසුරා පෙන යුවීම යදා විදුලිපුවනක් උවිටිය. එය යුවීම යදා ගාරදීමට පෙර මට ද කියවීමට ලැබේය.

"අන්ධිකාරය මධ්‍යස්ථානාලෝකයක් දක්මි. එහන් එය ද නිවිය භැංකියි. එංගලන්නයේ ඩිටින විදෙනින යින්නා කරුවන්තේ, උපිනයන් යැනින සම්පූර්ණ ලේඛනයක්, රැජිස්ත්‍රුවකරුවනා අන බෙකර විවිධ රාජ්‍යන්න.

අර්ලෙයාක්"

"මෙකෙන් අපට යුහෙන ප්‍රයෝගනයක් ලැබිය පුණුදි ලාවියන්." මූළු පැවුසුවේ වුලිව බලායුමට අප දුම්රියේ අසුන් ගැනීදැයි.

"අයියට මා දැනුහිවන්න වෙනත් මිනේ. ඉතාම සංකීර්ණ පරික්ෂණයක් අපට භාරදීම ගැනී."

හොමිස්ගෙන් දිස්ට්‍රික්ස් බලාපූජාරෝන්ටු කට නොවූණු, තවමත දැඩි උතන්දුවකින් හා ගස්තියකින් පිරිණු මුදුණකි. අලුත් ඉවත් ලැබුණු පුනාධයකු මෙන් මහුගේ පෙන් පිවිසීමක් විය. මහුව කරුණු වටහාගත හැකි අයුරෙන් නව මා පෙන් විවිභ වී ඇතුවා විය යුතුය.

"මට නම් තවමත් හිසිම දෙයක් පැහැදිලි නැහැ හොමිස්."

"අර මිනිහා මැරිල නියෝන්ගේ එන නොහේදී හරි බාටියන්. මහුගේ මිනිය මෙහේට ආච්‍ර්‍ය මැදිරියක විහළ උඩ!"

"විහළ උඩ?"

"හරිම පුදුමයි. එහෙම නැදු? දුම්රිය අර පිලි පාලය හරහා ගමන් කරමින් විශාලි ගන්නාමා. එනකොට එය දෙපැන්තර පැදැඳුනවා. එහෙම නැත්තකදී මළයිරුණු හමුවීම අභ්‍යන්තරෙන් පිදුවූ දෙයක්ද? මැදිරියක විහළ උඩ නිවුතු දෙයක්, පැත්තකදී පෙරලි විසිවෙන්ත ඉඩ නියෙන්නේ. ඒ විශ්‍ර තැනකදී තොමේයි ද? නමුත් දුම්රිය මැදිරිය ඇතුළු නිවුතු දෙකටි මේ වින් බිලපුමස් ඇතිවෙන්නේ නැ. එක්කොම් මළයිරුරු විහළන් පහසාට වුවුණා එහෙමත් නැත්තම් පුදුමාකාර විරිස්සේ අභ්‍යන්තු දියුවීමක් වුතුව."

රැහෙට පිතන්න ලේ ගලායාම පිළිබඳ ප්‍රශ්නය. ලේ ගලායාම යෙකක් තැනකදී පිදුවූ නිසා තමියි, දුම්රිය මාර්ගයේ ලේ ගැලීමක් සිදුනොවුණේ. නැම් සාක්ෂියකින්ම අලුත් මගකට අපර යොමුකරවනවා. මේ ඔහ්කොම් එකතු වෙදි එනැන සැහෙන ගැලයක් යෙදෙනවා."

"ඇය පුවිය පත්‍රය?" මම ඇයිමි.

"හරියට හරි. පුවිය පත්‍රයක් තොකිනිමට හේතුවක් නිවුණේ නැ. මේ විධියට වුණා නම් එකන් ජරි. නැමදෙයක්ම එකිනෙකට ගැලපෙනවා."

"එක එහෙම පුත්‍රත්ත, අපර තවමත් මේ මරණය පිටුපස තියෙන අභිජනය භෞයාගෙන්න අමාරුදී. දන් එක නිවුත්වන් වහා සංසිරිත වෙනවා. මල ස්ථිරවීම්."

"මත්, සමහරවිට" හි හොමිස් තිහිචිව සල්පනා කිරීමට පටන් ගන්නේය. අපේ දුම්රිය වුලිවි දුම්රියපොලට ලඟාවන්නුරුම ඒ නිහැඩියාට එලෙයම පැවුතියා.

දුම්බිජ පොලේ දී කුලිරෝක් කුදාවාගන් හෝමිස්, මධිභාගට් යුත් කැඩ්දායිය අනට ගන්නේය.

"අද හටස වරුවේ අප යා යුතු තැන් කිහිපයන්ම නියෙනවා ඩාටිසන්, මුදින්ම යම් සර් උමිස් වේරුවටර හමුවෙන්න."

මෙම ප්‍රහිඳුව නිලධාරයාගේ තීවිස ඉතා අල්කාර එකක් විය. ගාමිස් ගෙ දක්වා විහිදුණු පුවියල් තැන්පිටිවනි නිවස අවට පිහිටා සිංහලි. අප එහි ලෙන ටේඛ් මිදුම් ප්‍රමුණුමයෙන් ඉවත් වියාමට පටන්ගන්නා පමණය. සිංහව් නාද කාලාචාම ගස්සයේකයා ආප පිළිගැනීමට ඉදිරියට පැමිණියේය.

"මහත්මයා . . . සර් උමිස් . . .

මහ කිවි බැරදුම් හැඳුම් ප්‍රාග්‍රි මූහුණකින.

"සර් උමිස් අද උදේ මියගියා!"

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙවිවාවේ! නොහාමද මහ මියගියේ?"
ශාමිස් ඇපුවි පුදුමයෙකි.

"මහත්වරුනි. ගේ ඇතුළට ඇවිත්-අපුන් තැන්න. මෙට එනුමාගේ ගොහොයුරා කර්නල් පැලුන්ටයින් හමුවෙන්න පුරුවනි."

"මට. එක වඩා නොදැයි."

මද ආලෝකයක් පැවැති විසින්ත කාමරය වෙත අප බැදාවාගෙන යන ලදී. මොඩොයික්ස්ට්‍රේප්ප්, මියගිය විදාහඳුයාගේ බාල සොහොයුරා අප යා පැමිණියේ. ඉතා උස්, කඩ්වයිම් සිංහීරුන් කිමු ඔහුගේ වියස ප්‍රවිරුදු පානහක් පමණ වින්නට ඇත. කර්නල් පැලුන්ටයින්ගේ අඩුල්-ක්‍රිජිප්පූජ්ජේ, උර්වර්න වූ කම්මුල් භා විඩාපන් දෙනෙන් ක්‍රියාපුවේ, ඔහුගේ හදිසියේ මූහුණදීමට සිද්ධ බෙදාපනාක පිදුවිමයි. මරණය ගැන කරදදී කර්නල් පැලුන්ටයින්ට විවන ගෙපාගැනීමට පටි නොහැකි විය.

"මෙකට හේතුවාන් රැයේ පෙරේදා වූණු අපතිර්තිමන් පිදුවීම. මගේ අයියා සර් උමිස්, ආන්ම ගරුන්වය පිටිනය සේ සැලකු ඡානතැවේදී පුද්ගලයෙක්. මෙවැනිදෙයක් පිදුවීම මහුව ඉවසගන්න පැරිඳිණ. එහෙත් පැවත් සැඳුයාකාධයක් සැදුණා. මහ හැමදාමන ගොහාම ආච්චිතාවයෙක් කරා කළේ, තමන්ගේ දෙපාර්තමේන්තුවේ

නිවුතු කාර්යක්ම යෝජික ගැනීමේ සිදුවීම මහුව හෙත පහරක් වෙන් වුණා."

"අපි බලාපාරෝන්තුවෙන් ආලේ, මේ ගැටුවට විසඳාගත හැකි නොරහුරු මොන්වා හරි මහු අපට කියාවේ කියල."

"මේ මබට සහතික ලුණ්නම්. මෙවත් මටත් වෙශේ මගේ අපියටත් මේක අපිරහසුකාව් පැවතුණා. දනළන හිටි හැම දෙයක්ම මහු පොලිසියට දකුම් දුන්නා. මේ සුම්බන්ධයෙන් වරදකාරයා කාබිජන් වෙස්ටි බවයි, යර් එම්බිස්ජේ, මතය ප්‍රීජේ. ඒ ගැන මහුගේ කිහිම ඇකායක් නිවුණේ තැ. නමුත් ඉතිරි හරිය කිහිදෙයක් මහුව හිතාගන්නවාත් හැඳියාවක් නිවුණා තැහැ."

"මේ ගැටුවට පැහැදිලි කිරීමට උදව් වියනැකි අදහසක් කියන්න මබට හැකියාවක් තුදිද?" හෞමිස් ඇඟිය.

"මමත් ඒ හැරි දෙයක් දන්නේ තැහැ මහත්මයා. පුවත්පත වලින් දැනගත්ත තැරිය පමණයි. රේට පමතරව අහන්ත ලැබුණු කාරණා. මේ මෙට සහයෝගය නොදුක්වනවා කියල හිතන්ත එපා. හෝමිස් මහත්මයා. මෙට ගෙෂෙරන්ව ගෙදා? මේ අවස්ථාවේ අපි හැමදෙනෙක්ම හරිම කම්පනීයකට ප්‍රත්විලියි ඉන්න. ඒ හින්දා මේ මිනෙන් ඉල්ලා හිටිනවා මේ සාකච්ඡාව මෙතැනින් අවසන් කරමු කියලා."

"මේක අපි නොහොමිවත් බලාපාරෝන්තු නොවූ දෙයක්."

මගේ මිනුයා පැවසුවේ අප යෙින් තුළිරියට තැගගත් පසුයි.

"මේ දන්නා තැ, ඒ අසරුන මතුස්සයා ස්වාභාවික විධියට මියගියාද, එහෙමත් තැන්නම් සියදිවි හානිකර ගන්නද කියල. එයින් පසුව කිවි එක නම්, එක, වගකීම් පැහැර හැරිම ගැන තමාටම කරගත් දඩුවමත් වෙයි. ඒ ප්‍රශ්නය විසඳීමට අපි අනාගතයට හාරකරමු. දන් අපි ආයෝ තැරෙමු කාබිජන් වෙස්ටි පැන්නට."

තරුණයාගේ තීවිය පිහිටියේ ලැන්වනයට ආයන්න පෙදෙයකයි. එය පිළිවෙළට තබාගත් කුඩා තීවියක් විය. අපට මුදින්ම හමුවූයේ යොකෝයෙන් කම්පනාවට පත්වී සිටි වෙස්ටි තරුණයාගේ මවය. ප්‍රයෝගනාවත් යම්පෙ අපට දනාගැනීමට නොහැකි තරමට, වයස්ගත කාන්නාව සොටින් වැළපෙමින් සිටියාය. ඇය අසලින්ම මුහුණ

සුදුමැලි වූ තරුණ කාන්තේලක් සිට්ටියාය. තමා වයලටි වෙස්ටිබරි නම් වූ මියගිය තැනැත්තාගේ පෙම්වතිය බව ඇයම හඳුන්වා දෙනාය.

"එක ඔබට කොහොම පහදල ගෙන්නද කියල, මට නම් ගාරෝන්නේ නෑ හෝමිස් මහන්ත්‍යා. මේ අපරාධය ව්‍යුත් දවසේ ඉදාල මට එක මොහොත්ක් නින්ද ශියේ නෑ. මා හිතනවා, හිතනවා, හිතනවා. කොලුවරක් නෑ. රු ද්වීල් දෙකක්ම හොයෙක් ද්වීල් මගේ හිතට එනවා. මොකක්ද මෙතන ඇත්තේ? ආතර් කියන්නේ, විවහයන් පියාතර කරන්න බැරි තරම් තමන්ගේ රටට් ආදරය දක්වූ අවශ්‍ය කොනොක්. මූට හාර දීල තිබුණු මේ රටේ වැදගත් රහස්‍යක් මුදලට පිශුණුන්න? එහෙම දෙයක් කරන්න කළුන් මිහු තමන්ගේ දකුණු ඇත කපා දමල ඉදිවී. මේක මහ ගොරුවක්. ආතර් ගැන හරහැරි දත්ත කොනොක් සියිදුකා මේව විශ්වාස කරන්නේ නෑ."

"ඒ වුණ් වෙස්ටිබරි මෙතෙවිය, මිහුගේ සාක්ෂිවේ තිබේ ප්‍රියවිලි වියයක් හමුවුණා."

"මට එක ඇත්තැයි. නාමුන් එවැන්නක් සිදුවුණේ කොහොමද කියල, මට හිතාගන්නවාන් බැඳු."

"මූට මුදල අගහිභකමක් තිබුණද?"

"නෑ. මූට තිබුණේ වියහියදම් ස්විල්පයයි. ලැබුණු පැය සිහොටුවන් වචා වැඩි තරම්. මහ පැවුම් සියගෙනනාක් ඉහිරි කරගෙන තිබුණා. අපි ලබන අලුත් අමුරුද ද්වෙක්වලට විවාහ වෙන්නයි හිටියේ."

"මිහු මොනවා හරි කරුණක් නිසා මානයික කැලුයිමකට පත්වෙලා හිටියද? වෙස්ටිබරි මෙතෙවිය. ම. ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා. දත්තා දෙයක් තියෙනවා නම් අපට අවශ්‍ය හෙළි තරන්න."

ඇගේ ස්වභාවයේ යම් බෙනුයක් මගේ මිහුයාගේ තියුණු ඇයට තිරේක්ෂණය වේ තිබේයි. රතු පැහැ ගැනවුණු ඇය, මදන් පැකිරීණාය.

"මට. එදා මට හිතුණ මිහුගේ මිලුවේ මොකක් හරි ප්‍රශ්නයක් තිබුණා සියලු."

"පුහක් කල ඉදාලද මබට එවැනි තත්ත්වයක් පෙනුණේ?"

"නෑ. පහුගිය සහියක් විනිරුද්‍යන්. මහු කළුපනාවකට වැට්ටා, නිතරම හිනේ කණ්ගාටුවෙන් හිටියේ. වරක් මා මහුට තදින්ම කරදර කරලා මේ ගැන ඇඟුවා. හිනේ කරදරයක් ඇති බවත්, එක කාර්යාලයේ ප්‍රශ්නයක බවත් මහු මට කිවිවා."

"එක මූළු බැරුරුම් දෙයක්. එක ගැන මා ඔයාටවත් කියන්නේ කොහොමද?"

මහු කිවිවා. එ ඇරෝත්තා එක් කිහිවක් මට මහුගෙන් අහගන්න බැරුවුණා."

"කියන්න වෙසට්ටිර මෙනෙවිය. දිගටම කියාගෙන යන්න. මහුට විරුද්ධව යමක් එගේ පෙනෙන්න පුරුවනි. නමුත් කියන්න. එ මොකද එක යොමුවෙනුනේ එනෑත් කෙනෙකුට එන්න පුරුවනි."

"ඇත්තමයි. මට කියන්න වෙනෑත් යම්ක් නෑ. යැරුයක් දෙනක් මට හිතුණු මහු මොනවා හරි දෙයක් මට හෙළිකරන්න පුදානම් වෙනවා වගේ කියල. එක ද්‍රියක් හටය මහු කිවිවා, රහස් උයවිටි වල ඇති වැදගත්කම ගැනී. මහු මිනකයි මහු සඳහන් කළා, විදෙස් ඔත්තුකාරයේ මේ ලියවිලි ගන්න විභාල ප්‍රාදේ සම්භාරයක් ගෙවා කියල."

මගේ මිනුයාගේ මුහුගේ දිස්වුයේ කණ්ගාටුදායක බැලෙමි.

"වෙන මොනවද?"

"මහු කිවිවා මේවා ආරක්ෂා කරන්න රජයෙන් පියවර අරගෙන කියන හැටි හොඳ මදි; කුවුරු හරි දෝති පුද්ගලයෙකුට එවා අරගන්න එක පහසු වැඩියේ කියලා."

"එහෙම දෙයක් මහු සඳහන්, කළේ හොඳවම ලගදී ද්‍රියකද?"

"මට. බොහෝම මැනකදි."

"එ අත්තිම ද්‍රියය හැන්දුවේ මොකද වුගේ කියල දන් අපට කියන්න."

"රාග යාලාවේ නාට්‍යයක් නරඹන්න යන්නයි අපි මුදින් කිරණය කරගෙන හිටියේ. මිදුම පුහක් සත්‍ය තිසා, තුළිරියෙන් යාම ප්‍රයෝගනයක නැහු වගේ පෙනුණා. ඉනින් අපි පයින් ඇවිදගෙන කියා. අපට යන්න තිබුණේ මහුගේ කාර්යාලය උගින්ම වැට් තිබුණු පාරේ. එක්වරම මහු සන මිදුම ඇතුළට දිව කියා."

"එක වචනයක් වන් කරා නොකරම?"

“පුදුමයට පත් ඇත් කුවාන ගබේයක් ඔහුගේ කටින් සිංහලයා. එපමණයි. මෙහෙත් වෙලා බිඹාගෙන හිටියා. නමුත් ඔහු ආපහු ආවේ නැ. ඊට පස්සේ මෙහෙත් ආපහු ගෙදර එන්න සිංහලයා. පහුවදා උයේ මුළුන්ගේ කාර්යාලය විවිධකරාම මුළුන් ඇවිත් මගෙන් ප්‍රශන කළා. බේදරනක ආරචිය අපට අහන්න පැලෙදී දවල් දොලහ විනර තෙන්න ඇති අනු භෞමිය මෙනමයා! ඔහු තමන්ගේ ආත්ම ගොරවය ගැන හිතු ගොනෙක්. අන්න ඒ දේ ඔහු වෙනුවෙන් ලබා දුන්නොත් ඒක පොකු යැනුයිමක්.”

එයට පිළිනුරු ලෙස හිස යෙලුව භෞමිය ඇයගෙන් සමුගත්තේ ද්‍රව්‍ය ගොකයට පත් විශිෂ්ටි.

“අපි යම් රෝටියෙකු. අපට තවත් යන්න තැන් තියෙනවා. මිලෙට අපි යන්න යින්න කටයුතුයි අභුරුදුන් වූ කාර්යාලයට.”

පැවසු භෞමිය කුලිරියට තැනුවෙයි.

“කළින් ලැබී තිබුණු යාක්ෂි විලින් මේ ඉලන්දාරියට විරුද්ධව වෙරදනා එල්ල වී තිබුණා තම්. නමුත් අපේ පරික්ෂණ විලින් පෙනෙන්නේ, මහුව විරුද්ධව කාර්යා තව තවත් එකතු වෙන බවයි.”

භෞමිය පැවසුවේ කුලිරිය ඉවත්පි යදිය.

“ලෙ එන විවාහ මඟලුය තියා, මහුට මුදල උවමනායි. ඒ තියා මෙවැනි අපරාධයක් කිරීමේ අමුණක් තිබුණා කියල හිතන්න සුරුවිනි. මේ යැලුපුම් විකුණන්න පුරුෂන් කියන අදහස මහුගේ සුළුවි තිබුණා. ඇයි මහු ඒ ගැන එස්ට්‍රිටිය මෙනෙවිය සම්ග කියල තිබුණ තේ. තමන්යේ එෂ්චිලියිල ගැන කියලා, තව ඩේකන් මහු ඇයවින් මේ අපරාධයට හුවිල්කරුවෙකු කරගන්නවා. ගරම තින්දා සහගනයි.”

“ඒ වුණන් යොමියේ මහු බොහෝම ගොඳ වරිතයක් තිබුණු ගොනෙක්. අනෙක් කාරණය, ගැහැනු මුම්‍යට මහපාරේ තහිකර දම්ල මහු මෙවැනි මාවතික ස්ථාවක් කරන්න යන්නේ ඇයි?”

“එකන් බොහෝම බරි! සැන්නයිනම මහුට පස්සවින් යම් යම් කාරණ නැතුව තොමෙයි. නමුත් මහුට විරුද්ධව ඇති කාරණ පොහෝම ගෙනිමන්.”

පේන්සය උපිසරුවූ සිඩිනි ජෝන්සන් මහතා, ටිපුගේ කාර්යාලයේදී අප පිළිගැනීමේය. මගේ මිනුයාගේ ආගත්තුක පන් සයාහන්ව නිබු තහනුරට, නිසි ගොරුවය උපාදීමට රෝත්සන් අමතක නොකෙලේය. මැදිවියේ ඩිටි ටිපුගේ, ගනි පැවතුම් වල දකින්නට නිබුණේ රජ බිවකි. ඔහු උපැස් යුතුන් පැලැඳි, කොටටු උප පුද්ගලයෙකු විය. ජෝන්සන් මිනුගේ දැන් විවිලමින් නිබු ආකාරය මම දුටුවෙමි. ඒ ඔහුට අත්විදින්තට අඩුවූ මානසික වධය නිසා ඇතිවූ කැඳුවීමෙන් දියුවුවක් විය යුතුය.

"හරිම අවාසනාවක් තොටිස් මහත්මියා, හරිම අවාසනාවක්! අපේ ලොක්කගේ මරණය ගැන ඔබවත් අහන්ත ලැබුණද?"

"අපි දන් විකාකට තලින් තිපුගේ නිවසට ගියා."

"මේ කාර්යාලය දන් යම්පුරුණයෙන්ම අවුල් ජාලයක් වෙලා. ප්‍රධානීය මියකිහින්, කාබිරුගන් එසට් මියකිහින්, අපේ මියකියටිලි හාරනම් කරලා. ඒ වුණ්න් පසුගිය යදුදා විවස කාර්යාලය වහදී තන්ත්වය මෙහෙම නොවේයි. රජයේ විනෑම කාර්යාලයක ගෙන්නට අපි කාර්යක්ෂමව හිටියා. අන් දෙවියන්! මේව හින්න්ත්වන් පුරුවන් වැඩිද? මෙනරම් මිනිසුපු-අතරින්, වෙසට් මෙහෙම වැඩික් කළා කියන එක අදහාගන්න පුරුවන්ද?"

"මෙ මේ අපරාධය කළා කියලද මබ හිනන්නේ?"

"වෙනත් විධියක් මට හිනාගන්න බැ. ඒ වුණ්න් මට මාව විශ්වාස තරමටම තදබල-විශ්වාසයන් මෙ ගැනන් නිබුණේ."

"යදුදා කාර්යාලය වැහැවුවේ කියවද?"

"හවස පහට."

"මබද වැහැවුවේ?"

"වේ. හැමදාම අන්තිමට මෙතැනින් පිටවලා යන්නේ මෙයි."

"යැලුපුම් නිබුගෙන කොහොදු?"

"අන්න අර යකඩ සේප්පුවේ. මමයි ඒව එක ඇතුළට දුම්මේ."

"මේ ගොඩනැගිල්ලට මූරකරුවෙක් නැදද?"

"දුන්නවා. තමුන් තිපුට මෙකට අමතරව අනෙක් ගොඩනැගිල් ගැනන් බලන්න සිදුවේ නිගෙනවා. ඔහු හිටපු යුද්ධ හටයෙක්. ගොඩාම

වියට්ටාසවන්න මේහෙක. එදා හැන්දුවේ මිශ්චර කිසිම අමුණු දෙයක් දැකීන්න ලැබේ නෑ. තමුන් එදා බොහෝම සහ මිදුමක් මේ අවට පැවතුණුණා."

"අපි මෙහෙම හිතමු රෝහ්සන් මහතමයා. රාජකාරී වෙළාවන් පැස්සය මේ කාර්යාලයට ඇතුළුවෙන්න කාලධිරෝගන් වෙස්වේ උච්චමනා එනා. තමුන් සැලැසුම් වික ගැනීමට අවශ්‍ය නම් මිශ්චර ඒ යදහා යතුරු තුනක් අවශ්‍ය වෙනවා. එහෙම ඇන්ද?"

"මවි. එක හරි. ගොඩනුගිලුල්ල පිටත දාරේ යතුර, මේ සාර්ථාල දාරේ යතුර, සේපේසුවේ යතුර."

"මවි."

"තමුන් මය යතුරු නිශ්චිතෙන් දර් ගේමිස් වෝල්ටර් ලගන්, මබ ගෙන් පමණයි?"

"මා ලහ හියෙන්නේ යකඩ සේපේසුවේ යතුර පමණයි. දොරවල් දැකේ යතුරු මා ලහ තැහැ." ॥

"සර් ගේමිස් බොහෝම පිළිවෙළකට වැඩිකරන කොනොක්ද?"

"මවි. මා හිතන්නේ මිශ්චර පිළිවෙළකට-වැඩි කළා. මිශ්චර යතුරු තුනම තබාගෙන හිටියේ එකම යතුරු කැරල්ලක. මා එක අනෙ තරම් දකුල හියෙනවා."

"ඒ යතුරු කැරල්ල මහු උන්ධිනයට රැගෙන ගියා?"

"මහු එහෙමයි කිවිවේ."

"මිනේ යතුර කිසිම ද්‍රව්‍යක මිනේ හාරයෙන් පිටවුණේ තැහැ?"

"කිසිද්‍රව්‍යක එහෙම වුණේ තැහැ."

"හොඳයි. මේ වැඩි කළ තක්කයියා වෙස්වේ නම්, මහු ගෙ සේපේසුවට හොර යතුරක් හියෙන්න ඇති. ඒ වූණ්න මිහුගේ සාක්ෂුවිල නියි එවුන්නක් හමුවුණේ තැහැ. තවත් කාරණයක් හියෙනවා මහතමයා. අපි හිතමු සඩිමැරුනයේ රහස්‍ය යැලපුම් කාට හරි හොරන් විකුණ්නනා, උපිකරුවෙකුට උච්චමනා වූණ් කියල. එනෙකාට පූල් පිටපත් හොරකම් කුරගෙන යනාවට වැඩිය පහසු තැද්ද, එවා පිටපත් කරගෙන යන් එක?"

"සාර්ථක පිටපතක් සාදාගුන්න නම් එකට මේ කෙළුය
ගැන භෞද තාක්ෂණික දූෂුමක් හියෙන කෙනෙක් වෙන්න යින්.
සාමාන්‍ය කෙනෙකුට ඒක කරන්න බැවු."

"මේ විශ්වාස කරනවා සර් රේමිස්ට්, ඔබන්, වෙසට්ටික්
ඒ තාක්ෂණික දූෂුම හියෙනවා කියලු?"

"සැකයන් නැත් උදුම අපට තියෙනවා. ඒ වුණන් මේ ඔබට
ආයාවනාය කර සිටිනවා, තොමිස් මහත්මයා. කරුණුකරල මාව
මේකට පටලවා ගන්න එපා. නැතිවු සැලැසුම් වෙසට්ටිගේ සාක්ෂුවේ
හිඹිල හමුවුණු ගේ. මෙහෙම සැක පහළ කරමින් අනුමාන කිරීමේ
අුති තේරුම මොකක්දී."

"හොඳයි ජෝන්ස් මහත්මයා. මෙන්න එක ගැන ඔබ
මොනවද කියන්නේ මූල් පිටපත වශේ ප්‍රයෝගනයක් ගන්න
පුරුවන් පිටපතක් සකස් කරගන්න දතිලක් ඔහුට තිබුණු නම්,
කාධිරෝගන් වෙසට් ඇයි මූල් පිටපත්ම භෞද සිත්තන් අමාරුයි තේදී?"

"හිත්තන් අමාරුයි. නමුන් ඔහු ඒක ක්‍රානා" ජෝන්සන් පිළිතුරු
දුන්නේය.

"මෙම සිද්ධිය ගැන කළ භුම පරික්ෂාවක දීම තේරුම්
ගන්න බැරි යමක් එලියට ආවා. අර රහස් සැලැසුම් දහයෙන්
හනයි තේදී හමුවුණේ? තුනක් තවමන් අනුරුදන්. මට අහන්න
ලැබුණු විධියට වැදගත්ම එවා තමා ඒ තුන?"

"එවි ඒක තරි."

"එයින් ඔබ අදහස් කරන්නේ, ඒ සැලැසුම් තුන ලැබුණු
පුද්ගලයින්ට, මේ සැලැසුම් නැතිවුණු බිරුස-පාරි-ටන්
සඩ්මූරිනය හදන්න පුරුවන් කියලදී."

"නාවික හමුදාවේ ප්‍රධානීත්ව මේ වාර්කා කළේ එහෙමයි.
නමුන් ඇද මම අර සැලැසුම් තවදුරටත් පරික්ෂා කරල බැලුවා. දන්
මප හිභාවා, අර තුනෙන් විතරක් සඩ්මූරිනය හදන ඒක ලේඛිවෙන
ඒකක් නැහු කියල. එකට හේතුව, සඩ්මූරිනයේ කියාකාරින්වය
සඳහා අවශ්‍ය වෙන දුමින්ප්‍රකාපාට පද්ධතියක හියෙනවා. ඒක
ස්වය-ක්‍රියා ඇරෙන-විශෙන විධියටද මේ නව නිර්මාණයේ
සැලැසුම් කරලා කියන්නේ. ඒක අප්‍රුත්ම යොයා ගැනීමක්. වෝටිගේ

සාක්ෂවතක හිටිලා ආපේනු ලැබුණු කාඩ්දාසියක තමයි, ඒ ස්වයංස්‍රීය ක්‍රාන්කාව විල යැලුපුම හා තාක්ෂණික විස්තර නියෙන්නේ. එකඟාව අර අනෙක් සැලැසුම් ඇඟිල්ස්ටර්, විදේශීකාධනට සහිතුරුනය හඳුන්න ලැබෙන්න නෑ. ස්වයංස්‍රීය ක්‍රාන්කාව කුම්ය මුදුනට අමුණවෙන්ම හොයාගන්න සිදුවෙනවා. තමින් ඉතින් ඒ හොයාගැනීම ඉකමන් කරන්න බැරවේ කියල මා කියන්නේ නෑ."

"සොහොම වූත්ත් නැතිවි ඇති යැලුපුම් තුනයි පුළුස්ම එදගෙන්?"

"මට්. එකෙ කිසිම යැකයක් නෑ."

"දෙන් මධ්‍ය අවසරය ඇතිව මේ කාර්යාලයේ ඇවිදලා, පරික්ෂා කර බලන්න ම. කුමනිසි, මිලගෙන් ඇසිය යුතු වෙනත් ප්‍රශ්නයක් මගේ සිහියට එන්නේ නෑ."

හෝමිස් යකඩ සේප්පුල් අගුරු, දොරතුරු හා යකඩබින් තනා නිඩු රනෙල් ආවරණ පරික්ෂා කර බැඳුවේය. එහෙන් මිහුගේ උන්දුව විඛාන් නියුණු මිහුණුවරක් ගන්නේ, අප ගොඩනැගිලිලෙන් පිටතට පැමිණ, ඒ සම්පයේ පිහිටි තෙක්කාල මිදුලට පා තැබූ පසුවයි. රනෙලයෙන් පිටත විශාල මල පැදුරන් විය. එහි අනු කිහිපයක්ම කැඳී, නේදි ඇකිරී ගොස ඇති බව දක්නට ලැබේයි. හෝමිස් තම කාවයෙන් අනු විල එම පර්දුවීම් පරික්ෂා කර බැඳුවේය. ඉන්පසු පොලොලි වූ යම් තොපුහැදිලි සටහන් කිහිපයක් කොරෝනිද මහු අවධානය ගොමු කිලේය. අවසන් විගයෙන් මහු ප්‍රධාන ලිපිකරුවාගෙන් ඉල්ලා පිටියේ, රනෙල් ආවරණය කිරීමට ඇති දිගු යකඩ පියන් වසන ලේසයි. එවිට එම පියන් දෙක, මැදින් එකිනෙකට ල. නොවෙන බව් හෝමිස්. මට පෙන්වා දුන්නේය. ගොඩනැගිලිලෙන් පිටත පිටි අයෙකුට, ඒ විවරය තුළින් ආරක්ෂක කාමරය තුළ සිදුවන දේ නැරඹීමට භැංකියාවක් නිනිනා.

"ද්විස් තුනක් පමාවෙන් නොප්‍රවාවල් ඔස්සෙකාම විනාශ වෙලා. එවායෙන් ප්‍රයෝගන් තෙවන්නන් නිඩුණා; නොවෙන්නන් නිඩුණා. ඉතින් වාච්‍යන්, ම. හිනත්නෙන් නෑ වුලිවි වලින් අපට හොයාගන හැකි තවන් මොනවා. හරි ඇති කියල. මෙහෙන් නොලැංකීමට හැකි වූ අස්ථින්න ප්‍රමාණය බොහෝම ස්වල්පයයි. බලම් ලෙඛින් තාගරයේදී මිට විඛා යමක් කළ හැකි ටේරිඩ කියල."

එහෙන් වුවිච දුම්රියපොලේන් පිටතේ යාමට පෙර අපේ අස්ථින්හට තවත් කරලක් එකතුකර ගැනීමට හැකිවිනි.

"මහන්මයා පසුගියදා ඇඳුගෙවීම් දුම්රිය මාරුගය අසල මියගෙයා සිටි කාබියෙන් වෙසට් නම් තරුණයා පිළිබඳවයි අප පරික්ෂණ පවත්වන්නේ. සඳහා රාජී ප්‍රධානපත්‍ර කුවුරුවේ රාජකාරී කළ මහන්මයා හමුවෙන්න පූර්වත්ද?"

හෝමිස් දුම්රිය ජ්‍යෙෂ්ඨපතිගෙන් විමසුවේය. එම ප්‍රවේශ පත්‍ර තිකුණ් කරන්නා හමුවිමට අපට අවස්ථාව සලසා දෙන ලදී.

"මට මහන්මයා, වෙසට් මහන්මයාට ප්‍රවේශ පත්‍රය අලවි කළේ මමයි. දිරිස කාලයක් තිස්සේ මේ දුම්රියපොලේන් රැකියාවට යන එන කෙනෙක් නිසා මා විෂුව භාද්‍ර අදුනනවා."

"මහු පිටතේ ගියේ කායි ටෙලුවේදී?"

"මහු ගියේ රු අටයි කාලේ දුම්රියෙන්."

"මහු ප්‍රවේශ පත්‍රයක් මිලට ගන්නදී?"

"මට මහන්මයා, මට භාද්‍ර මතකයි. මහු මිලට ගත්තේ ලෙඛිත් පාලම දුම්රියපොලට ප්‍රක්ෂීරනයි."

"මට භාද්‍ර විශ්වාසයි?"

"මට."

"මහු ප්‍රවේශ පත්‍ර කියක් ගන්නදී?"

"එකයි. එක තුන්වැනි පානියේ ප්‍රවේශ පත්‍රයක්. ඒ වෙළාවේ මහු සිටියේ හරිම කැලුයිමෙන්. හරි කළබලයකින්. මහුගේ ඉතිරි මුදල වශයෙන් කායි හන්දවක් මම දැන්නා. කළබලගතිය නිසා එවා එකතුකර ගැනීමේ හැකියාවක් මහුට නිවුණේ නෑ. පස්සේ මා ඒ කායි වික එකතුකරලා ඔහුගේ අනළෙන් තැබුවා."

දුම්රිය කාලයටහන පරික්ෂා කිරීමේදී අපට මෙම කරුණ සහිතුහන් විය. රාජී 7.30 ට පමණ වෙසට්බලර් මෙනෙවිය තුරදමා පැමිණි තරුණයාට පිටතේ යාමට නිවු පළමුවැනි දුම්රිය රාජී 8.15 දුම්රියයි.

"අපට ලැබේ ඇති! කරුණු අනුව උපකළුපතයක් ගොඩනගන්න උප්සාහ කරල බෙලමු වාටියන්."

හොමිස් පැවතුවේ තැය සූදයක පමණ නිශචිතාවයකට පසුවයි.

"අපි දෙන්නා හඳුලේ පරිස්ථිති කියන් නම් කළාද? එන් නිර්ණයකට එන්න මේ තරම් අමාරු එකකට අපි මුහුණ දුන්නාද කියලා මට නම් මතක තැංතු. මොන්වා හරි අලුත් දෙයක් සයායාගෙන ඉදිරියට යන්න හදනකාට, ඉක්මනින් තවත් අලුත් බාධකයන් මතුවෙනවා. ඒ වූත්ත් අපි තුළෙන තරම් සතුවුදායක ලෙස ඉදිරියට ශිහින කියෙනවා."

මුලිව වලදී අපට අහන්න ලැබුණු දෙවාල් භුම එකක්ම වගේ කාවේරිගෙන් වෙසටට එයෙහිව ඉදිරිපත් වූ එවා. නමුත් මුහුගේ කාර්යාලයේ ජනේලය අවටින් දකින්න ලැබුණු දෙයින් නම් කරුණායාට වාසිදායක යමක් පිදුවී ඇති බව හිනන්න පූර්වින්.

නිදසුනක් වශයෙන් අපි හිනම්, විදේශීක මත්තුකාරයෙක් මේ තරුණයා හමිබවෙලා කනාඩහ තුළ කියල. එහෙම සාකච්ඡාවක් හෝරුන නම්, එක වෙන්නේ එක කොන්දේසියක් උචියි. එනම් ඒ ගැන කියීම දෙයක්, වචනයක් වන් කාව්චු හෙළිකරන්න එපා කියන පොරුන්දුව උචි. මිය කරුණු නිසා මිශ්‍ර මානයික වශයෙන් යම් කැඹුලීමකට පත්වෙනවා. මිශ්‍ර තමන්ගේ පෙම්වතියට කියා හිඛ දෙයින් ඒ බව ස්ථාපි වෙනවා.

රිජහට අපි මෙහෙම හිනම්. ඔහු තමන්ගේ පෙම්වතිය සමග රුහුලට යම්තුයි ඉන්නේ. හදියියේම මිදුම තුළින් මිශ්‍ර දකිනවා, අර විදේශීය නියෝගීතය තමන්ගේ කාර්යාලය පැන්නට යනවා. වෙසට් බොහෝම ඉක්මනින් හදිසි තිරු ගන්න කොනෙක්. මුහුගේ හිනට එන්නේ තමන්ගේ රාජකාරීය, වශිම්. මිශ්‍ර පෙම්වතිය අමතක ඕරල තමන්ගේ යුතුකම් සිහිකරනවා. තරුණයා අර මිනිහා පස්සෙන් යනවා. ජනේලයට ලුණුවෙනවා. රහස් ලියවිලි වික විදේශීකයා ගන්න හැරි දකිනවා. හොරා පස්සෙන් ලුණුබැඳ යනවා. මන්න එනකාට අපට මුලදී මුහුණ දෙන්න වූණු දුෂ්කර තාවයක් මහැරි යනවා. ඒ මොකක්ද? සැලැසුම් විලින් පිටපත් සහස්කරගන්න තමන්ට හැකියාව නියදේ, අවදානම් විධියට මුල් පිටපත් හොරකම් ඕරගන්න කොනෙක් පෙළවෙන්න තැංතු. නමුත් විදේශී

මත්තුකාරයා නම් මුද්‍රිතවපන හෙළුරා ගත යුතුමයි. ඒ තරම් දුරට අපේ උපකලපනය ගැකීමත්."

"ඒතකොට සැලැසුම් හොරකම් කළේ තරුණයා වෙන්න බැහැ. එහෙම නේද?" මම ඇඳිමි.

"මට."

"මතේ රේඛ පියවර මොකක්ද?"

"මත්න ඒතකොටයි අපට රේඛ අමාරුකම් වලට මූහුණපාන්න වෙන්නේ. කොනෙකුට මෙහෙම හිතෙන්න ආරුවති. අර වගේ දෙයක් දුටුවාම කාබිශ්තන් විස්විගේ පළමුවැනි ප්‍රකිවාරය මොකක්ද? මූහු තස්කාධියාව අල්ලාගෙන කැඳගාලා අනතුරු අභවනවා. මූහු එහෙම හොකලේ ඇඳිමි එහෙම නැම් සැලැසුම් හොරකම් කළේ කාර්යාලයේ මූහුගේම ලොක්කොක්ද? අන්න ඒතකොට විස්වි මෙහෙම හැසිරුණේ ඇඳි හියන එක පැහැදිලියි.

එහෙමත් නැත්නම් මෙහෙමද? ලොක්කා විස්විට අපුනොවී, මිදුම් පටලයේ සැහැවිලා පැනලා යනවා. මූහු යන්නේ ලන්වනයට බව තරුණයා දන්නවා. හොරාව අල්ලා ගැනීමේ අරමුණෙන් මූහු යනවා, හොරා පිටුපසින් ලන්වනයට. තරුණයා දන්නවා, ලොක්කා ලන්වනයේ නැවති ඉන්නේ කොහොද හියලා. ඒ වෙළාවේ වහාම පිටත්වී යන එක තරුණයාට අනුවයා වුණා. එහෙම නැත්නම් තමන්ගේ පෙමිවතිය යන මිදුම් තතිකරලා, මූහු කොහොමටවත් යන්නේ නැහැ. ඇයට විස්තර කර කර ඉන්න හෝ ආපහු ඇවිත් දකුමිදිල යන්න මූහු ප්‍රමාද වුණෙන්න නැ. එවිවරයි. මෙනැතින් එහාට අපට මොනුත් හිතාගන්න අමාරුයි.

අපට මෙනැතින් ඉදිරියට යාමට, ප්‍රමාණවත් තරම් හෝව්වාවක ලැබේ නැහැ. මෙනැත් ඩිට, දුම්පිරියක් වහලේ මූහුගේ මළසිරුර ගැමුවුණු තැන දක්වා සියල්ල හොපැහැදිලියි. දන් මම හිතාගන්නේ කරුණු හොයා බැලිම අතික ගකළවරෙන් පටන් ගන්න. මසිනොරට් අපට අවශ්‍ය එළිභායන් ලබාදී හියෙනවා නම්, උවමනා සරන මිනිනා හොයාගෙන යැමට අපට හැකිවිය යුතුයි."

අප ගෙනකර විටිය ගොන පැමිණෙන විට හෝමිස් නමට උපියක් ලැබේ හිතිනා. කුපුල්ල විශය පරදව්මින් එය රැගෙන වින් කිමුණේ රුයේ ප්‍රතිචුවකරුවකු විසිනි.

"පුරු පරිමාණයේ උන් පුහුණු ඉන්නවා. නමුත් මේ වගේ මහා පරිමාණයේ එකකට අනුයුතිව ඉඩ ඇති අය ඉන්නේ සිහිපියයි. මේ අය ගැන සලකා බැලීම වටි.

ඇෂ්වාල් මෙයට

- 13 ගුරු ජයස් විටිය

වෙසට්ටින්ස්ට්ටර්

ප්‍රවී ලා රෝහියට

- කැමිඛන් මන්දිරය

හොට්ටිල්

හිජුගේ මධ්‍යස්ථානින්

- 13 කොලෝන්ස් උද්‍යානය,

හොන්සිංටන්.

අන්තිමට සඳහන් කර ඇති පුද්ගලයා සඳහා ලත්බන් තාගරයේ ගැවපූඟු බවට වාර්තා වේ ඇතා. නමුත් දීන් මහු පිටවී ගොස් ඇතිබවට ආරාධියි. යම්කිසි දියුණුවක් මෙ ලබා ඇති බව ඇඟිමටන් සභාවුයි. ඔබගේ අවසන් වාර්තාව ලැංඡන තුරු කැඩිනාටි මණ්ඩලය නොඉවශිල්ලන් බලා සිටියි. පාලන ත්‍යාම් අනුමතයේ ඉහළින්ම ඔබට සහයයේයි පළවී ඇතා. ඔබට අවශ්‍ය නැති, රත්තයේ සම්පූර්ණ ආරක්ෂක පත්තිය මෙ වෙනුවෙන් ස්ථිරත්මක විමට ටිනැල් මොඩ්‍යුහානා පූදානාමින්.

මයිනෝග්ට්.

"වොටියන්. අර භමිටි බිමිති ලමා හිතයේ වගේ මෙනැනදීන් රුහුමාගේ අය්වයින්ටයි, රුහුමාගේ සේවකයින්ටයි මේ පුද්ගල වියදිමට මොක්න්ම කරන්න බැවු හෝමිස් කිවේ සිනායෙමිනි.

මහු ලත්බන් තාගරයේ විශාල සිනියමක් මෙයය මත දිග ගැරියේය. මිශ්‍යමට දැඩි අවධානයකින් තැන් තැන් යොදියි කිරීමට පටන් ගත්තේය. මද-විශාලවක් ගතවේදී මහු යම්ක් සොයාගෙන ගැනීමට පත් තු බවක් පෙනිණ.

"මත්න බැඹිරය අපේ පැත්තටත් යන්තමින් කුරුකෙන්න පටන් ගත්තා හැඩියි වොටියන්. මට අවශ්‍යවම සිනෙනවා මොන කරම් කරදර විශාල හරි, අන්තිම්මේ අපට මේ ගැවපුව උහාගන්න ගැකිවේ

කියල. "හෝමිස් මගේ පිටව පහරක් ගැසුවේ සිනේ එකවරම ඇතිවූ අතිය සතුවකිනි.

"මෙද දත් විකකට එකියට යනවා. නමුත් ඒ, සතුරන්ගේ පාසවහන් වැට් හිබෙන්නේ මොන පැක්තවද, ප්‍රජාරය අරඹන්න පුරුවන් මොන පැත්තෙන්ද කියල පරිජ්‍යා කරල බලන්න විතරයි. මගේ විශ්වාසවන්න මිනුයා සහ වර්තාපදාන සවහන්කරුවා අත හේතුම තැතැව කියීම වැදගත් කටයුත්තක් මම අරඹන්නේ තැ. මබ මෙහේ දිගටම රදි ඉන්නවදී? බාග විලාවට තවත් පැයක් හෝ දෙකක් ගතවේදී ම. ආරභු එන්නක් ඉඩ හියෙනවා. ම. පුහක් ප්‍රමාද නම් කටයුතියි පැනයි ලෙට අරගතා, කරාවක් උග්‍රන්න පටන් ගනන වොටසන්. මාතෘකාව; අපි රට බේරා ගත් ගැටී. . . ."

මහුගේ සිනේ ඇතිවූ ප්‍රමේදය මගේ සිනේ ද සැහැලුපුවක් ඇති කළේය. හෝමිස්, නම සිනේ ඇතිවන තාප්තිමතක් ගැනීමක් එනරම් පාසපුවන් පිටතට පෙන්වන පුද්ගලයක් තොවේ. එය වුවන් අද මහු ඒ ප්‍රතිපත්තියෙන් ඇතැව් ඇත. එයට සැහැන කරම් වියේ ශේෂවක් හිඳිය යුතුය. නැත්දැවුරුව පුරු මම තොදුවයිල්ලන් මහු එනැඟු බලා සිටියෙමි. රු නවය පසුවෙදී එමුම් කැබුලුක් රාත්‍ර පත්‍රිවූ පාසපුවක් අපේ තිව්‍යට පැමිණියේය.

"හෙන්දිංටන්හි ග්ලෝස්ටර් පාර් ගෝල්ඩ්හිනි අවන්හලද් රු කැම ගනිලින් සිටිමි. මා සමය කැම ගැනිමට වහාම පැමිණෙන්න. මබ එනාටිට නියන්ත්, අදරු කළ හැකි ලන්නැරුමත්, අදාළ අරින කටුවක් සහ මධ්‍ය රිවෝලුටරය ගෙන එන්න.

රස. එච්

මුළු තගරයම මිදුමෙන් වැඩි ඇත. ගැස්ලාමිසු විලින් විහිදෙන්නේ මද ආලෝකයකි. හෝමිස් මට ගෙන ඒමට තියම කළ උපකරණ කට්ටලය මගේ සිනේ බරක් ඇති කිරීමට සමන් විය. එවා මෙවැනි මහත්මයෙකු විසින් ගෙනයුමට කියිසේන් සුදුසු එවා තොවේ. මගේ පිට කඩායේ ඇතුළු සාක්ෂුවික එවා සහවාගතා, කුලිරියක නැඟි, ගෝල්ඩ්හිනි අවන්හල බලා පිටත්වී හියෙමි. එහි

ඉදිර දොරටුව කිටටුව රුම් මේකයක් අසල මගේ මිතුරා වාධීව සිටියෙය.

"වාචිසන් ඔබ මොනාව හරි කැවද? අපි කින්න දොඩම් එලින් රසකළ කොපි බොම්. මේ අවත්හල් හිමියාගේ වියෙනු පුරුටුවුවක් කියෙනවා. එකය් බිල බලන්න. කො ආපුද වික ගෙනාවද?"

"මට මගේ පිටකබා සාක්ෂූලේ."

"විභිජටයි. ඉස්සර වේලා මං ඔබට කියන්නම්, මේ දක්වා මම මොනාවද කරල නියෙන්නේ කියල. රේට පසු මම කියන්නම්, එලෙකට අපි කරන්න බලාපොරුක්ක වෙන්නේ මොනාවද කියල. මේ වෙනාකොට ඔබට පැහැදිලි ඇති වාචිසන්, කාබෝගන් විසට් තරුණයාගේ සිරුර වැටු කිඹුණු තැන ගැන මං කිටිව දේ. සැකයක් නෑ. මිනිමරුවා එක දුම්රිය මැදිරියක වහල උඩින් කැඩුවා. සිරුර ඩීටර් ඇදවුපුලෙන්, දුම්රිය මැදිරියක වහල උඩි කිටිල මිස, එය ආත්මනින් නොවන බව මට මුළු ඉදලම පැහැදිලි වුණා."

"එය දුම්රිය පාලමක් උඩි ඉදලා දුම්මා වෙන්න බැරිද?"

"එක වෙන්න රිදියක් නෑ. ඔබ දුම්රිය මැදිරියක වහලක් පර්කේසා කළුවක් ඔබට පෙනෙට්ටි. එහි මනුපිට හැඩිය තරමක් යුම් බව. එහි අයිනාවල ආරක්ෂක වැටුවල වැනි දේ තැහැ. එහිසා අපට කියන්න ප්‍රථමින්, තරුණයාගේ සිරුර ස්ථීර වශයෙන්ම දුම්රිය මැදිරියේ වහල උඩි-කැඩුවා-කියල."

"මුළුව එවැනි තැනක තැඩුවේ කොහොමද?"

"අන්න එක තමයි අපට පිළිතුරු දෙන්න කියෙන ප්‍රශ්නෙ. මෙය කළ හැකි එක කුම්යක් නියෙනවා. ඔබ දන්නවා ඇති ලත්තිනයේ විසට් එන්ඩ් ප්‍රදේශයේ තැන් කිහිපයකදී, උම් දුම්රිය උමගන් එලියට ඇවින්, එමිමහන් ගමන් කරනවා. එහෙම දුම්රියක ගමන් කරදී මං දැකළ-කියනවා, කෙකුන්ම මගේ හිසට උඩින් ගෙවල් වල ජන්ල. ඒ මහපොලාව මට්ටමේ හදල කිඳෙන ගෙවල් වල ජන්ල. හොඳයි. යම් මිනිසකින් එම හරියේදී, දුම්රියක් හරියටම එවැනි ජන්ලයක් යටින් තැවුන්තුවා කියල හිතම්. එතකොට මලයිරුරක් දුම්රියේ වහල උඩින් කියන්න අපහසු ද?"

"මට නම් හිතෙන්නේ එක වෙන්න බැහැ කියල."

"මෙහෙම වෙළාවට අපේ තරණ මූලධර්මයට යන්න එහි වොටියන්. විය ඩැකියි කියල අප කරන උපකල්පන භුම් එකක්ම අසාර්ථක නම්, කොයිතරම් විය නොහැකියි කියල හිතුවන්, ඉතිරි වී ඇති එක නමා සහාය. මේ වෙළාවේ අනෙක් භුම් උපකල්පනයක්ම පරාජය වුණා. ලන්විනයෙන් හදියියේ පිටවී හිය අර විදේශික වින්තුකාරයා පදිච්චිව පිටියේ, උම් දුම්රිය මාර්ගයකට ඉහළින් ජනෙල් පෙනෙන නිවාසයක බව සිහියම බැඳුවාම මට අවබෝධ වුණා. මගේ හින් ආක්‍රිතු කැණික සතුවට මෙට පිංමන් හිතුණා."

"ආ එක නිසා ද ඔබ මහන් සත්ත්‍යෝගයට පත්වුණේ?"

"මට එක නිසා නමයි. දූ.කා 13 කොළඹිල්ඩ් උදානයේ හිපුයේ ඔබර්සටරින් මහන්මයා ගැන නමයි මගේ අවධානය යොමුවුණේ. මගේ වැඩිකටපුතු පරින් ගතෙන් ග්ලෝසටර් මාවතේ දුම්රියපොලෙන්. බොහෝම කරුණාවන්ත දුම්රිය නිලධරයෙක්, මා සමඟ දුම්රිය මාර්ගය දිගේ ඉදිරියට ඇවිදගෙන එන්න ඉදිරිපත් වුණා. කොළඹිල්ඩ් උදානයේ සාම්ඛර ගෙවිල්-විල, පිටුපසයේ ජනෙල විලට කෙළින්ම පහතින් සිංහෙන්නේ, උම් දුම්රිය මාර්ගයේ ඉහළින් විවෘත කොටස. අර කරුණවනින නිලධරයා ඒ බව මට පෙන්වා දුන්නා. වෙනුන දුම්රිය මාසන්දීයක්. ඒ නිසා මෙම විවිභ යුතානයේ උම් දුම්රිය නිසුල්මන් වී මිනින්තු කිහිපයකට නව්‍යින බවත් මහු මට හිටිවා."

"විභිජටයි ගෝලිස්! මෙට අනුවුතා පොට්."

"මට. මේ දක්වාන් මං නිවුරදියි වොටියන්. තවම අපි විකෙන් රින ඉදිරියට යතවා. එන් අපේ ඉලක්කය බොහෝම ඇතැයි. එකාලිල්ඩ් උදානයේ පිටුපස කොටස බලාගුනීමට මට භැංකුවුණා. රුහුවට මම නිවයේ ඉදිරිපතින් හියා, එහි පදිච්ච කාරය හමුවෙන්න. මට දකින්න ලැබුණේ මොකන්ද? කුරුල්ලා ඉහිලි හිහින්!"

එක ගෘහයාභ්‍ය නොහැඳු වියල නිවසක්. එක සේවකයෙක් පමණක් වැඩිව හියාගෙන, ඔබර්සටරින් මෙහි තහිවමයි තිවත්වෙලා සියෙන්නේ. සාම්ඛර විට මේ සේවකයාන්, යුතාමියාගේ රැකියාව ගැන දන්න උද්විකාරයෙක් වෙන්න ඇති. අපි මකක තබාගත යුතුයි, මහු භෞයාගත් "බඩු නොගය" භාරදීමට ඔබර්සටරින්

පුරෝපා මහාදේපයට තොස් ඇති බව. නමුන් එහෙම යන්න ඇත්තේ රටෙන් පැන යන අදහසකින් තොවේයි. ඒ මොකද ඔහුට සයලින්න කාරණයක් නැහු. ඔහු අක්‍රම්‍යවට ගන්න කියලා වියෙන බලප්‍රායක් නිඹුත් කරලාත නැහු. ඒ වගේම නිල තොවන රහස්‍ය පරීක්ෂකයෙක් හඳුනියේ ඔහුගේ නිවිස යෝදීය කරාව කියල, ඔහුට නිකමට වන් හිතෙන එකක් තැහැ. ඒ වුත්ත් අපි දන් කරන්න හදන්නේ එයයි."

"අපට අවසර ප්‍රතුයක් අරුණෙන මේක තීත්‍යානුකූලව කරන්න බැරිද යොමියි?"

"අපට ඔහුට විරුද්ධව ඉදිරිපත් කරන්න සාක්ෂියක් නැතිතරම්. ඒ කාරණාවල හැරියට බලප්‍රායක් ගැනීම හරි අමාරුයි."

"අපට ගෙට ඇතුළුවෙලා, මොනවා හරි කරගන්න පුරුෂන් ඩේවි කියලා ඔබ හිත්‍යාවදී?"

"එක දන්ම කියන්න බැහු. ඔහුට ලැබුණු උපි ලේඛන මොනවා හරි යේ ඇතුළු කියන්වද කියල අපි දන්නේ නැහු නේ."

"මේ වැඩි මගේ හිතට තම් අල්ලත්තෙන නැහු යොමියි."

"මගේ හිතට් මිත්‍යා. ඔබට කියෙන්නේ විටිය අයිතට වෙලා, පවුරු හරි එනවද කියලා යෝදීයෙන් සිටීම පමණයි. අපරාධ කාර්යාගේ කොටස මේ කරන්නම්. මේක පුරු පුරු නිතිරිති ගැන හිතෙන් ප්‍රජාපිත්ත වෙලාව තොමෙයි. මතකද මිශ්‍රෙෂාය්‍රවීගේ ලිපුම? නාටික හමුදාව, කුළුනාටිමන්චිලය, තට්ටු ඉහළම කෙනෙක් අපෙන් සංස්ක්‍රිතායක තොරතුරක් ලැබෙනතුරු තොතුවයිල්ලන් බලාගෙන ඉන්නවා. අපට වෙන කරන්න දෙයක් නෑ. මේ පියවර ගතයුතුමයි."

මම වායිඩි සිටි තැනින් නැතිවේමි.

"මට යොමියි. අප යා පුතුමයි."

මගේ මිත්‍යා නැතිව, මට අතට අත දුන්නේය.

"මේ දහගත්තා ඔබ කොහොමට වන්, පස්සට යන්නේ නැතිබව. මෙතැන ඉදන් එහෙට හැනුක්ම යාගයක් දුරයි. එන් හඳුනි වෙන්න එනෑ නෑ. අපි පයින් ඇටිදගෙනු යම්. අපේ ගෙවල් හේදීමේ උපකරණ වික බිම අතහරින්න එපා. සැකසුහිත පුද්ගලයන් හැරියට සිරහාරයට ගැනුමෙන් ප්‍රශ්නය දික් ගැස්සෙනවා."

ලන්ඩනයේ වෙසට් එන්ඩ් ප්‍රශ්නයේ නිඩු කෝලේඩ් උදානයේ තිවාස පෙන, මධ්‍යම වික්ටෝරියානු පුළුය සිහිගන්වන එකක් විය. අප යා පුතු නිවසට අජලපු වින්තේ, කුඩා දරුවන්ගේ ප්‍රිය සම්භාෂණයක් පැවැත්වෙමින් හිතිනි. පමා හිතවල මිසුරු නාදය, පියානෝවකින් නැඟැඟු සුම්හිර සංගිතය, කෙලී කවච සිනා හඩි, රාත්‍රිය පුරු රාඩි පිළියටි දුන්තේය. තවමත් පැතිර පැවැති මිදුම, අප වටා ගලා ගොස් මිනුසිදි ආවර්ණයක් සකසා දුන්තේය. තම ලන්තුරුම දළ වූ හෝමිස්, එහි ආලෝකය විශාල දාර වෙන එල්ල කළේය.

"මෙතන දාර ඇරුගත්ත එක සැංඡන අමාරු වැඩිස්. යනුරු වලින් පමණක් නොමෙයි, ඇනුලෙන් සොයිබ විලිනුත් මේක සම්පූර්ණයෙන්ම අදාළ දම්ලයි හියෙන්තේ. අපට මිට විඛා පහසුවෙන් ඇනුම වෙන්ත හැකිවේ, ගේ අනෙක් පැත්තෙන්, බේම්මහලට බැයෙයාත්. මුර සංචාරයේ යෙදෙන පොලිස හටයෙක් එකි බැලුවාත් අපි අර ආරුක්කුව පිටුපස භැංගමු. ඔබේ අත දෙන්ත විවිධන්. මේ පහසුව බැහැල, රේඛට මේවින් ගන්නාම්.

මිනින්තුවකින් අපි එනැනුද අභාවීම්. අප අදුරු සොවණුලි අසේ සැහැවි ගන්නා පමණි. නිවිය අසුල පාරේ ගමන්ගත් පාලිස හටයෙකුගේ සපන්තු ගබිදය පැහැදිලිවම ඇයෙන්නට විය. එය කෙමෙන් අඩුවි හියෙය. පහසුන් පිහිටි දාර වෙන හිය හෝමිස් මිහුගේ රාජකාරිය පටන් ගනෙනුය. සැංඡන වේලාවක් අගුල දෙසට නැමි ඔහු දැඩි උන්සාහයක් ගන්නා අපුරු මම දුටුවෙම්. අන්තිමේදී ගබිදයක් නහමින් දාර විවෘත විය. ඉක්මනින් අදුරු බරාදය දෙසට පැන, අපි දාර වසා දමුවෙමු. රුම් තරපු පෙළ දිගේ අප ඉහළට නැඟැඟු හෝමිස් අන් වූ ලන්තුරුමේ එමියෙනි.

"මෙන්ත මේක වෙන්න ඕනෑ තුන්."

මගේ මිනුයා පැවැසුවේ ලන්තුරුමේ කහ පැහැ එලිය බේම් මට්ටමේ පිහිටි කුඩා රැඟෙන්ලයක් දෙසට යොමුකරමිනි. ඔහු එය විවෘත කළා පමණි. සියුම් දෙදරුම් හඩික් ලෙස ඇරැකුණු ගබිදයක්, ඉනා ඉක්මනින් සෝජාවක් බවට පෙරෙනෙන හඩි, රැඟෙන්ලයට පහසුන් ඇඟිණි. ඒ නිසැකවම දුම්රියක හඩි බව හඳුනාගත හැකිවිය. දුම්රියෙන් නැඟැඟු සෝජාව කන් බේහිරිකරවන තරම් නිසුරුව මට දැනිණි. ඉන්පසු එය කුමයෙන් අඩු වි හියෙය, හෝමිස් එනෙල

පරිය අයිතාට ලන්නුරුම නේ. කෙලේය. දුම්රිය එන්තින් වලින තිකුත් හි ගල් අගුරු දුමෙන්, එහි සහකම් දැඳී තවිටුවක් යැදී තිබිණි. එහෙන් එහි සමහර කුන්වල මැතදී යමක් ඇතිලැංම තිසා, දැඳී පිස දූම් ගොස් ඇති යැටි අයි දුටුවෙමු.

"මබට පෙනෙනවා හෝද මළයිරුර කියාගෙන තිටිය කොහොද කියල? මහෝ! වොටිසන් මේ මොකක්ද? කියිම සැකයක් තැ. මේක ගල් පැලුලමක්." හෝමිස් ජනෙල් පරියේ ද්‍රව්‍ය රාමුව මහ ඇදී හිමුණු දුම්රි පැහැති පැලුලමක් වෙත මගේ අවධානය යොමු කළේය.

"ඒ පැලුලම මේ කරස්පුවේ ගල් පඩි මතක් දිගටම තියෙනවා. පිදිය වුණු අයුරු මේකෙන් පැහැදිලිව පුදර්ණය වෙනවා. දන් ඉතින් දුම්රියක් තවත්වන තුරු අයි බලා ඉදිමු."

අපට බොහෝ වේලාවක් බලායිටිමට සිදුනොවිය. රේඛට පැමිණි දුම්රිය බිභිභාණ හඩික් නාවිතින් උමගෙන් එලියට ඇදී ආවත්, විවෘත පෙදෙසට එදී එවිගය අඩු කළේය. රේඛට එය කිරීග තද කළේ අමිහිර හඩික් නාවිතිනි. දන් අපට හරි කොළිනම පහඳින් දුම්රිය මැදිරියේ වහළ දැකිය නැකි විය. ජනෙල් කුවුරුවේ සිට එනුතට අඩි හතරක් වක් නොකිඩින. හෝමිස් ජනෙලය හොමින් වසා දුම්මෙය.

"අප කරල තියෙන සොයාගැනීම් මේ දක්වාම තිවැරදිය. මබට මොනවද හිතෙන්නො?"

"විභිභිත සොයා ගැනීමක් හෝමිස්. මබ මේ තරම් සාර්ථක ලෙස, පැවත්තු ගැටුපුවක කරුණු සොයාගන් බවක්, මට නම් සිභිකරන්න වත් බැහු." මම කිවෙමි.

"මට එකට එකඟවෙන්න අමාරුයි. මළයිරුර දුම්රිය මැදිරියේ එහෙල් තියෙන්න ඇති කියල මම කිවිව තේ. ඒ තිගමනය බොහෝම අමාරුවෙන් ලබාගන් එකක් බව ඇත්තයි. එනුත සිට ඉදිරියට අනෙක් දේවිල් මතුවෙන්න පටන් ගත්තේ උත්සාහයකින් තොරවයි. අපට මුහුණ්පාන්න වෙත දුෂ්කරකා තාවමන් ඉවර තැහැ. අපට පුයෝරත්තවන් විය නැකි ත්‍රව්‍ය යමක් සොයාගන්න පුරුවන්ද කියල බලමු."

කුයේයෙන් පටතිගින් පිහුවැට පෙළ දිගේ අපි ඉහළටම නැගේමු. එය අවසන් වුයේ, පලමුවැනි කටුවෙවේ කාමර සමූහයක් ඉදිරියේ ආලින්දයකටයි. ඉන් මුළුම් කාමරය, කුම කන කාමරයයි. ගහ භාණ්ඩ විලින් පිරි හිඹුණු එහි වැදගත් යමක් දක්නට නොලැබේ. දෙවැනින් නිදන කාමරයයි. එහි ද පින් අදනා පුදු බවක් නොවිය. තුන්වැනින් ප්‍රෝයේරන්වත් යමක් සොයා ගැනීමට හැකි බවක් දියවිය. මගේ මිනුයා එඟ ප්‍රමානුකූලට පරික්ෂාවට කෙකිරීම ඇරියිය.

කාමරය පුරා ඩැම තැනකම පොත්පන් හා කවිදායි ගොචිගසා නිනිනි. ඒ සියල්ල අවුයේය | දමීම නිසා අවුල ගොචිය බවට පත්වී නිනිනා. මෙය සියේවකු ටියින් කන්තොරු කාමරයක් ලෙස යොදාගත් එකක් බැවි පැහැදිලිය. හෝමිස් ඉතා ඉක්මනින් සැම ලාවිවුවක්ම, කුම අලමාරියක්ම සියුම් සෝදියකට භාර්තය කළේය. එහෙන් මහුගේ දැඩි අධිජ්‍යානයිලි මුහුණ, මිප වැටෙන අන්දමේ ආලෝකයක් දක්නට දොලැබේ. සම්පූර්ණයෙන්ම රුයක් ගත වි ගියන්, අප සිටියේ යෝදියිය පටත් ගන් තැනමයි.

"මේ කපටි හිවලා, උං ගියාශාර හදුනාගන්න බැරිවෙන්න, අඩි සටහන් මකා දමලා. මහු වරදක් කළ බවට වෝදනා නැගිය හැකි නිසිවත් නෑ. මහුගේ රාජ්‍ය විරෝධී බිජිපූණු ලිපි පුවමාරුව එක්කො විනාය කරල; එහෙමත් නැත්ත්තම් මෙතැනින් ඉවත්කරගෙන ගිහින්. අපට තවත් බලන්න ඉතිරි වෙදා නියෙන්නේ මෙවිවරයි."

හෝමිස් කිවේ කුඩා යක්ව පෙවීරියක් යෙන්වමිනි.

ලියනමේයය මත තිබු එය, මුදල් දමීමට හාවිතකරන කාලේ කුඩා යක්ව පෙවීරියකි. ඒ තුළ රෝල කළ කවිදායි සිහිපායක විය. එවායේ සටහන්ව තිබුනේ යුමිකියි අංක සමූහයක් හා ගණනය කිරීම් පමණකි. එහි සමූහ තැන්වල, "ජලයේ පිධිනය" සහ "වර්ග අභ්‍යන්තර ඇතිවන තෙරපුම්" ආදී විවන ලියා නිනිනි. ඒ නිසා එය සඩිමැරින තිෂ්පාදනයට සම්බන්ධ යමක් බව අපි වටහා ගනිමු. හෝමිස් ඒ සියල්ල පසෙකට දමීමේය. පෙවීරියේ අධියේ වුයේ තරමත් ලොකු ලිපුම් කටුරයකි. හෝමිස් එය යෝජු කර, ඇතුළත වූ දැ මේය මතට හැඳිය. එහි වුයේ පුවත්පත විලින් කපාගන්නා ලද කොටස් සිහිපායක් පමණි. හෝමිස්යේ

පුහුණේ එකවිටම, බලාපොරොත්තුවික සේයා පහළවින අන්දම මෙ දුටුවේ.

"මේ මොනවද වොටසන් මේ? පුවත්පතක පළවින දන්වීම් ආකාරයට යැවූ රහස්‍ය පත්‍රියිඩ කිහිපයක් තේදී? මේව පළවිලා නියෝගීන් "බේලි වෙලිගාස" පුවත්පතක් පොදුගලික නිරයේ. දිනයන් කිහිවක් තැහැ. නමුත් පත්‍රියිඩ මෙනෑන අමුණාලා නියෝගීන් එකකට පසු එකක් පිළිවෙළින් විය යුතුයි. මේක වෙනෑන ඇති පළමුවෙනි රික.

"මේ කළින් නොරහුරක් ලැබේවි යයි බලාපොරොත්තුවෙන් සිටියෙමි. නොන්දේසි වලරා එකගැයි. කාචිපත් ලිපිනයට සම්පූර්ණ විඛාර ලියා දන්වන්න.

පියලෝ."

මෙනෑන රේඛ එක

"නෙරුම් ගන නොහැකි තරම් සංකීරණයි. සම්පූර්ණ වාර්තාවක් මිනෑ. බහු ලබාදෙන තුරු උව්‍ය සුදානම්න් ඇතා.

පියලෝ."

රේඛ පසු,

"කාරණය ඉහාම එළුදයන්. පොරෝන්දු තු ලෙස සම්පූර්ණ නො තෙලුන් අත්හැර දම්මට සිදුවෙමි. වෙලාවක් හා තැනක් ලිපියකින් දන්වන්න. දුන්වීමකින් එය ගැවීර කරමි.

පියලෝ."

අවසන් වශයෙන්,

"සදුදා රේ නවයෙන් පසු. දෙවිරක් තවිලු කරන්න. ඔය තරම් අවශ්‍යවාය කරන්න එතා. අප පමණයි. බහු ලබාදුන් විට, ගෙවීම සම්පූර්ණයෙන්ම මුදලින්

පියලෝ"

සැහැන තරම් දුරට සම්පූර්ණ වාර්තාවක් වොටසන්. අපට අනික් කෙළවරේ ඉනෑන තක්කයියා අල්ල ගනෑන පුරුවන් තම්."

මේයට කටුවු කරීන් හෝමස් කඳපනාවකට වැළැඳෙයි. අවසානයේ මූලු පුවුලින් නැගිවේ, තීරණයක් ගත් ආකාරයටයි.

"කමත් තැ. බාහුලිලාවට මේක අපි හිතන තරම් අමාරු වෙන එකක් තැහැ. මෙයේ කවන් කරන්න දෙයක් ඉතිරිවෙලා තැහැ වාටියන්. අපි "චිං වෙලිග්‍රාස්" පුවිත්පත් කාර්යාලයටත් ගොඩිවැදිලා ආපහු යම්. අපි සාර්ථක ලෙස වැඩ කළ ද්‍රිය එකුතින් තිමා කරමු."

(*) (*) ?

පසුදා උදාහන ආකාරය ගැනීම අපි අවසන් කරීන් පිටියෝමු. අප හමුවීමට මයිකුශාල්වී හෝමස් සහ ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙදෙනා පැමිණියනා. කළින් දිනයේ අප විසින් කරන ලද කටයුතු පිළිබඳව මගේ මිශ්‍රයා මුවනට විස්තරයක් කළේය. ගෙට ඇතුළුවීම සඳහා අප දොර අගුර් කැඩු අපුරු විස්තර කරදී ලෙස්ට්‍රේඩ් හිස සැලුවේ එය අනුමත තොකරන අපුරුණි.

"පොලිස් සේවයේ ඉත්තා රහස් පරික්ෂකයන්ට නම්, මේ වෙතේ දේවල් කරන්න අවසර ලැබීනින් නැහැ හෝමස් මහන්තයා. ඔබ, අප පරදවිමින් හාද ප්‍රතිඵල අත්කරුතින්මේ පුදුමයක් තැ. ඒ වුණක් මය වැඩි දිගින් දිගටම කරන්න යන්න එපා. එහෙම කළුන් මධ්‍ය මධ්‍ය මිශ්‍රයාන් ලැඳීම ලොකු අමාරුවක වැවේවි."

මේය මත වූ එදා උදායේ ගේලි වෙලිග්‍රාස් පුවිත්පත හෝමස් අතට ගත්තේය.

"මම දුටුවද අද ප්‍රතිඵල පියරෝ පළකර ඇති දන්වීම?"

"මොනවා? කවන් එකක්?"

"හැ. මේ බලන්න."

"අද රානියේදී. එම ඩ්රානයේදීම. එම වේලාවටම. අනියයින්ම වැදගත් කරුණක්. මධ්‍ය ආරක්ෂාවට එල්ල වී ඇති අවදානමක් ගැන.

පියරෝ."

"දෙවියන්ගේ නාමයෙන්! උ අද ආවොත් නම් කොහොම හරි උව අල්ලා ගත්තවා." ලෙස්ට්‍රේඩ් කැගැසිණ.

"මෙ දත්තීම පැකිරීම සඳහා හාරදෙදාදී මගේ අරමුණ පුණෙන් එකයි. මබ දෙදෙනාටන් ය අට වෙනසාට කෝල්පිලඩ් උදානයට එන්න ප්‍රථමත් එත්ත ප්‍රථමත්ද? මෙ ගැටුව් විසඳීමට අපට කවන් ඉදිරියට යා හැකියි."

* * *

හර්ලොක් හෝමිස් සතුව තිබූ කවන් අතිවිශේෂ ගුණාගයක්, මෙහිදී සඳහන් කිරීම වටි. මොනවා හෝ බැරුම් කටයුත්තක යෙදීම ඔහුට හාර වී ඇතුයි සිතම්, ඒ වෙනුවෙන් ඔහුට තවන් කළ ප්‍රති ප්‍රදානමක් ඉතිරි වී නොමැති නම්; එවිට හෝමිස් තම මොලය අර ප්‍රශ්නයෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත්කර ගැනීමට සමන් විය. ඔහු එම කටයුත්තට සම්පූර්ණයෙන්ම පරිඛාහිර එකක් සඳහා සිත යොමු කළේ, ඉතා ඇහැල්ලුවෙනි. මෙ ආයුරෝන් මගේ මිනුයා එදා සවිස් වරුවම ගතකළේ, ලැයිස්ගේ බහුධිවිතික හක්ති ශිත ගැන පොන් පි.වන් රවනා කරුණි. මට මෙවැනි හැකියාවක් නොහිතියි. එහෙයින් සවිස් වන්තුරු මා බැලා සිරියේ නොඉවයිල්ලෙනි. මෙම ගැටුව් රාජික ප්‍රශ්නයක් බිවිට පත්වී ඇති ඇරි, රජයේ ඉහළම ප්‍රහුවරුන් සංතාසයට පත්ව ඇති අසුරු, අප විසින් අස්හදා බැඳීමට යන පරික්ෂණයේ ස්වභාවය, ආදී කරුණු තිසා, මම දැඩි මානයික පිචිනයකට පත්ව සිටියෙමි.

සහැල්ල රාජි ආහාරයකින් පසු, අපේ ගවේෂණය සඳහා පිටතට යාම මගේ සිතට සහනයක් විය. කලින් යොදාගන් පරිදී මයිනුපාට්, ලෙස්ට්‍රේචි දෙදෙනා, ගලොස්ටර් පාර් දුම්රිය පොල අයලදී අප හමුවුහු.

පහළ වූ බිමිමහල තුළින් ගෙම් ඇතුළු විය හැකි දොර, කලින්දා රාජියේ අගුඩ කඩා විවිභ කළ අපුරුණ්ම අපි තැබුවෙමු. එහෙක් සිරුර තරඛාරු මයිනුපාට්, යකඩ වැවේ ඉනි වල එල්ලී පහළට බැසීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. එහෙයින් මම පහළට බැස, ඒ දොරන් ගෙට ඇතුළු වී, ඉහළට තැග ඉදිරි දොර විවිභ කළේම්.

පැයෙන් පැය ගතට සියේය. තුදුරෝන් වූ දෙවිමැදුරේ රාජි එකාලය ද නාදිවිය. අපේ බලාපොරාස්තු කඩිලි යන ලකුණු පහළ විය. එක් ඉරියවේ බොහෝ වේලාවක් ගතකිරීමෙන් තිබූ අපහසුකම තිසාදේ, මයිනුපාට් හා ලෙස්ට්‍රේචි දෙදෙනාම සිටියේ

අන් පා වල හිරි අරිමති. රට අමතරව මිනින්තුවකට දෙවරක් වන් ඔරලෝසුව දෙය බැඳීමට ඔවුනු අමතක තොකළන. ඡර්ලාස් හෝමිස් සම්පූර්ණයෙන්ම තිහිබය. මහු නිශච්චලව වාචියි සිටියේ දැඟ අධ්‍යිත් කරගෙනයි. එහෙත් මහුගේ මොලය දැඩි අවධානයෙනි. එකවරම හෝමිස් තිගුස්සි හිස එසෙවිටේය.

"මිනිනා එනවා!" හෝමිස්ගේ මුළුවෙන් පිටවිය.

නිවයේ ඉදිරි දොරටුව පසුකරගෙන, කිසිවෙකු පාරේ යෙමින් පා නැඟ අධි ගබිදයක් ඇසිලි. යලින් ඒ අධි ගබිදය ආපසු පැමිණියේය. දොර අයලටම පැමිණි කිසිවෙකු, දොර ඉදිරියේ ඒ මේ අත් භැරදු පාවහන් වලින් තිබුන්වෙන හඩක් තැංකි. ඉන්පසු දොරට දෙවරක් තට්ටු කරන හඩක් අසන්නට ලැබුණේය.

හෝමිස් ඉතා සෙමින් පුවුලෙන් තැංකිවේ, තොසුලි සිටින මෙන් අපට සංඛා කරමිනි. යාලයේ හිඹු ගැඟ ලාම්පුවේ ආලෝකය කණාමැදිරි එහියක් දක්වා අඩුකර ඇත. හෝමිස් ගබිදයක් තොනැගෙන සේ දොර විවිජන කළේය. අමුත්තා අදුරෝම ඉදිරියට පැමිණා, ගෙට ඇතුන්වන ජායාව අසි දුටුවෙම්. යලින් දොර වෙන ගිය මගේ මිනුයා දොර වසා යකුරු දුම්මෙය.

"මේ පැත්තට එන්න."

හෝමිස් අමුත්තාව අප සිටි පැත්තට කැඳෙවිවේය. මොහොතැකින් අමුත්තා අප ඉදිරියේය. හෝමිස් පැමිණියේ මහුව සම්පයෙන්ම පිටිපසිනි.

අවදානමක් ගැන ඉව වැටුණු අමුත්තාට එකවරම කැඟැයින. එතැනින් පැනදීවීම සඳහා මහු එක් ක්ෂේරයකින් ආපසු භැරුණේය. එහෙත් මහුගේ කමිය කොලරයෙන් දැකිව අල්ල ගන් හෝමිස් අමුත්තා විසින්න කාමරයේ ඇතුළට තළ්පුකර දුම්මෙය. බිම ඇද වැටුණු මහු යි තැං සිටිමට පෙර, විසින්න කාමරයේ දොර ද අග්‍ර දමා වසන ලදී. තමා සංඛාරනට කොටුව වූ බව දනෙන් අමුත්තා මහ පොලාව මත ඇදවැටුණේ සිහි විසඳ වූ අපුරුති. ඒ සමගම මහුගේ හිසේ හිඹු හිස වැස්ම ඉවත් විය. මහුගේ යට කොටස වසා හිඹු කර ලේඛ්පුව හිළුහි හියේය. අපට දක්නට ලැබුණේ දැඟ යට රුහුලක් ද සහිත කරන්න වැළන්වයින වෝල්ටර්ගේ මුහුණයි.

හොමිජගේ මූලින් සිවුරුහන් හඩක් පිටතියේ අනියයින් පුදුමයට පත් විළයියි.

"මේ සැරේ නා... මම වැඩි වරදු ගත්තා කියල ලිවිවට යම්පත් තු එවිසෙන්. මා බලාපොරුන්තුවින් හිටි පක්ෂීයා මේකා ගොමයි."

"මේ කවිද?" මැයින්ජාපිටි ඇසිය.

"සබුමුරින නිෂපාදන ආයෝද්‍ය ප්‍රධාන, තැසිගිය සර් ජේම්ස් ඩෝල්ටර්ගේ බාල සොහොයුයා... හරි! හරි! දැන් මට තේරනවා ස්ථිවාව කෙරුල කියෙන්නේ සොහොමද කියදු. මිනිහට සිහිය එනව එගයි. ප්‍රයන් ඇසිම මම කුරන්නම්."

අපි බිම වැකිරී සිටි පුද්ගලයා මසවාගෙන ගොස් සොපාව මත තැකුවෙමු. මද වේලාවක් ගතවෙදි, ඔහු එහි හිදුගතක්කේය. කර්නල් ඩෝල්ටර් හයෙන් ප්‍රාන්ත වූ දෙනෙකින් වටහිට බැඳුවේ, මේ කිහිවක් මහුව විශ්වාස කිරීමට අපහසු අයුරෝති.

"මොකක්ද මේ වැඩි තේරුම්? මා ආවේ ඔබර්ස්ටියින් මහන්මයා හමිබ වෙන්න."

"හැමදෙයක්ම එලිවෙළයි කියෙන්නේ කර්නල් ඩෝල්ටර්. ඉංග්‍රීසි රාජික මහන්මයෙකුට මේ වෙත් නින්දා සහයත විදියට තමන්ගේ රෙ ප්‍රාන්ත පාවා දෙන්න පුත්වින් වුණේ සොහොමද? එක මට තම් තේරුම් ගත්තවන් බැහු. ඒ වුණ්න ඔහු ඔබර්ස්ටියින් සමග ගුවදෙනු කළ ලිපිලේඛන හා පැවැත්වූ සම්බන්ධතා ගැන වික්ෂකාමයක් අප ලෙ කියනවා. කාඩ්‍රියෙන් විස්ට් තරුණයාට මරණය අනුවුතු හැරී ගැන සාක්ෂින් අපට ලැබේ කියනවා. ඒ වුණ්න පසු තැවීමක් හා පාපේච්චිරණයක් මැහින් පුද් සහනයක් ලබාගත හැකියි. එනකොට අපි තවමත් නොදත්ත කුඩා සිද්ධින් පවා තේරුම් ගැනීමට හැකිවේ."

දැන් විඳින් මූලුන් වසාගෙන කෙසිර ගැ අමුත්තා නිභචිය.

"මා ඔබට සහතික කරලා කියන්නම්."

හොමිජ යැලින් කිවිය.

"අත්‍යවශ්‍ය නොරතුරු හැම එකක්ම අපි දනවමත් දත්තවා. ඔබ විශාල වශයෙන් මුදල් භදල් අමාරුකම් වලට මූලුන්පා සිටි

බවත් අපි දන්නවා. මකේ අයියා ලහ කිඩුණු යතුරු කැයල්ලේ යතුරු වල අව්‍යා අරගෙන, හොර යතුරු හඳාගත් බවත් අපි දන්නවා. ඔබර්සටඩින් සමඟ ඔබ ලිං ප්‍රච්චරු කරගත් බවත්, මූළු සේලි වෙලිග්‍රාල් ප්‍රවිත්පත් පළකළ දන්වීම් මගින් ප්‍රංශිවුත් දුන් බවත් අපි දන්නවා. රූගතට හිය පදුදා ර මිදුම වැටුණු වෙලාවේ මබ රහස් කාර්යාලයට හියා. තමුන් ඔබ දුටු කාබිජන් වෙස්වී මබ පිටුපසින් ආවා. බාග වෙලාවිට, මොකක් හරි කරුණක් තියා, මූළු ඔබ ගැන සැකයක් ඇති කරගෙන කිඩෙන්නත් ඇති. ඔබ යකව සේල්පුවෙන්, සැලුදුම් හොරකම් කරන නැව්‍ය තරුණයා දුටුවා. තමුන් මූළු කැඟුවෙ වත් කාටවත් පැමිණිලි කළේ වත් නැහැ. ඒ මොකද මූළු හිතුවා ඔබ තැබේ අයියා වෙනුවෙන් උයටිලි ලන්ධනයට ගෙන යනවා වෙන්ත ඇති කියලා. තමන්ගේ පෙම්වතිය ගැන පවා අමතක කරලා, තියම රටවැසියෙක් නැවියට වෙස්වී කළේ මොකක්ද? මූළු මිදුමට ආවරණය වෙලා, ඔබ ලැහින්ම ඔබේ පිටුපසින් ආවා. ඔබන් බහුත් ආවා මේ ගෙදර ලෙටම. තමුන් එනැනදී මූළු ඔබ කරන්න හැඳු වැඩිව අවහිර කළා. අන්න එනැනදී තමයි කරන්න ඔබ අපේ රටට උරෝහිව කළ අපරාධයට අමතරව මිනිහෙකුන් මැරුවේ."

"මම නොමේදී! මම නොමේදී! ම. ඒ දේ කළේ නැහැ. දෙවියන් ඉදිරියේ දිවුරා හිටින්නම්. ම. මූළුව මැරුවේ නැහැ!" අපේ සිරකරුවා විළාප නැඟුවේය.

"එහෙතම් අපට කියන්න, කාබිජන් වෙස්වී මරණයට පත්වුනේ ශොහොමද කියලා. එව පස්සේ ඔබ මළයිරුර දුම්රිය මැදිරියක වහළ උච්ච දුම් නැව්‍ය."

"ම. කියන්නම්. ම. දිවුරා කියන්නම්. ම. මේ කියන්නෙ ඇත්තැයි. ශොටස් වෙළඳපාල සඳහා මා ගත් වියාල ජායක් ගෙවීමට කිඩුණා. මුදල් අවශ්‍ය වෙලා ම. පිස්ස වැටිලයි හිටියේ. ඔබර්සටඩින් මට ප්‍රවුත් පත්දහසක් දෙන්න යොරෝන්ද වුණා. මගේ එවිනය විනාශයෙන් බෙරෙන්නයි ම. මේ දේ කළේ. මිනිමැරුම සම්බන්ධයෙන් නම් ම. ඇති දක්කයෙක්."

"මොකක්ද එහෙතම් පිදුධ වුනේ?"

"මූළු කළින් ඉදාලම මා ගැන සැක කරල කිඩුණා. ඔබ දන් කිවිවා වගේ මිදුමේ සැහැවිලා, මූළු මා පසුපස ඇවත් කියෙනවා.

ං. එක දානගෙන හිටියේ නැහු. මේ ගෙදර දූර ලෙට එනැතුරු මට එක තේරුවෙන්විස් නැහු. ඒ වෙලාවේ හිමුවෙන් සන මිදුමක්. කෙනෙකුට යාර තුනක් එහාට පෙනෙනෙන් නැහු.

එ වෙනසෙට ම. දෙපාර්තමේන්තු දූරට තවිටු කරලා ඔබර්ස්ට්‍යුධින් අදාරකවිට ඇවිත් හිටියේ. තරුණයා අප හිටි තැනට කඩා වැශ්‍යතා. "සැලැසුම් මෙහි ගෙනැවිත් කරන්න සිලාපාරාක්ති වෙන්නේ මොකදද කියලා හෙමි කරන්න" යයි මහු බලකාලා.

ඔබර්ස්ට්‍යුධින් ලග කෙටි මුශුරක් හිමුණා. එහි කෙළවරක රීයම පුරවා ආයුධක් ලෙස සකස් කළ එකක්. මහු එක හිතරම රුහ කඩ ගත්තා. අපේ. විරුද්ධත්වය ගොනකා වේස්ට්, ගෙට ඇතුළු වෙන්න උත්සාහ කාලා. එවිට ඔබර්ස්ට්‍යුධින් වේස්ට් හිසට පහර දුන්නා. එය දුරුණු පහරක්. මිනික්තු පහක් ඇතුළත තරුණයා මියගියා. මහු සාලයේ මියගිහින් හිටියේ. මහුගේ මළයිරුරට කළ ප්‍රාන්නේ මොකදද කියලා සිතාගන්න බැරුවයි අපි හිටියේ. එට පස්සේ මේ අදහස ඔබර්ස්ට්‍යුධින්ගේ හිතට ආවා. මහුගේ ගේ පිටුරය ජනෙලයට පහළින් දුම්රිය තවික්වාන බව මහු හිටිවා. නැවිත් ඒ වැඩිව කළින් මහු මා ගොනා සැලැසුම් පරික්ෂා කාලා. මහු හිටිවා තුනක් අත්‍යවශ්‍ය හිසා මහු ලග තබාගත යුතු බව.

"කමුසේට මේව සියාගන්න දෙන්න බැහු. මේවා අනුරුදත් බිලා බව දානගන්නම වුවිටි. විල මහ කළබලයක් ඇතිවේ." ම. හිටිවා.

"නැහු. මා එය තබාගත යුතුයි." මහු හිටිවා.

එවා තාක්ෂණික වශයෙන් සංකීර්ණ දියවිලි හිසා, කෙටි ඕනෑලයක් ඇතුළත පිටපත් සකස් කරගැනීමට හැකියාවක් නැති බවයි මහු හිටිවේ.

"එහෙම නා. ම. ඔක්කොම ආපසු අරගෙන යනවා." ම. හිටිවා.

ඉති. මහු මද වේලාවක් කළේනා කාලා.

"අපි මෙහෙම කරමු. සැලැසුම් තුනක් මා ලග සියාගන්නම්. ඉහිර එවා අපි මහුගේ සාක්ෂුවට දමමු. මහුව යොයාගන්නා එට,

අනුරුදත් වූ ලියවිලි ගැන ස්මේඛද්දනා වට්දනාව එල්ල වෙන්තේ මහුවයි."

"රේට වඩා ගොඳ විසඳුමක් ගැන මගේ සිහියට ආවේ තැනැ. ඉතින් මම ඒ යෝජනාවට එකඟ වූණා. දුම්රියක් ඇවිත් නවත්වීන කුරු අපි පැය හාගයක් විතර බලාගෙන හිටියා. සන මිදුමක් හිඹුණු නිසා වෙස්විගේ මළයිරුර දුම්රියක් වහළ මතට දමන්න අපට අපහසු වූනේ තැනැ. මා දන්නේ එපමණයි."

"එකකාට ඔබේ යොජායුරා?"

"මහු මොකුනම කිවිවේ තැනැ. නමුන් මීට කළින් මහුගේ යනුරු මා අරගෙන ඉදලා, ඔහුගේ අකටම අසුවී කිබෙනවා. මා හිනන්නේ මහු මාඩ යැක කළා. මහුගේ දැයෙන් ඒ බව මට වැටහුණා. එයින් ඇතිවුණු කම්පනයක් තමයි අයියා මියගියේ."

කාමරයේ නිහඩනාවය මද වේලාවක් පැවතිණ. එය බින්දේ මයිනොලට් හෝමිස්ය.

"පාපාවිචාරණයක් ඉදිරිපත් කරලා මේක යම් තත්ත්වයකට හරි නිවැරදි කරන්න ඔබට කළ හැකි යමක් තැදද? එහෙම කළුන් ඔබේ හඳු යාස්ථියටන් යම් සැහැයක් ලැබෙනවා. සමහරවිට දුව්‍යමතන් සහනයක් ලැබෙන්න පූජාතියි."

"මා කොහොමද ඒ වැරද්ද හරි ගස්සන්නො?"

"මබර්ස්ටයින් මහුගේ හාරයට ගන් කඩායි කො?"

"මා දන්නා තැ."

"මහුගේ උපිනයක් ඔබට දීල තැදද?"

"මහු කිවිවා, පැරිසියේ දුවර හෝටලයට ලිපුම් එවිවාන්, ප්‍රමාද වි හෝ මහුට ලැබේවි කියලා."

"එහෙනම් මේක යථා තත්ත්වයට පත් කරන්න තවමන් ඔබට පූජාතියි."

"මට පූජාතියේ හැම දෙයකම මා කරන්නම්. මබර්ස්ටයින් කියන පුද්ගලයාට මගේ හිකවින්කමක් හෝ මාගැනීකමක් තැනැ. මහු තමා මගේ විනාශයට මූල් වූනේ."

"මෙන්න කඩායියයි පැනයි. මෙහෙන් වායිවලා මම කියනදේ ලියන්න." හෝමිස් උපිය පුනුදේ කිමට පූදානම් විය.

පිය මහත්මයාණි,

අප කළ ගනුදෙනුව සම්බන්ධියෙනි. අත්‍යවශ්‍ය තොරතුරු එයිනු වක් සැලැසුමක් ඔබට ලැබේ නොමැති බව දැනටමත් ඔබට වැටිනි ඇතුවා නොඅනුමානයි. වම සැලැස්මේ පිටපතක් දැන් මා සඳහා ඇත. මෙය උඩාගැකීම් සඳහා මට අමතරව කරදුර වීමට සිදුවිය. විහෙයින් ඒ සඳහා තවත් ප්‍රව්‍ය ප්‍රතිස්ථාපනයක් ඔබගෙන් උඩාගැනීමට මට අවශ්‍යයි. විය තුළුමෙන් උඩා ගැනීම ගැන මට පිශ්චාසයක් තැකිය නොහැකියි. මේ සම්බන්ධියෙන් ප්‍රව්‍යමේ රන්කාසි හෝ නොවිටු මිස වෙනත් ආකාරයක ගෙවීමක් හාර නොගැනීමට මම තිරණය කර සිරිමි. මට ඔබ හමුවීම සඳහා රැකින් පිටවී ආ පැකියි. නමුන් මේ වෙළාවේදී මා රැකින් පිටවුවහොත් ඔවුන් මා ගැන සැක දිනාවි. ඒ හිසා දෙනසුරාදාද්‍රව්‍ය වාර්ංකුස් හෝවලයේ දුම්බොහ කාමරයේ දී ඔබට හමුවීමට බලාපොරාත්තු වෙමි. භාරගන්නේ විංගලුන්තයේ නොවිටු හෝ රන්කාසි පමණක් බව ආර්ථිකව සලකන්න."

එක සැහැලි. උපුම් කට්ටලයේ මත කිවි අර උපිනය එයන්න. එකෙන් අපට මිනු කරන මිනිහා ගෙන්වා ගන්න බැරුප්‍රිජෙන්, එක පුදුමයට කරුණක්."

* * *

එම උපාය සාර්ථක විය! දැන් ඒ හිදිය ඉතිහාසයට එකට් ඇතුන්. ජාතියක රහස්‍යන ඉතිහාසය, ප්‍රහිදියට පත් ඉතිහාසයට එකා දින්ගන්නා පුදු නොවේද?

මබරස්ටයින් බලාපොරාත්තු විත්තට ඇත්තේ සැලැස්මේ ඉහිර කොටස ද ලබාගෙන, තම කර්තව්‍ය සම්පූර්ණ කර රහස්‍ය පත්තු සේවාවේ ඉහළවම නැගීමටයි. ඒ හිසා නියමිත දිනයේ නියමිත වෙළාවට, මූලු වාර්ංකුස් හෝවලයට පැමිණියේය. ඉනා පහසුවෙන් මූලු අල්ලා ගන්නා ලදී. මූලු පහසුය අවුරුද්දකට ප්‍රිතාන්තයේ බන්ධනාගාරයට නියම විය. මූලුගේ විරහ්ක පෙවිච්‍ය කිහි, මිල කළ නොහැකි නරම අගනා, නැතිවූ බිරුජ - පාරිවන් සැලුප්‍රම් තුන හමු විය.

කරුණල වැළනටයින් වෝලටද මහු පිරගෙදර තනකළ දෙවැනි අවුරුදුදේ දී මියගියේය. ගෞමිජ යැලින් වරක් ලැසයෙන් යක්නි හි පිළිබඳ පොත් පි.ව රචනා කිරීම පටන්ගත්තේය.

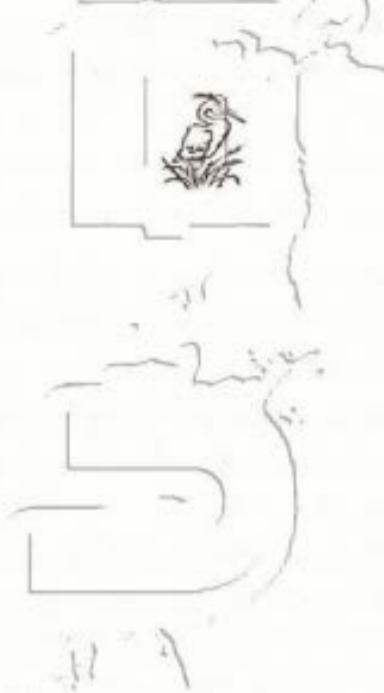
මගේ මිත්‍රයා, වින්චිසර් රජමාලිගයේ ද්‍රව්‍යක් ගත කර ආපසු පැමිණි බව සහි කිහිපයකට පසු මට අයත්තට ලැබේයි. එහිදී මහුට තැහි ලැබූණු රෙකාත මැණිකක් ඇල්දු වධිකවුවක් මට දකින්නට ලැබේයි.

"ගෞමිජ ඔබ ලේක සඳලී වලට ගන්න ද?"

"නැ චාටිසන්, ලේක මට තැහි ලැබූවය. ඒ එක්තරා කාන්තාවකගෙන්. ඇය වෙනුවෙන් යම් කටයුත්තක යෙදිල පාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබන්න තරම් ඉං වාසකාවක්ත වුණා."

මහු කිවේ එහෙමතියි.

එම කාන්තාවගේ නම - කුමක්දසී සිනාගැනීම මට අපහසු තැක. මැණිකක් ඇල්දු එම රසි සැටුව, බිරුස - පාරි-වන් විනුමය මගේ මිත්‍රයාගේ සිහියලු නැවැවුමට පැම්දා යමන්වනු ඇත.

ଅଦିରନ୍ ଅକ୍ଷେତ୍ର

අයිරින් ඇඟිලර්

පර්ලොක් හෝමිස් නම් ඇය හැදින්වූයේ "නියම ගැහැනිය" යනුවෙනි. වෙනත් නමකින් මහු ඇයට හඳුන්වනු මට අයන්නට ලැබේ ඇත්තේ ඉතාමත් කළාතුරුකිනි. හෝමිස් ඇය එලෙස හැදින්වූයේ, ඇය පිළිබඳව ඇතිව් ආදර භාෂිතකින් තොවේ. මහුගේ අනුකම්පා විරහිත, තැන්පත්, සම්බුද්ධ මනයට, ආදරය වැනි හැඳිම් පිළිකුල් සහගතය.

කරුණු නිරක්ෂකය කිරීමටත්, ඒවා තර්කානුකුලට වියලුම් සොට් නිගමනයන්ට පැමිණීමටත්, ලෝක වාසින්ට දැකින්නට ලැබුණු විසින්ටම යනුය පර්ලොක් හෝමිස් විය. එහෙත් පෙමිවනෙකු වුවා නම් ගතයුතු පියවිර, කළ යුතු දේ, ගැන සියිදු වැට්හිමස් තැනිව, ඔහු අතරම් වෙනු ඇත. මෙම අපරාධ පර්ක්ෂකයා නම සාලේදී ඉන්දියන්, තර්කානුකුලට ගැටුලු වියලුම් සොට් සඳහා සකස් කරගෙන ඇත්තේ එක්තරා සියුම් පිළිවෙළකටයි. ආදරය වැනි සික් කළයිවන හැඳිමස් මහුගේ සිනට ඇතුළු වුවිහොක්, මහුගේ සියුම් තාර්කික ණානය පසුබැමකට ලක්වනු නොඅනුමාතය. එසේ වුවින් මහුගේ අවධානයට ලක්වීමට එකම ගැහැනියක් සමක් වුවාය. ඇය අයිරින් ඇඟිලර් මෙහෙවියයි.

මුත් කාලයේ මට හෝමිස් දැකින්නට ලැබුණේ ඉදිනිටය. මහු විවාහය නිසා අප දෙදෙනාට එකිනෙකාගෙන් තරමස් ඇත්තේමට සිදුවිණි. බිරිදි සමග ගෙදරදී සතුටින් ගෙවු තිවිනයන්, පෞද්ගලික විකින්සාගාරයේ කටයුතුන් සඳහා මහු සම්පූර්ණ කාලය මිඩි-දු කිරීමට සිදුවිය. මේ අතර හෝමිස් සමාජයන් තවත්වන් ඇත් වෙමින්, බෙකර විරියේ නිවිහනේ තහිරිය. සමාජයේ සිරින් විරින් වළට නොනැමි, ඔහු නිදහස්, සැහැලුපු තහිකඩ් දිවියක් ගා කළේය. විවෙක මහු තමාගේ පැරදේ පාන්පත් අතර ඇලි ගැලී විසු අතර, තවත් විවෙක කොකේන්වල පිහිට සෙවිය.

කොසේ වෙනත් අපරාධ පරීක්ෂණය සඳහා ඔහුගේ තිබූ ආකර්ෂණය නම් කියිලෝයකින් වත් අඩු නොවිය. නිරීක්ෂණය සඳහා හෝමිස් සතුවුවය පුදුමාකාර් සක්තියකි. කියිලෝන් විසඳිය නොහැකි යයි පොලිසිය විසින් අන්තුරු දමා තිබූ ගැටුදු, හෝමිස් යාරුගන්නේය. නිරීක්ෂණයන්ට හා නිගමනයන්ට පැමිණීමට ඔහුගේ ඇති සුවිශේෂ හැකියාව මගින් ඔහු හෝමිවුවන් පසුපස හඩාගියේ. එමගින් අහිරහස් සාර්ථක ලෙස විසඳීමට හෝමිස් සමන්විය. ඒ කාලයේ ඔහු තුළ සම්භර පරීක්ෂණ ගැන මට වරින් වර අසන්නට ලැබේණ.

වෛපෝරෝ මිනිමුරුමේ සුලමිල කොයාගැනීම සඳහා වරක් හෝමිස් බැඩියා නෙකරය වෙත කුදාවත ලදී. තිබූණාමලයේදී ඇවිකින්සන් සහෝදරයන්ට අනුමුෂ් බේදරනක ඉරණම පිළිබඳ අහිරහස් ද හෝමිස් විසින් වියදා ලදී. එට අමතරව මිලන්ද රුපවුල හා බැඳුණු ගැටුදුවක්, ඔහු රහසින්, සාර්ථකව විසඳා දුන්නේය. මේ නොරඹුරු වලට අමතරව මගේ හිතවත් මිශ්‍යා ගැන මට දෙනගන්නට ලැබුණේ කරුණු ඉතා අව්‍යාප්‍යයකි. ඒ අනෙක් හැමදෙනාටම කියවින්නට ලැබේ ඇති, පුවත්පත් වල සඳහන් වූ යාරුණුයි.

එදා 1888 මාර්තු විසිවැනි අය, රෝගියකු පරීක්ෂා කිරීමට ගොස්, රාජ්‍යීයේ මම ආපසු තිව්‍ය බලා එමින් සිරියෙම්. මගේ ගමන් මහ වැට්‍රි තිබූණේ බෙකර් විටිය හරහායි. අපේ තිව්‍යන් මට නොදාව පුරුෂ පුරුදු ඉදිරි දොරවුව මම පසුකර යමින් සිරියෙම්. මා විවාහ වීමට පෙර කාලයේ හා ලෝහිත පරීක්ෂණය අවධියේ, අප දෙදෙනා මුහුණ දුන් අන්දකීම් පිළිබඳව මගේ සිහියට නැහිණ. පර්ලොක් හෝමිස් යැමින් දැකීමට මගේ දින් ඇතිවුයේ යටපත් කළ නොහැකි ආභාවකි.

මහුගේ කාමරය දිප්කිමන් අපුරින් ආලෝකමන් වී කිවිණි. විටිය සිට බලදී හෝමිසේගේ උස සිරුරේ ජායාව ජනෙල් විදුරුවට රුටිණි. ඔහු හිස ඉදිරියට නමාගෙන, දුන් පිටිපසට බැඳෙගෙන සාමරයේ ඉහළ පහළ සක්මන් කරමින් සිරියෙය. ඔහුගේ පිළිවෙළ ගැන නොදින් දෙනයිට මට, මේය නොද ලකුණකි. එනම් හෝමිස් යැමින් සුපුරුදු ලෙස අපරාධ පරීක්ෂණ කටයුතු වල තිරක වී ඇති බවයි. ඔහුගේ සිහින ලෝකය හැරදමා, අලුත් ගැටුදුවක් පසු

පසුයේ, උතුසුම් හෝඩුවාටක් පසුයේ ප්‍රහුබදින්නට පටන් අරගෙන ඇති. මම සිතුව නාද කළුම්. කළකට යෙර අප ද්‍රීස ගත කළ විභිත්ත කාමරය වෙත මා කුදවාගෙන යත ලදී.

මා දැකිමෙන් හෝමිස් අනියය ප්‍රිතියට පත්විය. එහෙන් ඔහු කළබල වූයේ නැත. මුළුගෙන් එවැන්නක් දක්නට ලැබුණේ කලාතුරකිනි. මා දැකින්නට ලැබීම ගැන සතුවට පත්වුණු ඔහු, වචනයක් හෝ නොදාඩා මා දෙස කාරුණික බැල්මක් හෝවිය. අනාතුරුව මට අපුන්ගන්නා මෙන් ඔහු සංඛා කළේය. කට්ට සිංහ සුරුවිටුව ඉවතට විභින්න හෝමිස්, මේසය දෙසට අත දිගු කළේය. එහි වූයේ මධුපානය බෝතලයක් ආ සෝඩා සාදාගන්නා උපකරණයයි. මිශ්‍රණ මද ලේලාවක් ගිහි උදුන අසල සිටගෙන සිටි මගේ මිතුයා, මා ඉදිරියට ප්‍රාමිණියේය. ඔහු මා වෙත සුපරික්ෂාකාර බැල්මක් හෝවිය.

"විවාහය මිලට නොදා ගැඹුපෙනවා වාචියන්. ම. හිතන්නේ ම. අන්තිමට ඔබ දැකිදීට වචු, ඔබ රාත්තල් හනහමාරක් විතර බෙරෙන් වැඩිවෙලා."

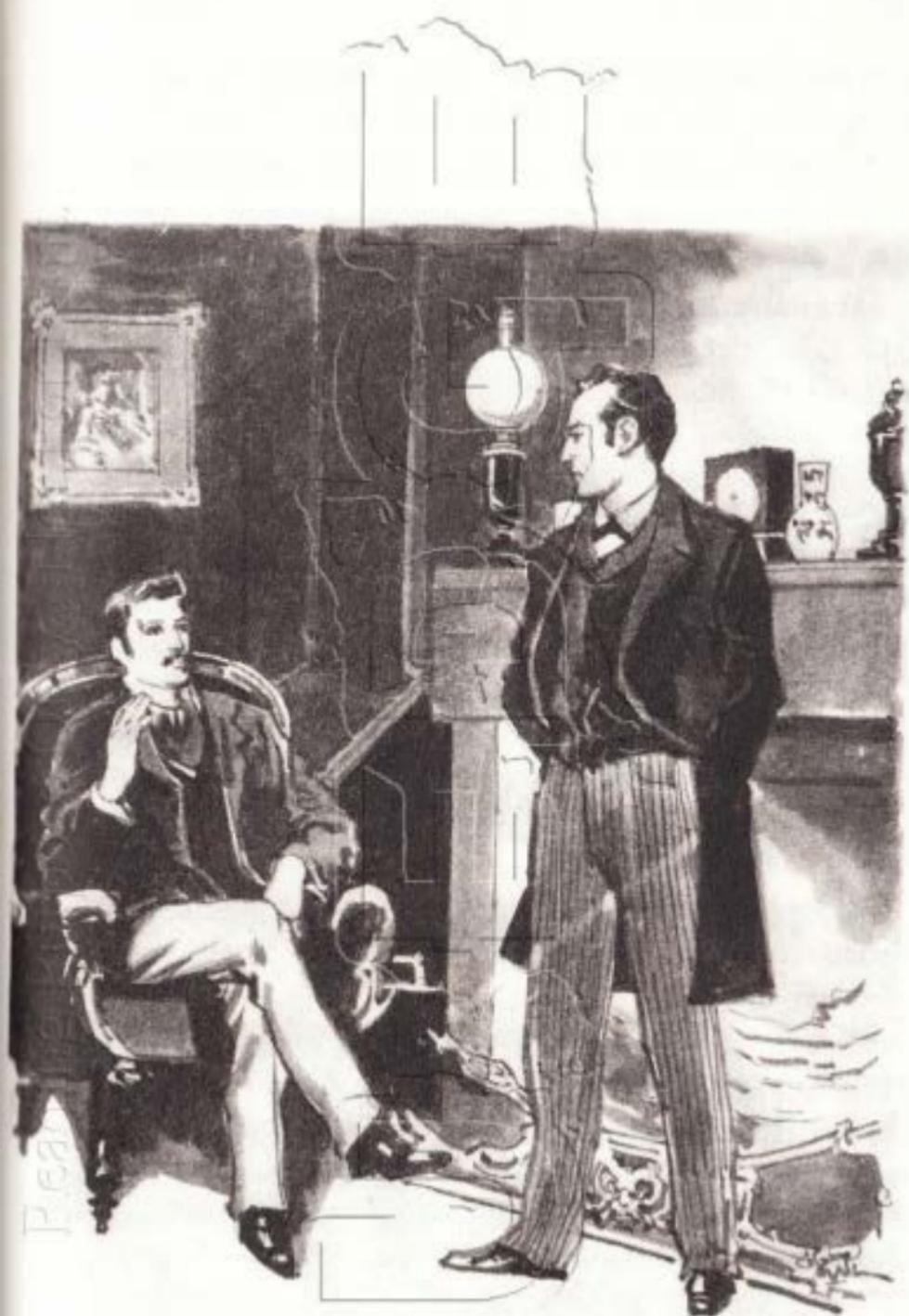
"රාත්තල් හතයි."

"හැකුව? මට සිතුනේ එටක් ටිකක් වැඩිවෙලා වියයි. යැයි ඔබ වේදකම පටන් අරගෙන. ඒ බවක් ඔබ මට කිවිවේ නම් නෑ."

"හරි. ඔබ කොහොමද එය දෙනගත්තේ?

"මට ඒක පෙනෙනවා. ම. ඒක සිගමනය කළා. එහෙම නම් ම. කොහොමද දන්නේ, ඔබ මුතකදී මහ වැස්සකට. කොමුණු බව? ඔබේ ගෙදර පෙරස්සමෙන්. වැඩි නොකරන වැඩිකාර කෙල්ලක් ඉන්නා බව?"

"මගේ හිතවන් මිතුයා. මේව විභා කොහොම නොයා ගත්තද කියල මට නම් හිතාගන්නවක් බැහැ. සියවස් කිපයකට කළින් ඔබ තීවත්වුණා නම් මිතිස්සු ඔබට පුර්ස්සලා දාන්න ඉඩ සිංහුණා, මන්තරකාරයක් සියලු. පහුණිය මූහය්පින්දා ම. ඇඳින්න ගිහි, මහ වැස්සකට අපුවුණු බව ඇත්තයි. තමුන් ම. අද ඒ ඇඳුම් හැදුගෙන ආවේ නැහැ. ඉතින් ඔබ ඒක දෙනගත්තේ කොහොමද කියල මට හිතාගන්න අමාරුයි. වැඩිකාර කෙල්ල මේරි ජේන් ගැන කියනවා නම්, ඒකින් හදන්න බැඳු. මගේ බිජ්‍යා කෙල්ලට රස්සාවෙන්

103. මද වේලාවක් ගිනි උදුන අසල සිටගෙන සිටී මගේ මිතුයා...

ඉවත්කරන බව දැනුම් දීලංඡ නියෙන්නේ. මබ මේව භෞතා ගත්තේ නොහොමද? එක මට හිජාගත්තා වන් බැං.”

සිනාව යටපත් කළ භෞතිස්, සකුටින් දැන් පිරිමැදූදෙය.

“එක බොහෝම සරලයි. බිඟේ විම සපන්තුවේ ඇතුළු පැත්ත් හිනි උදුන් ර්‍යුයෙන් මට පෙනෙනවා. එහුන සපන්තුවේ හම, එකිනෙකට සමාන්තර කුපුම් පාරවල හයක් ලෙසින් සිරි ගොස් ඇති සැටි දිස්වෙනවා. මේ විග්‍රහ දෙයක් ඇතිවෙන්නේ, සපන්තුවට ඇලි තිබුණු මධ්‍ය, නොසැලකිලිමත් ලෙස ඉවත්කිරීමට තැන් කළ තියා බව පැහැදිලියි. ඉතින් බලන්න මගේ ද්‍රින්ට තිරික්ෂණය. මබ අයහැන් කාලගුණ්‍යක ර්‍යුයට හිය හැටින්, හදන්න බැරි ජාතියේ ව්‍යවිකාර කොලෝක් ඇති බවින්. රිලභට මබ වෙදකම යැමි පටන් අරගතා ඇති බව. මහන්මයක් මගේ කාමරේට ඇතුළු වෙනවා. මහු එනින් හමුන්නේ අයඩ්බාලෝම් වල පුගත්තයි. දිල්වර් නයිට්‍රේට් පරිහරණය තියා ඇති වූ කර් පැහැති රිදී පැල්ලමක්, මහුගේ දකුණු අන් දෙයිගිල්ල තිබෙනවා. හිස්වැස්මේ දකුණු පැත්ත්න් පිමිකි ඇති තැනක් මට පෙනෙනවා. ඒ රෝගීන් පරික්ෂා කරන තාලාව තබා ඇති තැන. මේ භැං දේම තිරික්ෂණය කරලත්, මහු වෛද්‍ය වින්තියේ යෙදෙන බව කිවි නොසැකි නම්, මගේ ඇති දක්ෂකම මොකක්ද?”

මහු තර්කාතුකුලට එම තිගලනයට පැමිණි ආකාරය, භෞතිස් විස්තර කළේ ඉතා යැහැල්දුවෙනි. ඒ යුතු මට සිනාව නවතාගක නොහැකි විය.

“මබ කුරුණ ඉදිරිපත් කරන්න පටන් ගත්තම නම්, මට හිගෙන්නේ මේව මොන තරම් සරල තිගමනාද, මට වුණක් පහසුවෙන් කරන්න තිබුණා තෙද කියලයි. ඒ වුණක් මබ කරුණු පෙන්වා දිල පැහැදිලි කරන තුරු, මට කිසිම දෙයක් තෙරුම් ගත්තවන් බැහැ. නොහොම වුණක් මට විශ්වාසයි, මගේ ඇස් පෙනීම මධ්‍යී ඇස් පෙනීම තරමටම නොද බව.”

“ඇත්තෙන්ම ඔවුන්.” භෞතිස් පැවසුවේ දුම්වැටිය ඉවත දමා හාන්සිපුවුවේ වැනිරෝගි.

“මබ භැංදෙයක්ම දකිනවා. නමුන් මබ කියිදෙයක් තිරික්ෂණය කරන්නේ නෑ. අන්න රේකයි වෙනය. අපි තිදුළුනක් ගමු. පහළ

සපුරුවේ සිට උඩුමහලරා තෙහින අප් පියගැට යෙල ඔබ නිතර නිතර දක නිශේනවා තේදී?"

"අපොයි මටි."

"කි වාරයක් විතරදී?"

"වාර සිය ගණනකට වූඩි ඇති."

"එහෙම නම් එකුන කරප්පු නියක් නිශේනවදී?"

"නියක්? එක නම් මම දන්නේ නෑ."

"අන්න හරි. ඔබ තරප්පු ගණන තිරික්ෂණය කරලා නෑ. ඇත්ත එයයි මා කියු කාරණය. එකුන කරප්පු 17 ක් නිශේනවා. ඒ මොකද මා එය දුටුවා පමණක්. නොමෙයි, තිරික්ෂණයන් කළා.

එක නොමෙයි. ඔබ මේ සියුම් ගැවැලු ගැන උනන්ද්‍රවිච් දක්වන නියාත්, මගේ පරික්ෂණ ලියා තබන නියාත්, මේ තුමනියි ඔබට අපුන් යමක් පෙන්වනුනා. මේ ගැන අධ්‍යායනය කරන්න ඔබ කුමැති එවිට වාටියන්."

මහු මෙය මත තීමු කඩායියන් මා ලටනට විසි කළේය. රිය රෝස පැහැය මිශ්‍ර වූ, සුදු පැහැකි තරමක් සන කඩායියකි.

"අද තැපැලන් මට මේක ලැබුණේ. මටත් ඇශේන්න යියවත්තා."

මේ ලිපුමේ දිනයක් නොවූ අතර එපු තැනැන්නාගේ ලිපිනය යෝ අත්සනක් නොවිය.

"ඉතාම වැදගත් කරුණක් සම්බන්ධයෙන්, ඔබ හමුවීම සඳහා අද රාත්‍රී අටට කාලක් තිබියදී මහන්මයෙකු ඔබ චෙන පැමිණෙනු ඇත. පොදුගලික මෙන්ම ඉතා වැදගත් කරුණු ගැන ඔබ නොරහි යම්පුරණ විශ්වාසය තැබේ ගැනී බව, මිශ්චනාදී දුරට්පයේ රජ පවුල් තිහිපයකට ඔබ ලබාදුන් සේවාවෙන් පෙනී යයි. මේ බවට සහතික, අපට සැම අංශයකින්ම ලැබේ ඇතේ. එම වේලාවට ඔබගේ කාමරයේ යදී සිටින්න. මධ්‍ය අමුන්නා, මහුණ ආවරණය කරන වෙයි මහුණක් පැලැද සිටියෙන් ඒ ගැන වැයිදී වැටහිමක් ඇතිකර නොගන්න."

"මේක ඇත්තෙන්ම මහා අහිරහසයක්. මේක තෙරුම මොකක් කියලද ඔබ හිතන්නේ?" මම ඇසිම්.

"මට කවමත් ප්‍රමාණවන් කරමි දත්ත ලැබේලා නෑ. කෙනෙකු දත්ත ලැබෙන්න කළුන් උපකල්පන ගොඩනගනවා නම් ඒක සම්පූර්ණයෙන්ම වූයිදියි. එනෙකාට අපි තොදුෂුවන්වම, ඒ උපකල්පන වලට ගැලුපෙන විධියට සාක්ෂි වෙනස් කර ගන්නවා. නමුත් කළ යුත්තේ සාක්ෂි වලට අනුව උපකල්පන ගොඩනැහිමයි.

මේ ලිපුම් කැබුල්ලෙන්ම කාරණ මිකාක් හොයාගන්න පුරුවනි. මොනවද වොටියන් ඔබට මේකෙන් හොයාගන්න පුරුවනි?"

මම ලිපුම් කැබුල්ල ඉතා සැලකීලෙන් පරික්ෂා කර බැඳීමි.

"මේක ලිපු තැනැත්තා සල්ල බාගු ඇති කෙනෙක්." මා පැවුසුවේ මගේ මිත්‍රයාගේ නිගමනයන්ට පැමිණීමේ පිළිවෙළ අනුගමනය කිරීමට උත්සාහ දරමිනි.

"මේ වර්ගයේ කවදායි, මිලෙන් වූයිදියි. කඩදායිය යුහෙන්න සහකමයි. මෙයින් පැකටුවුවක් කුවුන් හාගයකටවන් මිලට ගන්න බැහැ." මම හෝමිස්.

"හරිම අවුණු ආකාරයක් කඩදායියක්. මේක එගලන්තයේ තැනු කඩදායියක් නම් නොවේයි. ආලෝකයට අල්ලා බලන්න." හෝමිස් හිය.

මම එයේ කළුම්. එවිට මට කඩදායියේ දිය සලකුණු යොදා තිබූ ආකාරය පැහැදිලිවම දක්නන හැකි විය. එහි මෙයේ සඳහන් විය.

Eg P Gt

"සැකයක් නෑ. මේ කඩදායි නිෂ්පාදකයාගේ නම වෙන්න ඇති?" මම ඇසිමි.

"කොහොමවවන් නෑ. Gt දන් කෙටි යෙදුම ජර්මන් හාජාවේ යොදාගන්නා එකක්." "ගෙයෙල් ජාල්ට්" යන ජර්මන් වචනය කෙටියෙන් හැඳින්වීමටයි, එය යොදන්නේ. ඒ ජර්මන් වචනයේ ගෙරුම, "සමාගම" තැනැත්ම් "ආයතනය" යන්නයි. රැකට P අකුර යොදා ඇත්තේ "පේරියර්" යන වචනයට; එනම් කඩදායි බව හැඳවීමට. රැකට තියෙනවා Eg. එක අපි බලම් මහාද්වීපික කෝරු ගුන්ටියේ"

හෝමිස් මහුගේ රාක්කයෙන් දුනුරු පැහැනි විශාල පොතක් එළියට ගන්නේය.

"ඒගලුව්, එගලුනිවිස්. . . . සා මේ නියෙන්නේ Eg - රුහරියා. බොහිමියාවේ ජර්මන් හාඡාව කඩාකරන ප්‍රදේශයට අයන් ගගරයකි. මෙය කාලස්සබාධී නගරයට තුදුරින් පිහිටා ඇත. එළඳන්ස්ටටින්ගේ මරණය සිදුවූයේ මේ ප්‍රදේශයේ දිය. විදුරු හා සංඛ්‍යාධි කරමාන්තයාලා විශාල ගණනක මෙම ප්‍රදේශයේ ඇත.

හා හා! එකෙන් අපට හිතාගන්න ප්‍රාථමික මොකක්ද ගැලුත්දාරියා?"

ඇසු හෝමිස් මුහුණේ දුම්විවිධියෙන් දුම් විලාචක් පිට කළේය.

"කඩ්දාධිය නිෂපාදනය කරල නියෙන්නේ බොහිමියාවා?"

"හරියට හරි. අතික ලේක උපුතු තුනාත්තා ජර්මන් ජාතිකයෙක්. ඔබට පෙනෙනාවා තේදි, මේකා වාක්‍ය තනා ඇති ආකාරය. ප්‍රංශ ජාතිකයෙක් හෝ රුහියානු ජාතිකයෙක් මේ විශේ වාක්‍යයක් උපුවා සියල කොහොමවත් හිතන්න බැහැ. තමන්ගේ හියාපද ගැන සියිල සැලකිල්ලක් නොදුක්වන්නේ ජර්මන් කාරයේ. එකකාට ගාට දනට හිතාගන්න ප්‍රාථමික මෙන්න මේ විකාසී. මුහුණ වැහෙන්න එසුම්බුණක් පැලදාගෙන එන, බොහිමියාවේ නිෂ්පාදිත කඩ්දාධි එල උපුම් උපුම් උපුම් එයන, ජර්මන් ජාතිකයාට උවමනා-වෙලා නියෙන්නේ ප්‍රාථමිකවද?"

මිහු එය කියදිදී, අශ්‍රවයන්ගේ කුර ගැවෙන හඩන්, කරන්න යේද වල ගැනීයන් අසන්නට ලැබේහි. ඉක්මනින්ම අපේ සිනුව නාදිය. හෝමිස්ගේ මුහුණ් සිවුරුහන් හඩක් පිටවිය.

"ගැනීදේ හැටියට අශ්‍රවයා ජේඩ්වික් වශයේ." පැවුසු මුහුණන්ලයෙන් එකි බැහුවේය.

"හරි. ආවරණය කළ අලාකාර අශ්‍රවකරන්තයක්. ඒ විශේම අලාකාර අශ්‍රවයින් ජේඩ්වික්. එකෙක් ගිහි එකඟිය පනහක් වන් යුති. මේ පරික්ෂණයේ වෙන මොනවා නැතිවූහන් සල්ලි වන් නියෙවි වොටිසන්."

"ම්. හිතන්නේ ම්. මෙනැනින් ඉවත් වෙලා හියෙක් භෞදි හෝමිස්."

"කොහොමවත්න් එපා. මය ඉන්න තැන මිහාමම ඉන්න. මියේ භෞදිම මිනුයා නැතුව මට මොකුන් කරගන්න බැ. මේක

හොඳ යින් ඇදගන්නා පුදු පරික්ෂණයක් වෙනවා. කිසිම සැකයක් නෑ. මේක මහජරුලෝකන් ලොකු පාඩුවක්."

"ඒ වූගන් මෙන් අනුග්‍රාහකයා. . . ."

"මහු ගැන හිතන්න එපා. මට මෙන් උදව් උච්චමනා වෙන්න, ඉඩ නියෙනවා. මහුවන උදව්-ශ්‍රීලංකා බුන්න පිළිවන්. අර හාන්සි පුවුවේ වාධිවෙන්න වොටියන්. රේගව, ඒ ගැන ඔබේ අවධානය හොඳින් යොමු කරන්න."

තරප්පුවේ බරව අධි තත්‍ය, හොමින් හොමින් ආ තැනැත්තා අපේ දොර ගෙ නැවති එයට තට්ටු කළේය.

"ඇතුළට එන්න." හොමිද කිය.

"ඇතුළට ආ පුද්ගලයා උසින් අධි හයයි අගල් හයක් වන් උස් කොනෙකු විය යුතුය. අන් පා වල භාදින් වැඩුණු මා-ය පේෂි සහ පුපුවේ ප්‍රමාණය නියා, මහු හරකිපුරිස් නම් යෝධයා සිහිගැනීවිය. මහුගේ ගුදුමේ, තිබුවන් ඔවු ය-කේන් පිරි ඉතිරි යමින් නිවිති. එ-ගලන්ත්යේ කොනෙකු, මේ සුමුන්නා ඇදුම් පැලදුම් හොරු ගෙන ඇති ආකාරය ගැන මේතුය පළකළාන් එය පුදුවයක් හොවේ. මහුගේ කබා අන් මෙන්ම කබාය ඉදිරිපස ද, ඉතා වටිනා ඇසුවාන් සම්පූර්ණ යොදා අල-කාර හොට නිවිති. මහු තද නිල පැහැති පිට කබායක් ද හැද සිටියේය. එහි උරහිස් පුදෙශය තින්දර රතු ඩිල්ක් වලින් ආවරණය කර තිබූ අතර, බෙල්ල ගෙදී දෙපුත්ත එකතු වනයේ ගැසු කුවුව, බෙලන මැණිකක් ඇලු එකක් විය. මුට් පසත්තු දහ සිස් සිවුවටම දිග වූ අතර, එවා ද දුම්රි පැහැති ලෝම යොදා සරසා තිවිති. තම මුහුගේ ඉහළ හොටස සම්පූර්ණයෙන්ම වැසෙන ලේ, අපේ අමුන්නා කළ පැහැති වේස මුහුලක් පැලැද සිටියේය. මහු එය පළදින්නට ඇත්තේ අපේ කාමරයට ඇතුළු විමට මොජානකට පෙර විය යුතුය. මහුගේ එක් අතක පුරුල් එවියක් සහිත සිංහැසුමක් ද විය. මුහුගේ පහළ හොටසෙන් මට අනුමාන කරගත හැකි වූයේ, මොහු හොඟුලෙන වින්න ද්විතාවයක් ඇති පුද්ගලයෙකු බවයි.

"මෙට මගේ ලිපින් ලැක්වනාද?"

මහු ඇසුවේ ජර්මන් උච්චවාරණය මිශ්‍ර ගැසිරු කටහඩිනි.

109. ଅତେ ଅମ୍ବନ୍ତା କାର୍ତ୍ତପାତା ବେଳିଯିଲୁଣଙ୍କ ପ୍ରାଚୀଦ ମିଶିଯେ.

"මා. එකක කියා එවිටා මෙහි පැමිණෙන බව." අමුත්කා විමතියෙන් මෙන් මාරුවෙන් මාරුවට අප දෙදෙනා දෙය බැහුවිය. ඒ, කමා ඇමතිය පුත්තේ කාවදායි තේරුම් ගැනීමට අපහසු අයුරති.

"කරුණාකරල මෙහෙන් වාධිවෙන්න මහත්මයා" හෝමස් කිය.

"මේ මගේ මිනුයා මෙන්ම වින්තිය සහකාරයා දොස්තර වාචියෙන්. මඟු කමා මගේ පර්කීපාල සඳහා සම්බර වෙලාවලට මට උදව් වෙන්නේ. මා මේ අමත්ත්තේන් කාවද කියා මා කුමතියි දැනගත්තා?"

"මා. ගොන්නුම් සිවුවරයා. ගෝහිලියාවේ පුදු පෙළපතක කෙනෙක්. මා. විශ්වාස කරුණවා මෙහි මේ මිනුයා, වැදගත් කරුණක් ගැන සම්පූර්ණ විශ්වාසය තැනීය හැකි අව්‍යා කෙනෙක් කියල. එහෙම නොවේද නාම් මා කුමතියි මේ කතාඛන මක සමඟ තත්ත්වම කරන්න."

කාමරයෙන් පිටවී යාමේ අදිවෙන් මම පුවුවෙන් නැගිටිවෙම්. මගේ අතින් අල්ලා ගන් හෝමස්, දැනික් මා පුවුව මකටම තරු කළේය.

"මිත කියන දෙයක් එක්කේ අප දෙදෙනාටම කිව පුතුයි. එහෙම නැතුව එක් අයෙකුට ප්‍රමත්ත් කියනින මකට ඉඩික් ගැබෙන්නේ නැ. මිත මා සමඟ කිවපුතු හැමදෙයක්ම, මේ මහත්මයා ඉදිරියෙන් කියන්න." හෝමස් පැවිසිය.

"එහෙනම් මා පටන් ගන්නාම්. මිත දෙදෙනා මේක සම්පූර්ණ රහස්‍ය ලෙස අවුරුදු දෙකක කාලයක් රෙකාගුත්මට බැඳී සිටිනවා. ඒ කාලය ගතවූණාට පස්සේ මීකෙක වැදගත්කම නැතිවි යනවා. දනට තත්ත්වය මෙහෙමයි. මේ කාරණය පුරෝපා ඉතිහාසයේ වෙනස්කමක් කිරීමට තරම් බිරුපතල එකක් කිවිවොක් අතිශයෝක්කියක් නොමෙයි." —

"එය රහස්‍ය ලෙස රෙකගත්තා බවට මා පොරෝන්දු වෙනවා." හෝමස් කිය.

"මමන් පොරෝන්දුවෙනවා" මම කිවෙම්.

"මම මේ විධියට වේස් මුහුණක් පැලැද සිටීම ගැන මට සමාවෙන්න. මා යම් කිසි පුද්ගලයෙකුගේ නියෝගිතයෙක්. මඟු

පැමුවි නැහු, මිශ්‍රගේ තීයෝජිතයා වින් වෙනත් කෙනෙක් හඳුනාගන්නවාට. ඇත්තම කියනවා නම් ම. ඔබට කළුන් කිවිවේ මගේ ඇත්ත නම නොමෙයි."

"ඒ බව ම. දාන හිටියා. හෝමිස් කිය.

"මේක අතියින්ම රහස්‍යගත කාරණයක්. පුරුරුපයේ එක් රටක රජ පවුලේ සාමාජිකයෙකුට අපකිරීකියක් ගෙන ආ භැංකි දායක්. ඒ තිසා මේ කටයුත්ත රහස්‍ය අපුරුන් කරන්න අපි භැං පියවරක්ම ගන්නවා. කෙටියෙන් කියනවා නම් මේක අදාළ වෙන්නේ බොහිමියාවේ පරමිපරාගත රජ පැවුල වින සිමිස්ට්‍රින් රාජ පරමිපරාවටයි."

"ම. ඒකන් දාන සිටියා." යයි කෙදිර ගැ හෝමිස් භාත්සි පුටුවේ විකුතුවේ දෙනෙන් පියා ගන්නේය.

පුරුරුපයේ සිටින විශිෂ්ටතම රහස්‍යපරික්ෂණයා යයි කියනු ලබන පුද්ගලයා, අපුනේ විකුතුවේ සිටිනෙන් තිදිබර ගතියකින් ලෙනි. තම කඩාවට සවන් දීමට මිශ්‍ර සූදානම් වූ ආකාරය ගැන අමුත්තා බැලුවේ පුදුමියෙනි. මිශ්‍රගේ මිටින් විවත සිසිවක් නොඅපුණු තැල හෝමිස් ඇස් ඇර, අමුත්තා දෙස බැලුවේ නොදුවයිල්ලනි.

"මහ රජතුමනි. මධ්‍යී ප්‍රස්ථාය මා යම්ග විඛාන් පුහද්‍රව හෙළි පරන්න ඔබට පුත්වන්නකම්, මට පුත්වනි විඛාන් නොදින් ඔබට ප්‍රයෝගක් දෙන්න."

අපුනෙන් එක් වරම නැගි සිටි අමුත්තා, විගයෙන් කාමරයේ රිඛා මෙහා ඇවිදීමට පටන්ගෙන්නයි. මිශ්‍රගේ සින අතියින්ම පැලිමට පත් වූ බව එයින් මම විවහා ගතිමි. නොදුවයිලිමන් බවක් පල කළ මිශ්‍ර මිශ්‍රයට, වියේ මුහුණ අතින් ඉරා ඉවන් කොට, රිය පොලොවේ ගැසුවේය.

"මි භර්." මිශ්‍රට කැඳු ගැයිනා.

"මම තමයි රජතුමා. මොකටද ම. ඒක භාගන්නේ?"

"ඇත්තෙන්ම ඔබතුමා කඩාව පටන් ගන්න කළුන්ම ම. දානගන්තා, මේ බොහිමියාවේ අමිපරාගත රජ පෙළපන් කාස්ල - ගෙල්ස්ට්‍රින් හි පුවරාජ මුරය දරන, විල්හෙල්ම ගොටිසරයිෂ සියියමාන්ඩ් ලොන් සිමිස්ට්‍රින් කුමාරයා බව."

112. මවස්මෙහුන අතින් ඉරා ඉවත්ස්ථාව එය පොමළාවේ ගැසුවේ.

"මෙහිට සොරත්තාවා තේදී?" අස්ස් අමුණ්නා මහුගේ සුදු පැහැදි තැලෑ තලය මතින් අතා යවා, පුවුවේ හිඳගතිමින් සිය.

"මේ වියේ වැඩිවිල ගෙදිලා මට කිසිම පුරුදුක් නෑ. ඒ පුණ්න් මේ වැඩිවිල මට වෙනත් කෙනෙක් යොදවින්නන් බැං. ඒ පමාකද මේ ගොජාම රහස්‍යගත සිපුම් කරුණක්. මේ රහස ම. තවත් කෙනෙකුට හෙළි කළාක් මට ඉස්සරහට, ඔහු කියන කියන හැරියට කටයුතු කරන්නන් සිදුවේ. ඒ නිසා ම. ප්‍රාග් තුවර ඉදා කිසිවෙකුට නොකියා තොර රහස්‍යම ආවා මෙවි හමුවෙන්න."

"මන්න එහෙම නම් හමුවූණා," ගොඩිස් කිවේ යලින් තම දෙනෙන් පියා ගනිමිනි.

"කෙටියෙන් කියන්වා නම් කාරණා වික මෙහෙමයි. අවුරුදු පහකට කළින්, ම. පෝලන්තයේ විරෝධී තුවර තිවාඩුවක් ගත කරන්න සියා. එහිදී මට හඳුනාගන්න ලැබුණා විනෝදකාමී තරුණීයක්. ඇය තමා අයිරින් ඇඩිලර් මෙහෙවිය. සැකයක් නෑ මේ නම මෙවිට අහල පුරුෂුරුදු ඇති?"

"දොස්තර මහත්තායා, කරුණකරුල මෙයේ සුවිය පරික්ෂා කර ඇය ගැන සඳහන් නොරුරු මොත්වද කියල කියන්න."

වැදගත් පුද්ගලයින් හා සිද්ධින් ගැන නොරුරු පර්ලොක් ගොඩිස් අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ එක්ස්ස් කළේය. ඒවා නුමානුකූලව සුවිගත කර තිබිම නිසා අවශ්‍ය වූ විටෙක නොරුරු යොයා ගැනීම අපහසු වූයේ නැත. යුදෙව් ආගමික පුරුෂයෙකුගේ භහ ගැඹුරු මූෂදේ මසුන් ගැන උපි උපි හමුදා තිලධාරියෙකුගේ නම් අතරේ තිබී මට ඇගේ නම හමුවිය.

"කෝ බලන්න! හම්. 1858 දී එක්ස්ස් ජනපදයේ තිවිෂර්සි ජනපදයේ උපන ලැබුවාය. කොන්ට්‍රාල්වේර් හම්! ලාස්කාලා හම්! එරෝධී ඉම්පිරියල් මපුරා ඔව්වේ, මපුරා නෘත්‍ය රුපුමෙන් විශ්‍රාම ගනනාය. හා! ලන්ධිනයේ තිවින් වෙයි. හරියට හරි.

රජතුමනි. ම. කියන්නම්. මට සොරත්තාවා හැරිය මෙ මෙ තරුණීය එකක පැවර්ණා. ඇයට එවිටා එපුම් කිහිපයක්. දන් ඒ එපුම් වික ආපසු ඕනෑම කරල කියෙනවා."

"හරියට හරි. හමුන් කොජාමද එක කරන්නේ?"

"රහස්‍යගතව ඔබ ණාදුයා අතර විවාහයක් ලියාපදි-වි
කෙරුණාද?"

"නැහු."

"නීත්‍යනුකූල ලියවිල්ලක් හෝ සහායික කිරීමක් දියුවූණාද?"

"එන් නැහු."

"එහෙම නම් ඉතින් මෙතැන පුළුනායක් ඇති බවක් මට
පෙනෙන්නේ නැහු. මේ තැනැත්තිය ඔබේ ලිපුම් ප්‍රසිද්ධියට පත්
කරනවා කියලා තර්ජනය කරනවා කියල හිතමු. එවා ඇත්ත
ලියවිලි බවට ඇය සොහොමද මැපු කරන්නේ?"

"මගේ අන්දකුරු, මෙයේ අන්ස්ථා?"

"ප්‍රා හොර අන්තර් කාරයේකු ලවා ඒ වික කරවා ගන්න
පුරුවනි."

"මගේ පොදුගලික ලියන ක්වඩායි?"

"හොරකම් කර ගුණ භැංකියි."

"මගේ පොදුගලික මුදාව?"

"එහෙම එකක් ණදාගන්න බැරි කම්නාහු."

"මගේ ජායාරූපය?"

"මිලට ගන්න පුරුවනි."

"අපි දෙදෙනාම එකම ජායාරූපයේ?"

"අන්ත් දෙවියනේ! එහෙම වුවෙනුන් නම් අවුලක්. රජුමති
මධ්‍යමා බොහෝම දරුණු-විධියට පැවැලියි ඉන්නේ."

"ම්. ක්‍රියා කළේ පිසේසෙක් විනි?"

"මබ නොදුනුවන්වීම මහ බරපත්ල අවදානම් තන්ත්වයකට
ම්‍රිහුණුදීලයි ඉන්නේ."

"ඒ කාල ම්. ඔවුන්න හිමි කුමාරයා පමණයි. ඒ තරුණ
කාලේ. දන් නම් මට වයස නිහැක් වෙනවා."

"ඒ ජායාරූපය සොහොම හරි අප ගත යුතුයි."

"අපි එක උත්සාහා කළා මහත්මයා. නමුන් අයාර්ථක වුණා."

"රජුමති. මුදල් ගෙවා ඒක මිලට ගන්න බලන්න."

"ඇය එක විකිණීම පුහුනු කළ කරනවා."

"එහෙනම් හොරක්ම කරනිනා."

"පස්වාරයක් අපි උත්සාහ කළා. අදවිරක් මම මුදල් ගෙවා, එපුරුදු ගෙවිල් නිදින්තන් දමලා ඇගේ ගෙයි බඩු සම්පූර්ණයෙන්ම තැනින් පැන්ත පෙරවා. එක සැරයක් ඇගේ ගමන් බඩු වෙනත් භාජකට යවලා සෝදියි කෙරෙවිවා. තවත් දදසුරයක් ඇය අස්ථි සරන්තයෙන් යදි, මගින් ම-කොලුල කන ආක්ෂාරයට බඩු අවුස්සා යොදියි කර බැඳුවා. කියිම ප්‍රයෝගිතයක් වුණේ නැතු."

"ඡායාරුපය ගැන කියිම සලකුණක් නැ?"

"මොකුන් ලකුණක් නැ."

"මේක කුඩා, එහෙත් සංකීර්ණ ගැටුපුවක්." කිවි හෝමිස් සිනාසුනෝය.

"ඒ ව්‍යුනාට මට බොහෝම බරපතල ප්‍රයෝගක්." රජකුමා ඩීය.

"එක සම්පූර්ණ ඇත්තා, ඉතින් මේ ඡායාරුපයෙන් ඇය මොකදද සරන්ත බලාපොරොත්තු වෙත්තේ?"

"මාව විනාශ කරන්න."

"ඒ කොහොමද?"

"ම- ලැඟැම විවාහ වෙනවා."

"මටත් ඒ බව අනන්න පැවුණා."

"ම- විවාහ වෙත්ත බලාපොරාගාත්තු වෙත්තේ, ස්කූන්ඩිනෝලියාවේ මහ රජකුමාගේ දෙවුනි දුව්‍යීය වන, සෙලාටිල්ඩා ලොත්මන් ඇක්සිමේන්තන් කුමරිය සමඟ. ඔබ අහල ඇති ඇගේ පවුලේ දැඩි විනය හා තීක්ෂණීය ගැන. ඇය පැරණි සිරන් විරින් ගරු කරන බොහෝම පාමක තැනැත්තියක්. මේක ගැන ආර්ථිකයක් වන් පැනිජුලෙන් මෙයේ විවාහය එනැඩින් කෙළවර එවි."

"එනකොට දන් අයිරින් ඇඩිලර් මොකදද කියන්නේ?"

"ඡායාරුපය ස්කූන්ඩිනෝලියානු රැ පවුල වෙත යවන බවට ඇය තර්ජනය කරනවා. ම- හොඳවම දන්නවා. කියි සැකයක් නැ. ඒ එක කරාවි. ඔබ දන්නේ නැ ඇය ගැන. අයිරින්ට කියෙන්නේ

විජේ වායෙ දැඩි හිතකී. ඇයෙහි මුහුණ නම් ඉතාම ගෙවන මුහුණක්. නමුත් හිත, පිරිමින්ට හියෙන කාලේ උරු නොවෙන ගේ හිතක්. මා වෙනත් කුවුරු හරි ගුදුෂියක් විවාහ කරගන්න එක වළක්වීන්න ඇයට පුද්වින් හැම දෙයකම කරාටි."

"ඇය තවමන් මේ පි-තුරය යවා තැකි බව මබට විශ්වාසද?"

"මට හොඳට විශ්වාසයි."

"සොහොමද එක හරි හැවි කියන්ගේ?"

"ඒ මොකද අධිරින් කිවිවා; මූග විවාහය ගැන නිල වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පත් කළ අවස්, තායාරුපය සැකැන්වීන්වියානු රු රුවුල එක යවන්වා කිස්ල-කිල වශයෙන් ප්‍රසිද්ධ කිරීම ලබන සඳහා සිදුවෙනවා."

"එහෙම නම් අපට තව කියන්නේ අවස් තුනයි." හෝමස් හිටේ ඇතුළක් හරිමිනි.

"හොඳ වේලාවට මට ඔම් දිනවල යෙදෙන්න හියෙන්නේ ක්‍රියා වැදගත් වැඩි එකක් හෝ උදකක් ආමුණයි. රුනුමනි ඕනෑම මේ දිනවල ලන්වනයේ නොද තැනු වී ඉන්නේ?"

"සක්තකින්ම මට්. මා ලැභාම් හෝටලයේ තැවකි ඉන්නේ ගොන්කාම් සිවුවරයා නාමන්. මබට එනැනදී මාට හමුවෙන්න පුද්වින්."

"හොඳයි. අපේ ඉදිරි ගමන් සාර්ථකත්වය ගැන කියලා මා මබට ලිපියක් එවන්නම්."

"කරුණාකර එය කරන්න. මා ඉන්නේ හරීම මානයික කැඹුණීමකට පත් වේලා."

"මේ සඳහා වියදම් කිරීමට මුදල්?"

"මා මබට අන්සන් කළ හිස් වෙක්පතක් දෙන්නම්. කැමති ගණනක් ලියා ගන්න."

"හැබුව?"

"මේ තායාරුපය ලබාදිය හැකිනම් මගේ රාජධානියෙන් එක පලාතක් කැඟ දෙන්නම්."

"දුනට වියදමට?"

බහුගේ පිටකබාය ඇඩිලනින් රුපත්‍රුමා, බර, හම් පසුම්බියක් එවියට ගෙන ලේසය මත තැබුවේය.

"මෙතුන පවුම් දාහසක් නිබෙනවා, තුන් සියයක් රන්පවුමේ භාජි. හත්දියයක් පවුම් නොවූ."

"අයිරේන් ඇඩිලර් යෙකෙවියෙන් උපිනය මොකක්ද?"

"ව්‍යෝගී මන්දිරය, සර්පන්චින් මාවත, සැන් ජෝන්ස් වූඩ් වූඩ්."
හෝමිස් එය සටහන් කර ගත්තේය.

"තවන් එක් ප්‍රශනයක් නිබෙනවා, ජායාරූපය කැඩිනවී යුතාත්තේ එකක්ද?"

"තවි"

"එහෙනම් ඔබට ගුහ රාජියක් රුපත්‍රුමනි. මා විශ්වාස කරනවා ඔබට යනුවුදායක ආර්ථියක් ඉක්මත්තිනම් ලබාදීමට අපට හැකිවේ සියලු."

රුපත්‍රුමා පිටවි ගියේය. රාජකීය අංශවකරන්තය ඉදිරියට මෙන්තන් අයුරු හෝමිස් බලා සිටියේය.

"මිලටන් ගුහ රාජියක් වොටිසන්. ගෙවී හවිස තුනට මෙන්ට ප්‍රන්ත පුර්වින් නම් මා කුම්මනියි මින් එකක් මේ ගැන වැඩිපුර සහායි කරන්න."

* * *

හරියටම සවිස තුනට මම බෙකුරු විටියට පැමිණියේම්. එහෙන් ඒ වනවිටන් හෝමිස් ආපසු පැමින් සිටියේ තැන. උදේ අට පසුව මද වෙළාවකින් හෝමිස් නිවිසින් පිටන් වී ගිය බව ගෙහිම් කාන්තාව මට දකුම් දුන්තාය. හෝමිස් ආපසු පැමිණිමට සොනරම් පුමාද වුණත්, මිශු එකතුරු යදි සිංහනීමැදි මම අදිටන් කාරගන්තෙම්. මෙම පරේස්සෙන් පිළිබඳව දත්තම මගේ සිනේ දැඩි ආයාවක් ඇතිවි හිඩිනි. මෙහි යමිකිසි අපරාධයක් හෝ බෙදාත්තක සිදුවීමක් නොමැති බව සැබුය. එහෙන් හෝමිස්ගේ අනුග්‍රාහකයා රාජකීයයෙකු විම නිසාම, මෙය පුවියෙළ මුශුලුවරක් ගෙන ඇත.

නිවිසේ දොර විවින් එවදී සවිය හතර වී හිඩිනි. රස්කියාද කාරයෙකුගේ ඇඟුමෙන් සැරසුණු, මිශුන් පුරා රුවිලක් වුවුණු.

අපිරිසිදු පෙනුමක් කිහි, වෙරිම්සින් සිටි, පුද්ගලයෙකු කාමරයට ඇතුළු විය. මගේ මිශ්‍රයාට වෙස්වලා ගැනීමට කිහි දක්ෂනාවය ගැන මම නොදින් දන සිටියෙමි. එහෙත් මේ ටිඩුම දැයි සැකහැර දනැගැනීමට, මට දෙනුන් වරක් මේ පුද්ගලයා දෙය බැලීමට සිදුවිය. මා වෙන හිස නමා ආචාර කොට ටිඩු තිදන කාමරයට ඇතුළුවිය.

මිනින්තු පහකින් සෞමිස් ආපසු ආවේ පුපුරුදු පෙනුමෙහි. හානයි පුවුලේ වැනිරුණු ටිඩු ජ්‍යා හිති උදන දෙයට දිගුකොට, මිනින්තු කිහිපයක් එක දිගට්ම සිනාසුජ්‍යය.

"ඇත්තටම වොචිසන් . . ."

හෝමිස් යැන් විරුක් සිනාසිමට පටන් ගත්තේය. මෙවර ටිඩුම තුය්ම ගැනීමට ද අපහසු වූ අපුරක් මම දුටුවෙමි. ටිඩු පුවුලේ ටිවුපයට සේත්තු වුයේ මුළු ගරුරයම අප්‍රාකික වූ කළක මෙහි.

"අයි මොකද මොකදි?"

"මහා විහිජ්‍යකටයි මට් මුහුණ දෙන්න සිද්ධවුණේ. ම. හිතන්නේ තැ මෙට කොහොමවියේ හැකිවේවි කියලා ම. උදේ වරුව ගන කළේ කොහොමද කියලු කියන්තු. රේඛට ම. මොනවද අවසාන වශයෙන් කළේ කියල හිතන්තු?"

"මට හරියටම කියන්න බැ. නමුත් මම හිතන්නේ මිත අයිරින් ඇඩිලර් යන එන තැන්, ඇතේ තිවිය ගැන සේදියෙන් ඉන්න ඇති?"

"හරියට හරි. නමුත් එක සිදුවුණේ වෙනත් පිළිවෙළකට. උදේ අට පහුවේදී ම. මේ ගෙදුරින් පිටවෙලා ගියා. ම. සැරසිලා ගියේ රක්ෂාවක් තැනි රස්කියාදු කාරයෙකුගේ ඇඳුමෙන්. මට පුවුන් වුණා ඇයේ ගෙදර ඉයාකාලයේ පුද් පුද් වැඩි විකක් කරන්න. ඒ මොකද අයිවියින් බලාගතන්නා මිනිස්සු රැකියාවක් තැනි අය ගැන හරියට අනුකමිපා සරනවා.

ව්‍යාහිත මන්දිරය තවිටු දෙකේ මැදුරක්. ප්‍රධාන පාර ලෙටම එනක. තිවිය පිහිටා තියෙනවා. මල් උයන තිබෙන්නේ ගේ පිටිපස. ඉස්සරහ දෙරට සටිකර තියෙන්නේ කඩන්න බැරි අඟුක්. තිවියේ දැනු පැත්තෙන් වියාල විසින්න කාමරයක්. එහි මි බැඩු තුළක් සියෙනවා. ජන්ල පොලොට මට්ටමේ සිට සිවිලිම කිටුවාටම

119. ". . . අපිටසිදු පෙනුමක් තිබූ වෙරෝතින් සිටි පුද්ගලයෙකු කාමරයට ඇතුළටිය."

පිහිටි දිග එවා. ජනෙල් වලට අඟ හියෙන්නේ පු.වි ලමයෙකුට යුතුන් අරින්න පුත්වන් ජාතියේ අදාළ. ගේ පිටුපස පැන්නේ ඒ තරම් වැදගත් දෙයක් හිමුණේ තැහැ. හැඳුම් බිරුදයේ ජනෙලය හිඛෙන තැනට අය්වගාල පැන්නේන් ප්‍රාගා වෙන්න පුත්වනි. මම ගේ වැට්ටීම ඇවිදලා බැඳුවා. හැම කෝන්යකින්ම වගේ පරික්ෂාවෙන් බැඳුවා. ඒන් වැදගත් යමක් දැකුගත්තා ලැබුණේ තැහැ.

රේලභට මම එනැනින් පිටුවෙලා පාර දිගේ ඉදිරියට ආවා. ඇඩිලර් මෙහෙවියෙන් ගේ පිටුපස රුධානයක් හිඛෙන බව ම. මෙට කිවා නේ. මේ උදානයට මායිම්ව ආරක් හියෙනවා. මේකා හියනවා විවිධ ඉස්නාලයක්. ම. එනැන අය්වයින් බලන මිනිස්සුන්ට උදවී කළා. එකට ගාස්තුව් වශයෙන් මට ලැබුණා නීම විදුරුවක්, දුම්කොල විකක්, පැන්ස දෙකක් සහ තොරතුරු රායියක්. ඇඩිලර් මෙහෙවිය ගැන මිජාදුප කනා බොහෝමයක් එනැන කියුවුණා. ඇයගේ විතරක් නොමෙයි අනු පහළ තවත් අයගේ පිටින වරිතත් කියුවුණා. අහන්න උච්චමනාවක් නොහිමුණ්නක් මට එවත් අහගෙන ඉනැන සිදුවුණා."

"ඉතින් අයිරින් ඇඩිලර් ගැන මොන්වද කියුවුණේ?"

"ඇයගේ රුපයෝගාව ගැන නම් මිනිස්සු මක්කොම වහිවෙලා. මේ මුළු ග්‍රහලෝකයටම ඉනැන යෝගා සම්පත්තා කාන්තාව ඇයුලු. ඇය ගත කරන්නා බොහෝම නිහා පිටිතයක්. විවිධ ප්‍රසාග වල ගින ගායනා කරන්න යනවා. හැමදුම හටස පහට අය්ව කරන්නයේ තැං පිටින්වෙලා යනවා. හරියට රේ හතට ආපසු ගෙදර එනවා රේ කැමට. ගින ගායනායක් සඳහා යන්න නොහිමුණ්නක්, ගෙදරින් පිටිවෙලා යන්නා කළාතුරුකින්. ඇය මූලිවෙන්න එන්නා එකම පිරිමි අමුණ්නයි. මූලු නම් නිතර නිතර එනවාලු. මූලු බොහෝම කඩවසම් තරුණයෙක්. නොවරද්වාම ද්‍රව්‍යකට වරක්, බොහෝම දාට දෙවරක්, එනවාලු. මූලු නමයි අධිකරණයේ නීතිඥ ගොඩියි නොවන් මහනා.

බලන්න, සම්ප තොරතුරු ලබා ගැනීමට අය්වකරන්න රියදුරුකුගේ සහාය ලබාගැනීමෙන් සැලසෙන වායිය. මේ රියදුරුන් දහඹාලාස් වතාවක් මූලුව ගෙදර ගෙනිහින් හියෙනවා, ඇයගේ තිවයේ සිට. ඉතින්. මූලු ගැන හැම විස්තරයක්ම මවුන් දන්හිටියා. මවුන්ගෙන් ලබාගතන් පුත්වන් හැම තොරතුරක්ම ලබාගත්තට

පස්සේ, මා ව්‍යුයානි මන්දිරය ලැබී තවත් සැරයක් ඉහළ පහළ මෙන් කළා. මා කළුපනා කළේ මේ වැළඳී කරන්න මා සැලුම් ගතුණු ක්‍රියාමාර්ගය මොකක්ද කියලයි.

ගොඩිගි නොවන් නම් මේ පුද්ගලයා මෙම සිද්ධිය ඝම්බන්ධයෙන් වැදගත් විරිතයක්. ඔහු නිතිඥයෙක්. එක ඒ තරම් යාද ලකුණක් නොමෙයි. මොකක්ද ඔපුන් ලදදෙනා අතර ඇති ඔම්බන්ධය? නිතර නිතර මහු ඇය හමුම්වම යන්නේ ඇයි? ඇය පහුණෙන් නිති උපදෙස් ලබාග්‍රන්තිවාද? එහෙමත් නැත්තම් මහු මුළුයෙක්ද? නැත්තම් ඇය මුළුගේ පෙම්වතියදී? කාරණව පළමුවැනි එක නම් අර ජායාරූපය බොහෝම බෙලාවට මහුට දිල ඇති පරෙසසම් කරන්න. කාරණව අන්තිම එක නම් එහෙම භාරදීල ඇති කියල හිතන්න අමාරුයි. මෙන්න මේක උච්ච තමයි මා රුහුව ගෙ පුණු පියවර නිර්ණය බෙන්නේ,

“මා ව්‍යුයානි මන්දිරයට ඇතුළුවිය හැකි ක්‍රමයක් ගැන දිගටම කළුපනා කරනවද? එහෙමත් නැත්තම් මේ නිතිඥ මහන්මයාගේ කාර්යාලය ගැන මගේ අවධානය යොමු කරනවාද? මේක මා බොහෝම හරි විසඳා ගතුණු සියුම් ප්‍රයෝගක් වූණ. එකෙන් මුණේ මා විසින් කළ පුණු විමසීම් වඩාත් පූජ්‍රව්‍ය කිරීමට සිදුවීමයි.”

“ඉතින් රිහෙට්?”

“හර. මම ව්‍යුයානි මන්දිරය අසලට වෙලා කළුපනා කරමිනුයි හිටියේ. එක්වරම අශ්වකරන්තයෙක් ඇවිත මැදුර ඉදිරිපිට තැවැනුවා. එකෙන් එමියට බැස්ස මහන්මයෙක්. ඒ පුද්ගලයා උඩ රුහුක් එහෙම නිවුණු යාද කඩවසම් කෙනෙක්. මේ මා අහළ නිවුණු නිතිඥ මහන්මයා වෙන්න ඇති කියලයි මට හිතුණේ. ඔහු සිටියේ බොහෝම ලොකු හඳුනු ඇතියෙහින් වගයි. අශ්වකරන්න රියුදුරාට දාය රදවාගෙන ඉන්න කියල කුගෙල කිවි ඔහු, ව්‍යුයානි මැදුර පැන්නට දිවිවා. ගෙයි දොර විවිධ කළ සේවකාවන් පසුකරගෙන ඔහු ගේ ඇතුළට කඩවුදුණා, යාද පුරුදු කාරයෙක් වගේ.

ඔහු ගේ ඇතුළ ඉන්න ඇති පැය භාගයක්. විසින්න කාමරයේ රහෙල් තුළින්, මේ මහන්මයා කළබලයෙන් මෙන් ඉහළ පහළ ඇවිද්ද හැටි මට දකින්න ලැබුණා. එට අමතරව ඔහු කැඳුවීමකට පත්වී ඇති ආකාරයෙන්, අන් එහෙ මෙහෙ දිගුකරමින් කරා කළ

හැරින් මා දුටුවා. අයිරින් ඇඟිල්‍යාම්පෙරිය මට දකින්න ලැබුණේවින් නැහු. රේඛට මූල නිවසෙන් එමියට ආවා. ඒ ආවේ ඉස්සර වෙළාවන් වඩා කළබලයෙන්. ඒ එදැ මූල රක්කරන් මරලෝසුවක් සාක්ෂුවෙන් එමියට ඇදලා අරගෙන වෙළාව බැඳුවා.

"යක්ෂයක් කරන්නය දක්කනවා වගේ දක්නන්න. මුළුන යමු රිජන්ට් විලියේ ගෞස් ඇන්ති නැඹුකියා යමාගමට. රේඛට යමු එඩිජ්වේයා පාරේ යෙනවි මොනිකා දෙම් මුදුරට. ඉක්මන් කරනවා. මිනින්නු විස්සකින් ගියෙන් මා තමුසේට හිනි භාගයක් තුළ දෙනවා."

මුළුන් විදුලි චේඛයෙන් පිටතේලා හියා. මුළුන් පසුපස යමිදේ තොයමිදේ කියුල කළපනා කර කර, මා පාර අයිනට වෙළා හිටියේ. ඔන්නා එක්වරම ආවා තවස් පු.වි අඟ්ට කරන්නයක්. එකක රියුදුරා තමන්ගේ ඇඟ්ට් පැලදුම් වන් හරහැරී ඇදගෙන හිටිය නැහු. කඩායේ බොත්මාම් පවා බාගෙට දාමාගන්නු ගමන්. ඇය කරන්නයට ගොඩැඩුණු. එකකොටම මට ඇශේ මුහුණ යන්නමින් දකින්න ලැබුණු. යන්නමට දුටුවක් එක හරම උස්සන මුහුණක්. ඒ මුහුණ වෙනුවෙන් මිනිහෙක් දිටි පුදුන්න පුහුන් ඉඩ හියනවා.

"ජේන්. වහාම යමු සෙන්ට් මොනිකා දෙවි මුදුරට. ඉක්මන් කරන්න. විනාඩි විස්සයෙන් ගියෙන් පවුම් සාගයක් දෙනවා."

ඇය කුගැසුවා.

මෙක ලෙහෙසියෙන් ඇන්තුර ද්‍රව්‍යන්න පුරුවන් අවස්ථාවක් නොමැයි වොටසන්. මා කළපනා කරමින් හිටියේ මමන් ඇය පසුපස යනවද කියලයි. එකකොටම කුලිරියක් එනුනට ආවා. මගේ රස්නියාදුකාර පෙනුමට, මාව් කළු ගන්න රියුදුරාගේ කුමුත්තක් නැති බව් පෙනුණු. ඒ වින්න මූල බැහු කියන්න කළින් මා කුලිරියට තුළුණු.

"සෙන්ට් මොනිකා දෙවි මුදුරට! මිනින්නු විස්සයෙන් ගියෙන් පවුම් සාගයක් දෙනාවා." මාන් කුගැසුවා.

මගේ රියුදුරා අඟ්ටකරන්නය බොහෝම වේගයෙන් ධාවනය කළා. මා හිතන්ගේ නු මා කුවදාවන් ඒ තරම් වේගයකින් අඟ්ට කරන්නයක ගමන් කරල ඇති කියල. මුළුන් මට කළින් එනුනට ගොස් සිටියා. රියුදුරාට මුදල් ගෙවල මා ඉක්මනට දෙවි මුදුර

භාෂාව හිසා. එම දෙන්නන් පූර්ක්කතාවෙකුන් ඇළුරන්න දෙවි මැදුර තුළ වෙන එක මතුස්සයෝක් විත් හිටියේ තැහැ. ලෝගුවකින් සැරසි සිරි දුරක තුමා අර දෙදෙනා විසින් කළ ඉල්ලීමක් ප්‍රතික්ෂේප කර, පරුණු පහදාදීමක් කරමින් හිටි බවයි. මට පෙනුණේ. ඔවුන් තුන්දෙනාම අල්තාරය ඉදිරිපිට සිටුගෙනයි උන්නේ.

නිකා. රස්කියාදු වෙන මිනිහෙක් පල්ලියකට ඇතුත්වූ වියේ ම. මහේ ඉදිරියට ඇවිදෙනා හිසා. මෙට පුදුමයට පත්කරමින් පෙන් තුන්දෙනාම එක්ස්පිරම මා දිනා තැබුවා. ගොඩිඩු නොවන් පහාම මා දිනාවට දුවශේන ආවා.

"දෙවියන්ට ස්කුනි තේවා! ඔබට පුළුවන්. එන්න! එන්න! ඔබට මේක පුළුවන්." මහු කැඳුවා.

"මොකක්ද?" ම. ඇඩුවා.

"එනාවා මතුස්සයෝයේ එනාවා! තව මිනින්නු තුනයි තියෙන්නේ. එ. වෙලාව ඇතුළා ගොඩාකාලොන් මේකේ නිනිමය බව අවලාගු වෙනාවා."

මෙහෙම හිටි නොවන් මාව අල්තාරය දිනාවට ඇදෙනා හිසා. ම. මේ ඉන්නේ ගොජේදා සියලු වන් ශේරුම් ගන්න මට වෙලාවක් තිබුණේ නෑ. මගේ කන්වලට ප්‍රයෙන වගයක් නොදිරි ගැවා. මමන් එවට උන්නර දුන්නා. ඔවුන් දෙදෙනා ගැන සියිදෙයක් ගොදන්නවා වූන්න්, මවුන් හඳුනන බවත්, අවිවාහක තරුණියක එන අයිරින් ඇඩිලර්, අවිවාහක ගොඩිඩු නොවන් සමඟ විවාහයට සාක්ෂිකරුවකු බව මම දිවුරා අව්‍යාච්‍ය සහතික කළා. විවාහ මගුල සිදුවෙන්න ගතවුණේ එක මොහොතුයි හිටිව හැකි. රේගට මවුන් දෙදෙනාම මට ස්කුනි කළා. මේක මගේ තිවින්ටම ම. මුහුණදුන් පිසුපු විකාරම සිදුවීම. එක මනක් වෙළඳ ම. දිගින් දිගටම හිතාවුණේ.

මට පෙනුණු හැටියට ඔවුන් දෙදෙනාගේ විවාහ හිටිසුමේ, මොකක් හරි අඩුපාඩුවක් තිබිල තියෙනාවා. ම. හිනත්නේ, සාක්ෂිකාරයෙකු ගොමුත්තිව විවාහය සිදුකිරීම දේවගැනීනුමා ප්‍රතික්ෂේප කරන්න ඇති. රේගට මාව අභ්‍යන්තරේ දුටුවාම ඔවුන්ගේ ප්‍රයෙනය විසඳුණා. මනාලිය මට් රුක්කරන් පැවුමක් තැකි දුන්නා. එ අවස්ථාව සිහිවීමට එ පැවුම, මගේ ඔරලෝසු දම්වැල් එල්ලා ගන්නයි ම. බලාප්‍රාරාන්තු ලෙන්නේ ලාවියන්."

"සිද්ධිය හැරිල තියන්නේ, අමි කිහිපෙන් බලාපොරුන්නේ නොවූ පැන්තට නේ. ඉතින් රට පස්සේ මොකද වුනේ?"

"මගේ සැලපුම් මක්කාම ප්‍රවාහු බව මට නොරුම් හියා. මට පෙනුවු හැරියට මුවින් බොහෝම් ඉක්මනින් රටින් පිටවේලා යාවි. ඒ නිසා මගේ වැඩ කටයුතු බොහෝම් ඉක්මනාටේ, සාර්ථකවන් කරගත යුතු බව පෙනුණා. දෙවිමැදුරුලේ-දෙවර ලඟදී මුවින් දෙදෙනා වෙන්වී හියේ දෙපැන්තට. ඇයා ආපහු ගෙදර හියා. මුළු නිනිඳු කාර්යාලයට හියා.

"වෙනදා පුරුදු විධියට හවිය පහවී මා එනවා උදානයට." වෙන්පෙදදී ඇය චිජුරු, කිවිවා. වෙන මොකද් මට අභ්‍යන්තර ලැබුණෙන නැහු. මුවින් දෙපැන්තට හියපසු මා මගේ වැඩ සඳහා පිටක්වේලා ආවා."

"මොනවද ඒ වැඩ කටයුතු?"

"මස් විකක්-සහ කිරී-චිදුරුවක් ගෙනෙන්න."

සිනුව නාද කළ ගොම්පේ, දේවකු ලුමයාට හිය.

"මට අද කැම ගැන හිතන්නේ වන් වෙලාවක් තිබුණෙන නෑ. අද නැත්දී වරුවේ මගේ වැඩකටයුතු ව්‍යාපෘති කළබලකාරී වේවි. ඒකා නොමේ දායුනාර මහන්මදයා. අද හවියට මෙමේ උද්වී මට අවශ්‍ය වෙන්න ඉඩ තියෙනවා."

"මෙමේ උද්වීවට පැමිණිය නැති තම් එක මට සතුවක්."

"මබ මා වෙනුවෙන් නිනි විරෝධී වැඩින් කරන්න බය නැහු නෙදා?"

"හිමි ප්‍රයන්යක් නැහැ."

"පොලිස් අත්අඩි-ගුවට පත්වීමේ අවදානමනුන් තියෙනවා. කමක් නැදුදා?"

"හොඳ අරමුණකින් නම් කමක් නෑ."

"අරමුණ නම් ඉකාම විභිජට එකක්."

"එහෙම නම් මගේ සම්පූර්ණ සහයෝගය ඔබට ලැබෙනවා."

"මා දෙනගෙන හිටියා ඕත් වෙන මගේ සම්පූර්ණ විශ්වාසය තබන්න පුරුවන් බව."

"මොකක්ද ඔබට මගෙන් කොඳරන්න මිතු?"

"වර්තන් මහත්මිය කැම බිත්දේසිය ගෙනැන් හියල ශියාට පස්සේ ම. එය පැහැදිලි කරන්නම්." හෝමිස් සිය.

ගෙහිලි කාන්තාව කැම බිත්දේසිය මේසිය මක තැක්වාය. ඇය එතැනින් ඉවත්ව යහානුරු බලායිටි හෝමිස් කැම මේසියට උවියේ අධික තුසාගින්නෙන් පෙන්වු අයෙනු විෂයිති.

"මට ඒ හැරි ටෙලාවක් ඉකීරි ටෙලු නැ ඒ නියා කැම කන යාරමේ අපි සාකච්ඡා කරමු. දැන් ටෙලාව තුවය පහතින් හිටිවුයි. තව පැය දෙකකින් ඒ සියන්නේ භැන්දුවේ හාට, අපි මේ කටයුත්ත සිදුවෙන තැන ඉන්න විතු. අයිරින් ඇඩිලර් මෙනෙවිය තැන්නම් "ඹැමි" ඇගේ සංවාරය අවසන් කරලා රේ හාට ආපහු එනවා. ඒ ටෙලාවේ අපි ග්‍රීයාකී මන්දිරය අසල ඉන්න පිහිළන්න."

"රිට පස්සේ?"

"රිට පස්සේ තකරෝන්න මින වැඩි වික මට භාරයි. එතැන වෙන්න පිහි භැම දෙයක්ම මංසාලයුම් කරලයි නියෙන්නේ. ම. ඔබට එක කරුණුන් අවධාරණයන් සියන්න කැමතියි. මොකක්ද? එතැන මොනවා සිදුවුණන් ඔබ එකට මැදිහත් වෙන්න යන්න එපා. ඔබට ගෙරුණාද?"

"ඒ සියන්නේ පැන්තක් තොගෙකා නිහඩව ඉන්නයි මට නියෙන්නේ?"

"ඔබ කිසිම දෙයක් කරන්න යන්න එපා. එතැන සමහර විට දුපුසන්න සිදුවීමක් ඇතිවෙන්න පූර්විනි. ඔබ එකට හවුල් වෙන්න හෝ මැදිහත් වෙන්න යන්න එපා. එක අවසන් වෙන්නේ මාව නිවය තුළට ගෙන යාමෙන් මිනින්දූ තාකරකට හෝ පහකට පස්සේ විසින්න කාමරයේ ජලන්ලයක් විවිධ වේටි. ඔබ ඒ ජලන්ලය ක්වුවෙන්ම රැදී ඉන්න."

"මට ඉතින්?"

"ඔබ මා දිහා බලාගෙනම සිටිය යුතුයි. ඔබට මා ඉන්න ගැටි පෙනේටි."

"හර්. ඉතින් රීඛවා?"

"රීඛවා මම මගේ අන එසෙවිවාම, ම. ඔබට දෙන, මෙන්න මේ දෙය ජලන්ලයෙන ගේ ඇතුළට විසිකරන්න. රීඛවා ඔබ ගින්නක්

හිත්තාක් කියා මහ හඳින් කැණුයිය යුතුයි. ඔබ එක භාද් හැටි තෙරුම් ගත්තද?"

"ම්වි භාදින් තෙරුම් ගත්තා."

"මෙක මොකුන් හයානක දෙයක නොමේයි." හොම්ස් කිවි සාක්ෂුවෙන් යම්ක් ඉවිතට ගනීමිනි. එය සුරුවීවුවක හැඩිය ගත් කුඩා වස්තුවකි.

"මෙක සාමාන්‍ය පත්‍ර වූචිකරුවන්, ජලනළ කාර්ලිකයන් අනුතුරු ඇගවීමට යොදා ගත්තා දුම්පිරිරාකවීවුවක්. මෙකෙ දෙපුත්තෙම "කුප්" සුවිකරලා කියෙන්නා, බිම වැටුණු ගමන් ඉවේම ක්‍රියාත්මක වෙන්තු. ඔබට කියෙන්නේ ඒ වැඩි විනරයි. වොටිස්පන් ඔබ "හිත්තාක්" කියල කැඟුවාම, බොහෝම දෙනෙක් ඒ විවිධ කියලා මින් හඳින් කැගහන්න පටන් ගත්තටා. ඔබට එකඟාට කියෙන්නේ එනුතින් ඉවිත්වීලා යන්න. හිතින් විරිය කෙළවරේ රදී ඉන්න. මා එනුත් ඔබට එකඟුවෙන්නම්. මා හිත්තාට මේ විස්තර කළ ලද මෙට පැහැදිලි ඇති කියලා?"

"මට කියෙන්නේ මූලින් කිසිදේකට සම්බන්ධ තොවී නිහිඩව බලා පිටින්න. රේට පස්සේ ජනේලයටා-වේලා ඔබ දිනා යෝදිසියෙන බලා ඉන්න. රේලභට ඔබෙන් ය-ජ්‍යාවන් ලැබුණාම දුම් රෝකටුවුව ගේ ඇතුළට විසිකරන්න. රේවන් පස්සේ "හිත්තාක්! හිත්තාක්!" කියල කැගහන්න. අන්තිමට ඔබ එනුතුරු විරිය කෙළවර රදී ඉන්න?"

"අන්න හරියටම හරි."

"රේහෙනම් ඒ වැඩ රිකට, ඔබට මා ගැන විශ්වාසය තැබිය ගැකියි."

"එක බොහෝම විසින්ටයි. රේලභට මට රුහාන්න කියෙන භූමිකාව සඳහා පුදානම් වෙන්න වෙලාව හරි වශයියි."

හොම්ස් තම නිදන කාමරියට ඇකුළ වී මිනින්තු කිහිපයකින් ආපසු ආවේ වෙස් මාරුකරගෙනයි. තිශ්ටින ආගමික නිකායට අයන් තොවන, ත්‍රිස්තියානි දේවගැනීතුමෙකු මෙන් ඔහු හැද පැලුදගෙන පිටියෙය. මූහුණෙන් පළවුවයේ මිශ්‍රකිලි අනුකම්පා සහගත බවකි. කස් පැහැති පුරුෂ වාටිය සහිත හිස්වැස්මන්, බුරුල් කැඩිසමන්, සුදු ටයි පරියන්, ඔහු වෙන ගෙන ආවේ දුකෙදී පිහිටිවන

අද්විතීයමේකුගේ පෙනුමයි. ඇඳුමෙන් පමණක් නොව ක්‍රියාවන්, සැහිලමන් හා මූල්‍ය ආත්මයන්ම අපුන් විරෝධයට ගැලුපෙන ලෙස භෞතිය වෙනස් වි සිටි බවක් දුටුවේ. මහු අපරාධ පරික්ෂකයෙකු සිම තිසා වේදිකාවට දක්ෂ නාට්‍යෙනු අභිම්‍ය විය. නවින එදාවට විභිජට විද්‍යාභයෙකු අභිම්‍ය විය.

අප බෙකර් විවිධයෙන් පිටතක් වි යන මිට සවස හයයි කාල රී තිබිණා. සර්පන්ටයින් මාවතට මූල්‍යාලිදී යතට දායකි. ඇදිර එලෙන්නට පටන්ගෙන තිබු තිසා මාවතෙන් ගැඹ ලාභ්‍ය දේවිම තුළයි තිබිණා. ගෙහිලියා එනාතුරු අඩි ව්‍යෝගී මන්දිරය ඉදිරිපස පාරේ ඉහළ පහළ යක්මන් කරමින් සිටියෙමු.

නිවිසේ පෙනුම නම් භෞතිය කළ විස්තරය අනුව මගේ සින් මැවුණු විනුයට සමාන එකකි. රහුන් ඒ අවට පෙදෙස නම් ඔ සිතු තරම් පාඨ බවක් ඉසිලුවේ නැත. පොදුගලික පදිචිකරුවනට ටින්ටුණු නිහඩ පෙදෙසක දැකිය භැංකී, දැකිය යුතු, පොදුගලිකත්වය එහි නොතිනියි. සර්පන්ටයින් මාවතේ මේ කොටසේ සැහෙන තරම් ක්‍රියාකාලී බවක් දැකිය භැංකී විය. අපිටිසිදු පරණ ඇඳුමෙන් ගැරසුණු කිහිප දෙනෙක් විවිය එක් මුද්‍රාන්‍ය දුම්බෙළුමින්, කතාබහක එරුම් සිටිය. මුළුන් සැක්ද නායා සිතායෙන හඩ ඒ අවට රැවි ප්‍රශ්නවී දුන්නේය. කතුරු හා පිහියා මුවහන් කරන්නෙක්, මහුගේ කරකුවනා රෝදය සහිත උපකරණය ද තබාගෙන පාර අයින් බළාසිටියේය. ආරක්ෂක ග්‍රටයේ දෙදෙනෙක් තවත් තැනක තරුණු හෙදියක සමග විහිතන්හා කරමින් පසුවුහු. දළවාගන් සුරුවීව තෙවෙ ගසාගත් තරුණයන් සිහිඡා දෙනෙක්ම විවිය ඉහළ පහළ ගුඩාගාන් ඇවිදිමින් සිටි බව ද මම දුටුවේ.

"මෙට පෙනෙනවා නොදා?" භෞතිය ඇසුවේ ඉහළ පහළ යක්මන් කරමින් සිටිනා අතරතුරයි.

"මේ විවාහය තිසා ප්‍රශ්නය සැහෙන තරම් ලිපිල් වෙනවා. ජායාරුපය දත් දෙපැන්ත තැපෙන ආයුධයක් විගෙයි. බොජාම එලාවට මෙක ගොඩිගි නොටන් දැකිනවාට වත්, අයිරින් ඇඩිලර් තැමති වෙන එකක් නෑ. දත් ප්‍රශ්නය සියෙන්නේ ජායාරුපය ගාගලා තියෙන්නේ කොඳුද සියන එකයි."

"ඇත්තටම ඒක කොහො ඇත්ද?"

"එක ඇය යන එහි තැනු රැගෙන යනවා කියල හිතන්න බැ. ඒ මොකද එය බැවිනට් ප්‍රමාණයේ එකක්. ඒ නිසා කාන්තාවකගේ ඇදුමේ පිටතට නොපෙනෙන විධියට හංගලා කියාගතන්න අමාරුයි. ඇය නොදුම දත්තවා රුතුමාට පුරුවනී මිනිසුන් ලබා කොයි වෙළාවක හෝ බලෙන් ඇයට යොදුසිකරවන්න. දෙවරක් එහෙම දේවල් සිදුවෙලා නියතවා. එකෙන් අපට තිරණය කරන්න පුරුවනී, ඇය යන එහි තැනු ජායාරූපය ගෙනයන්නේ නැහු කියල."

"උහෙනම් එක ඇත්තේ කොහොදු?"

"ඇගේ බැංචුවේ පුරුහමිතාගාරයේ උහෙමත් නැත්තම් නීතිඥයා ලෙ. මේ තුන් දෙකෙම වෙනින් පුරුවනී. ඒ වුණත් ම. හිතන්නේ නැ, එක මිය එක තුනකටත් ඇති කියලා. ගැහැනුන් ස්වභාවයෙන්ම මේ වගේ වැඩි රහස්‍යතාව කරන්න කුමුදි ඇය. හංගත වැඩි ඇය කුමුදි තැනාකම් කරන්න බොහෝම දුරට ඉඩ නියතවා. ඇය මොකටද ඒ වැඩි වෙන කාටහරි හාරදෙන්නේ? ජායාරූපය තමන්ගේ ලගම හංගතන්නේන් ඇයට ඒ ගැන භය නැතුවි විශ්වාසයක් තබන්න පුරුවනී. නමුත් එක පුවේසම් කිරීම ව්‍යාපාරිකයෙකුට හාර දුන්නොන්? මහුව මොත්ව හරි දේශපාලන බලපුමක්, රාජු හාන්ත්‍රික බලපුමක් විනුව හෝ ඇතිවුණෙක් මහු මූෂ්‍ය දෙන්නේ මොන වගේ තන්ත්වයකටද? මහු ගැන විශ්වාසයක් තැබිය නැකියි කියල ඇයට සහතික වෙන්න පුරුවන්දී රැඹුව අමතක කරන්න එපා. ඇය බලාපොරොන්තු වෙනවා තව දින කිහිපයකින් ජායාරූපය, ප්‍රයෝගනායට ගන්න පුරුවන් තැනක. ඒ කියන්නේ ජායාරූපය ඇත්තේ ඇයට හිතු වෙළාවක පහසුවෙන් ගන්න පුරුවන් තැනක. ඒ කියන්නේ එය කිනිය යුත්තේ ඇගේ නිවස තුළමයි."

"නමුත් දෙපාර්කම නොරුන් ගේ බිඳා පරීක්ෂා කරල බැවුවා."

"ඡෙ උත් දැනගෙන හිටිය තැහැනේ පරීක්ෂා කරන්න කොහොමද කියල"

"මබ කොහොමද පරීක්ෂා කරන්නේ?"

"ම. එක නොයමින් යන්නේ නැ."

"උහෙනම්?"

"එක හාගල කියෙන් කුන මධ්‍ය පෙන්වීම ඇයට හාර දෙනවා."

"ඇය එක එකඟෙලාම ප්‍රතික්ෂේප කරාවි."

"ඇයට එකට ඉඩක් ලැබෙන්නේ තු. මට ඇහෙනවා අභ්‍ය කරන්නයක් එන හඩ. ඒ ඇගේ අය්වකරන්නය තමයි. දින් ඉතින් ම් කිවිදේ අකුරටම ඉටු කරන්න වියාවිසන්."

මිනු එසේ කියදිම අය්වකරන්නයක් පැහි ලාමිපු වල ආලෝක ධාරා විභාගීන් මතුවිය. එය මෙරද හතැරේ කුඩා අභ්‍ය කරන්නයකි. නිවියේ දොරවුව ඉදිරියටම පැමිණි රෝය, තැවැකුවා පමණි. එහි දොර ඇර, තම හායියක් ඉල්ලා ගැනීමේ අරමුණෙන් පාරේ සිටි රස්කියාද කාරුයක් එනැනට දුටු ආවේද. ඒ සමගම තැවෙකෙක් ද මිනු පරදා දුටු ආවේ එම අරමුණෙනි. මවුන් දෙදෙනා අතර සංඛ්‍යාවක් ඇතිවිය. ආරක්ෂක හටයින් දෙදෙනා එක් තරුණයකුගේ පැන්න ගැනීම නිසා සංඛ්‍යාව විභාග් උග් විය. කනුරු මූලාන් කාරුයා අතික් රස්කියාද කාරුයාගේ පැන්න ගෙන නොලාභ කිරීමට පටන්ගත්තේය. කියිලින් තැවෙකෙකුට පහරක් එල්ල කළේය. අභ්‍ය කරන්නයේ දොර විවිධ කරගෙන කාන්තාව එහියට බැඳෙයාය. ඇය නොදුනුවක්වීම පානුකුවේ මේ කළබලය මැදටයි.

රණ්ඩුවෙමින් සිටි පුද්ගලයේ එකිනෙකාට අතින් හා පාලුවලින් පහර එල්ලකරගැනීමට පටන් ගත්තේ. කාන්තාවගේ පිවිතය මොවුන්ගතන් ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා හෝමිස් ඒ මැදට දිවහියේය. මිනු ඇය සිටි තැනට ලැඩුවා පමණි. එක්වරම හෝමිස් විලාප තම්මින් බිම ඇද වැශිෂ්තයේ. ඔහුගේ මුහුණ පුරා ලේ ගලායන්නාට පටන් ගත හැඳීම මම දුටුවෙමි. හෝමිස් ඇද වැශිෂ්ත ආරක්ෂක හටයන් එක් පැන්තකට පැනදිවූ අතර, රස්කියාද කාරුයේ අනෙක් පැන්තට පැනදිවූ. සංඛ්‍යාව තුරඹීමින් සිටි, එහෙන් එට හවුල් නොවූ වැදගත් ලෙස හැඳ ඇලද ඇලද ගත් පිරිසක් මේ විලාවේ එනැනට ලං විය. මුහු කාන්තාවට ආරක්ෂාව සැලසු අතර, තුවාල වී ඇද වැශිෂ්ත හෝමිස්ට උදාවී කිරීමට ඉදිරිපත් වුහ.

අපිරින් ඇඩිලර් ඉක්මනින් ඇගේ නිවිස දෙසට තරජු පෙළ භැංගීමට පටන් ගත්තායා එහෙන් ඉහළම පැඩියේදී තැවැකුණු ඇ විටිය දෙස හැර බැඳුවාය. එනැන නිකුණු ආලෝකයෙන් ඇගේ රුමන් සිරුර කුඩා පෙනුණු හැඳී මට තවමන් මතක නිබේ.

"අඟේ මය අනිජ්‍යක මෙහෙමයාට පුහක් තුවාලද?" ඇය ඇසුවාය.

"මහු මැරිලා!" කිහිප දැනෙනු කියනු ඇඟිණ.

"නෑ නෑ! තවම යන්නම් පණ තීයෙනවා. තවෙකක් සිය.

"මහු නිර්මින කොනෝක්" එතැන පිටි ගැහැනියක් සිවාය.

"ඒ මහත්ත්තයා ආවේ තැන්ත්තම් අරු. තොරාගේ අත්බූගයයි, රුතුරන් ඔරලෝපුවයි කඩාගෙන් පතිනවා. උන් මහා දරුණු මැර කළලියක්. ආ මහු දන් මන්න වික වික පුස්ම ගන්නවා."

"මහුට මේ විධියට පාලදී ඉන්න අරිජ්‍යන බැහැනා තොරා අව මහුව මධ්‍යමියගේ ගෙදාදුට අරුණෙන එන්නද?"

"අඟේ විවි. පිහින්ත කාමරයට අරුණෙන එන්න. මේ යැප පහසු සේස්පාවක් හියෙන්නේ. මෙයෙක භාන්සිකරවන්න."

ඉතා පරෙස්සෙමෙන් මගේ මිනුයා ව්‍යෙශානි මැදුර තුවට මධ්‍යමාගෙන යන ලදී. මහු ගාම්පිස් විධින්ත කාමරයේ හාන්සිකරවුහ. මේ අනර මින්න බැඳුමට මට තියුම වූ ජ්‍යෙන්ලය අසාලට වී මම බලාගෙන පිටියෙමි. මේ වනවිට පහන් දැලවා තිබේණි. එහෙන් ජනෙල් ආවරණය කළ හිර තුවම්න් එසේමය. එහෙයින් භෞතිස් සේස්පාව මත භාන්සිකර තැබා ඇති යැටි දකුණිමට, මට හැකියාවක නොතිබේ. මේ කරුණාවන්ත කාන්තාවිට එරෙහිව මහුට රුපාමට තිබූ භූමිකාව ගැන භෞතිස්යේ පින් පසුතැවීමක් ඇතිවුවා දැයුණිමි. තමුන් මේ රුමන් භාන්තාවට තුවාල වූ පුද්ගලයා කොරෝ අනුකම්පාවක් දක්වූයේ කොනරම් කරුණාවකින්ද?

ඇයට විරුද්ධව අප ගෙනෙන මේ කුමන්තුයා ගැන මගේ සින් ඇතිවුයේ මහන් ලැංඡුවකි. එහෙන් භෞතිස් මට භාරදුන් කටයුත්නේ නොයෙදී මහජාර යාම ද විපල මෙන්ම දුෂ්චර ස්ථියාවකි. මගේ සිතට ගෙර්ය ගනීමි. මගේ පසුමිනියේ වූ දුම් රෝකට්ටුවි අතට ගනෙනේ. අපේ මේ උත්සාහය ඇය විනාශ සිරීමට නොවේ. ඇය අතින් තවත් කොනෙනු විනාශයට පත්වීම වැළැකවියේ.

මේ වන විට ජනෙල් හිර පැන්තකට කොට සිබේණි. භෞතිස් කට්ටිවිටිය මත වැඩිර සිටියේය. පිරිසිදු වානාය අවශ්‍ය පුද්ගලයෙනු

රණෝලය විවෘත කිරීමට සංඛා කුරෙන්නාක් මෙන් ඔහු අන යෙලුවූ ආපුරු මම දුටුවලම්. සේවිකාව එනැනට පැමිණ වහා රණෝලය විවෘත කළාය. හෝමිස් ඒ මොනොන් මට සංඛා කළේය. අන කිඹු දුම් රෝකවිවුව රණෝලය තුළින් විසිනෝට ගින්නාක්! ගින්නාක්! යනුවෙන් හැඳි තරම් උස් හධින් කැගුදුවලම්.

ගින්නාක් යන විවෘත මගේ කට්ටින් පිටතුවා පමණි. භාඳින් හැද පැහැද සිරි, භාද ඇඳුම් ගොනිඩුණු, සුවාම, සේවිකාවේ ගුදිරකාරයේ පවා ගින්නාක්! ගින්නාක්!! යයි උමතුවෙන් මෙන් කැගුදුහ.

සන දුම් වළඳ විසින්න කාමරය තුළ එකතු වූ අතර ඉන් සමහරක් විවෘත රණෝලයෙන් එකියට ද පැමිණියේ.

ගෙනුල සිටි බොස්වේ දෙනා මහත් කළබෙලයෙන් මෙන් එකියට දැවැනිය සැටි මට දක්නට ලැබිණි. මේ පෙර එය බොරු අනතුරු ඇගවීමක් බව හෝමිස් කියනු මට ඇඳිණි. කැගසමින් සිටි සෙනාග අතරින් ගොස්, මම විටියේ ශෙලවිට වී සිටියේම්. මිනින්තු දායක් යදි මගේ මිනුයා එනැනට පැමිණියේය. එක්සුරාක් වී සිටි සෙනාග අතුරින් අපි දෙදෙනා සතුවෙන් පිටවිශිල්යම්.

මහු මගේ අනින් අල්ලාගෙන ඉතා සතුවෙන් එහෙත් ඉක්මන් ගෙනින් ඉදිරියට ගමන් කළේය. මිනින්තු කිහිපයක් යනතුරු හෝමිස් කිපිවක් කරා නොකෙලේය. සර්පන්ටයින් මාවන් සැහෙන දුරක් ගොස්, එඩිග්ලේයා පාරට හැරුණු පසුයි හෝමිස් නම කනාබහ පටන් ගත්තේ.

"මබ ඉතා භාඳව ඒ වැළඳී කළා චොටසන්. එකේ ආය රට වඩා භාඳින් කරන්න දෙයිස් කිඩුවෙන් නෑ. හැම දෙයකම හරියාකාරව සිදුවූවා."

"මබට ජායාරුපය ලැබුණද?"

"ම් දත්තවා එක නියෙහා තැන්න."

"සොහොමද මිබ එක දායගත්තේ?"

"අැය මට පෙන්තුවා එනැන. ම් මබට කිවිවේ ඇය එය පෙන්වන බව."

"මබ මේ කියන කාරණය, මට තවමන් හරිහැරි පැහැදිලි නෑ."

"මේක තවදුරටත් මබට අසිරහස්‍යක් කරන්න උච්චමතා නෑ වොටියන්. ඒක සිද්ධිවූන් බොහෝම සරල ආකාරයට. මබ දැක්ක ගෙද ඇද පාරේ හිටි සෙනගි? ඒ හැම කොහොස්ම මගේ උද්විකාරයේ. ඇද හැන්දුවේ මේ නාටකය රහදුක්වීමට ඒ ඔක්සොම අය කළ ඇතුව සුදානම් කරගෙන ගෙන ආ අය."

"මෙ. ඒ බව අනුමාන කළා."

"ඉතින් සණ්ඩුව පටන් ගනිදැ මෙමුකද කළේ. අන් දෙකේ ගෙන සායම් ගාගෙන සෙනාත ගොඩ මැදුදුට පැනලා කැශාගෙන තිම ඇද වැටුණා. දැනෙන් මුහුණට ගසාගන්නා. එහෙම කරලා කාගෙන් අනුකම්පාවට ලක්වී, වේදරනක දර්ශනයක් මවා පැමට මට හැකිවූණා. මේක ඉංසිර කාලේ යොදා ගත් ප්‍රයෝගයක්."

"ඒ විකත් මට හිතාගන්න ප්‍රථමිත්වූණා."

"ඉතින් මුවින් මාව ගේ ඇතුළට ගෙන ගියා. ඒකට ඉඩදෙනව ඇරෙන්න ඇයට විත කරන්න දෙයක් නිවුණේ නැහු. එහෙම ගියේ ඇගේ විසින්ත කාමරයට. අන්ත මිය තැන තමයි මගේ සැකයට ලක්වී නිවුණු එක් තැනක්. අනෙක් තැන ඇගේ නිදන කාමරය. ඒක නිවුණේ විසින්ත කාමරයට අල්ලා. ජායාරූපය තියෙන්නේ කොයි එකක්ද කියල කොහොම හරි හොයාගන්න ම. දැඩි අධිෂ්ථානයකින් හිටියේ. මුවින් මාව සෙශ්පාව මත හානියි කළා. පිරිසිදු වාතාපුය එන බවට මෙ. සංඛා කළා. මුවනට සිද්ධිවූ ජන්ලයක් අරින්න. ඉතින් ඒකකන් ඔබට අවස්ථාව ලැබූණා."

"ඒක කොහොමද ඔබට ප්‍රයෝගනවක් වුණේ?"

"ඒක තමයි හරිම වැදුගත්. තමන්ගේ ගෙය හිතිගත්තවා කියල අහන්න ලැබුණෙන්, ගැහැනියක් ඉඩීම දුව යන්නේ ඇය විභාගම අගය කරන දෙය බෙරාගැහැඳුම් අරමුණෙන්. ඒක බොහෝම ක්ෂේකීකාව ඇතිවිත ප්‍රබාල ප්‍රතිච්චාරුයක්. මෙ. මිට ඉහත කිප වාරයක්ම ඒ සංයිදියෙන් ප්‍රයෝගන අරගෙන තියෙනවා. බාලි-වත් ව-වාවේදින්, ආන්සුරත් මාලිගයේ පරික්ෂණයේදින්, මෙ. ඒකෙන් ප්‍රයෝගන ගන්නා. බැඳපු, දරුවින් ඉන්න ගැහැනියක් තම් තමන්ගේ දරුවාව මසවා ගන්නවා. අවිවාහක ගැහැනියක් තම් ගන්නේ තමන්ගේ රත්කරන් බඩු පෙටිරිය. මේ වෙලාවේදී මට එක් කරුණක් යොදුම පැහැදිලියි, විශ්වාසයි. ඇඩිලර් අමනෙවියට තම් මේ වෙලාවේ, ඇගේ ගෙදර

හිඛෙන වටිනාම දේ අර ජායාරූපයු. අනෙකු හැම දෙයක්ම අමතක කරලා ඇය දුවන්නේ එක ගෙරා ගැනීමට.

හින්න ගැන අනෙකු ඇගවීම ඉතාම තොදින් කෙරුණා. රාජුනින් නිඹුත් වූ සන දුමාරයන්, බොසෝ දෙනෙකු ගේ කැඟැසීමන්, සිනුම කෙනෙකු කලබලයට පත්කිරීමට සමන්. එකට ස්පෘෂ්ථික ප්‍රතිච්චිවාර දක්වීම ඇය අතින් ඉතා අලංකාර ලෙස සිදුවූණා. ජායාරූපය හංගලා හියෙන්නේ ශොතුනාද දත්තවද? විසින්න කාමරයේ දකුණු පැනන් සිනුව ණාද කිරීමට හිඛෙන තැනට ඉහුමින්. එනුන ඉවතට තලදු කළ හැකි පියනකින් වැෂ්ප කුඩා විවරයක් හිඛෙනවා. ජායාරූපය හියෙන්දන් අන්න එක ඇතුළේ.

මෙක බොරු අනෙකු ඇගවීමක් සියල ම. කැඟැනුවාම, ඇය එක ආපසු එනැනටම දමලා දුම් වෙයිල්ල දිහා බලාගෙන හිටියා. රේලහට විසින්න කාමරයෙන් ඉවතට හියේ බොහෝම ඉක්මනින්. රට පස්සේ මට ඇයට දකින්න ලැබුණේ නැහු. ම. හිටිනැතින් නැගිටලා, පිටවි යන්න උවමනා බව සියලා ගෙදරින් පැනගත්තා. ඒ වෙළාවෙම ජායාරූපය ගන්න පුරුවන් වේද බලන්න ම. එක මොහොතක් එහි තැවතුණා, තමුන් අභ්‍යන්තරන්නයේ රියුදුරා විසින්න කාමරය තුළට ආවා, ඔහු මා දිහා තොදින් බලාගෙනයි හිටියේ. ඒ නිසා ඒ වෙළාව එම කටයුත්න නොකරන්න ම. නිරුණය කළා. එය මදක් ප්‍රමාද කිරීම වඩාත් ආරක්ෂා සහිත බව මට පෙනුණා. ඕහොටුවට වඩා කලබල විමෙන් හැමදෙයක්ම අවුල් වි යන්න පුරුවනි."

* "දත් අපි මොනටද රේලහට කළයුත්නේ?"

"අප කළ සෙවීම දත් ඉතින් අවසන්. ම. හෙට රජුමා හමුවෙන්න යනවා, ඔබ එනැනා තම් බෙන් සමඟ, අප යනවා ඇයට හමුවෙන්න, ප්‍රියානි මන්දිරයට. එහිදී අපට කැදිවාගෙන යාවි විසින්න කාමරයට, ඇය සුදානම් වී එනෙකු රදි සිටීමට. බොහෝම වෙළාවට ඇය එනැනට එදි ඇයට අර වටිනා ජායාරූපය වන් අප වන් දකින්න ලැබෙන එකක් නැහු. ඔහුගේ දැනින්ම ජායාරූපය ආපසු ගැනීම රජුමාගේ හිනට ලොකු යුතාසීමක් වේවි."

"කොයි වෙළාවේද ඔබ රජුමා සමග ඇය හමුවෙන්න යන්නේ?"

"හෙට උදේ අවට: ජ්‍යෙ වේලාව් වෙනකොට ඇය අවදි වි සිටින රිකක් නෑ. ඉතින් අපට වැඩිකටපුතු සඳහා සූජන කාල වේලාවක් ලැබෙනවා. එහෙම තුනත් අපි ප්‍රමාද වෙන්න හොඳ නෑ. එමාකද මේ විවාහය නිසා, ඇගේ තිවන රටාවින්, සුපුරුද සිරින් විරින් වලන් විශාල වෙනසක් ඇතිවෙන්න පුරුවනි. ම. ප්‍රමාද හොට් දන්ම රෝතුමාට විදුලී පුවනක් යවන්න ඕනෑම."

අපි මේ වනවිට ගෙකර් එළියට ලැංඡාටී සිටියෙමු. දාර ගෙ තැවතුණු ගොම්බ් යාක්කුවට ආ දමා යතුර යොමුවට පටන් ගත්තේය. අප පසුකර හිය සියිලෙක් ආචාරකිලිව යමක් පවසනු ඇයින්.

"දූහ රාජියක් පර්ලොහ් ගොම්බ් මහත්තයෝ!"

පදින වේදිකාට මන කිහිප දෙගනකම සිටියන. එහෙන් එම ආයි-යනය කළියම් කඩා හැඳු, හිසුදුමක් පැලැද ඉකමනින ඉවතට ඇවිද හිය තරුණයාගැනී.

"ම. ඔය කටහඩ මිට කළින් අභුල නියෙනවා. ම. මේ කජ්පනා කරන්නේ කවිද එ පුද්ගලයා-කියල." ගොම්බ් සිවේ කළමුදිරි එළියෙන් ආලෝකමන් එළිස දෙස බලමිනි.

* * *

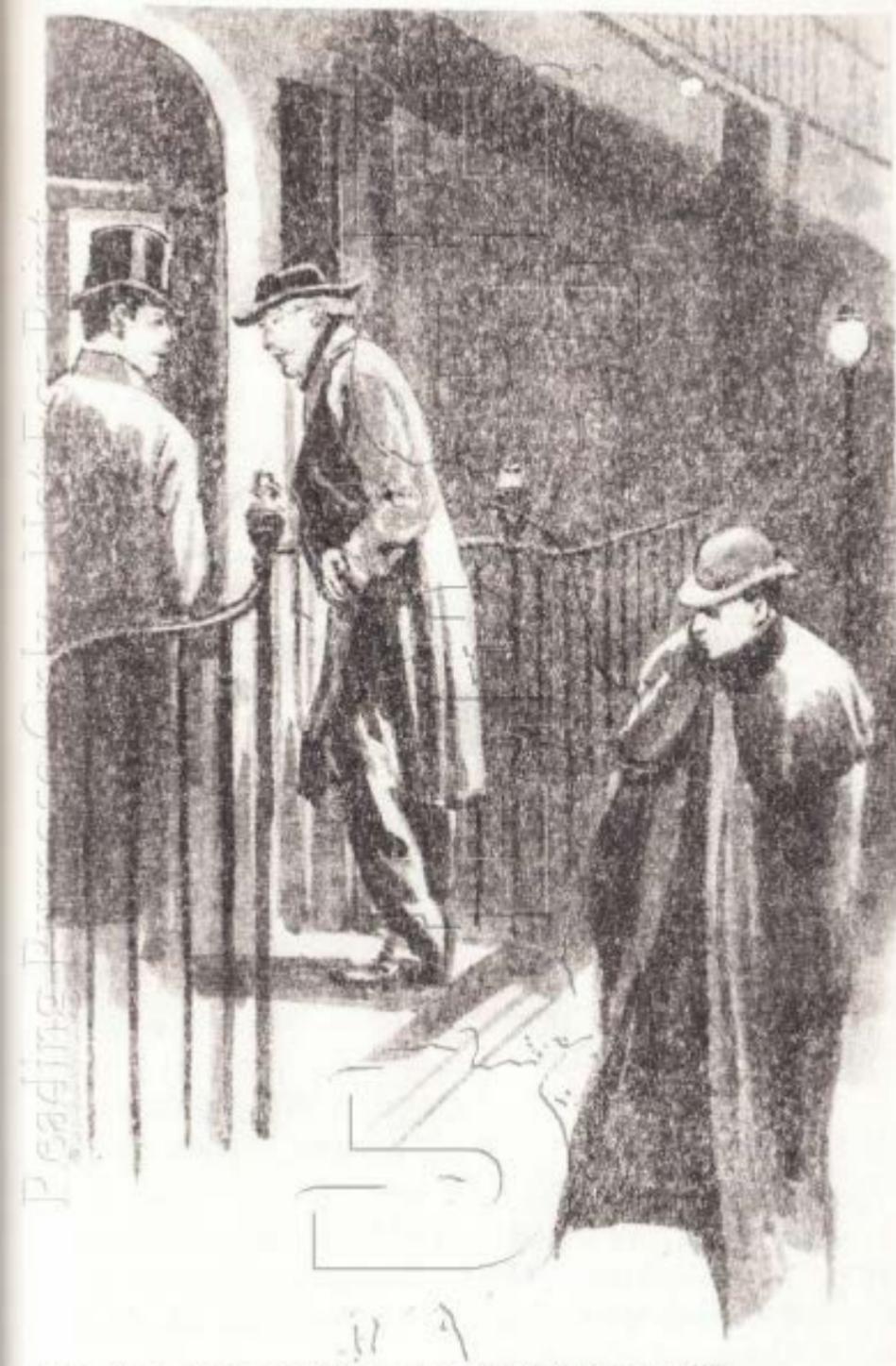
මම එදින රාජිය ගෙකර් එළියේ නිවහන් ගතකළේමි. උදේ ආහාරය ලෙස අප කර කළ පාන් කා, කෝපි පානය කරමින් සිටියෙමු. බොහිමියාවේ රෝතුමා එක්විරම අපේ නිවහනට කඩා වැදුණේය.

"මබට ඇත්තටම ඒක හමිබුණාද එහෙම්?" මූළු ඇසුලි ගොම්බ්ගේ උරහිස දෙකෙන් අල්ලාගෙන මිශ්‍රගේ මුහුණට එකි බලමිනි.

"නවම හමිබුණේ නෑ."

"නමුන් වියවාස කරනවා හොයාගත හැකි වේවි කියල?"

"මව්. ම. බලාප්‍රාරෝහ් වෙනවා හොයාගැනීමට හැකිවේ කියල."

135. "ඉහ රාත්‍රියක් පරෙලාක් හෝමිස් මහත්තයේ!"

"එහෙහම් යමු. මලුදුපුම්ක් නෑ, මේ වැඩි ඉවරයක් කරන තුරු."

"අපි කුලිරයක් කුදාවාගන්න තුරු ඉන්න රජුමති."

"නැහු. මගේ අජවකරන්නයෙන් යමු."

"එහෙහම් ප්‍රග්‍රහය තවත් උනිල්වෙනවා."

අපි එවේලේම ප්‍රීයාති ඉජ්ංඩිරය වෙත පිටත වී හියමු.

"අයිරින් ඇඩිලර් විවාහ වුවත්." - භෞමිස් මගදී කිය.

"විවාහ වුවත්? කාවද ද?"

"ර්යේ"

"කාවද බැන්දේද?"

"හෝටත් නම් ඉංග්‍රීසි රාජිකා ක්‍රිනිඥයෙක්."

"නමුත් ඔහුට ආදරයක් දක්වාගැනීම් ඇයට බැරිවේවි."

"මා. විජචාරය කරනවා ඇයට නැකිවේවි කියලා."

"ඒ මොකද එහෙම තිතන්නේ?"

"ඒ මොකද, එහෙම වුණෙක් ඔබනුමාට අනාගතයේදී කිසි කරදරයක් නැතිවේවි. ඇය ඇශේ සැමියාට ආදරය කරනවා නම් රජුමාට තවත් ආදරය කරන එකක් නැහු. ඇය ඔබට ආදරය කරන්නේ නැත්තම්, ඔබනුමා ගැලපුම් කරන වැඩ කටයුතු වලට ඇය බාධා කරන්න තේතුවක් නැහු."

"ඒක නැඟුව. ඒ වුණක් . . . ! හොඳයි කමක් නෑ. ඇය මා භා සමාන තත්ත්වයක සිටියා නම් ඇයට මොන තරම් ග්‍රේෂ්‍ය රැකිනක් වන්න තිබුණ් ද?"

පැවසු රජුමා තිහිවිට කළපනා කිරීමට පටන්ගන්නේය. ඔහු එයින් අවදියුයේ අප සර්පන්කයින් මාවතට පැමිණ, ප්‍රීයාති මන්දිරය අසල රිය නැවැනුවු විටයි.

ප්‍රීයාති මන්දිරයේ දෙළරටුව විවෘත තිබිණ. වයස්ගත කාන්තාවක් පියගැට පෙළ මකට වී බලාගෙන සිටියාය. මද වේලාවක් උපහාසාන්මක ලෙස අප දෙය බලා සිටි ඇ, පහළට බැය අජවකරන්නය බේත් ලු වුවාය.

"මේ ඡර්ලොක් භෞමිස් මහත්මයද?"

ඇය ඇසුවාය.

"මච්!" හෝමිස් පිළිතරු දුන්නේ අතිශයින් පුදුමයට පත්ව ඇය දෙස ප්‍රශ්නාර්ථ බැඳුමක් ගෙලමිනි.

"හැබු නේන්නම්! අපේ තොශන මහත්ත්‍යා කිවිවා, මබ උදේම ප්‍රශ්න එන්න ඉඩ නියෙනවා-කියලා. එකුමය ඇශ්‍රේ ස්වාමී පුරුෂයන් එකක අද උදේ පිටතවේලා ගියා."

"පිටතවේලා ගියා?"

"මච්. වාර්-නොස් දුම්රිය පොලෙන් උදේ 5.15 දුම්රියෙන්, මුළුන් යුරෝපා මහාද්වීපයේ සංචාරයක් පදනා ගියා."

"මොනවා?"

ඡර්ලාක් හෝමිස් අඩියක් දෙකක් පිටිඥයේයට තැබූවේ ඩිරුල් ප්‍රශ්නකාවය නැතිවි ගියාක් මෙනි. අසන්නට ලැබූණු පුදුමාකාර මුවනෙන් මූළුගේ මූළුන් පුදුමුලි වි නිනිණි.

"මබ කියන්නේ ඇය මේ එ-අලන්තයෙන් පිටත ගියා කියලද?"

"මච්. යළි කවදාවන් නොරින්න."

"එතකොට දියකියවිලි? බික්කොම ඉවිරසි!" රජකුමා කිවේ ගාරෝසු හැවනි.

"අපි ගිහින් බලමු." සේවකාව ඉවත්ට තල්ල කළ හෝමිස් පිහින්න කාමරය තුළට ඇතුළු විය. රජකුමා සහ මම මූළු පසුපසින් නියෝමු.

ලි බඩු සියල්ල ඒ මේ අන විසිකර දමා නිනිණ. රාක්ක, ආවිවු, අල්මාර සියල්ලේ බඩු ඉවත්ට ඇද දමා නිඩුනේ යැම අන ප්‍රශ්න තාලයක් කරමිනි. හදිසියේ පැනයාමට පෙර අවශ්‍යම දේ පිහිලියේ තොරාගන් බවට යළකුණුයි ඒ. සිනුව නාද කරන ඇතට ඉහළින් වූ, තල්ල භැංකි තුම් පියන අතින් කඩාමු හෝමිස්, විවරය තුළට අන දැමිලිය. ඒ තුළ නිනි මූළුව ණයාරුපයක් හා ලිපියක් තුම්විය. එය අයිරින් ඇඩිලර් සැදු ඇදුමෙන් සැරසුණු ණයාරුපයකි. ලිපියේ කවරයේ මෙයේ සඳහන් කොට නිනිණි.

"ඡේ චක් හෝමිස් මහතා වෙත.

(පැම්ණ ලබාගැනීමට)"

මගේ මිනුයා ලිපිය දිගහැරුවයි. එහි දිනය කළේන් ඇ මධ්‍යම රාජීය ලෙස සඳහන් වේ නිවිති.

මගේ හිතවත් පර්ලොක් හෝමිස් මහතා තෙයනි.

එබ ඉතා දක්ෂ පෙළේල්ලම සුදුකළා. එබ මාව සම්පූර්ණයෙන්ම යැවැටුවා. ගින්න ගැන අනුතුරු ඇගලීම අවයන් වන තුරුන් මට එබ ගැන සැකයන් පහළ ව්‍යුහෙන් නැහැ. මා නවුරටත් සිහිමට පටන් ගන්නේ සුම්ම පර්ලොච්චදී ඒ, මා රෙකාගත් රහස්‍ය හෙළිවන නැහාට කටයුතු යෙදුණු පසුවයි.

මිට මාය ගණනාවකට ප්‍රාග සිට, පර්ලොක් හෝමිස් ගන් පරෙසයම වන ලෙස මධ්‍ය අනුතුරුදැශීලීම ගණනාවක් කර තිබුණා. රහනුමා මේ වැශේවි සෙනෙහු මොදා ගන්නවා නම් ඒ නියැකවම එබ බව නැතු දත් අය මට තුරුණු අවධාරණය කර තිබුණා. මෙම ලිපිනය මට උච්ච තිබුණා. ඒ හැම එකත්ම තිබුණ්, මා රෙකාගත් රහස්‍ය දානගත්තාට එබ සාම්ප්‍රාණු. මගේ හිතේ සැකයන් ඇතිවුණු බව ඇත්තා. එන් අර විතේ කරුණාවන්න, වියස්ගත දේවගැනීනුමෙක් ගැන මේ පැන කරන්නේ සොහොමදි?

ඒ ව්‍යුහන් එබ දැන්නවා ඇති මට තිළියක් ලෙස ප්‍රහුණුව උඩා තියෙන සෙනෙක්. පිරිමියෙහුගේ ඇදුම් මට ඒ හැවි අමුණු දෙයක් සොවයි. එහෙම ඇදුම්ක් ඇදීමෙන් සාමාන්‍යයයෙන් ලොකු තිදිනයක් උගෙනාවා. මා ඒ තිදිනය උඩාගත්තා අවස්ථා විරුල නැහැ. එබ ගැන සෙවියියෙන් පිටිමට මා අත්තකරුනා රිසුදුරු පෙන්න එවිවා. මේ උඩා තිටුවට ඉවෙල ගිහින්, පිරිමියෙන් ලෙස වෙයේ මාරුකාරුගතා ඉක්මනාට පහළට බැඳුසා. ඒ මෙහි මිලේ ගෙදුරින් පිටිවන මාගෙන්.

ඉතින් මේ එබ පිට්තුපිටින් මෙන් තිවහනේ දොරකඩ දැක්වා ආවා. ඒ ඇවිත් සුපුපිදිය පර්ලොක් හෝමිස් මහත්මයාගේ සිහින් අමත් සොවන විරිනයක් බවට උත්තුවෙනු රිශ්‍යාච මිලට ගුහ රාජීයක් පත්‍ර මගේ සැම්මාගේ තිනිවිදී තිල තිවය බලා ගියා.

මෙ කරම ප්‍රබල විරැද්ධියාරයෙක් අප ප්‍රහුමදින නිසා, නාවකානීම වැශේ සියල්ල අත්තුර පැන යාම බව අප දෙදෙනා පළුපනා තැවා. ඉතින් හෙට උදේ එබ මෙහි පැමිණෙදී කැඳුල්ල හිසටි ඇති බව සිඛට දැකින්න උගෙන්වා. අර මායාරුපය ගැනාත්

හියන්නාම්. ඔබට අනුග්‍රහකීයාව කියන්න, දන් මහුව සාම්දානයන් යැතැවිය හැකි බව. මහුව වචා නොද ලිනිහැකුව මම දන් ආදරය තරනවා. ඒ පුද්ගලයාන් මට ආදරය තරනවා. ඔබට අනුග්‍රහක රජුමාගේ කුරිරූ අසාධාරණයට උක්වුණු කෙනෙක්, මම. මහුව කැමැති දෙයක් කරගන්නාවාට මගෙන් බාධාවක් නැහැ. නමුන් ජායාරූපය මේ ආරක්ෂා කරගන්නාවා. ඒ මගේ ආරක්ෂාව සඳහා පමණකි. එහෙමත් නැත්තාම් අනුගත්තයදී මහු මට විරැද්ධිව පියවරක් ගනෙනාත්, එයින් ආරක්ෂා විමට, ගෝ ආසුඩියක් ලෙස පාවිචි කිරීමට මම ජායාරූපය කාඩ්‍රයන්නාවා. ඒ ප්‍රෙනුවට මගේ වෙනත් ජායාරූපයක් මෙහි නො ස්ථනවා. ඒක ලිඛ හාඩන්නා රජුමා කැමැති රේවි. එසේ නම් පර්ලුම් හෝම්ස් මහතායනි.

මා මඟිනි හිතවන්
ඇයිරින් මන්වන්
(විවෘහයට පෙර ඇඩිල්)

"යකාල ගැනීයෙක්! මේකි නම් යකාලෙම ගැනීයෙක්!"
බොහිමියාවේ රජුමාට කැඟැසිණ.

"මේ මබට කිවිවා තේද මේ ගැනී, මොනා විධියකටවත් පසු නොබහින, ස්වෘතිකාව හිතල, ක්ෂේකාව වැඩකරන ගැහැනීයක් සියලා? ඇය මගේ තත්ත්වයේ කෙනෙක් තොටුවුණු එක මොනා තරම් අවාසනාවක්ද? එහෙම ව්‍යුණා තම් ඇයට කොඩිනරම් ග්‍රේෂය යුතිනක් වෙන්න නිමුණද?"

"මට පෙනෙන විධියට ක්‍රමී ඇඟ මබට වචා වෙනස්ම තත්ත්වයක කාන්තාවක්. ඔබනුමාගේ කටයුතුකට මිට වචා සාර්ථක අවසානයක් ලබාදෙන්න බැරුවුණු එක ගැන මේ තුළක් කරාගාවු වෙනවා." හෝම්ස් කිය.

"මේ එකට එකඟවෙන්න නෑ, මගේ හිතවන් මහත්මයා. මිට වචා මේකේ ලබන්න පුරුවන් සාර්ථකත්වය මොකක්ද? මේ දන්නාවා ඇය දන් ඒ පොරුන්දුව කටයුතුක්න නෑ. දන් ඉතින් ඒ ජායාරූපය ගින්නේ ආලා පිළිසුඩුවා / වගේ පරෙසුපම්."

"රජුමති. ඔබනුමත් එසේ කියන බව ඇසුමතක් සන්නොයි."

“මෙ. මබට විශාලු ලෙස ඇගුනියි මහත්මයා. මබ විසින් කළ සේවයට මෙ. පර්ත්‍රිච්චාග කළ යුතුන් මොන ආකාරයෙන්ද කියල මට කියන්න. මේ මුද්ද?”

රජකුමා නමන්නේ දැඩිල්ලක පැලද සිටි මරකන මැණිකක් සට්‍රිකළ මුද්දක් ගෙවා, අන්ල මත තබා හෝමිස්ට දිග කළේය.

“මෙ. මේ මුද්දටත් වඩා අගය කරන දෙයක් මබතුමා ලග තියෙනවා.” හෝමිස් සිට්ටිය.

“මබට තියෙන්නේ එම කුමක්ද කියාමට පැවැසීම පමණයි.”
“මේ ජායාරූපය!”

රජකුමා හෝමිස් දැඩි-කිලායිටියේ ඉමහත් පුදුමයෙහි.

“අයිරින්ගේ ජායාරූපය? මෙම කුමැති එයට නම් ම. එය මබට දෙපැනම්.”

“මබට ජ්‍යෙෂ්ඨියි රජකුමනි. මේ යම්බන්ධයෙන් වෙන කළ යුතු යමක් නොවැනි නම් ම. මබට පුරු උදාහනක් ප්‍රාර්ථනා කරනවා.”

රජකුමා අතර අකු දීමට පුරු දිග කරගෙන බලා සිටියන්, එතුමාට හිස තමා ආවාර කළ හෝමිස්, එතැනින් පිටතට මා යම්ග ආපසු පැමිණියේය.

* * *

බොහිමියා රාජ්‍ය කන්තුයට අහියෝග කළ හැකි, ආන්දෝලනයක් විමට ඉවතිනු සිද්ධිය අවසන් වුයේ එලෙසයයි. ඡර්ලොක් හෝමිස්ගේ විශිෂ්ට ගැලැසුමක් පරාජය සිරිමට කාන්නාවකගේ තීක්ෂණ මුද්ධිය සමත් විය. අයිරින් ඇඹිල් ගැන සරාකරදී හෝ ජායාරූපය දකින්දී හෝමිස් ඇය හැදින්වුයේ “නියම ගැහැනිය” යනුවෙහි.

Reading Purpose Only. Not For Print.

රතු හිසකෙස් ගැටලුව

රතු හිසකේ ගැටවුව

හිය අවුරුදුදේ හේමන්තා ප්‍රස්ථාලේ එක් දිනක් මම මගේ මිනු පර්ලාක් හෝමිස් භාවුවීමට ගියෙමි. ඔහු මැදිවිය පසුකළ අමුත්තෙකු සමඟ යම් කතාකිහික හිරුනාවි සිටියෙයි. හේමන්දර රතු පැහැනි හිස කොස් නිබූ, මේ තරඹාරු පුද්ගලයාගේ මූහුණ ද, රතු පැහැයක් ගත්තේය. ඔවුන්ගේ කාරාවට බාධාකිරීම ගැන සමාච්‍ය අයදු, මම රතුන්හින් පිටවී යාමට පුදානම් වුයෙමි. එහෙත් හෝමිස් මගේ අනින් අල්ලා, කාමරය තුළට ඇදාගනුවෙන් දොර වසා ද්‍රම්මෙය.

"මබට මා භාවුවෙන් මීදු වඩා භෞද වේලාවක් කොහොද වාටියන්?"

ඔහු කිවි ප්‍රිකිමන් යුතුරුයෙකි.

"මා හිතුවා මිඛ මොනව ණරි වැදගත් කටයුත්තෙක නිරන වෙලා කියලු?"

"එක ඇත්තා. බොහෝම වැදගත් කටයුත්තෙක්."

"එහෙම නම් මට අල්පු කාමත්තේට වෙලා ඉන්න පුත්ති."

"කොහොමවිත් එපා. විල්සන් මහන්මයා. මේ කමයි මගේ හුඩ්කාරයා, වාටියන් දොයිතර මහන්මයා. මං පැවුනුවූ සාර්ථක අහිරහස් පරික්ෂණ ගණනාවකිදීම මට සහාය වුණේ මේ මහන්මයා තමයි. කිසිම සැකයක් නැතු. මිලඩ් පරික්ෂණයෙදින් ඔහුගෙන් මට උදව් ලැබේවි."

ඊ තරඹාරු මහතා යත්තීන් අසුනෙන් එස්වී, මට ආවාර කළේය. එහෙත් ඔහුගේ තරඹාරු මූහුණේ පළවුශේ ප්‍රශනාර්ථ ලකුණුයි.

"මය සය්පාල්වන් එකිවෙන්න වාටියන්."

යයි පැවුසු සෞම්යෝගී සැපු පූඩුවේ යැලින් වරක් වැඩිරුණෙයි. පරික්ෂණයකට තම අවධානය යොමු කරන විට දක්නට ලැබෙන ආයුරින් මෙහෙන් දැනේ ඇතිලි තුපු එකට ලැබී සිනිණි.

"අපට හැමදාම දකින්නට ලැබෙන්නේ තිවිනයේ රේකාභාර් සිදුවීම්. එවට විවා වෙනස් ආකෘත්‍යයේ සිදුවීම් ගැන අන්නා, ඔබන් මා වියෙම කැඳුණි බව, මා දන්නවා වෛච්චන්. මබ ලියා තබන පරාජකර වලට එවානි සිදුදින් ගෝරු ගැනීමෙන්, එක මබ ආයුදින් පෙන්විල දිල සියෙනවා. මා මෙහෙම සිවිවට කමක් නැ ගෙදා? මෙනි ඒ කරා නම්, අපේ පූ-රි විශ්වාස්ථාන පරික්ෂණ, ආතිශයෝක්තියෙන් වර්ණකාන්තමකට ඉදිරිප්ත් සිරිමි."

"මෙනි පරික්ෂණ හැමවිටම මෙය සින් ඇදගැනීමට සමත් පියවා."

"අර මෙරි සයද්දේලන්ඩ් මෙහෙවියගේ ගැටුපුව වියදීම පෙන්නේන්න ඉස්සර වෙලා දවියක මා ඔබට කිහු දෙයක් මතකද ආයුච්චන්? පුදුමාකාර ගැඋවුල් නුමග අදාළන සිදුවීම් දකින්න ලැබෙන්නේ, සහා තිවිනයයි සියලු මා සිරිමි? මතකද? එවා භැමවිටම ප්‍රබන්ධකරුවෙන් තිර්මාණ වලදී වඩා අපුරුණි."

"අුන්න, නමුන් ඒ කරාවට මා ඔබ සමග එකගැඹුණේ නැහැ."

"මට්, ඔබ එකගැවුණේ නැ. නොදි එහෙනම් මේ කරාවට යවන්දීල බලන්න ඔබ මා සමග එකගැවුණාටද සියලු.

මේ ඉන්නේ යේතිය විශ්වාස මහන්මයා. මා හමුවෙන්න ඇවින් පෙනු භරිම අපුරු කරාවක් සියන්නා පටන්නන්නා. එක මා සැහෙන බාලෝකට අහල නැති සුවියෙළු එකක් බවයි පෙනෙන්නේ. මා මෙහෙම සියනවා ඔබ අහල ඇති ගොටුවයන්; පුදුමාකාර වියෙම අදාළන සිදුවීම් බොහෝවිට අපරාධ සමඟ බැඳී පවතිනවා. නමුන් රියා ආතිවියාල අපරාධ නොමැයි. ඉනා පුළු අපරාධ. සමහර පිළාවට ඒ සා බැඳුණු සිදුවීම අපරාධයක් නැවියට හැඳුන්වන්න එන් බැහැ. අපි අද කරා කරන මේ සිදුදිය ගැන සියනවා නම්, මේකට අපරාධයක් ගැවිලාවන් තියෙනවාද සියලු මට තාවමක් සියන්න බැහැ. මට අහන්න ලැබුණු කාරණාවල හැවියට එහෙමයි පෙනෙන්නේ. නමුන් ග්‍රේක් මා අහල තියෙන ඉනාම අසාමාන්‍ය කරාවයි.

ඉතින් විළුදන් මහක්මයා, කුරුණාකරල ඔබට පූඩ්වන්ද, මේ කපාව ආයෙමන් මුල ඉදාලා පටන් ගන්න. මේ එහෙම කියන්නේ කපාවේ මුල කොටස මගේ තිනමින් වාචියන්ට අහගන්න බැරුවූ නිසාම නොවේයි. මේ සිද්ධීයේ ඇති කැඹි පෙනෙන අයාමානා බව නිසා, මේ කුමකියි හැම පූඩ්වී සිදුවීමක්ම යැති අහගන්න, ඔබේ කටින්ම. ඒ අහල ඒ කරුණු තිවුරදිව මගේ මතකයට ඇතුළු කරගන්න. යම් සිදුවීම් මාලාවික් වූණු ආකාරය නොදින් වැටුපුරුණම මෙහෙම ප්‍රයෝගනයක් කියෙනවා, එතකොට මගේ මතකයේ ඇති දහසක් සිදුවීම් අතරින්, මේ ආකාරයේම් සිදුවීමක් වුණේ කුමන පරික්ෂණයකද කොයි කාලකද යන්න හඳුනාගැනීමට මට හැකියාවක් ලැබෙනවා. මට මේ දක්වාම අහන්න ලැබුණු කාරණ නම්, මින් පෙර කඩුවන් අහන්න නොලැබුණු අමුතුම රේවා බව මේ පිළිගන්නවා."

අපේ තරබාරු අනුග්‍රහකයා තරම්ක් ආචිමිබරයෙන් පූඩ්මක් ඉහළට ගන්නේ පසුව පිමිබෙන පුදුරෙනි. රේඛට මහු තම කබාසාක්ෂුවෙන්, කිහිපි වී පොඩිවී ගිය පූවිත්පතනක් එහියට ඇදදේය. පූවිත්පත් පිටුව දැකිය මත තබාගෙන, මහු එහි පූහුඩු දැන්වීම් තීරය ඉහළ සිට පහළටම පරික්ෂා කරගෙන ගියේය. ඒ අතර මම අපේ අමුත්නා දෙය පූපරික්ෂාකාරීව බැඳුම්. මගේ මිනුයා නාඛනන පුද්ගලයන් ගැන නිශ්චලන විලට පැමිණෙන්නේ මුවුන් නොදින් තීරික්ෂණය කිරීමෙනි. මටත් මේ අමුත්නා පිළිබඳව යමක් සොයා ගැනීමට හැකිවේදි බැඳීමට මට සින්විය.

එහෙන් සැලකිය යුතු තාම් කිසිවක් සොයාගැනීමට මට හැකි වූයේ නැත. අපේ අමුත්නාගෙන් මට සිතාගෙන හැකිවූයේ, ඔහු එ-ගලන්තය මිනුම තුනාක දක්නට ලැබෙන සාමාන්‍ය වෙළෙන්දෙක බවයි. තරබාරු පිරුර, සූයායිලි ගතිය අඩු බව සහ තරමක් උඩා ජ්‍යෙෂ්ඨ නිසා මම එය සිතුවේමි. මහු හැද සිටියේ බුරුල කියියලනි. "පෙනරබා වෙන්" තමින් හැඳින් වූ මෙරස්තරයේ කොපු වූමුණු එය, අප්පුහැනි එකක් විය. මහුගේ කබාය නම් එනම් පිරිසිදු එකක් නොවිය. එය ඉදිරිපසින් බොත්තම් දමා නොහිඳු නිසා ඇතුළු කබාය ද පිහිතට පෙනියි. එහි නිඩුණේ කිසිදු අල-කාරයක් නොමැති බාල පෙනුමකි. පිත්තලන් නිමවූ ඇල්බේ මෙරස්තරයේ දම්වැලක්, ආහරණයක් ලෙස පැලැද පිටි අතර, අසල

පු පුදුවක් මත ඔහුගේ අපොක් ආම්පන්න තබා නිනිණ. බොහෝ යොයින් පරදු වූ වොපෑහැවි වර්ගයේ හිස් වැස්මක්, සායම් හිය පිට සබායක්, පොයි වී හිය ගොලරයක් ද ඒ අතර විය. ඔහුගේන් පළ පු එකම විශේෂ ලක්ෂණය නම්, ඔහුගේ කේස කළාපයේ දිප්පනිමන් රතු පැහැයයි. ඒ හැරෙන්නට බලාපොරෝත්තු කඩ විමේ ලකුණුන්, එමිකිහි කරුණක් ගැන සැකිමට පත් නොවූ අපුරුත් මූහුණන් ප්‍රකාශ විය.

මා නිරන වූ කටයුත්න, පර්ලෝක් භෞමිසගේ ක්ෂේත්‍රීක බැඳුමට හසුවිය. ඔහුගේ මූහුණට සිතාවක් නැහිණ. විල්සන් මහතා තට්ටමන් පුවින්පත දෙස බලාගත් ගමන්ය.

"මොඹු ගැන සිතාගත් හැකින් කුමක්ද?" යන ආකාරයේ පුණ්නාර්ථ බැඳුමක් මම භෞමිස බෙත ගැලීමි. මගේ මිනුයා සිතායෙමින්, රට වචනයෙන්ම පිළිකුරු දුන්නේය.

"කළකට ඉහත මූහු, දැනේ මහන්සියෙන් වැඩ කළ කෙනෙක්. සිරිතක් උරස නිතර යුම්කුම් දුරනවා. ප්‍ර්‍රෝමිසන් සංගමයේ සාමාජිකයෙක්. මූහු විනයට හිසින් සියෙනවා. මැත කාලයේ, විශාල වශයෙන් යමක් එවිමේ කටයුත්තක් නිරත වී ඉදාල සියෙනවා. ඒ හැරෙන්න වෙන මොකුන් කියන්න අමාරුයි."

පුවින් පත් තැනකට දැඩිමිල්ල තබාගතා, එහෙන් මගේ මිනුයා දෙසට මූහුණ හරවාගතා, රේඛිස විල්සන් බලා සිටියේ තුෂ්නිමිහුන වූ අපුරුති.

"දෙයියනට ඔප්පු එවිවාවි! මේ හැම එකක්ම ඔබ ද්‍රාගත්තේ කොහොමද භෞමිස මහන්මයා? මා කම්කරුවෙකු උරස වැඩිකර ගැනී බව මබ කොහොමද ද්‍රාගත්තේ? ආගමික දේශනාවක් වගේ, ඔබ කිවිවේ සම්පූර්ණ ඇත්තක්. මා එවිත්‍ය පටන් ගන්නේ නැවක එමුවක් විධියට වැඩ කරලා" විල්සන් මහතා නොහවින්වාම සියාගතා හියේය.

"මා එක ද්‍රාගත්තේ මධ්‍යී දැන් විලින් මගේ සිතවින් මහන්මයා. ඔබේ දකුණු අනා, මධ්‍යී වමතට වඩා ප්‍රමාණයෙන් ඉතා විශාලයි. ඔබ එයින් වැඩිකර ඇුති ත්‍රිසා එහි මා-යපේසින් හොඳින් වර්ධනය වී සිබෙනවා."

"උතකොට දුම්කුඩු උරතු බව? ප්‍රීමේයන්ස් සංගමයේ සාමාජිකයෙකු බව?"

"මා. එය සෞරුම් ගත්තෙ සාක්ෂාත්මද කියන එක කියල දීල. ඔබේ මුද්දියට අපහාය කරන්න මා කුමුදි තැහැ. ඒ වුණෙන් ඔබ පැලුද සිටින විසින්වූ කවිකටුවූ හා වාපය ලකුණෙන් ඔබ අයන් ඒ සංගමය ගැන මා හඳුනාගත්තා."

"ආ. . . . මට ඒක අමතක වුවෙ. උතකොට ම. මුඛ කාලයේ යමන් උයමින් හිටි බව?"

"මධ්‍ය කඩායේ දකුණු අන් ඉදිරි කෙළවරේ අඟල් පහස් පමණ දිගට කඩාරදද රැහිලිගොස් දිප්පිමත්තව දිලිසේනවා. ඒක දකුණු අන උයන ඉරියවිශ්වන්, මේයය මත දිගින් දිගටම ඇතිලිලිම නිසා සිදු වූ දෙයක්. වම් කඩා අන් වැළැම්ව කෙළින්ම මේයයේ ගැටීම නිසා ගෙවී ගිහින්. ඉතින් උකෙන් නිගමනය කරන්න පුරුවන් එකම දෙය ඔබ විශාල විශයෙන් උවිමේ වැඩිහිටි වැඩිහිටි බවයි."

"උතකොට මා විනයට ගොස් ඇති බව?"

"මධ්‍ය දකුණු අන් මුළුන් කුමුවට මදක් ඉහළින් මාජ්‍යවිකුණේ සලකුණ පවිච කොට්ඨා තොවූ? පවිච කෙටිමේදී යොදා ගත්තා සලකුණු පිළිබඳව ම. ඉතා ගැළුරට අධිසයනය කරලා තිබෙනවා. මේ විෂයය ගැන ම. සහරා විලට උපි සිහිපයක් පවා උයල තියෙනවා. මා මාජ්‍යවාගේ කොරපොකු රෝස් පැහැයට වර්ණවන් සිර්මේ උපිපය විනයට විශේෂයි. රළුණට ඔබේ මරලෝසු දුම්වැල් වින කායියක් එල්ලා ඇති බ්‍රුව්වාම කාරණාව විභාග සරල වෙනවා."

පේනිස් විල්පන් මහතා හඩානා සිනාසුණෝය.

"මග මුදින් මේ දැවැල් සිවිලාම ම. හරිම පුදුමයකට පත්වූන්. ම. හිතුවා ඔබ අනි දක්ෂයෙක් කියලා. දන් බලාගෙන හියාම එක මහ ලොකු භපන්කමක් තොමෙයි."

"වෙළාවකට මට හිකෙනවා ගොටුයන්, ම. නිගමනවලට පැමිණි හැටි සුම දෙයක්ම විස්තර කර දෙන එක ලොකු වැරදිදක් කියල. ම. මේ විධියට විවිධව හැම දෙයක්ම කියන්න හියාම, දුප්පස මට ගැඹුල තියෙන පුරු සිර්කි නාමයන් සම්පූර්ණයෙන්ම විනාය

වෙලා යනවා. ඔබට තව්‍යතා මිය දැන්වීම හමුවුණේ නැදද විළයන් මහත්මයා?"

"ඒක මට දන් හමුවුණා." ඔහු පැවුඩුවේ තම රු පැහැඹි තරඟාරු ඇඟිල්ල පුවිත්පතට තද කරගෙනයි.

"මේ තියෙන්නේ, හැම දෙයක්ම ප්‍රච්චර් ගත්තේ මේකෙන් තමා මහත්මයා. ඔබම ඒක කියවල බලන්න."

මුහුගෙන් පුවිත් පත්‍ර අක්‍රම ගෙන මේ එය කියවා බැලීම්.

රතු සිසකෙස් සංගමයේ කාමාපිකත්වය

අපේක්ෂා කරන්නන් වෙතවයි.

"ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ පෙන්සිල්වේනියා ජනපදයේ ගෛවනොන්හි විශ්‍රා එසේකියා නොජ්ධින්ස් මහතාගේ අන්තිම කැමැති පත්‍රය අනුව දැන් තවත් ඇඛැංතුවක් නිවෙන බව දැනුම් දෙමු.

සංගමයේ කාමාපිකයෙකුට කාරදුර නොවන රැකියාවක් සඳහා සිනියකට පවුම් හතරක වැටුපක් සිල්වේ. සිරුරෝහ් මෙහිම මිනසෙන් ද තිරේගි වයස අවුරුදු විසි එකකට වැඩි රතු සිසකෙස් ඇති සිනැම කෙනෙක් මේ සඳහා කුඩා වේ. සංගමයේ කාර්යාලයට ගෙවා උදෙස් 11 ව පොදුගලුකට පැමිණු බිත්තන් රෝස් හමුවන්න. අංක 7 පෝත්ස් කෝරී, ග්ලූරී විටිය."

"මොකක්ද මේ පුදුමාකාර දන්වීමේ ගෙරුම?" මහන් විමතියෙන් මා ඇසුවේ ඒ විස්මය ජනක දන්වීම දෙවරකම කියවීමෙන් පසුවයි.

හද තුළින් නිකුත් වූ භාය්‍ය පිරි සිනාව තද කරගත් ගෝමස් පුවුවේ, ඒ මේ අකට ඇඟිරුණෝය. ඒ, ඔහු අනියයින්ම ප්‍රමෝදයට පත්වී ඇති බවට සලකුණකි.

"අපි හැමදාම ශිහිපු පාරවිල් විලට වඩා විකක් වෙනස් පාරක්. එහෙම නේද වොටියන්?"

එහෙහුම් විළයන් මහත්මයා ඔබ සම්පූර්ණයෙන්ම, මුළ ඉදාලම පංන් ගත්තා. ඔබන් ඔබේ පවුල ගැනන් හැම දෙයක්ම අපට

නියත්තා. රේලහට මේ දැන්වීමෙන් ඔබට සැලපුණු වාසිය අවාසිය ගැනත් කියත්තා. ඔක්ස්කාටම ඉස්සරල්වලා වොටිසන්, පුවත්පන් තමන් දිනයන් සටහන් කරගන්න."

"මවි. මේක 1890 ජපුල් 27 වැනිදා මෝනි. කොනිකල් පුවත්පන්. මාස දෙකකට විතර කළින් පත්තරයක්."

"බොහෝම හොඳයි. ඉතින් විල්යන් මෙතම්යා?"

"මා ඔබට කළුනුන් කිවිවා වෙන් ඡර්ලූස් ගෝලිස් මහත්තයා . . ."

විල්යන් ලේන්සුව ගෙන නම් නළුලේ එහදිය පිස දුම්මේය.

". . . ලන්චින් තගරයට තුදුරේ කොබරිඟ විතුරගුයේ නිඛෙනවා මට අයිති බඩු උකස් ගත්තා කුඩා විලදසලක්. ඒක බොහෝම විශාල දියුණු ව්‍යාපාරයක තෙවෙයි. පහුණිය අවුරුදු විල නම් මට රේක්න් ලැබුන් පිවත්වීමට යන්තමට ප්‍රමාණවක් පුරු ආදායමක් පමණයි. ඉස්සර නම් මෙය විලදසල් වැඩව උදවී වෙන්න සේවකයින් දෙදෙනෙක් කියාගන්න මට හැඹියාව නිඩුණා. නමුන් දන් ඉන්නේ එක සේවකයෙක් පමණයි. මහුව වැළුපන් ගෙවීම පවා මට බොහෝම අමාරු වෙන්න ඉඩ නිඩුණා. නමුන් ව්‍යාපාරවකට වෙශේ ඔහු කුමුදිවියා, නියම පධියෙන් ගාගයකට රැකියාව කරන්න. ඒ රැකියාව කරන ගමන් බඩු උකස් ගැනීමේ ව්‍යාපාරයන් ඉගෙන ගැනීමේ බලාපොරුන්තුවෙන්."

"මේ කරුණාවන්ක සේවකයාගේ නම මොකක්ද?" ගෝලිස් ඇයිය.

"මහුගේ නම වින්සන්ට ඩපෝල්දි. ඔහු ඒ තරම් ලාභාල කරුණයෙන් නොමෙයි. බොහෝම වුණන් ඔහුගේ වියස කියන්ද කියලා භරියටම කියන්න අමාරුයි. ඊටක් විභා දක්ෂ සේවකයෙක් ගැන මට නම් හිත්ත්නාවක් ලැවම්නා තැහැ. ගෝලිස් මහත්තයා ඔහු ඒ තරමටම දක්ෂයි. මා මේ දෙන පධිය වෙශේ දෙගුණයක පධියක් ලැබෙන තැහැක ඔහුට රක්සාවක් පහසුවෙන් ගොයාගන්න පුරවනි. ඒ වුණන් මා එව ඔහුට කියන්න ගියේ නෑ. මා දෙන පධියෙන් ඔහු සැහිමකට පත්වෙනව නම්, මා මොනාවටද අනවයා අදහස් මහුගේ වැළුවට දාන්නේ?"

149. "මෙමක 1890 අප්‍රේල් 27 වැනිදා මෝනිං කොනිකල් පුවත්පන."

"හැබු නොන්නා... මේ වගේ දක්ෂ සේවකයෙක් ලැබීමට ඔබ හරිම වාසනාවන්තයි. දන් කාලය මේ වගේ සේවකයෙක් ගැන අහන්නවන් ලැබෙන්නේ නෑ. මේ පෙනෙන හැටියට මධ්‍යී අර දන්වීම වගේම සේවකයාන් හරිම අදුරු නමුවිමක්."

"මහුගේ වැරදිත් නැඹුවාම තොමේයි මහන්මයා. ජායාරූප ශිල්පය ගැන එහෙම පිසුවුවක් සියෙනා ශේහෙක්, ම. කවදාවන් දකළ නෑ. කුමරාවක් සියාගෙනා නොයෙක් ජායාරූප ගන්නවා. රේඛට යම් එදුන් වැඩියි ගැන සිත යොදුන්නා මිනෙම වේලාවට මොකද කරන්නේ? භාවේන් උගේ ගුලට රීගනවා වගේ අර දළ සේයා පටය නොදැන්න එයාගේ අදුරු කුටියට රීගනවා. එක සියෙන්නේ ගොඩනැගිලුව නීම් මහලට යටින් නිඛෙන ගබඩා කාමරයේ. අර සේයා පටිය ඇද්ධක්කලා මියක් ආය අදුරු කුටියන් එදුන් එන්නේ නෑ. එක නමයි මහුගේ නිඛෙන ප්‍රධානම වරද. ඒ ඇරුණාම මහු නොදා සේවකයෙක්. නරක පුරුදු මොකුත් නෑ."

"මහු තවමන් මධ්‍යී සේවයේ ඉන්නවා කියල ම. විජ්‍යාස කරනවා?"

"මට මහන්මයා. මහු හැරුණාම තවන් වගේ ගෙදර වැඩිට ඉන්නේ අවුරුදු දැහැතරක ගැහැනු පම්‍යෙක් පමණයි. මය කුම පිළියෙල කිරීම හා අර්ථානාය පිරිසිදු කිරීමේ වැඩ කරන්නේ ඇයයි. ගෙදර ඉන්නේ මේ අය පමණයි. ඒ මොකද මගේ නිර්ද කළකට ඉහන මියගියා. මට ලමයින් නැහු. ඉතින් මහන්මයා අප තුන්දෙනා ගෙවන්නේ බොහෝම නියුතියි තිවිතකාක්. අපේ හිසට සේවකක් ලැබෙන වහලක් නියෙනවා. එකේ ණය ගෙවීම් තිවන් වෙනවා. රට්ටිවරයි.

අපට කළබලයට පත් කළ මුළුම දෙය තමා මේ දන්වීම. එදා, ඒ කියන්නේ සහි අවකටි කලින් ද්‍රව්‍යක, මේ පුවත්පතම අතින් අරගෙන ග්‍රැපෝලේඩ්. මගේ කාමිරයට දුව්‍යගෙන ආවා. මහු මොහෙම කිවිවා.

"විළ්සන් මහන්මයා! ම. අහන්නේ ඇය දෙවියන් මගේ කොණීයේ රක්ෂාව වුණේ නැත්තේ?"

"මොකද? මොකද?" ම. ඇංජ්‍යාවා.

"මොනද? මේ බලන්න රැකු හිසකේද යාගමේ තවත් ඇබුරුතුවක් ඇඟිලෙලා? මේකා රස්සාවික් ලැබෙන එක, මිනිහෙකුට පුරි නිධානයක් පහළ වුණු වශයෙනි. ඒ ගොල්ලන්ට හරියට ඇබුරුතු නියෙනවිලු. ඒක් ඒවාට ගන්න සුදුසු මිනිස්සු නැතිද. ඉතින් මේ භාරකාර මණ්ඩලයට නියෙන සඳලී වලට මොනවා කරන්නද කියල හිතාගන්න බැරුළු. අන් මගේ කොළඹේ පාට එහාදේ වෙනවා තම් මොන හරුම් වාසනාවක්ද? එහෙමම් මේ යාගමයට බැඳිලා කිසි මහන්සියක් නොවී-ලොකු මුදලක් උබාගන්න පුරුවනි."

"ඉතින් මේක මොනක්ද කියල, මට කේරුම් කරල දෙනවෙයා" මම කිවිවා

"මබට ම. කියනා දේ හිතාගන්න පුරුවන් තේද හෝමියා මහන්යා. ම. ගේ ඇතුළට වෙලා ද්‍රව්‍ය ගෙවන මිනිහෙක්. මගේ යාකාව සඳහා මිනිසුන් මා ලෙස එනවා මිසක්, ම. ගෙයින් එලියට බැඳීමක් නැ. සමහර බෛලාවට එක දිගට සති ගණන් ගෙවිල යනවා, මට ගෙයින් එලියට යන්න වින් සිද්ධවෙන්නේ නැ. මන්න මිය සේතුව නිසා රටේ මොනවිද සිද්ධවෙන්නේ කියන එක මට දානගන්න ලැබෙන්නේ නැ. ඒ සින්දා මොනවා හරි ආරුවියක්, සාගෙන් හරි අසා දානගන්න ම. හර් කුමතියි."

"රණ හිසකේද යාගමය ගැන මබ කවදාවන් අහල තැදුද?" යපෝලේෂී. දැයු ලොකු කරගෙන මගෙන් ඇඟුව හරිම පුදුමයකට රත්තෙවෙලා වයේ."

"කිහිදාක අහල නැ."

"ම. මේ කළුපනා කරන්නේ මවුන්ගේ යාගමයේ එක් යාකාවකට මබ හොඳවම සුදුසුයි තේද කියල."

"කොහොමද ඒකට ලැබෙන පඩි?"

"ඒ කරම් ලොකු පඩියක් තම් හෙමයි. තමුන් අවුරුදුකාට පවුම් දෙනුන්සියක්. ඒ වූනාට කරන්න නියෙන්නේ බොහෝම පුරි එඩ් කොටසක්ල. අනික් එක තමන්ගේ සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරයකට එකඟාවක් නොවෙන විධියට ඒකේ රස්සාවි කරන්න පුරුවනි."

ඉතින් හෝමියා මහන්මයා මබට හිතාගන්න පුරුවන් තේද මගේ හින් ඇතිවූ සත්ත්ව. මැන කාලයේ අවුරුදු ගණනක් නිස්සේම

මගේ උගේ බඩු ව්‍යාපාරය බොහෝම පහත වැට්ලා. මා ජීවනවූනේ සැහැන අමාරුවෙන්. ඉතින් අමිතර ප්‍රවීම් සියක් හෝ දෙකියක් ලැබෙනවා නම් ඒක කියන්න බැරි තරම් සුනාසිමක්.

"කියනවිකෝ මට ඒක ගැන විස්තර."

ම්. ස්පෙශල්‌දී. ගෙන්‌ඉල්ලා හිටියා.

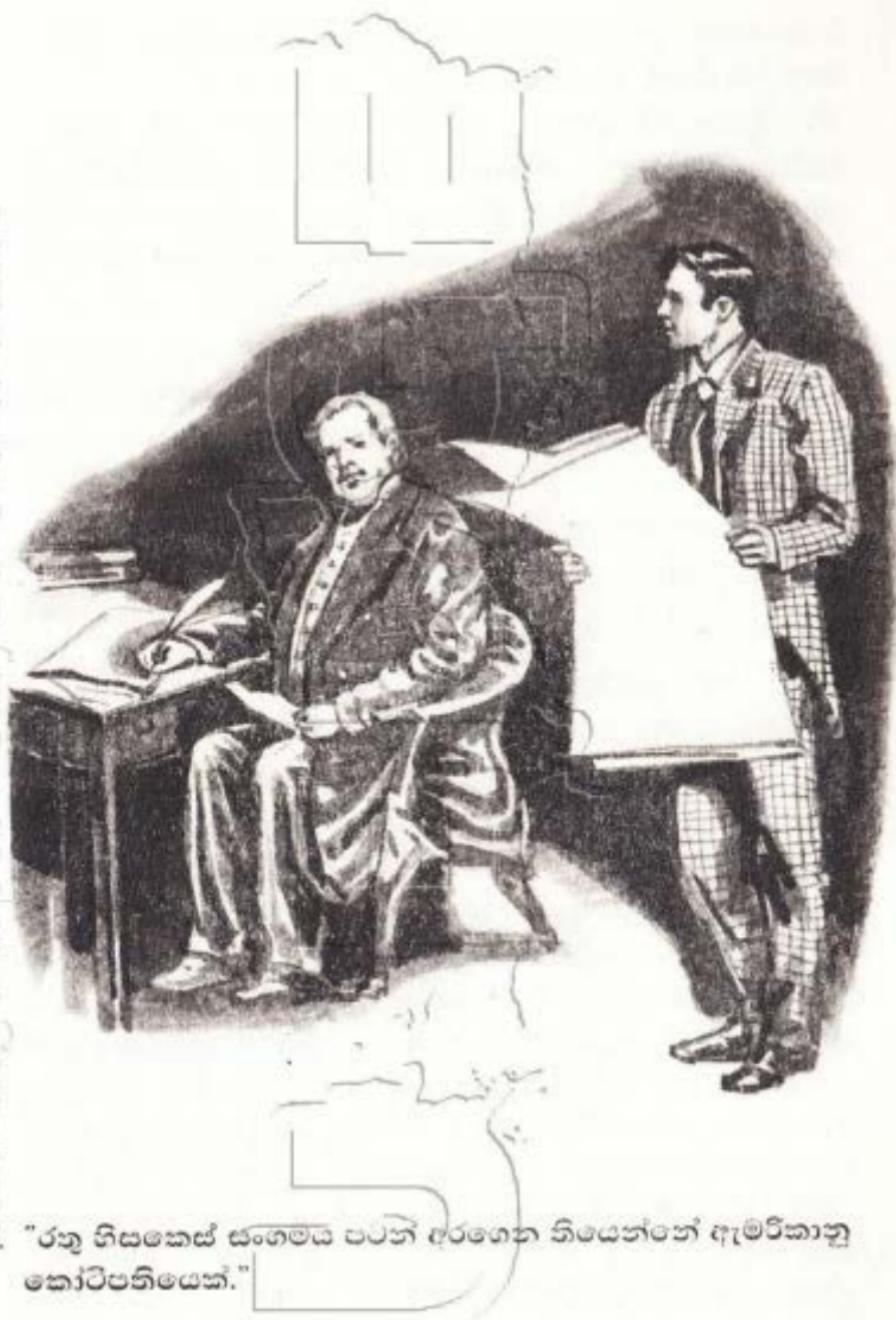
"මහත්මයා ඔබට පෙනෙනවා හෝ මේ සංගමය ගැන විස්තර. රස්ක්සාවට අයදුම් කරන්න මින් උපිනායන් මේකා හියෙනවා.

ම්. දත්ත තරමින් මේකා පටන් අරගෙන හියෙන්නේ, එසෙකියා හොජිකින්ස් කියලා ඇමරිකානු කොට්ඨාසියක්. ඔහු භරීම පුදුම අදහස් තිබුණු පුද්ගලයක්ද. ඔහුගේ හිසකෙස් රුම රුම පාටයිල්. ඒ තිසා රකුහිසකෙස් ඇති අය ගැන, ඔහුගේ හින් ලොකු අනුකම්පාවක් හිනිල හියෙනවා. ඉතින් ඔහු තමන්ගේ අන්තිම කැමුති ප්‍රතුවෙන්, ඔහුගේ අති විශාල බුදුලය ඉතිරි කරලා හියෙන්නේ රුහු හිසකෙස් ඇති අයට. ඒකා යාරකාර මන්චිලයක් හියෙනවාදු. බුදුලයෙන් ලැබෙන පොලිය රුහු හිස කෙස් ඇති අයගේ යහපත වෙනුවෙන් බෙදා දෙන්න කියලයි, එසෙකිදා හොජිකින්ස් තියම කරලා හියෙන්නේ. ම්. අහල හියෙනා හැටියට බොහෝම පුරු වැඩි කොටසක් වෙනුවෙන් හොඳ පැවියක් ගෙවනවාදු."

"ඒ ව්‍යුණාව රුහු හිසකෙස් ඇති මිනිස්සු ලක්ෂ ගණනක් මේ රැකියාවට ඉල්ලුම් කරාවි." මම හිටිවා.

"මබ හිනන තරම් විශාල ගණනක් එන එකක් නෑ." ඔහු පිළිඹුරු දුන්නා.

"මේක ලන්චින් නගරයේ අයට සිමාවනවා. ඊළඟට සම්පූර්ණයෙන්ම වැඩිහිටියන් බේව් පත්‍රිණු අය විනරයි, මේ සඳහා සලකා බැලෙන්නේ. මේ ඇමරිකන් ජාතිකයා ලන්චිනයේ ඉපදී මෙහිම හැඳුණු වැඩිණු කෙශකෙස්ද. ඉතින් ඔහුට උවමනා වෙලා හියෙනවා තමන්ගේ උපන්ගම වෙනුවෙන් හොඳ වැඩික් කරන්න. අනෙක් කාරණය මේකයි. ම්. අහල හියෙනවා, ඔය ලා රුහුපාට, අදුරු රුහුපාට, කොයි හියෙන අය ඉල්ලුම් කළාට රස්සාට ලැබෙන්නේ නැතිලු. එයාට අයය කරන්න හින්දර වගේ රුහුපාටින් දීප්කිමන්පි බැබලන හිසකෙස්ද. විළයන් මහත්මයා. ඔබ මේකට අයදුම් කලාන් උධින්ම හෝරනවා. හැඳුයි ඉතින් අනෙක් අනට පවුම්

153. "රු සිඟකාස් සංගමය එහි අරගෙන කිහිපෙන් අමුවකානු මක්ටේපකියක්."

සියගෙන්නක් ලැබෙනවා කියල. නුපුරුදු රක්ෂාවකට යන එකත් මහ කරදරයක් තමයි.

ඉතින් මහන්වරුනි, ඔබට පෙනෙනවා ඇති, මගේ හිසේ කොස්ටල තිබෙන්නේ බොහෝම දීප්තිමත් රණ පැහැයක් බව. ඉතින් මට හිතුන් උස්සනම හිසකොස් ඇති පුද්ගලයා මේ රැකියාව සඳහා තෝරා ගත්තෙන්, ජයග්‍රහණය කුරන්න මටත් හොඳ අවස්ථාවක් ඇති බව.

"ස්පෝල්ඩි. තමුසේ මේ කාරණාව ගැන හොඳට දන්න කොනොක් නේ. මේ සම්මුඛ පරිස්සණයට තමුසේන් එක්ක ගියෙන් මට ලොකු පහසුවක් වේටි. ම. හිතුවේ මේ වැඩිව දන්ම යන එක හොඳයි කියල."

"එකකොට අද සාප්පුව?"

"අද අපි කළීනම සාප්පුව වහමු."

ම. සේවකයාට කිවිවා.

"අන්න හොඳයි මහන්මයා. එහෙනම් මටත් අද තිවාඩුවක් ලැබෙනවා. එක කොයිතරම් හොඳද. ඔවෝ කතාව ඇත්ත් තමා. මේ වැඩි අපි කළ දම්න්න හොඳ නැ."*

එහෙම කිවි ස්පෝල්ඩි. සාප්පුව වසා දමලා මා එක්ක යන්න සුදානම් වූණා. රේඛට අපි දන්වීමේ තිබුණු උපිනය හොයාගෙන ගියා.

හෝමස් මහන්තයා. ඒ වගේ දරුණුයක් මට ආය කවදාවන් දැකින්න ලැබේවි කියල ම. හිතන්නෙන නැ. රැවි උතුරේ සිට දකුණුවන්, බටහිර සිට නැගෙනහිරවන් ඉන්න තරමක් රණහිසකොස් ඇති අය එතැනුට ඇවිත් හිටියා. හිසකොස්-වල යන්නම්ව හෝ රණ පැහැයක් තිබුණු අය පවා හිටියා, එලුටි විටියන්, පෝර්ස් හෝටි පුදේයයන් එකම රන ග.ගාවක් බවට පත්වේලා. සෙනගෙන් අනුරු සිදුරු නැඹිව පිරි, ඉතිරි හිටියා. ම. හිතුවේ නැ කවදාවන්, මේ තරමක් රණ හිසකොස් ඇති අය | මේ එ.ගලන්නයේ ඇති කියල. අප එතැනුට එකතු තු ඒ දන්වීම හොඳවන්නා, කවදාවන් එක දනාගන්න ලැබෙන්න නැ. රණ පැහැයට කිවිවූ හැම පැහැයකම හිසකොස් ඇති අය එතැනා හිටියා. ගබාල් රණ පාට, කුම්ලි රණ පාට, ලේ රණ පාට, පිදුරු රණ, වයින් රණ. ආදී රණ පාටවී හැම පුසේදයක්ම

උතුන තිබූණ. ඒ වුණුවේ සපෙළුද්ධි. කිවිවා වගේ වගේ ගිහිදර රතු පැහැඩි මිස්කෝ ඇය නම්, ඒ හැරී ගෙනක් උතුන කිටියෙ නෑ. උතුන රෝක් වි කිටි සෙනග ප්‍රමාණය දක්කාම ම. යම්පුරුරුගෙන්ම අයෙරුයෙට පත්වුනු. ම. හිතුවේ ආපහු ගැරුල එන්නයි.

"මම ඉදිරිපත් වෙලා වැඩක් නෑ සපෙළුද්ධි.. මෙවිවර වියාල සෙනගකින් මාව තෝරාගන්න එකක් නැහැ. අපි ආපහු යම්."

"මේ මොනව කාපා කරනවද මහන්මයා? මෙනි මිස්කෝ එල අලංකාර රතුපාට කියෙන වින කිසිකොනෝක් මෙතුන නෑ. මට විශ්වාසයි ඔබට ජයග්‍රහණය කළ ගැකි බව. අපි උත්සාහ කරල බලම්."

මුළු සෙනග දෙපැන්තට තරුපු කරමින් මාවක් ඇදගෙන ඉදිරියෙට කියා. ඒ මහ සෙනග මැදුලදා වහු ඒ කාර්යාලයට ලං පුණේ කොහොමද කියන එක මට හිතාගන්නවත් බැහැ. එකට ගැනුරුවෙන තරජුපු පෙළෙන් මහ සෙනගක් කිරියා. දාරවුව ඉදිරියේ සිටි සෙනග, පෝලුම් දෙකක් සැදි තරජුපුවේ රෝක් වි කිරියා. යමහරු බලාපොරොත්තු සහගතව ආශ්‍රාවු යාම් අරමුණෙන්. යමහරු සම්මුඛ පරිජ්‍යනය ඉවිර වෙලා බලාපොරොත්තු කඩවී පිටති යන අය. අපින් සෙනග අතරට මැදි වෙලා කොහොම හරි කාර්යාලය ඇතුළට යුතුනා."

කරාව මදකට නැවුතුවූ අමුන්නා, තම මතකය අවදිකර ගැනීමේ අවියෙන්, දුම්කුඩු ය්විප්පයක් ඇහිලිතුවූ අතරට ගෙන නාසයට ඉරුවෙය.

"මෙනි අන්දකිම හරිම පින්ත්තන්නා සුදු එකක්. කරුණාකර එය කරාව දිගටම කියාගෙන යන්න මහන්මයා."

හොමිය් ඉල්ලා සිටියේය.

"ඒ කාර්යාලයේ ඒ හැරී-දෙයක් තිබූනේ නැහැ. මේයයක් සහ මි පුවු කිහිපයක් පමණයි. මේයය පිවුපස වාධිවෙලා කිටියේ රෝර ප්‍රමාණයෙන් කුඩා මිනිහෙක්. මුළුගේ මිස්කෝ මගේ කෙසේවලටන් විඩා රතු පාටයි.

රැකියා අපේක්ෂකයෙන් කාඩ්රයට ඇතුළු වුණාම මහ මුළුනට යමක් පැවසුවා. මුළුනගේ මොකක් හරි අඩුපාඩුවක් හොයා ගැනීමට

මහු සමඟූහුණා. ඒ අනුව මුණ් යකියාවට තුපුදුස්සන් වුණා. නිමුණු ඇබුරුතුව පිරිවීම ඒ තරම් ලෙහෙසි පහසුවට කෙරෙන වැචක් තොමෙනි වගේදී පෙනුණා. ඒ වුණන් අපේ වාරය ආවාම අර මිනිහාගේ ප්‍රතිච්චිවාරය විකස් වෙනස් වුණා. අපි කාර්යාලයට ඇතුළුවනුම මහු එහි දොර වසා දුම්මා. ඒ, මා සමග පොදුගලිකව වවත කිහිපයක් කාරා කිරීමේ අදහසින්.

"මේ මහතමයාගේ නම් ජේනිස් විඳ්සාන්. මහු කැමුතියි මධ්‍ය සංගමයේ ඇති යකියා ඇබුරුතුව් පිරිවීමට"

වින්සන්ට් සපෝළ්ඩ්. කිවිවා.

"මහු ඒ සඳහා ඉකාමන් පුදුසු බවයි මට පෙනෙන්නේ. "අර මිනිහා කිවිවා" ඒ සඳහා මහුට හැම සුයුතුකමක්ම හියෙනවා. මේ තරම් අලංකාර රණ හිසකෙස් ඇති කොනොක් දකුළු කාලයක් මට මනක තු."

මහු අධියක් පිටුපසට ගෙන, හිස භුත්තකට පහත් කරගෙන, මගේ හිසකෙස් දිනා ඇසිසියා තොහොලා බලා කිවියා. මහු ඒ බලාහිටි හැරියට මට ලැංකාත් හිඹුණා. රේඛට මහු එකටටම ඉදිරියට ඇවිත්, මට ප්‍රති අත දිලා මගේ රයග්‍රහණය ගැන මුළු තදින්ම සුහ ප්‍රාර්ථනා කළා.

"මිශ තවන් ප්‍රමාද කරන එක ඔබට කරන අසාධාරණයක්. මේ අපේ සංගමයේ පරෙරස්සම සඳහා මෙහෙම පියවරක් ගන්නවාට ඔබ මට සමාව දෙනවා ඇති."

එහෙම කිවි මහු ඉදිරියට ආවා. රේඛට මහු දැකින්ම මගේ කොළඹය තදින් අල්ල සෙලෙවිවා. මට වේදනාවෙන් කැඳුවුණා.

"මය! ඔබේ ඇස් දෙළක්කී කුදා. ඒ වුණන් අපි රවිලිකාරයන්ට අභ්‍යන්තරී පරෙරස්සම් වින්න, මෙහෙම පරින්හාවල කරන්න පිදුවෙනවා. ඒ මොකද දෙරාරක් අප රවිවූණා, බොරු කොළඹය වලට. තවන් වරක් රණ පැහැනි වර්ණය කොළඹයට ආලේප කර අපට රවිවූවා. සමහර මිනිස්සු සපන්තු හම්වලට ආලේප කරන රණ පැහැනි පොලිෂ්, කොළඹයට ආලේප කරගෙන එනවා. ඒ ගැන කාරා මේ ඔබට සිනො තරම් කියන්නම්. මේ වෙත විවිනික මිනිස්ස්ගේ ස්වයාච්චය ගැන අහලා ඔබට පිළිඹුල හින්වි."

මෙහෙම ශිච් මහු ජ්‍යෙන්ලය ලෙව හිඹින් රැකියාව සඳහා කොනෝස් තෝරාගත් බව භාජනයා හිටිවා. තමන්ගේ බලාපොරුත්තු කැවිවෙන් ඇතිවූ කළමිරීම් නම් උසනා හිටි පැත්තෙන් අභ්‍යන්තර ලැබුණා. රේලුගට යොග විසිරිලා යන්න පටන් ගත්තා. අන්තිමට රතු හිසකෙස් ඇති අය ඉතිරි වුණෝ, මා සහ ඒ කළමනාකරුවා පමණයි.

"මගේ නම ඩින්කන් රෝස්. අපේ ඒ ග්‍රේෂය දානපතියා වියින් ඇතිකර හිජෙන අරමුදලෙන් මටින් ආධාර මුදලක් හිමිවෙනවා. ඔබ විවාහක කොනෝස්ද විල්සන් මහත්මයා? එකිනී පවුල් කොරතුරු ඇකාභාමද?"

මට නිරදක් තෝ දරුමල්ලන් තොමුහි බව ම. මහුව දකුම් යුත්තා. ඒක ඇඟුවා විකරයි ඔහුගේ මුහුණ තරක් වුණා.

"අනේ දෙවියන්. මේක මහ බරපතල කාරණයක්. ඒ බව අහන්නත් කළාගාවුයි. මේ අරමුදල හිසිවුවලා හියෙනන්, රතු හිසකෙස් ඇති අයගේ සුහ යාධනය සඳහා මෙනම රතු හිසකෙස් පරමිපරාවක ප්‍රවර්ධනය සඳහා. මබ දරුමල්ලන් තොමුහි නතිකවියයක් විම හරි අවායනාවක්."

මේක අහල මගේ මුහුණත් තරක් වින්න ඇති. මට එකවරම හිතුනේ මට ලැබුණු පත්වීම අවල-ගු ටේරි කියලයි. ඔහු මිනින්තු හිසිපයක් කළුපනා කරමින් හිටියා.

"හොඳයි කමක් නෑ. වෙන මොනවා කරස්නද. පවුලන් තොමුහි වුණත් අපි ඔබව මේ තනතුරව පත්කර ගත්තම්. වෙන කොනෝස් වුණා නම් පත්වීම ස්ථිපුර්ණයන්ම අවල-ගු වෙනවා. නමුත් ඔබි හිසකෙස් විල විර්තුය අනුව අපේ නිනිරිනි පොඩිවක් එහේ මෙහේ කරල ඔබව බෙදා ගන්න බැරිකමක් නෑ. කවදා ඉදාලද ඔබට අලුත් පත්වීමේ වැඩ සාරගන්න පුරුවන්?" ඔහු ඇඟුවා.

"පොඩි ප්‍රශ්නයක් හියෙනවා. මම දැනටමක් සුද්ධ ව්‍යාපාරයක යෙදිල ඉන්න කොනෝස්. ඒ තියා. . . ."

". . . . ආ එකට බයවෙන්න එපා විල්සන් මහත්මයා." විත්සනට් උපෝල්පි. හිටිවා.

"මබ ලෙනුවෙන් ඒ මක්කාම වැඩ කටයුතු මම බලාගත්තම්"

"වැඩ කරන්න හියෙන වෙලාව මොකක්ද?" ම. ඇඟුවා.

"උදේ දහය ඉදළ දවල ඇතු වෙනතුරු."

බඩා උකස් නැතිමටත්, එවා බෙරා ගැනීමටත් ගනුදෙනුකරුවන් වැඩියෙන්ම එන්නේ භූත්දු වෙලාවටයි හෝමිස් මහතමයා. එකත් ඉතින් පැඩි ලැබෙන මූහයපතින්දා සිඹුරාදා දවයි වල තමයි විශේෂයෙන්ම. රට අමතරව මගේ සැවිතයා ස්පෝල්ට්‍රි. දක්ෂයෙක් බව ම. දනහිටියා. ව්‍යාපාරයේ වැඩකම්පුතු සාර්ථකව කරගෙන යන්න මිශ්‍රව අපහසු වෙන්නේ නෑ.

"ඒ වෙලාවල මටත් පහසුයි." ම. සිවිචා.

"එනකොට මගේ පැඩිය?"

"සතියකට ප්‍රවීම් හතරයි."

"කරන්න හිජෙන වැඩි මොනවාද?"

"බෙෂාම පුරු වැඩි කොටයක්.")

"පුරු කියන එකත් ඔබ අදහස් කරන්නේ මොකක්ද?"

"ම. කියන්නම්. ඉස්සර වෙලාම අපේ නීති මෙන්න මේවායි. ඔබ වැඩි කරන කාලය තුළ මේ කාර්යාලයේ රදී සිටිය පුණුමයි. අඩුම වශයෙන් මේ ගොවිනැගිල්ලේ වන් සිටිය පුණුයි. ඔබ එක මොෂාකකටවත් මෙනෑනින් පිටවි හියෙන් ඔබට රැකියාව සම්පූර්ණයෙන්ම අහිමි වෙනවා. ඒ කාරණව ගොජ්ජින්ස් මහතාගේ අනුතිම කුමුති පත්‍රයේ පැහැදිලිවම සඳහන් වෙනවා."

"දවසකට පැය හතරයි නේ. මෙනෑනින් පිටවි යන්න මට උවමනාවක් නෑ."

"මට. හැඳුයි එහෙම හියෙන් ඔබගෙන් කිසිම නිධනසට කරුණක් අහි භාරගත්තේ නෑ. අසුත්පයක් වුණන් රාජකාරියක් වුණන්, වෙන යම් කරුණක් වුණන් ඔබ මෙහි රදී සිටිය පුණුමයි. නැත්තම් රැකියාවන් අස්කරනවා."

"එනකොට කළ පුණු වැඩි මොනවාද?"

"ඔබට කරන්න හියෙන්නේ ව්‍යුව්තිකා වියවසේෂය පිටතක් කිරීමයි. එහි පළමුවැනි වෙළුම මෙනෑන හියෙනවා. මේ කටයුත්ත සඳහා කටයුති, නීත්ත්, පැන්ත්, නීත්ත් පොවන කටයුති ආදිය ඔබම සපයා ගත පුකුයි. අම මෙහෙන් දෙන්නේ මෙයයක් හා පුවුවක් පමණයි. හෙට සිට වැඩි පටන්ගන්න ඔබ පුදානමිද?"

"සන්නකිනම බව" මත පිළිබඳ දැන්නා.

"එහෙම නම් බෙට් ආයුධෝවන් ගේනිස් විල්සන් මහත්මයා. මෙම තනතුර ලැබීමට මෙ වාසනාවන්ත්වීම ගැන මගේ පුහ පැනුම් තවන් වාරයක් පිළිගන්න"

එහු ආචාර කළා. මම මූහුගෙන් සම්පූර්ණ සේවකයා පමණ ගෙදර ආචාර. මට පැදුම් වාසනාව ගැන මම හරිම සභුවකට පත්වුණා.

එදා මූර්ද්‍රවයමත්, හැන්දුවෙන් මට තිකර කළුපනා වුලේ මා මූහුණ දැන් මේ සිදුවීමයි. රු එදි ම් තරමකා මානයික පසුබුමකට උක්වුණා. මේක මොකක් හරි ගෙධියක්, විවාචක් කියලා මට තිකරම හිගෙන්න ගන්නා. නමුත් එක මොන අරමුණකින් කරන එකක් ද කියදු මට හිනාගෙන්න බැරුවුණා. ව්‍යුත්තිකා විශ්වෙක්ෂය පිටපත් කරනවා වැනි වැඩකට, කෙනෙක් තමන්ගේ මුදලයෙන් වියාල මුදලක් වෙන් කරාචිද? යනිපතා මේවැනි වියාල වැටුපක් ඒ වගේ වැව් වැව් කට ගෙවාට කියදු විශ්වාස කරන්නන් අමාරුයි. මගේ සින් පැවැති දෙළුමින්ද ගහිය තැනිකරන්න විනසනට සපෝල්දී. සැහෙන උත්සාහයක් දරුණු. රු නින්දට යන වෙළාව එදි මේක ගැන මගේ කිහිම විශ්වාසයක් තැනිව ගියා. නමුත් පසුවදා උදේ, කොයි එකටත් මේක මොකක්ද කියලා හිහින් බෙලන්න ඕනෑම කියලා මට හිතුණා. ම් පැනසයේ තීන්ක බෝතුලයක්, පිහාටු පැනක්, සහ පුල්ස්කුප් කඩ්දායි හතකුන් අරගෙන පෝප්සකෝට් වෙන ගියා.

මාව පුදුමයටත් සභුවටත් පත්කරමින් සියල්ල පුදානම්ව සිඹුණු බව මට දකින්න ලැබුණා. විනෙකන් රෝස් මහත්මයා එහි සිටියා. මේයය පුදානම් කරලා, ම් වැඩ පටන්ගන්නා හැරි මූහ බලාගෙන හිටියා. පිටපත් කිරීම මට 'A' අකුරෙන් පටන්ගන්න සියමකර මූහ පිටත වි ගියා. ඉන්පසු මූහ වින්විර කාර්යාලයට ඇවිත්, ම් වැඩ කරන හැරිසේදියෙන් බලාගෙන හිටියා. ආයෙමත් පිට වි ගියා. හවස දෙකට එකුනට ආ මූහ වැඩ අවසන් කරන්න මට තියම කළා. රේඛට මට ගුහ ද්වාසක් ප්‍රාර්ථනා කරලා දෙර වයා අගුර් දීමා.

ඉතින් හෝමිස් මහත්මයා, වැඩිවික දිනපතාම මේ විධියට සිදුවුණා. රේඛට සේතපුරාදා හවස දෙකට මූහ ඇවිත් මගේ

වැටුප ලෙස රන්පවුමේ කොයි හතුරුක් මට ගෙවිවා. රූග සහියෙන් ම. යළින් වැඩිව ගියා. මොසුන් ප්‍රශ්නයක් පැන තැහැලෙන් තැහැලු. සහියෙන් සහිය, දිගින් දිගටම මේ විධියට ම. යළියාවට ගියා. වික කළක් ගත වේදී, ඔහ්සන් රෝස් මහත්මයා මගේ වැඩිකටපුතු පරික්ෂා කරන්න ආවේ ද්‍රව්‍යකට එක්ස්ප්‍රෝක් පමණයි. රට පස්සේ වික කළක් ගත වේදී ඔහු තොගාමිවන් ආවේ තැබූ. එහෙම වුණන් ම. නොයි වෙළාවක වින් කාර්යාල කාමරයෙන් තම් පිටතට ගියේ තැබූ. ඒ මොසුදු ඔහු නොයි මොසාගාන් එයිද සියලු ම. නොදන්න නිසා. අනෙකා යළියාවන් මට නොදින් ගැලුපුතු එකක්. ඒ නිසා ඒක අනිමිකරගන්න ම. සුමත් වුණේ තැහැලු.

යහි අවක් මේ විධියට ගතවෙලා ගියා. A අකුර යටතේ කිහිපුතු විස්තර පිටතන් සාර අවස්ථා වෙන්න සිටිවු වුණා. ඒ නිසා ම. බලාපොරොත්තු වැඩිද්‍රව්‍යක් යන්න කළින් B අකුර පටන්ගන්නයි. පුද්ස්කුද් නොම විලුට මට සුද්‍ර මුදලන් වියදම් වුණා. ම. කඩ ලියවිලි විඳින් රාක්කයේ එක් තට්ටුවක් සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ පිරුණා. රූහට එක්වරම හැම දෙයක්ම හිටි තැවැන් තැවැන්යයි."

"තැවැන්?"

"මට මහත්මයා. ඒක සිද්ධ වුණේ අද උදේ. ම. පුරුද විධියට උදේ දහයට වැඩිව ගියා. කාර්යාලයේ දාර වහලා අගුර දාමා ඇති බව මම දුනුවා. හතුරුස් කායිලෝඩ් කුබැලුක් දාමේ එල්ලා කිහිපා. මෙන්න ම. ඒක ගලවාගෙන ආවා. ඔබවම කියවිලා බලන්න පුත්වනි."

එහි මෙයේ සඳහන් විය.

රතු හිසකෙස් සංගමය විසුරුවා හරින ලදී 1890 ඔක්තෝබර් 9

ඡර්ලොක් හෝමිස් යහ මම මේ දන්වීම දෙය බලා සිටියෙමු. රූගට එය රෙගෙන ආ පුද්ගලයාගේ බලාපොරොත්තු කවිතම

හියා කේපයට පත් මුදුන් අපට දියුවිය. මෙම සිද්ධියෙන් ඇතිව යායාය නිසා අපට සියලුල අමතක විය. අප දෙදෙනාටම මහ සරින් සිනාපහල විය.

"මෙතැන සිනාවෙන්න තරම විශිෂ්ටික් ඇති සියල මට නම් සිතෙන්නේ නෑ."

විශ්ස්‍යන් මහතා පැවසුවේ මුදුගේ හිසකෝස් තරමටම මුදුන් කේපයෙන් රතු කරගනීමිනි.

"මට සිනාවෙනට ඇරෙන්න එහා කරන්න දෙයක් වහෙල් තැනේ නැත්තාම් ම. එහා කොහොටු හරි යන්නාම්."

"නෑ නෑ විශ්ස්‍යන් මහන්කායා කළබල වෙන්න එපා." ගොලිස් පැවසුවේ අපේ අමුන්තා අඩින් නැති සිටි පුවුවේ, යෙහින් අසුන් ගන්නා මෙන් සංඳා කරමිනි.

"මුළු ලෝකයම දෙනව සිටිවික් ම. ඕගේ මේ ගැටුපුව නම් පොහොමට වන් අක්දරින්නේ නෑ. මේක ඉතාම කළාතුරකින් දැනීන්න ලැබෙන, ඒ නිසාම හෝම සින් ඇදගන්නා සිද්ධිවිමක්. ගෙවුන් සිටිවාට තරහ ගන්න එපා මහන්මයා. මේක යම්කියි යායාරහක පැත්තකුන් හිජෙනවා. ඉනිනා මට කියන්න මේ දැන්වීම පුවාම ඔබ මොනවද කළේ?"

"මට කරකුවිශ්ලක් හැඳුණා වශේ දැනුණා මහන්මයා. කළ යුත්තේ මොකකද කියලා මට සිනාගන්න වන් බැවුවානා. ඒ ලහ සිඛුණු කාර්යාල නැම එකකටම හිහින් ම. විමසලා බැවුවා. ගෙවුන් ඔවුන් මේ සංගමය ගැන කිහිදෙයක් දත්තගෙන සිටියේ නෑ. උත්තිමට ම. හියා ගොඩනැගිල්ලේ අයිතිකාරයා භූමිවෙන්න.

මිනු ගණකාධිකාරීවරයෙක්. මිනුගේ කාර්යාලය නිබුණේ රහලම තවුවෙටි.

"මහන්මයා. අර ඉහළ තවුවෙටි කාමරයක පවත්වාගෙන සිය රතු හිසකෝස් සංගම්යට මොකද වූණේ?"

"මොකකටද මහන්මයා?"

"අර රතු හිසකෝස් සංගම්ය කියල එකක් පවත්වාගෙන සියේ? ම. මෙවිවර දවසක් රකියාව කළේ එතැන. අද බලනකොට් රික වහල."

"මඟ කියන ඔය සැගමයක් ගැන මේ සියිල දෙයක් අහලවත් නෑ මහන්මයා."

"උහෙනම් මට කියන්න අර ඩින්කන් රෝස් මහන්මයාට මොකද වුලේ කියලු?"

"ඩින්කන් රෝස්? එජෙම් නාමස් මේ අහපු පළමුවන් වතාවසී මේ."

"අර කාමර අංක 4 මහන්මයා?"

"ආ අර රුහුපාඡ හිසකෙය කියනු මුදුස්සයාද?"

"මට ඔවුන්."

"මුහුගේ නම විදුලුම් මොරිස්, මුහු නීතිඥයක්. එයා එකාමරය පාවිචිචි හැඳු නාවකාලීකාව. එයාගේ කන්නොරු කාමරය තවම හදාගෙන යනවා කියල, එක අම්පුර්හ වන ඇරු මෙහේ කිරීයේ. එකේ වැඩි යම්පුර්හයි කියලා රැය අස්වෙලා ගියා."

"මට එයාට භ්‍රේක්වෙන් පුරුවන් දොහැදි ද?"

"ආ එයාගේ අප්‍රේන් සන්නොරුවිට හියාම හම්බවෙන්න පුරුවන් ලිපිනය මේ ලෙ ඇති. . . ආ මේ කියන්නෙ. . . අංක 17 එකිවිඩි රජවිටිය, සාන්ත පෝල් දෙවි මුදුරු අයලු."

මේ විභාග එකුනට පිටත්වෙලා හියා හෝමස් මහන්මයා. ගිහින් බලන කොට එක දූනාහිස් කටු කෘතිමව හදන කර්මාන්ත යාලාවක්. එකේ ඉන්න කිහි කෙනෙක්, විශියම් මොරිස් ගැන හෝ වින්කන් රෝස් ගැන අහලවත් නෑ."

"රිට පස්ස ඔබ මොකද කළේ?"

"රිඹුවට මම සැක්සිකොටර්ගේ විකුරුපයේ පිහිටි මගේ කිවසට හියා. මගේ සේවකයාගේ අදහස මේ විමසලා බැඳුවා. මට උදවු කරන්න මුහුවන් හැකියාවක් තිබුණෙන නෑ. මුහු කිවිවේ තැපැලන් මොනවා හරි දැන්වා එවන ඇරු, මේ වික ද්විසක් බලාගෙන පිටිය යුතු බවයි. එම වුණ්න එම අවවාදයන් මේ සැහිමකට පත්වුණේ නෑහැ. මේ තරම් හොඳ යොයාවක් එකතුවම මට අහිම් වී හියා. එක නීත්‍යව භාරගෙන්, නිකු ඉන්න මම සුදානම් නෑ. හෝමස් මහන්මයා. මේ අහල කියනවා, අවවාද උපදෙස් අවශ්‍ය දුෂ්පත්

ඩීනිපුන්ට ඔබ උද්‍යිකරනවා කියලු එකයි මා වහාම ආවේ, ඔබව ගෙයාගෙන.

"මබ බොහෝම බුද්ධිමත්ව සටහුතු කර කිහෙනවා විශ්චත් මූල්‍යමයා. ඔබේ මේ ගුවදුව ඉතාම පුවිණ්ස එකක්. එක වියදීම මා බොහෝම සුනුවෙන් සාර්ථක්තාවේ. ඔබ මට හෙළිකළ කාරණා පළ හැටියට, මට කිහෙනවා මේකේ යට, බැඳු බැලුමට නොපෙනෙන, මානවා හරි බැරුම් දෙයක් සුඛවිලා තියෙනවා කියලු."

"බැරුම් නොනැනැ! මට සැනියකට රුපවුම් හතරක් ලැබෙන රිකත් අහිමි වුණා!"

උපිස් විශ්චත් කියා

"මධ්‍යේ පැත්තෙන් සිකුවෙන්, ඒ තරමටම කාණ්ඩාවුවෙන්න දෙයක් ඔබට පිදුවුණු කියල මා හින්ත්තෙනු මහත්මයා. ඇත්තෙන්ම ඔබට වුණේ වාසියක්. පැවුම් 30 කට නොඅඩු මුදලක් ඔබ උපයා යෙන්නා. රට අමතරව විශ්චිතාවයේ A අකුර යටතේ ඇති හැම පිශ්චයක්, මානකාවක් ගැනීම් විස්තර සහිත දැනුමක් ඔබට පැමුණා. ඔබට රේකන් කියි පාමුවක් වුණේ නැහු."

"නැහු මහත්මයා. මට උවම්තා කරනුදන් ඔබ උවා උන් සැවුද කියලා හොයා ගත්තයි. මේක මහ විකාර විහිතවක්! මාව ඇම විධියට විහිතවට උක් කිරීමේ අරමුණ මොකක්ද කියලා මට ගෙයාගෙන්න ඕනෑ. එකට උන්ට බොහෝම වියදුම් වුණා. මව්. පැවුම් 32 ක් වියදුම් වුණු විහිතවක්."

"මබ වෙනුවෙන් මේ හැම, දෙයක්ම පැහැදිලි කරගන්න අප පළාපොරුන්තු වෙනවා මහත්මයා. රට කැඳින් මට ඔබෙන් ප්‍රය්‍රායක් දෙකක් අහන්න තියෙනවා. මේ දැනුවීම් ගැන ඔබේ අවධානය යාමු කළේ ඔබේ දේවකයා නොදි? ඔහු දන් කොයිතරම් කළ ඉදෙද ඔබ ලග ඉන්නේ?"

"ඒ ද්විස් වලදී ඔහු ඇවිත් මාසයයි."

"ඔහු කොහෝම්ද ඔබ ලග රැකියාවට බැඳුණෙන්?"

"මා පත්තරේ පළ කළ දනුවීමක් අනුව ආවා."

"ඔහු පමණද රැකියාවට ඉල්පුම් කළේ?"

"නැහු, දහඳුගොස් දෙනෙක් ආවා."

"මබ මහුව කොරොහන්නේ ඇයි?"

"මහු බොහෝම දක්ෂ පුරුෂුවී පුද්ගලයෙක් විශේ පෙනු ලා, අඩුපැඩියට රැකියාවට එන්න කුම්ඩි වුණා."

"හරියටම සියනවා තම් පැඩියෙන් භාගයකට?"

"මධ්‍ය."

"මේ වින්සින්ට් ස්පෝර්ල්ඩ්-ගේ පෙනුම කොහොමද?"

"ගරිර ප්‍රමාණයෙන් කුඩායි. ඒ වුණුව ගකනීමත්. වැඩිව හරි කඩිසරයි. මූහුණේ රුවු ගහක් වන් තැ. ඒ වුණ්න් වයස තම් ම. හිතන්නේ සිහා අඩු තැ. මහුගේ තළලේ සිබෙනවා ඇයිඩි හිසා ඇති වූ සුදුපාට, පිළිසැසිමේ උකුණක්."

හෝමිස් පුදුවේ හරිර ගැඹුණේ ඉමහත් සන්නොපයෙනි.

"මා. හිතුවා ඔය වික. මහන්මයා මබ දුටුවාද මහුගේ කන්පෙසි දෙක සිදුරු කර ඇති හැරී, කරාතු දීමේමට මෙන්?"

"මධ්‍ය මහන්මයා, මහු හිටිවා, මහු පු.වි කාලේ එජ්සි (අහිඛුණයික) මිනිස්පු මහුගේ කන් විද්‍යා සියලු."

"හම්! මහු තවමත් ඔබ ලය ඉන්නවාද?"

"මධ්‍ය මහන්මයා. මහු උකස් බඩු යාප්පුවේ ඉදිදියි මේ දී ම. පිටවී ආවේ."

"මින් නැති අතරේ ඔබගේ ව්‍යාපාරයේ වැඩ කටයුතු කෙරුණු හැරී කොහොමද? ගනුදෙනු කරුවන් ඇවිත් හියෙනවාද?"

"සියන්නා තරම් දෙයක් නෑ. මහන්මයා. උදේ වරුවේ කෙනෙකු එන්නේ බොහෝමත්ම කළාතුරකින්."

"හොඳයි විල්සන් මහන්මයා. අපට දැනගන්න උවමනා එපමණයි. ම. මේ ගැන හොයා බලලා, ද්වියකින් දෙකකින් ඔබට මොරතුරු සියන්නම්. අද සෙනසුරාදානේ. ම. බලාපොරොත්තු වෙනවා සඳහා වෙනකොට මේක ඉවරයක් කරන්න."

අපේ අමුත්තා සමුගෙන, නිවහනෙන් නිකම් හියේය.

"හොඳයි වොටසන්. මේ සිද්ධියෙන් ඔබට කෙරුම් ගැනීමට හැකිවුණේ මොනවාද?"

"මට මොකුන් තේරුම් ගන්න බැවු. මේක සම්පූර්ණයෙන්ම අහිරහයක් සියලුදී මට පිනෙන්නේ." මම කිවේමි.

"සිරිනක් වශයෙන් ගුවුපුවක් සංකීර්ණ වෙන්න, වෙන්න, රෙක අහිරහය ගතිය අඩුවෙනවා. තේරුම් ගන්න බැරු මහ ප්‍රෘශ්නිකා ප්‍රවීත පත්වෙන්නේ, අරමුණක් නැති, එදිනෙදා තිවිතයේ සිදුවෙන ආපරාධ. එක හරියට, මය ඕනෑම තැනකදී දකින්න ලැබෙන සාමාන්‍ය මුහුණක, භදුනාගුනීමේ උක්ෂණ නැතුවා වයේ. කොහොම පුරුණ් මේ වැඩිව ම්‍ය. වහාම ක්‍රියාත්මක වෙන්න යිනා. ප්‍රමාද කරන්න බැවු."

"මොනවාද මඟ කරන්න බලාපොරුත්තු වෙන්නේ?"

"දුම්පානය කරන්න, මේක පයිප්ප තුනක් බොන්න වෙන ගුවුපුවක්. ම්‍ය. මලෙන් ඉල්ලා සිරිනවා මිනිස්තු පනහක් යනුරු මා එක්ක කරා කරන්න එපා කියලු."

හාන්සිපුවුවේ විකුටු වූජු හෝමියේ කකුල් දෙක ඉහළට ගෙන දැනිස් දෙක මුහුණට ලංකුර ගත්තෙය. රේලට මුහුණේ කළ පැහැනි පිහන් මැරි දුම්පයිප්පය දුම්පෙකුල විලින් පුරවාගෙන මුවේ රුවා ගත්තෙය. දන් මට මුහුණේ ජායාව පෙනුණේ පුදුමාකාර සාටයක් ඇති, අරුම පුදුම තුරුල්ලකු විලයිනි. දැය පියාගන් හොමිස වරින්වර පයිප්පයෙන් දුම්පිටකරමින් කළුපනාවට වැටුවෙයේ. මුහුර තින්ද යන්නට ඇතුළුයි මට සිහිනි. ඇත්තෙන්ම මම ද සිදිකිරා වැටෙන්නට පටක්ගතිලි. වික වේලාවකට පසු මිහු එකට්ටම පුටුවෙන් නැගිටිවේය. ඒ යමිකිසි සීරුයකට පැමිණි අපුරෙහි.

"වොටියන්. අද හටය ගාන්න ගේම්ස් ගාලාවේ, සරසටේ මාදුනයේ යෙදෙන සංගීත සහඛ්‍යාච් නිබෙනවා. මොකද හිතන්නේ? මෙටේ රෝහින්ට පුරුවෙන් වේරිද, සංගීත වාදනයට කන්දීම සඳහා මෙටේ පැයක් දෙන්නා?"

"මට අද කරන්න කිසිදෙයක් නැතුවදී ඉන්නේ. මේ වෙදකම තම් කිසිසේක් මගේ සින් ඇදුන්නා එකක් නොමෙයි."

"එහෙම නම් ඔබේ සිස්ටුච්ම දාගෙන එන්න. මට මුහින් නගරය හරහා ගමන් කරන්න සිදුවෙනවා. අප යන අතරේ දව්ල කැම කොහොන් හරි කළු. මේ සංගීත සංදර්භනයේ වැඩි වශයෙන් සියෙන්නේ ජර්මන් සංගීතයළ. එකට ම්‍ය. වැඩිය කැමැතියි. ඒ

මොකද මේ ඉතාලි සහ ප්‍රාග් සුංහිතයට වඩා ජර්මන් සංඝීතය ප්‍රියකරන නිසා, එකෙන් අපේ යටියිනේ ඇති හැඳිම් උධිව මැණුකර යෙන්වනවා. මේ කුමුදිනියි මගේ යටියිනේ ඇති හැඳිම් මොනවද කියලා පරික්ෂා කර බලන්න."

අපි උම් දුම්බිරියක් නැගි මිල්වර්ස් ගෙට් දක්වා ගමන් කළමු. එතැනින් කෙරී දුරක් පාගම්තින් ගමන් කළ පසු, අපට ඩැක්සි කෙටර්ග් විනුරුදුය වෙත ලැබූවමට හැකිවිය. ඒ අපේ පුද්ගලියෙන් කරාව ඇරුම්මූ ස්ථානයයි.

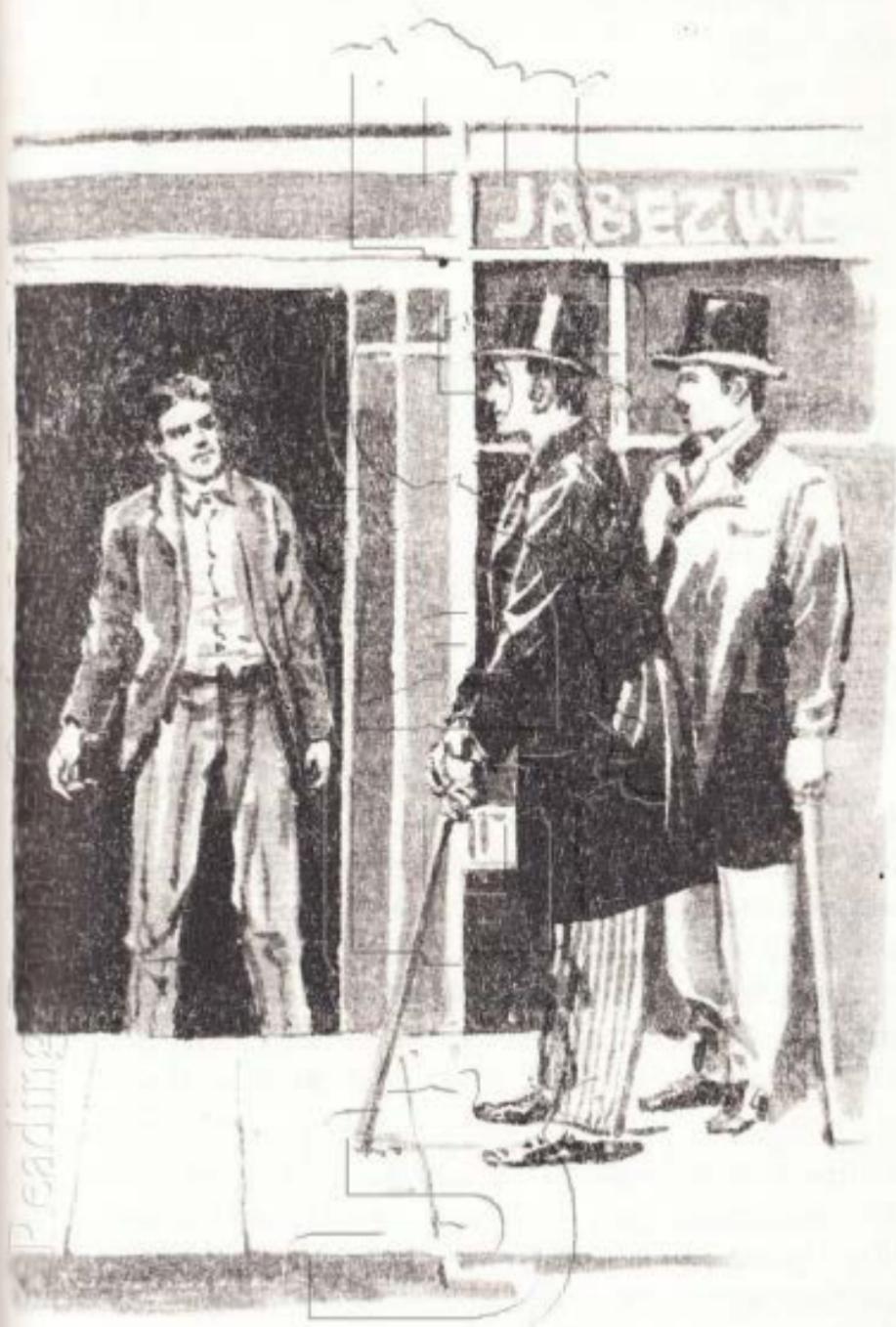
එතැන් එතරම් ප්‍රියමනාප, පුවිදායක තැනක් නොවිය. යකඩ වැටකින් ආවරණය කළ ඉඩමක් තැං, තුවා තට්ටු නිවාස පේල හතරක් අපට දකින්නට ලැබිණි. වල් ඇශුරේ වලින් විසුලු එශුලේ, කණවු මල් පදුරු කිහිපයක් විය. දුම්ත් විසුලු දුෂ්චි පරිසරය නිසා, තිවිතය රක්ෂාත්මක මල් පදුරු විශ්වාස පවා සටන් සිරිමට සිදුවී ඇති බැවි පැහැදිලිය.

ප්‍රීරු පැහැති නාම පුවිදුවක "ලේඛිස් විල්සන්" යන් නම උය නිශිණි. එය යටිකර නිශ්චිලෙන් වන්නේ අනැතිම කෙළුවරට වන්නට පිහිටි නිවෙසයි. එය ඉදිරිපිට නැවතුණු හෝමිස්, හිස පැන්තකට ඇළ කරගෙන ඒ දෙය පරික්ෂාවෙන් බලා සිදියේය, එවිට මහුගේ දෙනෙන් දිප්තියෙන් බැංකිතුණු අපුරු මම දුනිවෙමි. මිළුවට මහු වන්නට ඇතුළු නොවී, විරියේම මදක් ඉහළට ගමන් කළේය. යොත් ආපසු ආවේය. ඉන්පසු මහු උකස්බඩු ගන්නාගේ තිවිස ඉදිරිපිට පැමිණ, පදිභ වේදිකාව මනට තමාගේ සැරයියෙන්, දෙනුන් වාරයක් තදින් ඇත්තේය. අනුරුද් මහු ඉදිරි දොර වෙත ගොස් දොරට තට්ටු කළේය. සේවකයා විධින් දොර වහාම විවෘත කරන ලදී. ප්‍රසන්න පෙනුමක් නිඩු ඕනෑම මහුගේ එක් රුහු ගසක් හෝ නොනිනි. තිවිස ඇතුළට එන මෙන් මහු අපට ඇරුපුම් කළේය.

"බොහෝම ස්තූතියි." හෝමිස් සිය.

"මට නම් එක්කාවුලෙන් මෙනෙන් පාරක් අහගන්න. මෙයේ ඉදා සට්ටියන්ඩ් වලට යන්න අපි නොයි පැන්තටද හැරන්න පීඩා?"

"නුත්වැනි හන්දියෙන් දකුණට හැරලා රේලුව හැමුවන හතරවැනි හන්දියෙන් වමට හැරන්න." පැවසු මහු දොර ඉක්මනින් වයා දුම්වෙයි.

167. ".... මට ඔහු ප්‍රියෙන් සිංහලෝන් පාරක් අහගන්න."

"බොහෝම දක්ෂ පුද්ගලයෙකු," හෝමිස් පැවුසුවේ අප ඉදිරියට ඇවිද යදීයි.

"මම විනිශ්චය කරලා නියෙන හැටියට ලත්චිතයේ ඉත්ත දක්ෂම පුද්ගලයින්ගෙන් හතරවැනි තැනට එන්නේ මේ මිනිහා නිර්හය කම අතින් නම් මේ සිත්තන්ගේ ඇඟවැනි තැනින් පහළට යන්නේ තැ. මේ විෂු ගැන මේ කළින් නොරඳු විකස් අහල නියෙනවා" හෝමිස් සිය.

"මට පෙනෙන හැටියට, රැකු හිස්සෙකස් අසිරහසට, විල්සන් මහන්මයාගේ උදව් කාර්යාත් සැළැහන තරමකින් සම්බන්ධයි. මාදානගත්තා මෙය පාර අභ්‍යන්තර ඇත්තන් මිනිහව භාදට බලාගතන් කියල."

"මිනිහව නොමෙයි. . . ."

"එහෙනම්?"

"මිෂුගේ දිග කළියලම් ද්‍රීඩ් පුද්ගලය නොදින් බලාගතන්ත."

"මොනවිද මටට දකින්න ලැබූගෙනි?"

"මේ දකින්න බලාපොරොත්තු මූණු දෙය දුටුවා."

"මෙය මොකද අර පදිංචි වේදිකාව මතට හඩියෙන් සැරුයටියෙන් ගහල බැඳුවේ?"

"මගේ සිත්වත් දායෙනර මහන්මතා. මේ නිර්ක්ෂණය සඳහා යොදාගත යුතු වේලාව මිස්ක්, සාකච්ඡා සඳහා යෙදිය යුතු කාලය නොමෙයි. අපි සංඛුරු දේශයකට ඇත්ත් මින්තු බලන රහස් මින්තුකාරයෝ. අපි දත් සැකසී කොරෝර්ග් විතුරුගු ගැන යම්පා දන්නවා. රළුවට අපි ගැවෙෂනයෙකු යෙදිලා බලම්, මේකම් පිටිපදෙසෙන් නිඛෙන විටිය මොන වැනි වැනි එකක ද කියලා?"

සැකසී කොරෝර්ග් විතුරුගුයෙන් හැරි අනුරු පාරකින් අප පිටිපුළුනේ සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් මූහුණුවිරක් ගන් මාවතකටයි. එය ලත්චිතයේ උතුර හා දකුණා අතර වාහන ගමනාගමනය සිදුවූ ප්‍රධානතම මො මාර්ගයකි. වෙළඳ ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කරමින් හිඹු අභ්‍යන්තරන්, දිඟා දෙකටම ජේල් දෙක බැහින් පිරි තිබේ. වාහන තදබදය නිසා ගමනාගමනය ඇඟිල්ට හිඹු බව අපි දුටුවූ පාර අයිනෙන්ම වූ අනුරු පාර වල මගිනු ගමන්ගන්හා. මේ ප්‍රධාන

මාවතට මූහුණ ලා අලංකාර කඩියාප්පූ, රුදෝ හා පොදුගලික ආයතන ආදී ගොඩනැගිලි විශාල සංඛ්‍යාවකි. මේ අලංකාර ආයතන වල පිටුපස විවිධ වන්නේ මූහුක්කු පෙනුමක් තිබූ අපිරණිද සැකකි කෙරේර්ග වනුරුදුයට යයි සිනිමටවන් තොහැක.

"කෝ බලන්න."

හෝමිඡ කිවේ විරියේ කෙළවරේ සිටගෙනතා අයිනේ වූ කඩියාප්පූ පරීක්ෂා කරමිනි.

"මෙතුන ඉදෙනෘ බැඳුවුම පෙනෙන්න. නියෙන ගොඩනැගිලි මොනවාද කියල මා කුමතියි මතක කියාගන්න. ලන්ධින් තගරය ගුන විශේෂිත දුනුමක් ඇති කරගැනීම මගේ විනෝදාංයයක්.

අර කියෙන්නේ මෝඩීමර් දුම්ජොල. විලෙන්දාගේ සාප්පූව. රිඹුවට පුවන්පත් විකුණුන කුඩා කඩිය. එළුවට සිටි සහ සඩිඅර්බන් බැංකුවේ කෙරේර්ග ගාබාව. රිට්න් පස්සේ තිරමාඟ ආපන ගාලාව. අත්තිමටම මැක්සාලෙන්ගේ අභිජනන්න කර්මාන්ත ගාලාව. එනුතින් ගොඩනැගිල්ල සම්පූර්ණයි.

එහෙනම් දොයිතර මහත්මයා, අපට කරන්න නියමිත පාඨම දන් අවසානයි. දන් ඇවින් කියෙන්නේ ක්‍රිඩා වැළ යෙදෙන විලාව. සැන්ඩිලිවි එකක් කාලා, කෙරේ කෝප්පයක් බිලා, අමි යමු වයලින වාදන හුම්යට. එනුතාදී මුදුර සංගිතයේ රාචියෙන් අපේ හදවන් සහස්‍රාගන්න පුරුෂිනි. රු හිසකේස් කාරුයෝ, මුවන්ගේ ප්‍රශ්නන් අරගෙන අපට කරදර කරන්න එනුතාට එන එකක් නැහු."

මගේ මිතු පර්ලොන් හෝමිඡ සංගිනය කෙරෙහි දක්වුයේ අයිමින ඇල්මති. ඔහු නොයෙකුත් වාද්‍යාණ්ඩ වාදනයෙහි විසින්ට හැකියාවක් දක්විය. එපමණක් නොව, සංගිත තිර්මාණයට පවා හෝමිඡ අති දක්ෂයෙක් විය. එදා මුද්‍රා පැදුවරුවුම මහු සාන්න ගේමීස් ගාලාවේ සංගිත වාදනයට සවන් දුන්නේ අපමණ සන්නේහයකිනි. වාදන තාල විලට ඇඟිල ඉහළ පහළ යවුන්, සංගිතයෙන් කුල්මන් එ සිටි ඔපුගේ මූහුණ, සිනාවෙන් ඔපවුරී තිබේනි. අපරාධ කරුවන් ප්‍රූභුජ්ද යන තීක්ෂණ මූද්‍යයක් ඇති රහස් පරීක්ෂකයාන් මේ හෝමිඡ දැයි සිතාගැනීමටන් අපහසු තරමි විය.

"සැකයක් නැ. ඔබට ගෙදර යන්න සිනිල වගයි ලාවියන්?"

“මට හියාන් තේඛදයි.”

“මටත් නියෙනවා රුජකාරියකා යෙදෙන්න. ඒකටත් පැය කිපයක් ගතවේවි. අර කොබර්ග ව්‍යුරුස් පරික්ෂණය බොහෝම බරපතල එකක්.”

“ඇය ඒ බරපතලයි-තිවිලෝ?”

“සැහැන තරම් ලොසු, අපරාධයකා කෙරෙන්න, කටයුතු සැලසුම් වෙමිනුයි නියෙන්න, මා හිතනවා ඒක තැවැක්වීමට අපි තවමත් ප්‍රමාද තැහැ කියලා. තමුන් අද සෙනසුරාදා නේද? ඒකෙන් වැඩි තවත් යාකිරීන් වෙනවා. අද යට මට මෙම උදව් මිනා යෙනවා.”

“කොයි වෙළුවටදී?”

“රූ දහය වෙන්කාට ඉන්නා ප්‍රථමින් තම් ඇති.”

“රූ දහය වෙදදී මා ඩිකාර් විවිධට එන්නම්.”

“බොහෝම ගොදයි. ඒක් වෙශ්‍යම විවාහිතන් වෙනුන පොයි අන්තරායදායක ගතියකුන් නිඡෙනවා. කරුණකරල මෙකි හමුදා රිවෝල්ටරය ගෙන එන්න අමතකාකරුන්න එපා.”

එසේ පවසා මට අත වැනු ගොමිස්, ආපසු හැරි ගොස යෙනාග අකරේ අනුරුදන් විය.

මගේ ක්‍රියි මට්ටම, මගේ අසලවායින්ගේ තරම් සාමාන්‍ය එකඟයි මම විශ්වාස කරමි. එහෙක් පර්ලොස් ගොලිස් සමග යෙදුනු කටයුතු වලදී, මට දිජ්ඩූලෝ මා මහ මෙරවයකු කියායි. මෙම පරික්ෂණය සම්බන්ධයෙන්, මහුව අසන්නට ලැබුණු හැමඳයකම, මට ද අසන්නට දැක්වීම්: ඔහු දුටු හැම දෙයකම මම ද දුටුවෙමි. එහෙක් ඔහු පැවතු දෙයින් මට තෙරුම් ගත හැකිකේ, සිදුවි ඇති සියල්ලන් ඉදිරියට සිදුවීමට ඇති දේන්, ගොමිස්ගේ මුද්‍රයට වැටහි ඇති බවයි. තමුන් මට නම් මෙය තවමත් අගක් මූලක් වටහා ගත නොහැකි පටිලැවිල්ලකි.

කොන්ඩි-චන්සි එහිටි මගේ තිවිය වෙන අභ්‍යකරන්තයෙන් ගමන් කරමින් සිටියදී මේ අරුම පුදුම සිද්ධිය පිළිබඳව මම තවදුරටත් කළුපනා කළේමි. අදුනා අමුන්නා අපට විස්තර කළ කඩාව, රුනු සියංස් නිසු ඔහුගේ රෝස්, අප සැකසි කොබර්ග

පිතුරුගුයට හිය ගමනා, හෝමිස් පැවුණු තේරුම් ගැනීමට දුෂ්කර විගන්ති; මට මේ ඩියල්ල එකින් එක මැටි පෙනිණ. රාත්‍රියේ අපට යුමට සිදුවන මේ ගමන ඇමක්ද? අප ආපුධ වලින් සහන්තද විය යා යුත්තේ ඇයි? අප යන්නේ කොහොටුද? අපට කිරීමට සිදුවන පරියුණු මොනවාද? උකස්කරුවාගේ සේවකයා - මූහුණේ රුඩු එක් නොවුම්පුණු ඒ තරුණ්‍යා, බොහෝ දරුණු තුනැත්තෙකු බව මට හෝමිස්ගෙන් අසන්නට ලැබේයි. ඔහු අමිකියි දරුණු ක්‍රිඩාවකට අර අදිනවා විය යුතුය. මම මේ ප්‍රාග්ධනිකාව විසඳීමට උත්සාහ දරුවේමි. එහෙන් එය කළ නොහැකි වූ තැනා මම එය අන්තුර දුළුවේමි. අද රාත්‍රියේ මේය විසඳනවා නොවැ?

මා ගෙදරින් පිටවුයේ රාත්‍රි නාවයයි යාලටයි. උද්‍යානය ගරහා ගමන් කොට මිකුදායි විෂිෂ්ට පැමිණ, එනැතින් මම විකර විශිෂ්ට පිටපුනෙන්ම්. අපේ තිව්‍යගෙන් තෙවරටුව අසල ලොකු අඟ්‍රිටකරන්න දෙකක් නාවකා හිඛිණි. උස් මහලට නැඹීම සඳහා බරාදායට පිටපුයදීම, සිභිප දෙනෙනු කාඩා කාරන හඩි මට අසන්නට ලැබේයි.

අපේ විභින්ත කාමරුයට මා ඇඟුල් වේදැ අමුත්තන් දෙදෙනෙකු අමිත හෝමිස් මහන් උජාන්දුවෙන් යාකවිජාවික යේදී සිටියේය. මෙයින් එක් තුනැත්තෙකු පොලිස් රුහස් පරික්ෂකයකු වන පිටර් ජේන්සේය. අනෙකා සකවිටු උය පුද්ගලයෙකි. මූහුණේ මූහුණේ පළවුයේ දොම්නස් හැඳිවියි.

"හා භරි! අපේ කාම්බියම සම්පූර්ණයි." මා දුටු විගස හෝමිස් පැවුණුවේ, මූහු ණදිමින්, සිටි ක්‍රායේ බොන්තම් පියවා, රාක්ෂකයේ වූ ආපුධිය අනට සහිතියි.

"වොටිසන්. සැක්කාවිලන්ධියායි-තේ පිටර් ජේන්ස් මහන්මයා නම් ඔබ අදුනනවා මා. හිජජ්නේ. මේ අනෙක් මහන්මයා අදානාගන්න. මේ තමයි මෙරිවෙදර් මහන්මයා. අද රට අප යන විෂුමානටිත ගමනට-අපට එකතුවෙන මේනුයෙක්."

"අප ආයෙමන් සුරුයක් එකතු වෙලා ද්‍රියමේ යනවා. එහෙම තේද දොයිනර මහන්මයා? කොහො තේරි ඉන්න තක්කයියක් ලුණුබැද යන්න අපේ හෝමිස් මහන්මයා පුදුමාකාර දක්ෂයෙක්. මූහුව ඒ සඳහා මිනා කරන්නේ ලුණුබැද යාමට බල්ලෙක් පමණයි."

ජේන්ස් කිය.

"මෙහිනවා ඒ ප්‍රසුබැදීම වූඩිකට නැති හිස් එකක් නොවේ කියලා." මෙරිවේදර් මහතා පැවුසුවේ සතුව ස්වර්යකින් නොවේ.

"හෝමිස් මහත්මයා ගැන මෙට ස්ථිපුර්ණ විශ්වාසය තැබේ නැඹුහි මෙරිවේදර් මහත්මයා" ඒ සිල්වී පොලිස් නිලධාරයාය.

"මුළු යොදාගත්තා-තුම, ඔහුවේ විශේෂ වූ අමුතුම ආකාරයක රේඛා. කිවිවට කරන ගන්න එපා හෝමිස් මහත්මයා. මට නම් පෙනෙන්නේ එචා සිද්ධාන්ත් මක ගොඩ තැපුවූ උපකල්පන වලින් ගොඩනායා ගන් අමුතුම කුම කියලයි. හරිම අපුරුම උපතුම්. ඒ වූන්න් අපරාධ පරික්ෂකයෙකු සතුවිය යුතු හැම ගුණා-යයක්ම හර්ඹලාක් හෝමිස් මහත්මයාට සිඛෙනවා. අර පොලෝටෝ මිනිමුරුම සහ ආගා නිධානය ස්මිඛන්දයෙන් හෝමිස් මහත්මයා කළ පරික්ෂණය ගැන ඔබ අහා නියෝතවිද? හෝමිස් මහත්මයා කළ සොයාගැනීම්, පොලියියෙන් කළ එචාට වඩා නිවුරදියි."

"පේන්ස් මහත්මයා. ඔබ එහෙම කියනවා නම් ඉතින් කම්ස නෑ." මෙරිවේදර් මහතා සිල්වී-ගොරව ස්මිඛන්න විශිෂ්ටිනි.

"ඒ වූන්න් මෙහිනවා මිනා, මගේ සුපුරුදු වූඩි ස්මිඩාවේ යෙදීමේ අවස්ථාව අද නොලැබේ ගිය එකා මට නොදට දැනෙනවා. පහුණිය අවුරුදු විසිහත ඇතුළත කාඩ් ස්මිඩාවේ නොයෙදුතු එකම සේනසුරාදා දවස අදයි."

"මෙරිවේදර් මහත්මයා." හෝමිස් කරාව ඇරුණුවේය.

"මෙහිනවා මේ පහුණිය කාලෙම ඔබ කාඩ් ස්මිඩාවේ යේ, කවදාවන් ඔවුව නොඇල්දු වූදාකටයි අද ස්මිඩා කරන්න යන්නේ. ඒ වගේම ඒ හැම අවස්ථාවකටම වඩා අද ස්මිඩාව බොහෝම තුළයන්නක එකක් වෙනවාට කියිම්. යැකයක් නෑ. ඔවුව දිනාගත්නොන් මෙරිවේදර් මහත්මයා, ඔබට ලැබෙන මූදල රුපුවූ 30,000 ඩී. පේන්ස් මහත්මයා දිනාගත්න තැගැ මොකක්ද? මිනි බොහෝම කාලෙක ඉදෑල අලේ ගන්න බලාගෙන හිටි තක්කයියෙක්."

හෝමිස් ගිය.

"පේන් කළේ කියන්නේ නොරක්, මිනිමරුවන්, ගොර ගොවී අවුවු ගයන්නොක්. ඔහු බොහෝම තරුණ වයස් කෙනෙක්. නමුත් මෙරිවේදර් මහත්මයා ඔහු නමන්ගේ ව්‍යක්තියේ ඉහළම හිනි පෙන්කටම් තැගලයි ඉන්නේ. මේ ලන්ඩිනයේ ඉන්න අනික් හැම

අපරාධකාරයෙකුටම වඩා ජෝන් ක්ලේගේ දැනට යකඩ විලුපු දාන්ත ම. කුම්ඩිසි. මේ මිනිහා හරි පුදුමාකාර එකෙක්. මුහුගේ සියා ල්‍රිතානා රජ ප්‍රවීලට ඇති ප්‍රබ්‍රූහ්මා අඩු ආදිපාදවරයෙක්. ජෝන් ක්ලේල් රේටින් ටිඛාලයේ ඉගෙන ගෙන, මක්ස්ලඩ් විජ්ච විඛාලයේ උයේ අධ්‍යාපනය ලැබුවා. ඔහු දැනෙන් කරන වැඩි විලට වශේම මොලයෙන් කරන වැඩි විලටන් දක්ෂයෙක්. පහුණිය කාල දකින්න ලැබුණු හැම විඛාලයේදීම, හැම අපරාධයකදීම මුහු ඊට සහභාගි වී ඇති ලකුණු දකින්න ලැබුණා. ජෝන් ඔහු සොලේදී අපට සොවුවෙවිලිද සියන එක නම් කළේනා අපට කියන්න බැඳී. ඔහු එක් යනියක යොවුවෙන්තයේ බැංකුවික බිඳාලා මුදල් සොල්ල කනවා. එහෙ යනියේ ඒ මුදල් කෝන්ටෝල් ප්‍රඥුහෙයේ අනාථ තිව්‍යයක් හදන්න පරිත්‍යාග කරනවා. මුහු ඉතිරි කළ තෝරුවාවල පිටුපය, ම. ඔහු හඳු යන්න පටන් අරගෙන දන් අවුරුදු ගණනක් වෙනවා. එන් මගේ ඇයේ දෙකට තවමක් මුහුල් දක්ලා නැහැ.”

ජෝන්ස් පැවුසුවේය.

“ම. විශ්වාස කරනවා අද රාත්‍රියේ ඔහුව ඔබට සතුවෙන් ගදුන්වාදීමට මට අවස්ථාවක් ලැබේවි කියල. වරක් දෙකක් මට නම් මුහුව දකින්න ලැබීල තියෙනවා. ඔහු තමන්ගේ ව්‍යතිහියේ හිති පෙන්තටම නැගල කියල ඔබ හිටි දේව මම සම්පූර්ණයෙන්ම රැකගැනී. දහයන් පැවුණා. අපට පිටන්වෙන්න වෙළාව හරි. ඔබ දෙදෙනා පළමුවනි අය්විකරන්තයේ යන්න. මායි වොටස්සුයි අනෙක් එන්නම්.”

අය්විකරන්තයට නැග ගමනේ යොදේදී තොම්ස් වැඩි කනාබහක යෙදුනේ නැත. එදා භුත්දුවේ අයන්නට ලැබුණු වාදන විල තාල මුමුණ්මීන් සිටි මුහු, කතාබහක් අරඹන ලකුණක්වන් තොකිනියි. ගැස් පහන් විලන් ආලෝකමන් වූ විටි ගණනාවක් පසුකර හිය අපි අවසානයේ පැරිවන් විටිය කරා පැමිණියෙමු.

“අපි දන් එනැතුමට ලැයි” තොම්ස් කටාව පටන්ගත්තේය.

“මේ මෙරිවෙදර් කියන මිනිහා බැංකුවක අධ්‍යක්ෂක කෙනෙක්. මේ පරික්ෂණයට ඔහු සහභාගි වෙන්නේ පෝදුගලික කුමැත්ත නිසා. මට හිතුණා ජෝන්ස් අපන් සම්ග හිටියොන් වඩා හොඳයි කියල. රහස් පරික්ෂක ව්‍යතිහියෙන් ජෝන්ස් තරමක මෙරියෙක් බව

ඇත්තයි. ඒ වුවට මිනිහා නාරක මිනිහෙක් නොමැඳි. මූල්‍ය තියෙනවා එක භාදු විශේෂ උස්සායක්. බුල්බේරුග් වර්ගයේ බල්ලක් විශේෂ තිරහයයි. කක්කඩීයක් අල්ලා ගත්තෙක් කකුවලියක එල්ලන තාලට එල්ලනවා. පකාභාම හරි අල්ලා ගත්තාවා. ආයත් උට ගැඹුවීමක් නෑ. මින්ත අඩි උච්චමනා කරන තැනටම ආවා. මුවින් දෙදෙනා අප එනැතුරු බ්‍රාහ්මණ ඉන්නවා."

ලද් වරුවේ පැමිණි අපිරියිදු කොරබරුග් වනුරුපුයටම යැන් අඩි පැමිණි සිටියෙමු. අප මෙහි ගෙන ආ කුලිරු පිටත්කර යවන ලදී. අනතුරුව මෙරිවෙදර් මහතාගේ මහ පෙන්වීම අනුව අඩි පැමිණක් දිගේ පහළට බැඳීමට පටන් ගත්තෙමු. මූල්‍ය කුඩා දොරස් රිවිනා කළේය. එයින් අප පිටියිලෝ පටු කොරබෝවකටයි. එය දිගේ අඩි ඉදිරියට ගමන් කෙලෙමු. නොරියෝවේ අවසන් වුයේ යෙයි යකඩ ගෙවිවුවහිනි. යාක්කුවෙන් යුතුරු කුරුලේක් ගෙන මෙරිවෙදර් එය ද විවින් කළේය. එයින් ඇතුළු වූ අඩි තරජුපු පෙළක් දිගේ පහළට බැසුගෙනු හියෙමු. එය අවසන් වුයේ තවත් විගාල යකඩ දොරහිනි. ලත්තැනුරුම දැඳුනු පසු මෙරිවෙදර් මහතා එම දොර ද විවින් කළේය. අනතුරුව මූල්‍ය පස්ගද තමන අදුරු බරාධායක් මැදින් අප කුදාවාගෙන ගියේය. එය අවසානයේ මූල්‍ය භාදින් වසා තිබූ ඇත්තැනි දොර ද විවින් කළේය. එයින් අප ඇතුළු වුයේ පුරක්ෂිතාගාරයකටයි. එහි සැම තැනකම විගාල ලැබේ පෙටිටි රාඩියක් ගොඩ ගසා හිනිණි.

"මේකට කාටවින් උඩින් ඇතුළුවෙන්න බැරිදී?" හෝමිස් ඇසුවේ ලත්තැනුරුම ඉහළට ඔයවා පුරක්ෂිතාගාරයේ පිටිලිම පරික්ෂා කරුණි.

"උඩින් විතරක් නොමේය යටුනුන් බැහැ." එසේ කිවි මෙරිවෙදර් මහතා තම සැරුයටිය එහි පොලොව් මතට කිහිපවාරයක් ඇත්තෙයි.

"දෙයියේ යාක්කි! මට තම් මේ පැත්තෙන් ඇහෙත්තෙන් බොලු හඩික්!" මූල්‍ය කුගැඹිණි.

"මහත්මයා. මට ඔබෙන් ඉල්ලා හිටින්න වෙනවා, මීට වඩා තිශ්චෙශිද්ව කටයුතු කරන්න හඩිනි." හෝමිස් කිවි මෙරිවෙදර්ට කරවුතු කරන හඩිනි.

"අපේ කටයුත්තේ යාදිපකන්වය ඔබ දනටමත් ලොකු අවදානමකට උස්සාකරු ඉවරයි. ම් ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා,

Reading Purpose Only. Not For

175. ලන්ඩරුම දැල්ව අමරිවේදර මහතා එම ගොරුද විවෘත කළේය.
<http://sherlockholmsinvestigations.blogspot.com>

කරුණාකර අන්න අර් නියෙහු පෙට්ටීයක් උඩින් වායිවෙලා නිශ්චිතව ඉත්ත; අපේ වැඩ වලට බාධා කරන්න එපා."

අවට වූ ලැබේ පෙට්ටී වෙත හිස මෙරිවෙදර් මහතා, ඉන් එකක් මත වායිවෙය. මහුගේ මුහුලේ දක්නට ලැබුණේ, හෝමිස්ගේ දොස් පැවරීම නිසා සින් වේදනාවට පත් ලකුණුයි. මේ අතර ලන්තුරුම අතට ගන් හෝමිස් පොලොවේ දැනගසා ගන්නේය. මිළෙට මහු සියුම් දේ පරික්ෂා කරන කාවියෙන්, බිම පරික්ෂාවට ලක් කළේය. මහුගේ අවධානය මුදින්ම යොමුවූයේ බිම සාදා තිබූ ගල්, එකට සම්බන්ධ වූ බදාම තීර වෙතටයි. තත්පර කිහිපයක පරික්ෂාවෙන් යැනීමට එන් මහු දෙපයින් නැගි සිටියේ, කාවය තම සාක්ෂුවට දමා ගනීමිනි.

"අපු ගණනේ කව පැයක් වින් අපට ඉන්න වෙනවා. අර උකයකුවාරයා ඇද්ද හිසි, මහුව ගොදින් නින්ද යනාතුරු උනට මොකුන් වැඩික් පටන්ගන්න බැ. රිට පස්සේ උන් මොහොතක් වන් ප්‍රමාද වෙන්නේ නෑ. වැඩි ඉක්මනාට අවසන් කළ තරමට උනට වායියි. ඒ මොකද එකශකාව උනට වැඩි කාලයක් ලැබෙනවා, අපුනොට් පැනගන්න:

දොස්තර මහන්මයා, අපි මේ දන් ඉන්නෙ කොහොද කියලා, ඔබ සමහර විට දනටමන් කේරුම් අරගෙන ඇති. අපි ඉන්නේ උන්වනයේ ප්‍රධානතම බැංකුවක, තගර ගාබාලී, පුරකිත්තාගාරය තුළ. මෙරිවෙදර් මහන්මයා තමයි ඒ බැංකුලී අධික්ෂාක මණ්ඩලයේ සහාපති. උන්වනයේ ඉන්න නිර්හයම අපරාධකාරයින්ගේ අවධානය මෙනුනට යොමු වෙළයි නියෙන්නේ. ඒ ඇයි කියල මෙරිවෙදර් මහන්මයා ඔබට කියල දේවි."

"ඒ අප ප්‍රාගයෙන් ගෙන්වාපු රෝකරන් නිසා. මෙකට ගොරු කඩාපනින්න ඉඩ නියෙනවා කියලා, අපට අනාතුරු ඇගවීම් කිහිපයක්ම ආවා."

"ප්‍රාග රෝකරන්?"

"මිටි. අපේ බැංකුවේ වන්කම කවන් සක්තිමන් කරගන්න, අපට මාස කිහිපයකට කළින් ඉඩක් සැලසුණු. අපි ප්‍රාග බැංකුවන් තැපෝලියන් රන්කායි තියේදහසක් ජයට ගත්තා. මේ වායිවෙලා ඉන්න පෙට්ටීයේ, තුනී රියම් තහඹු අනර් රන්කායි දෙදහසක්

කියෙනවා. අපේ බැංකුවේ තැන්පත්ව ඇති රන්රන් ප්‍රමාණය, සාමාන්‍යයෙන් මේ වගේ යාබා කාර්යාලයක, තබාගත යුතු ප්‍රමාණයට වඩා වැඩියි. මේ ගැන අධ්‍යක්ෂකවරුන් සිටියේ යැහැ ආයතනයකින්."

"රුවුන්නාකට පත්වීම සාධාරණ බව දන් ට්ප්පු වෙනවා." යෝමිස් සිය.

"දන් ඉතින් අපේ වැඩ යැලුණුම් කිරීමට එලාව. ම. විශ්වාස කරනවා තවත් පැයක් ගතවේදී, මේ කටයුත්තෙන් ඉහළම තැනට අඩු ලොවේවි කියලා. මෙරිවෙදර් මහතමයා. ඒ අනෘත අපි අර උන්නැරුමේ එමිය ආචරණය කර තැබමු."

"ඒහෙම කරලා කාල්චරල් දැන්නේ කොහොමද?"

"කණාගාවුයි. නමුන් මට වෙන කරන්න දෙයක් නෑ. ම. සාම්බිකුවීමන් සාක්ෂුවේ ද්‍රමාගෙනයි ආවේ. අපි හතර දෙනෙක් ඉත්ත නිසා, මෙරිවෙදර් මහතමයාව අසිම්පූජ්‍ය "ව්‍රිත්" ක්‍රිඩාවේ මෙතැනදී යෙදෙන්න ම. බලාපොරොත්තු වූණ. නමුන් දන් මට යෙනෙනවා අපේ සතුරා කටයුතු සියල්ල-දූතාම ඉහළින් සම්පාදනය පාරලදී කියෙන්නේ. ඒ කොපමණද කිරීවාක, එමිය වැළවන ලෙස උන්නැරුම දළ්වා තබා ගැනීමන් අවදානම්.

මුළුන්ම අප නීරණය කරන්න ඇත, අප හැඟෙන්නේ කොහොද කියලා. මේ අපරාධකාරයේ ගිනිඅවි ඇදල අරගෙන වෙඩි කියන්න, කොයි මොහොනක් පසුබව පෙන්නේ නෑ. ඒ බව අප මතක තබා ගත යුතුයි. කිසි දෙයක් තොදුන මෙතැනට පැමිණෙන නිසා උන් ඉන්නේ තරමක් අවායිදායක තත්ත්වයක. ඒ වූණන් අපි පරෙස්සම් තිය යුතුයි. මම මේ වියාල ලැඳී පෙට්ටිය පිටුපසය හැඟෙනවා. මබ හැමදෙනාමන් ඒ විධියට පෙට්ටි පිටුපසින් හැඟෙන්න. ම. උන් දෙයට ආලෝකය එල්ල කළ වහාම, පැනලා අල්ලා ගමු. වොටිසන් උන් වෙඩිකියන්න හැඳුවාන්, කිසිම ආනුකම්පාවක් දක්වන්න ඒපා. වෙඩිකියන්න."

මගේ රිවෝල්වරය සාක්ෂුවෙන් එමියට ගෙන, එහි ආරක්ෂක අදාළ පිහිලකර වෙඩිතැබේමට සුදාතම් කර ගතිමි. මිළගට එය, මා සැගවුණු එ පෙට්ටිය මක තැබුවේ, ඡිනැම මොහොනක අනට ගැනීමට හැකිවන අපුරෙනි. අප සියල්ලන් ගන අදාළේ තබමින්, යෝමිස් උන්නැරුමේ විමිනිය ආචරණය කළේය.

මේ තරම් නිතන් ක්‍රිචරකට මා මුදුනුදන් පළමුවැනි වනාථ මෙයයි. කෙසේ එවන් ලත්තුරුමේ රහ්ස්‍ය ලෝහයෙන් තැහැලු ගෙද නාසයට දැනීයි. ඒ, පහන් ආලෝකය මිනාම මොහොතාකා යලි ලබාගැනීමට හැකි බවට සලකුණයි. දරුණු කළබලයක් ඇතිවිය හැකියයි හැකිමක් මගේ සියේ ඇතිවි නිධින්. ඒ නියා මගේ සිරුරේම උනාපු ආවිශකිලි තත්ත්වයකට පත්ව ඇත. අප යැහැරී සිරි පුරක්මිනාගාරය කුඩාන් නැගුණු ඇතක, පිට්තු වානය නියා සිකට දැනුණේ අප්‍රසන්න ගතියයි.

"උනට පැනයන්න නියෙන්නේ එකම විධියයි." ගෝපීස් කැඳිරුවේය.

"ඒ ආපහු විශ්‍යන්ගේ ගෙදරට සිති: එකැනින් යැක්සි ශේර්ලෝ වනුරුපුයට පැන ගැනීමෙන්. මා ඔබෙන් ඉල්ලා සිටි දේ ඔබ ඉවුකරන්න ඇති කියල මා විශ්වාස කරනවා ජෝන්ස්?"

"මටි මහන්මයා, පොලිස් පරික්ෂකවරයෙක් සහ පොලිස් හටයන් දෙදෙනෙක් ගෙදර ඉස්සරහ දූරවුව නෙ යදෙවිවා."

"එහෙතුම් ඔක්කොම සිදුරු විහාර: දත් අපට නියෙන්නේ නිශ්චලිත බලාගෙන ඉන්නයි."

අපට ඉනා දිගු වේලාවක් බලාගෙන සිටිමට සිදුවුයේ යයි මට සිතින්. මා සතු සටහන් පසුව පරික්ෂා කිරීමේදී එය පැයකුන් කාලක් බව මට දකින්නට ලැබියි. එහෙන් එදා මට දැනුණේ මුද්‍රාන්තියම ගෙවී ගොස් අරුණපු උදාවීමෙන් ලැබී ඇත කියාය.

මගේ අන් කකුල් සම්පූර්ණයෙන්ම හිරුවැටී ඇති බවය් මට දැනියි. එට හේතුව මා සිටි ඉදියවේ හෝ තැන චිත්‍ර සිරීමට උන්සාහ නොකිරීමයි. මගේ මුද්‍රා සිරුරේම ද්‍රව්‍ය උද්වේගකාරී හැඳිම නියා ඉනා සිදුම් දේ පවා ක්‍රහට ඇසියි. මගේ සයයන් නිදෙනා තුස්මගක් හඩු පවා සුවත්ව වැටියි. තරඟාරු ජෝන්ස්ගේ ගැනුරු තුස්ම ගැනීමේ හඩු, සිහින් මෙරිවේදර්ගේ කෙටි, නොගැනුරු හඩු වෙන්ව හඳුනාගැනීමට පවා මට හැකියාව නිධින්.

මා යැහැරී සිටි තැන සිට, ලැඹ අපටිරියට ඉහළින් පුරක්මිනාගාරයේ මැද පොලොඩ් මට ගොඳින් දකුගැනීමට හැකියාව නිධියි. එකට්ටරුම ආලෝක දහරාවක් මගේ නෙන ගැටියි.

මුළුන් එය ගල් ඇතිරි පොලොවෙන් උච්ච මණ්ඩි ආලෝක සිරසක් පමණි. පසුව එය කහ පැහැදි ආලෝක කාදම්බයක් බවට පත්වූයේ කිසිදු ගෙවායක් නොත්තියි. එකවරම අපට දක්නට පැමුණේ ගල් ඇතිරි මහ පොලොවේ විවරයක් යැදී ඇති බවයි. මොනොතකින් ඒ විවරය තුළින් සිහින් පුදමැලි අතක් ඉහළට ප්‍රාග්ධියේය. ගැහැනියකගේ අතක් වැනි සිහින් අන පොලෝ මුට්ටමෙන් ඉහළට පැමිණ ඇතිලි, ඒ මේ දකට දිගුවන ආකාරය ඇත් යුතුවෙමු. මිශ්‍රණට එය යැලින් පැහැදි ඇදගනු ලැබිණි. සියලු යැයින් නිහඹ විය. විවරයේ පමණක් තුම්දිරි එළියක් රදි තිබේ.

එමොනොතකට පමණි. එකවරම ගුණකට එල්ල වූ කුරුගෙයි පහරක හඩින් සමගම, පොලොවේ සට්‍රීකොට හිඛු ගෙනක් ගැලුවී ගැන්න පෙරමිණි. දින් විවරය සැහැනු කරමි වියාලය. ඒ තුළින් ඉහළට ලන්කුරුමක් ඔසවනු ලැබිණි. ඊටපසු කොළු ගැටුයෙකුගේ රුති කොට්ටු මූහුණක් උච්ච මත්තිය. අනුතුරුව විවරය දෙපස ගැටුව දැනින් අල්ලාගෙන් මූහු, ඉහළට එසුවූයෙයි. හිණ මට්ටම දක්වාම විවරයෙන් එළියට ඇදුනු මේ තැනැත්තා, තම දැනුහිසක් ගැටුවේ හිර කරගත්තේ පහලට රුවු නොයන විළයිනි. ඊල මොනොන් මූහු විවරයේ පිටුපසට වි, තම සිහුකාට ඉහළට එමට උවී කොලේය. ඒ සහය ද පළමුවැන්නා මෙනම කොට්ටු, ප්‍රමාණයෙන් ඇතා පුද්ගලයෙකි. එහෙත් මූහුගේ හිසකොසේ දිජ්නිමන් රණ පැහැදියක් ගත්තෙව අඩ ඇදුරු වුවද දැකිය හැකි විය.

"මිස්කොමා හරි වගෙනි. හො නියන්ත මුදු වික්මි? එව මොනොට දිල හිටපා.. දෙයියන්ට ම්‍යුණු වේවිවාවේ! පැන ගනි.. ආවි, පැනගති! පට එල්ලුම් ගස යන්න සිද්ධියුණුන් . . . !"

ඉදිරියට පැන්න හොමිස් අමුන්තාගේ කමිය කොලරයෙන් දේවා අල්ලා ගත්තේය. ඒ අතර අනොතා විවරය තුළට රිංග යන්නේය. මූහුගේ ඇදුම ජෝන්ස්ගෙන් ග්‍රහණයට හසුවූණු තමුදු, එය ඉර යන හඩ මට ඇයිණි. එළියට ආ රිලෝල්විරයක් ලන්කුරුමේ ආලෝකයෙන් බැඳුණියි. එහෙත් හොමිස්ගේ ආයුධයෙන් හොරාගේ ගැඹික් කටුවට ප්‍රබල පහරක් එල්ල විය. මූහු අන වූ රිලෝල්විරය ගේපොලොට මත ඇද වැටිණි.

"දහලීමෙන් වැඩික් නෑ ජෝන් ක්ලේ. තමුසට මොන විධියකින්වන් ගැලුවෙන්න තුමයක් නෑ" හොමිස් සිය.

"මව මට පෙනෙන්නා" අංගකා පිළිතුරු දුන්නේ ගණනකට නැතිවය.

"මයේ මිශ්‍රයා තම් බෙරිලා හියා. මට පෙනෙනවා උගේ කඩායේ කුලි නම් තමුසේලාට අපුවෙදා නියෙන බව."

"රියා හියාට කමක් නෑ. ඒමොකද අර පැන්නේ දෙර ලෙ පොලියියෙ තුන්දෙනෙක් බලාගෙන ඉන්නටි, රියාට පිළිගන්න."

"හැබුව? මබ වැඩි ගෙවාම තුමානුකුලට සකස් කරල එහෙනම්? මධ්‍ය දක්ෂකම මා පැනි කළ යුතුයි."

"අයි මමන් මධ්‍ය දක්ෂකම අඟය කරන්න මින කළ." ඡොම්ස් හිය.

"මේ රුනු හිසැකක්ද යි-කල්පය ඉතාම අපුන් එකක්. ඒ විගේම සාර්ථක එකක්."

"තමුසේගේ යාච්චා තමුසේට ඉක්මනාටම දකින්න ලැබේ. මූ මේ ගාහා ඇතුළු පහළට-රුජා යන්න මට විඩා දක්ෂ ඇති. ඒ වුන්න එහාම ඉන්නවිනා මා උඩ අප්ලගන්න තුරු" ජෝන්ස් හිය.

"මා මගෙන් ඉල්ලා හිටිනවා මක අපීරියිඩු දැන් විලින් මාව අප්ලන්න එපා හියල." අපේ සිරකාරුවා පැවුසුවේ ජෝන්ස් මහුගේ දැන් වටා විල-ගු තද කරදියි.

"මගෙන් දත්තෙන නැතුව ඇති මගේ ඇතුළු දුවන්නේ රාජකීය රුධිරය බව. මාව අමිතන තොට්, "කරුණාකර" සහ "ලුණාභනි" යන විවාහ යොදන්න අමතක තරන්න එපා!" ජෝන් කළේ හිය.

"බොහෝම හොඳයි." ජෝන්ස් පැවුසුවේ උපහායාත්මක බැඳුමක් හෙළුමිනි.

"ලුණාභනි මතට කරුණාකර ඉහළ මාලයට යහපත් විය නැතිද? මිලතුමන්ව පොලිස්-ස්ප්‍රින්ඩයට ගෙනයුමට කුලිරියක් කුදාවාගන්න තුරු?"

"අන්න එහෙම කට්ට කරන එක විඩාන් හොඳයි" කළ පැවුසුවේ ගාන්ත දාන්ත ස්වරයෙහි.

අප සිදෙනාට සිය නිමා ආවාර කළ මහු, ජෝන්ස්ගේ අන්තර්ඛාලී ඉහළ කට්ටවාට යුමට පිටතවිය. අපි මවුන් පසුපස ගමන්ගත්තෙම්.

181. "සොල්ඩමින් වැඩක් තු රෙක්න් කෝස්."

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

“මේ ඇත්තමයි ගණුමයි මහුනුමයා. මම දන්නේ තැබූකුව් මග්‍රට හොඟාම යුතුකි කරන්නාද කියල. අපි මග්‍රට පුද්‍රමාකාර විධියට භාය ගැනීයි. මගේ තිවින් කාලය තුළ, බැංචු භාරකාලි ගැන ම. අහළ නියෙන කාලා ගොඟාමයි. එසින් බැංචුවින් මංකාල්ල කැමට යෝද තිපුණුම් උත්සාහය මේක බවට කිසිම යැකයක් තැබූ. මබ මේ පුක්ෂම උත්සාහයන් තදුනුගෙනු, මුවින් පරාජය කරන්න සමත්වූ ඩැරි අපුරුදියි.”

“පේන් බ්ලේ මහන්මයා සම්භ විසඳාගෙන යුතු මගේම ගැටුප් එකක් හෝ දෙකක් නියෙනවා. මේක විස්දීම් සම්බන්ධයෙන් මටස් මුදල් විකක් වියදම් වුණු. ම. බලාපොරුජාත්තු විනවා බැංචුවින් එක මට ගෙවාට කියල. එපුරුදානාම තැගෙක් ලෙස, මේ පුවියෙන් ගැටුප්ව සාර්ථක ලෙස ඒස්ථා ගෙන පැමුණු එකම වදු.”

——*

පසුවදාට එලිවෙන පාන්දර අපි ගෙශකර විටියේ නිවිතෙන් ඇපේ අන්දකීම පිළිබඳව ක්‍රාන්කාඛා කාරමන් සිටියෙමු.

“මටට පෙනෙන්න ඇති ජෝදු ව්‍යාවිසයන්, අර රතු කිසකෙයේ සංගමය කියල දන්වීම්ක් පළක්කිරීම් අරමුණ මොකක්ද කියල? මුවිනට උවමනා වුණු, මේ විකක් මෝධිපයේ උකස් බඩු කාරයා ද්‍රව්‍යකට පැය කිහිපයක් ගෙදරින් ඉවත් කරල කියන්න. යොදා ගන් කුමය ගොඟාම විස්මයනෙකු එකක් බව ඇත්තනයි. නමුත් එක හාඳින් සාර්ථක වුණු. මේ කුමය බ්ලේගේ අනිදක්ෂ මොලේට් තල්පනා වෙන්න ඇත්තේ, විල්සන්ගේ කිසකෙස් වල වර්ණය දැව්‍යාමයි. සහියකට පවුම් හතරක් කියන්නේ හොඳ ඇමක්. පවුම් දාස ගණනක් කොල්ලකන්න ගැලුපුම් කරන මුවිනට පවුම් 32 ක් කියන්නේ සුද්‍ර දෙයක්. මුවින් පත්‍රකාරීව දන්වීමක් දුම්මා. එක තක්කඩියෙක් කාර්යාලයක් ප්‍රවිත්වාගෙන යනවා. අනෙක් තක්කඩියා විල්සන්ව් රැකියාවට බැඳෙන්න පොලිඩ්වා ගැන්වා. මුවින් දෙදෙනාම් එකකුවෙලා, සහිය පුරාම විල්සන් ගෙදරින් පිටතකර තබන්න සමත් වෙනවා. මහ කිවිවා නොද යොවිකාය කැමතිවුණා කියල පැඩියෙන් හාගයකට රැකියාවේ ඇයදෙන්න? එහෙකාට මම පැහැදිලිම නෙරුම් ගන්නා මේ පුද්ගලයා රැකියාව උඩාගන්නේ වෙන යම් අරමුණක් ඇතිව බව.”

"ඒ වුණ් මහුගේ ඇරමුණා මොකක්ද කියල ඔබ පෝරුම් ගැනීන් කොහොමද?"

"මේ මිනිනාගේ එකාපාරය ගොඟාම පුරු උනක. ගෙදර බාත්තාවනුත් නෑ. මේ නැම් සියුම් විධියට ගැලපුම් කරලා, මංසාල්ල ඩත්තා තරම් විටිනා බ්‍රිත්‍ය විද්‍යාත්තෙහි ගෙදර ඇතියි කියලා මිනාන්නාත් අමාරුයි. ඒ මොකක් මුවන් මේ වැඩිව තරමක මුදලකුත් වියදම් කළා. එහෙනම් ඒක ගෙයින් පිටත පිහිටි දෙයක් විය යුතුයි.

එක කුමක් විය ගැනීදී? රැහෙට මධ්‍ය සිහිවුනේ සේවකයා ගායාරුප ශිල්පය සඳහා නිඩුණු දැඩි ආගාව. ඒ මගින් මහුට තිනර, තිතර ගොවනැගිල්ලේ අධිනාලම පිහිටි බිම් මහලට යන්න ආපකාය ගැලපුත්තය. මේ පැවත්තු ගැටුපූව කොළඹට වන්නේ එනැතින්. රැහෙට මං භායල බැඳුවා විද්‍යාත්තෙහි මේ අරුම පුදුම උදවිකාරයා ගැන තොරතුරු. එනැකුටදී මට දැනගන්න ලැබුණේ. මට සටන් පාරන්නා වෙලා තියෙන්නේ, මහ ගයානකම, මිනීමරු ආපරාධකාරයෙක් සමඟ බිඩි, මහු බිම් මහලට වෙලා මොනවා තර කාරනවා. ද්‍රව්‍යකට පැය ගණනාවක් එතැනු ගන කරනවා. ඒ ආකාරයෙන් මහු මාය ගණනාවක් දේවුලුයි යෙදෙනවා. එනැකුට ඒ කුමක් සඳහා විය ගැනීදී? තිසුකාව මහු එතැනු සිට තවන් ගොවනැගිල්ලකට උමහක් භාරනටිය විය යුතුයි.

අප එදා පැක්සි කොරේස් වැනුරුපුස්ට යනවිට මම ඒ තරම් දුරට කාරණා උපකල්පනාය කර නිඩුණා, බබ පුදුමයට පත්වුණා ඇත්ද, සැරුපරියෙන් මම පදික වේදිකාවට ඇත් බැඳු ආකාරයෙන්? මං පරික්ෂා කරල බැඳුවේ, උමහ භාරා කිබෙන්නේ ඉදිරියටද පිටු පසට ද කියලා. උමග ඉදිරියට නිඩුණේ නෑ. රැහෙට මම සිනුව තාද කළා. මං බලාපොරොත්තු මුහු විධියට සේවකයාම දොර පිවාන කළා. මේ කඩින් කිප වාරයක්ම මට ඕනෑම ඔහෙන් දැකින්න ලැබිල නියෙනවා. නාමුත් අපි දෙන්නා මුහුනට මුහුන් නැවුවෙලා නෑ. මං මහුගේ මුහුන් දිනා බැඳුවේ යන්තමින් පමණයි. මට උවමනා වුණේ මහුගේ දැනහිස් පුද්ගල බලන්න. බබම කිවිවා කඩිසම් කඩුලේ එම හරය, කිලිටි වෙලා, ගෙවිලා, රැලි ගැහිලා නිඩුණු හැරි ගැනා, ඒකෙන් පෙන්වන්නේ මහු පැය ගණනක් දැනගහ ගෙන උමග භුරුමේ කටයුතුවල නිරකුවැලු විග. රැහෙට මං විහින් තිරණය කළ යුතු තවන් කරුණක් නිඩුණා. ඒ නමයි,

මුවින් උමග හාරන්නේ කුමකු අරමුණකින්ද යන්න නිය්වය කිරීම.

අර ඩන්දියෙන් භැරි තියාම මට දකින්න ලැබුණේ මොකක්ද? සිටි සහ සබෑර්බන් බැංකුවේ, කොබර්ග ගාඩාව තියෙන්නේ, විල්යන්ගේ ගෙදරට අල්ලපු වත්තේ බව. එතකොට ම. තේරුම් ගන්නා, ගැටුවට විසඳීම ම. හොයාගෙන අවසන් බව. එදා සංගින සන්ධියාව අවසන් වෙලා, මඟ ගෙදර තියාට පස්යේ ම. කොලින්ම තියේ දේකාච්ලනයියායි එකට. එනුතින් බැංකු අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ සහාපති පෙන්ව. ඒකෙන් ලැබුණු ප්‍රතිඵල ඔබ දුවුවා."

"මබ කොහොම්ද දානගන්නේ බැංකුව බිඳීමේ උත්සාහය සෙනපුරාදා රාත්‍රියේම් දරන තිවි?"

"මුවින් එදා රතු තිසකේද කාර්යාලය වහල දුම්ම තේ එකෙන් ම. තේරුම් ගන්නා, ගේවිස් විල්සන් තවදුරටත් ගෙදර රදී සිටිම ගැන මුවිනට ප්‍රශ්නයක් තැකිබව. වෙති. විවහවිලින් කියනවා නම්, උමග භැරිමේ කටයුතු දත් අවසන් බව. දත් මුවින වහාම ක්‍රියාත්මක වියපුතු වෙනවා. ඒ මොකද, උමගක් හාරා ඇති බව අහම්බන් හොයාගන්න පූර්වති. අනෙක පුරුණීනාගාරයේ ගබඩා කර තිබෙන රුන්කායි හොයය, එනුතින් ඉවත්කරුගෙන යන්න පූර්වති. මේ වගේ බැංකු බිඳීන වැඩිට, සෙනපුරාදා අතික් හැම ද්‍රව්‍යකටම විඩා හොඳයි. ඒ මොකද මුවිනට ම.කොල්ල කාපු ඇ අරගෙන පැනගන්න ද්‍රව්‍ය දෙකක්ම තියෙනවා. ඒ කාරණා හැම එකක්ම නිසා ම. හිඹුවා මුවින් එදා යම පැමිණේවි කියලා."

"තරකානුකුලව ඔබ ඒ නිගමනයන්ට පැමිණි භැරි ඉතාම වියිජ්ටයි. එක බොහෝම දීර්ඝ සිදුවීම් දම්වැළක්. නමුත් හැම පුරුණක්ම, අනෙක් එක හා සංවිෂ්ටතා බැඳෙනවා." මේ විධියට ගැටුව විසඳාදීම මගින්, ඔබන් සමාරුවට විශාල මෙහෙවරක් සිදුවෙනවා තේදා?"

මම ඇයිම්.

"මවි. බාගවලාවට ඔබ කියන විධියේ සමාර මෙහෙවරක් සිදුවෙනවා වෙන්නත් පිළිවත්."

බහිසුණු අත්දැකීමක්

බිහිපුණු අත්දැකීමක්

සින්ගන්නා සුදු කරාවික් හිඛ වේතු ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මම, රෝලොක් භෞමිස් විසින් 1882 - 1890 කාලයේ කළ පරික්ෂණ තියවා බැඳුම් ඇති. එහෙන් ඔම් කාලයේ කර ඇති පරික්ෂණ විසින් සින් ඇදුගත්තා එක් කට්ටාවික් ප්‍රමූලක් නොරා ගැනීම පහසු කටයුත්තක් නොවේ. ඊට හේතුව් ඒ හැම එකක්ම එකකට එකක් නොදෙවෙනි, අනිරහස හා තුළයෙන් පරික්ෂණ විමියි.

1887 වර්ෂයේ අප විසින් කෙරුණු පරික්ෂණ රසක සටහන් මා සක්‍රාව ඇත. මේ අනර පුරුවෝල කුටියේ විශ්වමය, මේ බැඩු කමිහළක බිම් මහලේ පුබෝපයෝගී සමාජයාලාවක් පවත්වාගෙන ගිය, විඩු යිගන යාචකයින්ගේ සැංගමයේ කථාන්තරය, සොරි ඇත්ත්වයන් නම් ප්‍රිතානා නොනාව අනුරුද්‍යන් වූ සිද්ධිය, උගා දුරපෙන්දී ගුයිස් පැවර්යන් මුහුණුදුන් අරුම්පුදුම සිදුවීම, සහ කැම්බර්ලෝලි විෂ යොදා කළ මිනිමුරුම වෙයි. අනිමට සඳහන් කළ පරික්ෂණයේදී, මළ සිරුරේ අන් බැඳ විඩු මරලෝපුව විසින් කළ හෝමිස් එක් වැදුගන් කරුණුන් නියවය කිරීමට සම්බැරිය. එනම් ඊට පැය දෙකකට පෙර මෙම මරලෝපුව විසින් කර ඇති බවයි. එහෙයින් මියගිය පුද්ගලියා නින්දට ගොස ඇත්තේ මෙම කාලය තුළ දී බව සනාථ විය. මේ අනිරහස මිනිමුරුම විසඳුමට හැකිවූයේ හෝමිස්ගේ ඒ විශිෂ්ට සොයාගැනීම නියයි. මෙම කථා සියල්ලක්ම අනුගතයේ දිනෙක මෙ වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට මම බලාපූරුත්තු වෙමි. එහෙන් මා දැන් ඔබට විස්තර කිරීමට සුදානම් වන සිද්ධිය අනිස් එවාට වඩා අනියයින්ම විස්මයරනක එකක් යයි මට සින්, මෙය හා සම්බන්ධ වූණු කරුණු සමහරක් කියි දිනෙක හෙළිකරුනිමට් අප සමන්වියේ නැතු. එවා කියි දිනෙක පැහැදිලි කිරීමට හැකිවේද යන්න පවා අවිනිශ්චිතය.

ඊ සැප්තැම්බර් මායිස් අවස්ථා දින කිහිපයයි. මහ වැඩිගෙන් විසුවිය කුණටු, දැඩි වේගයකින් ලන්ඩින් නගරය හරඟා යාමට පටන්ගෙන කිවිනි. අවස පුරාම ඇද හැඳුම් මහ පුද්ස කිසා කිවාස තුළම කොටුවි සිරීමට ලන්ඩින් නගර වාසින්ට සිද්ධිය. හැන්දු කාලය උ. ටේද් කුණටුවේ තව තවත් වේගයෙන් ගෙවන්නට පටන් ගන්නේය. එයින් තුළුම් නාය සොමොන් ශක්මෙන් උග්‍ර වූයේ, කුවා දරුවකු අඩත් ඉකිනිදින නාය සිහිගෙන්වමිනි.

දවස පුරා පැවැති අයහාපන් කාලගුණිය කිසා මගේ මිනුයා සිටියේ තරමක් තුරුස්සා ගතියෙනි. මගේ බෝරු ඇගේ මුළුයියන් ප්‍රාගිමට ගොස සිටි තිසා, මම දින ත්හිපයක් බෙකර විටියේ කිහිපනේ නැවතිමට පැමිණ සිටියෙමි. හැන්දු යාමයේ මම ක්ලාක් රසුලුගේ රසවන් මුහුදු කරාන්තර පොනක් කියාමිමට පටන්ගන්නාමි. රාඛ ඇදහැඳුම් බාරුනිපාන විරෝධාව් හඩ්, කරා පොනේ විස්තරවූ එහි මුහුද් ප්‍රවෘත්ති කුණටුවිකා විස්තරය සමග නොදින් මුළු වූ හුළක් පෙනීය.

"අර! සිනුව නාය වූනා තේද්දී"

මා ඇසුලේ මගේ මිනුයා දෙය බලමිනි.

"කවුද මේ මහ ය? බාහවේලාවට මධ්‍යි මිනුයෙක්ද දන්නේ නැ?" මම කිවෙමි.

"එබ හැඳුන්න මට වෙන මිනුයා කුවුරුවන් නැ වාචියන්. ප්‍රත්තින්ට මෙහේ එන්න කියලුම්. ගෙධුරුයන් කරන්නේ නැ."

"එහෙනාම් මධ්‍යි අනුග්‍රාහකයක්ද දන්නේ නැ?"

"ඊ අනුග්‍රාහකයක් තම්, මොනක් හර බරපතල ප්‍රශ්නයක් යුත්ත ඇති. මේ වගේ වැඩි කුණටුව අවසක, මෙවැති වේලාවක එහිනෙක් එකියට බහින එකක් නැ, එහෙම දෙයක් නොවේ තම්. තමුන් මට කිහිනවා ඊ ගෙහිම් කාන්තාවගේ මිනුරියක් වෙන්න ඇති කියලු."

පර්ලාක් භෞප්පේගේ ත්‍රිගමනය වැරුද්ධ බව මප්පු විය. කිහිවේකු අප් පියගැටුවේ පෙළ තැහගෙන උඩුමහලට එන හඩත් ආනුරුද්ධ දොරට තට්ටු කරන හඩත් අසන්නට ලැබිනි. අමුන්නා

පැමිණ අසුන්ගත පුහු ස්වුච්ච, හොඳින් ආලෝකය ලැබෙන යේ පහන ඒ දෙසට හැරවූ හෝමිය, "ඇතුළට එන්න." යයි කිය.

කාමරයට ඇතුළුවියේ අවුරුදු විසි දෙකක පමණ කරුණයෙකි. බැඳු බැඳුමටම මූල්‍ය මූල්‍යන් වැදගත් පෙනුමක් දිස්ට්‍රික් වැෂිකබාය හා කුබිය, ඇරිඹු කාලගුණයේ ස්විජාවය අපරි කියාපුවිය. පහනේ ආලෝකය මූල්‍ය මූල්‍යන්ට වැශවැදු අමුන්නායේ හැඟීම් මම පැහැදිලිව දුටුවේමි. අනියයිනම පුදුමූලිවි කිඩු මූල්‍ය මූල්‍යන්, සිනියෙන් බරවූ මූල්‍ය දැයන් කියා පැවේ, මූල්‍ය මූල්‍යන් තදබල ක්‍රිජනයක උකුදුයි.

"මා. ඔබෙන් සමාඛී අයුද සිරිනවා මහන්මයා." මූල්‍ය පැවසුවේ රන්වින් උපැස් පුගල දැයට ලාභයි. නාගනිලිනි.

"මහන්මයා, මා. වියවාය කරනවා, මගේ මේ හදිය පැමිණිලෙන් ඔබට සිරිනුරෙයක් වුණේ නැතු කියල. ඔබේ මේ උණුසුම් කාමරය තුළට, මා. වැස්සයයි තුන්වුවයි-අරගෙන ආව එක ගැන කණ්ඩාවුයි."

"කොළ දෙන්න මිනේ කුබයයි වැෂිකබායයි. මා ඒව මේ කොක්කේ එල්ලා තබන්නාමි. වික වෙළාවක් යදි වියලේවි. ඔබ ආව එ-ගලන්තයේ තිරිතදිග පැනීනෙන් බවයි මට පෙනෙන්න."

"මට්. හෝජාම් සිට්."

"මැබේ සපන්නු වල ඉදිරි කොටසේ ඇති තුළු මිශ්‍ර මැටි එ ප්‍රදේශයට වියේශයි."

"මා. ආව ඔබෙන් උපදෙස් ලබාගන්න."

"එව බොහෝම පහසුවෙන් දිය නැතියි."

"එ වගේම උදවි."

"එව නම් ඒ හැරීම පහසු නැ."

"හෝමිය මහන්මයා. මට ඔබ ගැන අහන්න ලැබුණේ මේරද පුළුවිර්ගාසට්‍රිගෙන්. මූල්‍ය කිවිවා එන්කර්විල් සමාජගාලාවේ ඇතිවූ ආන්දෝලනයකදී ඔබ මූල්‍යව බෙරාගතනා කියල."

"ආ ඔව්. කාඩ් ස්ථිඩාවිදී මූල්‍ය ව-වා කරනවා කියල මූල්‍ය තිකරුණේ වෝදනා එල්ල වි කිඩුනා."

"මූල්‍ය කිවිවා ඔබට සිනැම ගැටුවුවක් විසඳන්න පුරුවන කියලා."

"මහු කියලා හියෙන්ගේ ප්‍රාගුණු වැඩි කරලා."

"ඒ වගේම ඔබ කියිදිනක පරාජයට පත්වී තැහැලු."

"මෙහිර වාරයක් පරාජයට පත්වී හිඛෙනවා. තුන්වරක් පිරිමින් අතින්, එක් වරස් කාන්තාවන් අතින්."

"ඒ වුණන් ඔබ යෙදී හිඛෙන පරික්ෂණ සංඛ්‍යාවේ හැරියට, සාර්ථක වී ඇති පරික්ෂණ වල හැරියට, ඒ හිතර මොකක්ද?"

"එකත් ඇත්ත. සාමාන්‍යයෙන් මෑ ජයග්‍රහණය කරල හියෙනවා."

"එහෙම නම් මගේ ගැටුපුවේදීන් ඔබ සාර්ථක වේටි."

"මහතමයා. මෑ මිලෙන් ඉල්ලා හිඛෙනවා ඔය පුවුව ගිහි දුනුවට ලා කරගෙන ඔබේ ගැටුපුව මට විස්තර කරන්න කියලා."

"මේක නොහෝමටවින් සාමාන්‍ය විධියේ ගැටුපුවක් නොමේ."

"මා ලැබූ එන් බික්කොම අසාමාන්‍ය එවා. මෑ තමයි අන්තිම ඇපුල් උසාවිය."

"ඒ වුණන් මහතමයා, මගේ ප්‍රාග්‍රාම මුහුණ පාන්න සිදුවූ සිහිපුලු මෙන්ම විස්මයරනාක අත්දකීම් වැනින් පිරුණු මේ වගේ දුෂ්චරියක් ඔබට කවදාවන් පැමුණා කියලු මම හිතන්නේ නැ."

"ඔබ මගේ හිනේ දැඩි කුණුහාලයක් ඇතිකරනවා. කරුණාකරල දානුවශ්‍ය කරුණු සියල්ලම මුළ ඉදලම මඟ කියන්න. මට වැඩැගන් මැයි හිතෙන කරුණු ගැන ප්‍රාග්‍රාම මෑ පසුව ඉදිරිපත් කරන්නම්."

පුවුව ගිහි උදුන දෙසට ලා කරගත් තරුණයා, ඔහුගේ තෙත් ඇපා හිතිමැලය දෙසට දිගුකරගන්නේය.

"මගේ නම ජේන් මිපන්සේ. මට තෙරෙන හැරියට මගේ ප්‍රාදාගැලික දේවල් නම් මේ සිදුවීමට අදාළ නැහැ. මේක අපේ ප්‍රපාලේ උරුමයට එන දෙයක්. ඒ නිසු මේ පිළිබඳව ඔබට පැහැදිලිව විස්තර කරන්න, මට විනක් කාලයේ ආපස්සට යන්න වෙනවා.

මගේ සියට පුත්තු දෙන්නෙක් හිඛෙයා. ඒ මගේ මහජ්‍ය රිඛියයේ හා මගේ තාත්තා ජේස්ස්. මගේ තාත්තාව නොවීන්ප්‍රේ ප්‍රදේශයේ කුඩා කර්මාන්ත ගාලුවන් හිඛෙනා. බෙඩිකල් තිෂපාදනය ප්‍රභිදිපුණු වේදී, මහුගේ කර්මාන්ත ගාලුවේ කටයුතු සාර්ථක කරගැනීමට මගේ තාත්තාව හැකිවූවා. මිපන්සේ තොකුලේනා

වයරය නම් වයරය බෙල්දපොකුව භදුන්වා දුන්නේ මහුයි. එකට පෙටන්ටේ අපිනිවායිකම් ලැබේම නිසා, තාත්ත්ව විගාල දිනයක් උපයාගන්නා. ඒ නිසාම කරුමාන්ත ගාලාව විභූතා දම්ල, සැහැන මුලදක් අනට ලැබෙන ආස්ථාරයට විශාම ගන්න මහුව හැකිවුණා.

මගේ මහප්පා එෂියයි, තරුණ කාලයේදීමයි ඇමරිකාවට සංස්ක්‍රමණය වේලා නියෙන්නා. එහිදී මහු, ජෞලාරිවාවේ ඉකා සාර්ථක වැවිලිකරුවිඛ වූ බවයි අපට අහැන්න ලැබුමෙන්. ඇමරිකාවේ සිවිල් පුද්ධිය පටන්ගන්නු වේලාවේ, මහුපුද්ධි හමුදාවට බැඳීල නියෙන්වා, මුදින් රුක්ස්සන්ගේ සේනා-කායක සටන් කළ මහු, පසුව පුද්ධි යටෙන් සේවය කරලා, කරන්න තහතුර දක්පා උසස්වුණා. ආයුධ බීම තබලා ලි සෙනෙවියා සටන් අවසන් කරදී මගේ මහප්පා ආපහු මහුගේ විනුයායට තියා. තවත් අමුරුදු තුන හතරක් මහු වැවිලි කරුමාන්තයේ යෙදී හිටියලු.

1869 හෝ 1870 විනර මහප්පා ආපහු එ-ගලන්තයට ආවා. මහු සයෙක්ස් ප්‍රාන්තයේ හෝසාම් විලට තුදුරින් විනුයායක් මිලට ගන්නා. මහප්පා ඇමරිකාවේදී විගාල දිනයක් උපයාගෙන නිවුණා. එම රට අන්තරුදමා ආපසු එක්කා හේතුව ලෙස මහු සිවිල්, තිග්‍රේ රාජිකයන් සෙකරෙහි දක්වූ පිළිකුලන්, ඇමරිකාතු ජනරජය මගින් තිග්‍රේ රාජිකයන්ට ජන්ද බලය ලබාදීමන් යන කාරණා දෙකයි. මහු හරි අමුතු තාලේ පුද්ගලයෙක්. බොහෝම සැරුපරුෂයි. ඒ වගේම හරිම තැනින් සෙන්ත්නි යන සෙනෙක්. තරඟා හියාම මහු බොහෝම තපුරු විධියටද කට්ටා කළේ, අනෙක් වෙළාවට හිසිවෙක් සම්ග කානාබහ කළේ නෑ. මහු අමාර් ආපුරුෂ ප්‍රිය ගොකළ සෙනෙක්. හෝසාම් හි තින්පුරුෂ කාලය තුළදී මහු එක දව්‍යසක් වන් නගරයට අධියක් තැබුව හියල මි. හිතන්නා නෑ. මහුගේ ගේ විටේට මැ වින්තක් භා කුඩාරු දෙක තුනක් නිවුණා. මහු ව්‍යායාම් කටයුතුවල යෙදුනේ එනැනැයි. ඒ වුණ්න් සම්හර කාල විලට, ගෙදරින් එෂියට නොබැහු මහු සහි-ගණන් කාමරය තුවටම වි හිටියා. මහප්පා අධික විශයෙන් මන්පැන් පානය කළා; දුම්පානය කළා. ඒ වුණ්න් ඒ කිසිම යහළවෙක් සම්ග නොමෙයි. මහුට තමන්ගේ සහෝදරයාට වන් උච්චනා වුණ් නැඹුදු.

ඒ වුණ්ට මහප්පාගේ සිනේ මා ගැන අකමුත්තක් නිවුණා නෑ. ඇත්තෙන්ම මහුගේ සිනේ මා ගැන යම් ආදරයක් නිවුණා. ඒ

සාලේ මම වයස අවුරුදු ප්‍රාග්ධනක් ප්‍රමණ වූ ලාභාල ප්‍රමායක්. මේ කියන අවුරුදු 1878 විය යුතුයි. එකකොට මහු ආපසු රාගලන්තයට ඇටින් අවුරුදු අච්ච් හෝ නායක් ගනවිලා. මහප්පා මගේ තාත්තාගත් අවසර ඉල්ලා හිටියා, මාව මහුගේ ගෙදර තවන්වාගත්තා. මහු මට බොහෝම කරුණාවන්තා බවක් දක්වාවා. එක්සෑත් නොකි හිටි වෙළාවලුට මහප්පා මා සමඟ දාම් හෝ ඇක්ෂුමොන් ක්‍රිඩාවේ යොදුනු මහු වෙනුවෙන් මහුගේ ප්‍රතිච්‍රිත ගෙනයාමේ රාජකාරිය හාරකාල් මටයි. සේවකයන්ටත් එක්සෑත් අනුදාශුම-යටතෙන් ගෙදර හැම රාජකාරියක්ම සකරුණේ මගේ අනුදාශුම-යටතෙන්. ගෙදර මකකොම යකුරු කිඩුණේ මෙයේ හාරයේ. මට ගෙදර පිහුම කැඳුනාවට යන්න, කැමැති දෙයක් පරන්න අවසර කිඩුණා. නමුත් ඒ මහුගේ පොදුගලික නිභාධ සිවිතයට බාධාවක් නොවෙන පිළියට. නමුත් මේ නිධනය ගෙදර ඇක් කාමරයක් සම්බන්ධයෙන් නම් මට ලැබුණේ තැනැ. ඒ නමයි ගෙදර අවවේ කිඩුණු ගබඩා කාමරය. එක කොයි වෙළෙන් යකුරු දීමා වහලයි කිඩුණේ. එකට ඇතුළුවන්න, මහු මට වියේ වෙන පාටවත් අවසර දුන්නේ තැ. ලමයෙකු හැරියට්මධ ඇකිවූ කැඳුහාය තියා, ම. ඒ කාමරයේ යකුරු පිදුරෙන් බැඳු වාර අනන්තයි. එන් ගැනුණා කිඩු පරන් වුත්කපෙටිරි හා එකට ගොවගසා කිඩු පොදු රාකියක් හැරෙන්න වෙන කිසිවක් ම. දුටුවේ තැනැ.

එක ද්‍රව්‍යක් මහප්පා නමව ලිපුමක් ආවා. ඒ 1883 මාර්තු ජායයේ ද්‍රව්‍යක. පිටරවක මුදදරයක් අලවා කිඩු ඒ ලිපුම මේයය මෙහෙයු තබා කිඩුණා. යාථවා නොහිටි තියා සාමාන්‍යයන් මහුට ප්‍රමා කිසිවක් ලැබුණේ තැනැ. කළ යුතු ගෙවීම් ආදිය මුදලන්ම ගෙවූ තියා තැපැලන් බිජ්‍යාන් විය ලැබුණේ තැනැ.

"ලිපුම ඉත්දියාවන්" මහු ලිපුම අනට ගනීමින් කිවා.

"තැපැල් මුදාව ඉත්දියාවේ පොන්තිවරි නගරයෙන්. මේක මාකක් කියල හිතන්නයි?" ඇසු මහු ලිපුම විවෘත කළා.

ලිපුම ඇතුළු තිබේ එකවරම එක්සෑත් වැටුනේ වියලි තිය ඇඟාඩම් ඇට පහක්. මට එකවරම පිනාහියා. නමුත් මහුගේ මහුගේ ඇතුළුණු හැඳිම දුටු මගේ හිනාව එහෙමම තැවතුණා. මහුගේ කට ගාගට ඇරුණා. හිතිය පිළිබැඳු කරමින් දැස් ඉදිරියට ගොරා

ආවා. මුළුන් සම්පූර්ණයෙන්ම පුදුමැලි වූණා. වෙටුලන අතින් මිපුම් කවරය අල්ලාගෙන මහු ඒ දිහා බලා හිටියා. මහුට කුගැසුන් අපමණ යයකින් වගේ.

"කේ. කේ. කේ!..... දෙවියනේ! අනේ දෙවියනේ! ම. කළ පාපකර්ම මගේ පස්සෙන් එලුවනවා!"

"ඇයි මොකක්ද මහපැප?" ම. ඇපුවා.

"මරණය!"

එහෙම කිවි මහු පුවුවෙන් තැහිටිවා: රේඛට මහු තමන්ගේ කාමරයට හියේ එක වචනයක් වන් කරා තොකර. මේ කිසි දෙයක් නෙරුම ගන්න බැංකිට මම සිතියෙන් බලාගෙන හිටියා.

රේඛට මම උපුම් කවරය අතට අරගෙන පරීක්ෂා කර බැලුවා. කවරය ඇතුළත රතු පාවත්න් K. K. K. යනුවෙන් උය තිබුණා. අර ටියලි ගිය දොඩම් ඇට හැරෙන්න වෙන කිසිවක් එහි තිබුණේ තැහැ. මහපැපා මේ විධියට අධික සිතියට පත්වීමට ශේෂව තුමක්ද? මම උගේ තේ ලේඛයෙන් තැහිටිලා තරපු යෙ දිගේ උචිතවූවට තැහිත්ත පටන්ගත්තා. ඒ අතර උඩ ඉදා පහළට බහින මහපැපා මට තරපුවේදී තුම්වූණා.

මිනුගේ එක් අතක තිබුණා මලකාපු යතුරක්. අනෙක් අනේ තිබුණා පින්තල වලින් තැනු පෙටිරියක්. එක හරියට අර මුදල දමන්න පාවිචිලි කරන පෙටිරි හැඩියේ, ඒ ප්‍රමාණයේ එකක්.

"උන්ට සිනෝ දෙයක් කරපුවාවේ. ම. එවට හය තැ. මට පුරිවන් උන්ට පරාරාය කරන්න!"

මහු කිවිවේ දිවිරූපීන්.

"පෝන්. මගේ කාමරේ උදුනේ හින්දර පුදානම් කරන්න කියලා මේරිට කියන්න. ඒ ගමන්ම ප්‍රාග්ධියක් යවන්න, හෝජාමිනි අර තීතියා - පෙශීහැමිට-එන්න කියලා."

මහපැපා තියම කළ දේ ම. ඒ හැඩියටම ඉටුකළා. තීතියා ආවට පස්සේ මාව ඒ කාමරයට කැදාවතු ලැබුවා. හිනි උදුන ඉතා දිප්තිමන්ව ද්ල්වෙමින් තිබුණා. කවිදායි ගොවික් හින්නට දුම්මාම වගේ සැහැල්ල අර, විභාල තොගයක් උදුනේ තිබුණා. ඒ අසලම තිබුණේ හිස වූ පින්තල පෙටිරිය. ඒ පෙටිරිය දිහා තිකමට බැඳු

Reading Purpose Only.. High Freq Print.

193. "... මහුගේ තට සාම්ජන ඇරුණා. හිතිය පිළිබඳ කරමින
දැස් රුහුයට නොරූ ආවා. ...."

මම, එය ඇතුළන ලියා තිබූ දෙය දකුලා ඉමහත් විස්මයට පත්වූණා. එහි ලියා නිඩුලේ උදේ ලිපුම් කවරයේ දුටු පරිදී K. K. K. කියලයි. මහප්පාට මට කිමුව ගොහොස දේ නිඩුණා.

"පෝන් ම- කුමතියි උසි මගේ අත්සන් කැමැති පත්‍රයේ සාක්ෂියට අත්සන් කරනවා දකින්න. ම- මගේ සියලුම දේපොල - එහි ඇති වාසි, අවාසි, මක්සොම එක්කාදෙම් කාන්තාගේ නමට ලිවිවා. කිසි සැකයක් නෑ. එක් රිහෙව් උරුම වෙන්නේ උකිටයි. එක සතුවෙන් සාමදානයෙන් ප්‍රකාශි විදින්න පුරුවන් නම් ගොහොම ගොදයි. එහෙම ආකාරි විදින්න ගැබෙන්නේ තැන්තම්, ම- අවවාද කරන්නේ දීපන් එක උයේ පරම හතුරට. මේ වගේ දෙපැන්ත කැපෙන ආපුධයක් වැනි විස්තුවක් උමිල තමට ලියන්න සිදුවීම ගැන මට කණාවුයි. තමුන් ඉජයරහට මොන මොන දේවල සිද්ධිවේද කියල මට කියන්න අමාරුයි. ඒ හින්දා මේ ගොඩිහුම් මහත්මයා පෙන්වන තැන අත්සන් කරපන්."

මවුන් කිහු විධියට ම- ඒ නියමින තැන අත්සන් කළා. නීතියා ඒ ලියවිල්ල අරගෙන ලියා. මේ සිද්ධිය මගේ හිසේ කඳින් කාවුදුණා. මෙහෙ ඇති සැළවුම් අර්ථය මොකක්ද කියලා මට ශේරුම් ගන්න අභ්‍යනු වූණා. පැය ගණන් ඒ ගැන කළුපනා කළක් මොන අකකට පෙරලා බැඳුවන්, මහප්පා කිවි දේ වල අගක් මුළක් මට හිතාගන්නවන් බැරුවූණා. ඒ වූණන් ඒ හා බැඳුණු යමිකියි බේදුනාක, හායානාක බිවක් ඇතිබව මට ඉවත්න් මෙන් වැටුපූණා.

සහි කිහිපයක් ගතට ලියා. අර හිතට වධ දුන් හැඟීම් ද කුමයෙන් ඒ සමග අඩුවූණා. අපේ දිනපතා එවිනයේ වෙනසක් කළහුකි කිසිම දෙයක් අමුතුවෙන් දිදුවූන් තැනැනු. ඒ වූණන් මහප්පාගේ ගති පැවැතුම්වල වෙනසක් මට දකින්න ගැඹුණා. මහුගේ මන්පැන් නිම තාවතවන් වැඩිවූණා. ඒ වගේම කෙනෙක් හමුවීම හෝ කතාබහ කිරීම මහු විචිවඩාක් මගහරින්න පටන්ගතනා. දවියේ වැඩි කාලයක් මහු ගනකල්, තමන්ගේ කාමරයට වෙලා අදාර ඇතුළතින් යනුරු දමාගෙන. තමුන් සමහර වෙලාවලදී මහු මන්පැන් විශින් විරිවෙලා, පිස්නෙලයක් අනැතිව කාමරයෙන් එළියට ආවා. එහෙම ඇවින් ගෙයින් එළියේ උදානයෙන් යැඳ ගේ ඇතුළවන් කේපයෙන් කුගසමින් දුටු ඇවිද්දා. මහු

රෙහෙම වෙළාවට කමන් කිසි මිනිනුකුට තබා යක්ෂයාටටත් හය නැති බවත්, කුඩා කළ බැවටටවෙක් වගේ හිටිටයෙක් නොවන බවත් කියලීන් කුගැසුවා. මේ විධියට හිනට ආවේගයක් ඇවිත් සෝපයෙන් බැංත් - අඛගැසුවත්, රේඛව විශු කළේ කාමරය තුළට වැදී ඇඟරගුරු දමාගැනීමයි. මට ඒ වෙළාවට හිනුනේ මහජපාගේ හඳු යාක්ෂණයෙන්ම එල්ල වන යම්කිසි බිහිපුණු නැතිවක් ඉව්‍යාගතන්න පැරිව මහු එසේ කළා නියලයි. කොයිතැම් සිනල දච්චක් වුන්න් ට වගේ වෙළාවල මහුගේ මූහුණ් පූරු-පූරු-බහදිය ගොනියා.

“එක දච්චක් ට මේ විධියට කොපයෙන් කුගැසුලීන් බිමතින් එමියට හිය මහජපා ආපහු ආවේ නැ. එප මහු නොයන්න ගියා. වත්ත පහළ තිබුණු-වතුර පිරුණු වෙක වැටි මහු මියගොස් පිටියා. කිසිවෙතු මහුට තුවාලයක් සිදුකළ බවට හෝ පහරදීමක් ඡල බවට සඳකුණු තිබුණේ නැ. තමුන් ඒ-එල්ල වතුර තිබුණේ අඩි දෙකක් ගැඹුරට පමණයි. මහජපාගේ පියසු විකාර පිළිවෙළ ගැන දානයිම නියා, මරණ පරිස්කරණයේදී තීරණය වුන් එය සියදිනි යානිකරගැනීමක් ලෙසයි. තමුන් මරණය හියන විවිතය ගැන පථා බියෙන් සිටි මහු, මෙවැනි දෙයක් කරගතන්න කියලු ම- පිළිවාය කළේ නැහු. එක එතුනින් ඉවුරුවුන්, මහුගේ වතුයායක්, පු-කුවේ මහුගේ හිනුලේ තිබු පහුම් 14,000 ක මුදලකුන් මගේ භාන්තාට හිමිවුණා.”

“මොයාතක් ඉන්න.” හෝමිස් ඒ කජාවට බාධා කළේය.

“මෙන් කජාන්තරය ම- මෙනෙක් නොඅසු. එකක් බවට බැකයක් නැ. මට අර දින වකවානු ආයමත් කියන්න. මෙන් මහජපාට අර ලිපුම ලැබුණු-දිනයන්, මහුගේ මරණය සිදුවුණු දිනයන් මට කියන්න.”

“ලිපුම ලැබුණේ 1883 මාර්තු 10 වැනිදා. මරණය සිදුවුණේ රට සහ භතකට පසේ මැයි 2 වැනි ආ රාත්‍රියේ.”

“ස්ත්‍රීනියි. දැන් ආයමත් කජාව කියන්න.”

“හෝපාමිහ තිබුණු ඉව්‍යාම මෙන් තාන්තාගේ හාරයට පත්වුණා. එහි අවුවේ හැමදාම යතුරු දමා තිබුණු කාමරය ගැන ම- තාන්තාට සිවිවා. එක පරිස්කරණ කර බැඳීමට ම- මහුට යෝජනා කළා.

අර මම කළුන් තිබූ පිතැලු පෙට්ටිය එකේ නිවුණ. නමුන් ඒ ඇල නිවු උගකියටිල් සියලුල විනාශකර දමා ඇති බැවි අපට පෙනුණා. පෙට්ටියේ පියන ආදාළ කඩායියන් ලේඛයක් අලවා නිවුණ. එහින් K. K. K. අනුරු උගා නිවුණ. රේ පහළින් නාමලේඛනය, එපුම්, සිහිකිරීමේ සටහන් හා ලැබීම් යනුවන් සඳහන් කර නිවුණ. කර්නල් ජේපන්සේ විසිනු විනාශ කළ උපිලේඛන මෙවැනි ආකාරයේ එවා ටියුනු බව අපට සිතාගත හැකිවුණ. ඒ හැරෙන්න වෙනත් වැදගත් දෙයක් ඒ-කාමරයේ නිවුණේ තැංු. මහප්පා ඇමරිකාවේ ගනකළ තේවිතය පිළිබඳ නොරඟරු අච්ච සටහන් පොත් සිහිපෘයක් සහ ලේඛන විලිස්-ගැලුවි තිය කඩායි සිහිපෘයක් ද එහි නිවුණ. සටහන් පොත් සමහරකු අච්ච වුණේ පුද්ධය සමයේ මහු ගෙවී තේවිතයයි. මහු නිර්තිත සොලදායුවෙක් ලෙස, තම පුදුකම් තොටය ඉවුකිරීම නිසා, සිර්තියට පන්වී නිවු අයරු අපට සිතාගැනීමට හැකිවුණ. අනෙකුත් එයටිල් ඇමරිකාවේ දකුණු දිග ජනපද තැවත පිළිවුවීමට අදාළ දේපාලන සටහන්. මේ කාර්යය සම්බන්ධයෙන් උඩුරු සිටි පර්පාලකයන් විසින් එවු ලැබූ දේපාලකයන්ට එරෙහිව මහප්පා දකුවූ දැඩි පිළිවෙන ගැන එහි සඳහන් වි නිවුණ.

මගේ තාත්ත්ව ගෝපාලිහි පදිච්චයට ආවේ 1884 මුද භරියෙදියි. 85 ජනවාරි වනතුරු අපට සියිම කරදරයක් ඇතිවුණේ තැ. අපුන් අවුරුදු දිනයට දින හතරකට පස්සේ අප දෙදෙනා උදේ නේ මේසයට වාසිවී නේ බොමින් හිටියා, තාත්ත්ව එක්වීම මහන් පුදුමයෙන් මෙන් කැගුළු යැටි මට අහන්න ලැබූණ. මට දකින්න ලැබූණේ මහුට ලැබූණු ලිපුමක් විවෘත කර ඒ කටරය එක අතකත්, අනෙක් අනේ දාචිම් ඇම-පහකුත් ඇති යැටි. මහප්පාට මෙවැනි ලිපුමක් ලැබූණු බව ඒ ද්‍රව්‍යවල ම- තුන්ත්තාට සිවිවාම, මහුට එක මහා විහිතවෙක් වුණ. නමුන් එවැන්නක් මහු නමවත් ලැබූණාම තාත්ත්ව ගැටුවෙකට මුදුවී සිහියට පන්වී ඇති බව මට දකින්න ලැබූණ.

"මොකක්ද යේන් මේ ලිජ්පු විකාරයේ නේරුම?"

මහු ඇසුවේ ගොත ගෙවීමින්.

"ඒ K. K. K. එකන් ලිපුමක්."

ම- සිවිවී ගෝකයෙන් බරවු හදවනෙන්.

මහු එයුම් කටරය ප්‍රජාතා කර බැඳුවා.

"මට ඇත්ත තමයි. මේ ඒ අභ්‍යන්තර ලිංග කිහිපයෙන් නමුත් මේ රට ඉහළින් එයා කිහිපයෙන් මොක්න්ද?"

"ලියවිලි සියල්ල සන්චයලය මහ තබන්න."

"මොන එයවිලිද? මොන යත්තයලයද?"

කාන්තා ඇසුවා.

"අපේ විත්ත පහළ උද්‍යානයේ කිහිපා සන්චයලය විය යුතුයි. වින එකක් නැහුණා. එයවිලි කියන එකක් මුවින් අදහස් කරන්න ඇත්තෙන් මහජපා පූජයෝ විනාය කළ එයවිලි වෙන්න ඇති."

"පූජ" කාන්තා කිවිල්ලි සිනට ගෙදර්යය උපදාවා ගනිමින්.

"අපි ඉත්තෙන් තීතිය හරිහැරී වියානමක කරන ශිලාවාර රෙක. මේ වගේ පිසුපු විකාර වලට භයවිලා කිවිත්වෙන්න බේ භාහෙන්ද මේ එවා තියෙන්නේ?"

"බන්ධි විලින්." මං කැපුල් මුදාව බදා කිවිවා.

"කාගේ හරි මහ දරුණු කාලේ මෝඩ් ටිහිට්වක්. මය එයවිලි ගැන මං දත්තෙන් කොහොමද? සන්චයලා උඩ් මොනවා කියන්නද? මං ඔය පිසුපු වැඩි ගණනකට ගන්නෙන නෑ."

"මට නම් කිහිනවා පොලිසියට දැනුම් දුන්නොන් හොඳයි සියලා." මං කිවිවා.

"එහෙම දැනුම් දුන්නොන් පොලිසියට මට කිහිනවේ. කාටවන් සියන්න මින නෑ."

"එහෙනම් පොලිසියට කියන වැඩි මං කරන්නම්. කාන්තා ඔව එකට ඉඩ දෙන්න." —

"එපා. කොහොමවින් එපා. මේවා ගැන පොලිසි යන එක දෙවට තහනම්. මේ විකාරයක් ගැනු අභා ප්‍රශ්න වලට උත්තර දිලා මට ලැංක්‍රාවට අන්වෙන්න බැවි."

කාන්තා සමග කවිදුරවන් වාද කිරීමෙන් පලක් වුලේ නැහු. එය කොහොමවන් මුරුණු අදහස් කිඩුණු කොහොක්. මං ද්වය ගන ඕල් අනුතුරක් ලෙ එනාවා කියන පෙරහිමිනි දකුනු කොහොක් ගැටුයට.

මේ උපුම ගැබීලා තුන්වෙති. දවසේ කාන්තා මහුගේ පැයලි මිනුරක් හමුවෙන්න තියා. ඒ මිනුයා පොටිස්මුවින් කන්ද බිලකුවු යාරව හිටි මේරර ප්‍රිභාවි. කාන්තා එහෙම ගෙදරින් පිටවී යන එක ගැන මේ සෘංචිත ඇතුළුණු. ඒ මොකද මහු ගෙදරින් ඇතුළුණාම්, අන්තරායදායක බවිතුන් ඇත්වෙනවා හේද හියලයි මට හිතුනේ. තමුන් ඒ සිතුවිලි සියල්ල සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදි තියා. කාන්තා හිහින් දෙවැනි දවසේ මට මේරරවරයාගෙන් හදිසි විදුලිප්‍රවත්තේ ලැබුණු. හැඳි ව්‍යාම එහි පැමිණෙන මෙන් මහු ඉල්ලා නිඩුණා. එම පුදේයයේ බහුලව තිබූ ප්‍රාග්‍රාමීය භාරාගත් විශාල වැට් හිස්කබලට තුවාල සිදුවීම තියා කාන්තා හිටියේ ඩිජි විසඟුවෙලා.

මා ඉකමතින් කාන්තා පැහැර තියන්, මහු සිහි නොලබාම මියගියා. අපට දත්තගත් ලැබුණු ඉර බැහැගෙන යන ගැනුද වෙළාවේ කාන්තා ඇවිදින්න ගොයේ ඇති බවත්, මහුට තුපූරුදු පුදේයයේදී, ආරක්ෂක වැට්ස් නොහිඳුවු තියා මහු ප්‍රාග්‍රාමීය ඇද වැට් ඇති බවත්. එමුනා හදිසි අන්තරුක් තියා සිදුවූ මරණයක් තියා නිගමනය කරන්න හදිසි මරණ පර්ක්ස්කවරයා පසුබව වුනේ තැහැ. කාන්තා මරණය කරු ලොවූ අන්දම ගැන කාරණ නැම එකක්ම මේ නොයා බැඳුවා. රේඛට එවා සිදුවීම පර්ක්ස්කර බැඳුවා. ඒ වුන්න් කුවරුන් හෝ හිනාමනා මිනිමැරුමක් කර ඇති බව ව්‍යුහාවත්, සියිදු හේතුවක් මට නොයාගැනීමට හැකිවුනේ තැහැ. හිස්කබලේ වූ පිහිරිම තැරෙන්න මහුගේ ගර්රයේ වෙනත් කිහිදු තුවාලයක් තිබුනේ තැහැ. යැක කටයුතු අධි සටහන් කියිවැස් තැහැ. මහු සතුව තිබූ මූදල් හෝ වෙනත් වටිනා දෙයක් පැහැරගැනීමේ අරමුණෙන් කළ දෙයක් නොවේයි. පාරේ නාදුනන අය ගැවසුවු බවට ආර්ථියක් ලැබුණෙන් තැහැ. තමුන් අම්තාවෙන් කියන්න අවශ්‍ය තැහැ. කාන්තාගේ එම් හදිසි මරණය ගැන මගේ හින් ලොකු සැකයක් ඇතිවුණු. මට නොදැවම විශ්වාසයි, යම්කිසි සැමන්තුණයක් මගින් මහු යැලපුම් සහගතව මරාමුවු බවට.

දේපල සියල්ල සහ අහාගාය මට උරුම වුනේ ඔන්න ඔය වියියටයි. ඉතින් දේපල සියල්ල විකුණා දමල නිදහස් නොවුනේ ඇයි කියල ඕන මගෙන් ඇහැරි. පිළිතුරු ලෙස මට කියන්න කියන්නේ එක් දෙයයි. එම් අවාසනාවන්න සිදුවීම මගේ මහජ්පාගේ පිටිතයට යම් ආකාරයකින් බැඳුණු සිදුවීම්. ඒ තියා අන්තරායයන් මහුගේ

නිවසට පමණක් නොලෙසි, අමේ නිවසටත් ගාපයන් වෙළඳ තිබුණේ.

මගේ තාත්ත්ව මියගියේ අසුපහන් ජනවාරි මාසය. එය අවසන් යිලා දත් අවුරුදු දෙකකුත් මාස අවක් ගතවූණා. මේ කාලය තුළ මා හෝමාමිහි සතුවින් තිවිත්වූණා. මේ බියකරු ගාපය අපේ පවුල් ඒ පර්‍යිපරාව සමගම ඉවත්පිලා යන්න ඇති කියලා නිනාමිනුයි මා. හිටියේ. කරදර ඔහ්සොම් අවසන් කියලා මා. හිත යනකාගත්තා කළින් වැඩියි. තාත්ත්ව මුහුණ දෙන්න වුවූ විධියටම රියේ උදේ මගේ හිස මකට ඒ ගෙණගේයි පහත්වූණා."

තම අනුත් කඩායේ යාක්කුවෙන්, ප්‍රායි වූ ලිපුම් කවරයන් ගුවනට ගත් තරුණයා එය විවිධ කොට ලේසය දෙසට හැරවුයේය. මිනින් පහතට වැටුණේ වියලි හිය දෙළඹම් ඇට පහකි.

"ලිපුම් කවරය ලේකකි. තැපැල් මුදාව තැගෙනහිර ලන්චිනයේ. ඇතුළත සටහන් කරලා තිබුණේ මගේ තාත්ත්වට එවු පණිවුචියමයි.

K. K. K. - ලියකියවිලි සන්ඩයලය මත තබන්න."

"ඉතින් ඔබ මොනවද කළේ?"

"මා මොකුන් කළේ නැ."*

"මොකුන් කළේ නැ?"

"මෙට මා ඇත්තම කියන්නම් . . . ." තරුණයා පැවුසුවේ පුදුමැල් වූ කෙටිවූ දැනින් මුහුණ විසාගතිමින්.

"මගේ හිතට දැනුණා හරිම අසරන හාවයක්. තමන්ට ගිලුගත්තා සර්පයන්, උගේ දහර දිගකිලින් බෙඩිගාගතා එනෙකාට ආසරන වෙලා ඉන්න හාවෙකු විගේ; මාව කුපවෙලා ඉන්නේ මොන විධියකින් වත් ගැලුවීමක් තැනි භයාත්තක ඉරණමකට. කොයිතරම් කළින් දැනගත්තාත්, මගේ තිවිතය ගළවාගත්තා ඉඩක් බැ."*

"හා හා." හෝමිසට කැගැසිණ.

"මෙ නොප්‍රාව ක්‍රියාත්මක වෙන්න ඕනෑම මුදසයෝ. තැත්තම් ඔබ ඉවිරයි. දැයි ගක්කියකින් ක්‍රියාත්මක විමෙන් පමණයි මේ ඉරණමෙන් බෙවරුන්න පුරුවන් වෙන්නේ. මේක බලාපොරුන්නා ආත්තර දුම්මට වෙලාවක් තොමෙයි."

"මෙයි පොලීසියට හිසා."

"ආහා?"

"මුවුන් මගේ කාර්යාලාරය අභ්‍යන්තර සිටියේ සිනාමුසු මූලුණෙන්. මට නොදුවම විශ්වාසයයි. මුවුන් හිතන්නේ අපේ ගෙදරට ලැබූ ඇර ලියුම් කාගේ හරි විභිංචි තුළ කියලයි. රේඛට මහජපාගේන් කාන්තාගේන් මරණ, හදිසි මරණ පරීක්ෂක විභින් තීන්ද කළ සිටියේ රේවා කියල. මරණ විඳුන් ලියුම් වලන් සියිල සම්බන්ධයක් තැකිලු."

"මන්ද බුද්ධික මෝඩියෝ" හෝමිය කොෂපයෙන් කිවේ දැන් මිට මොලුවා ගකිලිනි.

"ඒ වුණක් මුවුන් එක් පොලීසු හටයෙකු දුන්නා මා සමඟ තිවියේ යදි සිටිමට."

"දැන් ඔබ සේ ය පිටකට එදාදී මූළුව එක්කගෙනද ආවේ?"

"නැහු. මූළුව කියෝග ලැබූලා කියෙන්නේ අපේ ගෙදරට වෙලා ඉන්නයි."

හෝමිස්ගේ සින්ස් මතුවූ දැන් කොෂප සඳහා වරක් මිට මෙවු දැන් වලින් පළ විය.

"අයි. ඔබ මා හොයාගෙන මෙහෙම ආවේ. . . . එහෙම හොමියි. . . . ඇයි ඔබ වහාම මාව හොයාගෙන ආවේ නැත්තේ?"

"මා. ඔබ ගැන දාන හිටිය නෑ මහත්මයා. මගේ කරදර ගැන මා. මේරුරු ප්‍රේන්ටිගාස්ට් එ කිවිව් ඇදයි. මහුයි මට අවවාද කළේ වහාම ඇශ්‍රීන් ඔබව ගැමුවන්න කියාල."

"මිටට ලියුම් ලැබූලා දැන් ද්‍රිය දෙකක් ගනවෙලා. අපි ක්‍රියාත්මක වෙන්න නිශ්චාන් මිට කළින්. ඔබ ලෙ වෙන මොනුත්ම කාර්යාල හොරතුරු තුදුදා? මා ඇදහස් කරන්නේ ඔබ අපට කිසු දෙවාල විලට වඩා අමතර යමන්? අපට ප්‍රයෝගනාවන් වියහැකි මොනවා හරි විස්තරයක්?"

"නවන් එක් දෙයක් නිශ්චතවා." යයි පැවුසු මිපන්සේ මහුණේ කඩ සාක්ෂුවෙන් දුර්විරුණ වූ නිලපැහැති කඩදායි කැබුලේකා ගන්නේය. ඔහු එය මේසය මත තබා දිගැනුරියේය.

"මගේ මහජන අරූපයකියටිලි පුරුෂයා දුම් ද්‍රව්‍ය, උදෙන් ඉතිරි වි කිවුණු කවිදායි කොළඹර වල මෙන්න මේ පාටයි. මේ කවිදායිය මට ලැබුණ් මහුන් කාමරයේ කිවිලා. ම. හිනත්නේ මේක මහුගේ අනෙක් කවිදායි සමඟ කිවිලා පුළුහින් ඉවතට ගයාගෙන ගිය එකක් එක්නා ඇති. ඒ නිසා පුරුෂයා දුම් ලියුම් ගොවට අනුනාවී මෙය ඉතිරි වෙන්න ඇති. දොඩුම් ඇට ගැන කිඛෙන සඳහන ඇරෙන්න, මේකන් අපට යම් අදහසක් ගන්න තුවන් කියල ම. හිනත්නා නෑ. මට හිනත්නේ මේක පොදුගැලීක දිනපානක පිටුවක් කියලයි. මේක කිඛෙන ඇන්ඥකුරු නම් මගේ මහජනාගේ. ඒ ගැන කිසිම යැකයක් නෑ."

හෝමිස් පහන් ආලෝකයි. මේයය මතුපිටට හැරවේවිය. ඇපි දෙදෙනාම ඒ දොකට ජනන් රැකුම් කොම්. එක් දාරයක් කවිකොලු සහිතව ඉරි කිවුණු නිසා, එක පොනකින් ඉරා ගන් එකක් බව පැහැදිලිය.

1869 මාරුතු

- 4 වැනිදා - කඩිසන් ආවා. කැන පැරැණි කැනමයි.
- 7 වැනිදා - දොඩුම් ඇට යැවේවා. කාන්න ඔගස්ටින්ක මැකේල්, පැරාමේ හා පේශ්සේවින්ටිරි.
- 9 වැනිදා - මැකේල් ඉවත් කළා
- 10 වැනිදා - පේශ්සේවින් ඉවත් කළා
- 12 වැනිදා - පැරාමේ බැල්මට ගිය
සියලු නොදින් සිදුවෙමින් ඇතේ.

"මෙට ස්තූතියි" හෝමිස් කිවි කවිදායිය නමා ආපසු තරුණයාට භාරදෙමිනි.

"මෙ දීන් මොනම හේතුවක් නිසාවත් එක මොහොතක් වත් ප්‍රමාද වෙන එක නරකයි. මෙ මා සමඟ කිවි දේවල් සාකච්චා කිරීමටවත් අපට වේලාවක් කුහැ. මෙ වහාම ගෙදර ගොස් සියාක්මක විය යුතුයි."

"මොනටද ම. කළ යුත්තේ?"

"මබට කරන්න නියන්තෙක් එක් දෙයයි. එය වහාම කළ යුතුමයි. ඔබ මට දැන් පෙන්වූ කඩායිය ඇර පින්තල පෙට්ටියට දමන්න. රේඛට ඔබේ මහජනා විසින් අභෙක් උගකියටිලි පියල්ල පිළිස්සු බව සඳහන් කරලා ලිපුමතක් ලියන්න. කියන්න ඉතිරි වි තිබුණේ මේ කඩායිය පමණක් නිව. රේඛට ඒ ලිපුමතක් පෙට්ටියට දමලා සන්ධියලය මත තබන්න. මෙය ව්‍යුම කළ යුතු දෙයක් ඔබට තෙරුණාද?"

"භෞදට තෙරුණාද."

"මේ වෙලාවේ පලිගැනීමක් හෝ එච්ඩි දෙයක් ගැන නිතන්න එපා. මා හිනන්නේ අභ්‍යන්තරේ දෙය කළ යුත්තේ නිනියේ පිහිට ලබාගෙන. තමුන් අපට නියෙනවා දේ එක් වියන්න. ඔවුන්ගේ දේ දනටම වියා අවසන් මුදින්ම අපේ අවධානය යොමුකරන්න මින්, ඔබේ පිටිනය කෙරෙහි රේඛ වි ඇති අවධානම ඉවත් කිරීමටයි. අපේ රේඛ පියවර මේ අවබ්‍ය හෙළිකරගැනීමට සහ අපරාධ කරුවනට නියි දුවුවම් ලබාදීම්.

"මබට බොහෝම ජ්‍යෙෂ්ඨීයි මනකම්යු." තරුණයා පැවතිය.

"මබ මගේ කළකිරුණු තීවිතයට අලුත් තීවියක් සහ බලාපොරුන්තුවක් ලබාදුන්නා. මම ඔබ දුන් අවවාද ඒ හැරියෙන්ම පිළිපදින්නම්."

"එක බොහෝතත් වන් පමාවෙන්න එපා. ඒ අනරම ඔබේ පරෝසම ගැනන් සැලකිලිමතක් වෙන්න. ඔබ ඉත්තේ ඉනාම හයානක අන්තරායනකට මුහුණ පාලා. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නැ. ඔබ ආපහු යන්නේ කොහොමදී?"

"මා වෝටදු දුම්රිය පොලෙන් දුම්රියක නැගිල යනවා."

"නවම රි නවය වුණේ නැහු. පාර නවමන් සෙනාග ඉදිවි. ඒ නිසා මා විශ්වාස කරනවා, මබට යම් පමණකට ආරක්ෂාවක් නිබේව කියලා. ඒ වුණ් ඔබට ඔබේ පරෝසම ගැන මීට වඩා කළයුතු දෙයකුන් නැහු."

"මා ලි හිනි අවියක් නිබෙනවා."

"එක බොහෝම භෞදයි. ඔබේ කටයුත්ත පිළිබඳ පරික්ෂණය මා හොට උදයේම අරුණනවා."

"මබ හෝජාම් වලට ඇවාම්මම්. එහෙදි මුණ ගැහෙන්නම්?"

"නෑ. ඔබේ අහිරහස නියෙන්නේ උන්ඩන් තුවර. ම. එක ආයන්නේ මෙයේ ඉදන්."

"එහෙම නම් ම. ද්‍රව්‍යකින් හෝ දේකකින් මබ භූමිවෙන්න උන්නම්. මබ දුන් භුම අව්‍යායක්ම ම. අකුරටම පිළිපදින්නම්."

අප දෙදෙනාටම අනට අනුදන් ජේන් මිපන්සේ සමුගෙන පිටත්ව නියෙය. නිවියෙන් පිටත කුණුවුවේ විලාභ හඩත්, නොකළවා අද භුලෙන වර්ජාවේ හඩත් නොඅවුව ඇඟිනි.

ඡර්ලාක් හෝමිස් මද වේලාවක් නිහඩව කළුපනා කරමින් සිටියෙය. හිස පහලට තමාගන් ඔහුගේ, දැස් යොමුවි නිඛුණේ ශිනි උදෙන් රණ පැහැඩි ශිනිඅහුරු දෙසටයි. මිලගට පදිජ්පය ද්ල්වාගන් හෝමිස්, භාන්සි පුවුවේ පිටුපසට හේත්තු වී දුම්වල තාවමින් කළුපනා කරන්නට පටන්ගන්නේය.

"මට හිජෙනවා චොටිසන්, අපට ලැබුණු පරික්ෂණ වලින් රුහුක්වක් මේ කරම් අදාළක් වෙශේම තුළයනාක වුණේ නැහැ කියල?"

"මට. බාග වේලාවට සිටිරහස් සැලුකුණ නැරුණාම."

"අන්න හරි. මේ ජේන් මිපන්සේ කියන ඉලන්දාරියා ගමන් කරන්නේ නොල්වේලටන් වඩා බොජාම බිජිපුලු අන්තරායදායක පරිසරයකා."

"මේ අපරාධ කුමන ආකාරයකින් ප්‍රවීන් අරගෙන සිදුවෙන රුවු කියලා, නිශ්චිත නිගමනයකට එන්තා මටට නැතිපුණාද?"

"මෙහි ස්වභාවය ගැන නම් මිගේ හිනේ කියිම ගැටුවක් බැඳු."

"එහෙනම් මොනවිද මේ අපරාධ? කුවුද K. K. K. කියන්නේ? අවුන් ඇඟි මේ අවායනාවන්ත පැවුම ප්‍රුජාද එන්නේ?"

නම දැන් පුවු ඇදි මන තබාගෙන දැස් පියාගන් හෝමිස් මද වේලාවක් නිහඩව සිටියෙයි.

"මහුගේ ව්‍යතිනියේ යෙදීමට අවශ්‍ය වන භුම නොරුරුක්ම සිටියේ තබාගැනීමට මිනිහෙකුට බැරිකමක් නෑ. මට ඒ දේ කරන්න භාකිවෙලා කියෙනවා. අපේ මිත්‍රත්වය පටන් සේ දිනවල මෙය

දනුවන් කමේ හා නොදැනුවන් කම් සිමාවන් පිළිබඳව ඔබ පූක්ෂණ විග්‍රහයක් කළ බව මට මතකයි. එහෙම හෝද වොටිසන්?"

"මට එක බොහෝම පූරියෙස වාර්තාවක්. දරුකාය, තාරකා ගාස්තුය හා දේප්පාලනය පිළිබඳ දනුම බින්දුවයි. උදිහිද විදාව පිළිබඳ දනුම විවිධාකාරයි. ණතරුහි විදාව ගැන කිවිවොත්, ලත්විනයෙන් යැනපුම් පනහක් ඇතුළන පෘශ් ස්වභාවය අනුව මඩ පැල්ලම් වියලේජ්‍රාය කිරීමට ඇති දනුම විශිෂ්ටයි. රසායන විදායාව ගැන දනුම අනුමත්. කාය-ව්‍යවච්ඡේද ටේඛාව ගැන දනුම අවිධිමත්. හයානක අපරාධ හා සියලු ආකාරයේ පූරියෙස සිදුවීම් ගැන දනුම අති විශිෂ්ටයි. උසස්ම ගණයේ වියලින වාදකයෙක්, බොක්සි-ක්‍රිවිකයෙක්, කඩු සරන් ශිල්පයේ-අනිද්‍යක්ෂයෙක්. ඒ විගෝම කොකේන් යහ දුම්කොළ විෂ නම්නගේ ගැරීරහට ඇතුළුකර ගැනීම සඳහා ඇති දක්ෂකාවය අද්විතීයයි!"

මගේ අවසන් වැකියට භෞතිස්ට සිනාපහල විය.

"හොඳයි. එදාන් මා ඕනෑම කිවිව විශේ මිනිහෙකුගේ මොලය කියන තුවා සුරියේ ගබඩා කර තබාගන්න පුරුවන්, ඔහුට අනුවත්‍ය එදිනොදා පාවිච්චි කෙරෙන දනුම තම්ණයි. අනෙක් යැම දෙයකම මහු තමන්ගේ ගබඩා කාමරයේ, ඒ කියන්නේ පුස්තකාලයේ ගබඩා කරගත යුතුයි. එනකොට අවශ්‍ය වූ වෙළාවට ප්‍රයෝගනයට ගන්න පුරුවනි. අපට මේ රාජ්‍යීය ලැබ්ව නියෙන ගැටුපුවන් ඒ විශේ එකක්. අපට ඇති සටහන් හැම එකක්ම ප්‍රයෝගනයට ගෙන ගැටුපුවට අදාළ දනුම කර කරගත යුතුයි.

වොටිසන්. මබ සිටින තැනම රාක්කයේ ඇමරිකානු විශ්වකොෂය තැන්පත් කරල තියෙනවා. කරුණකරල එහි K අකුර යටතේ තිබෙන පොත මට දෙන්න. සැතුනියි. දන් අපි බලම් ලැබ් ඇති කරුණු අනුව ගන්න පුරුවන් තිගමනයන් මොනවද කියල.

මුදින්ම අපි වැඩිපුර හිනා බැලිය යුතු කාරණය තමා, කර්නල් මිපන්සේ ඇමරිකාවන් පිටවෙලා ආපහු එ-ගලන්කයට ආවි ඇයි කියන එක. මට තුම් හිනෙන්නේ එකට මොනවා හරි බරපතල කාරණයක් ගේතු වෙන්න ඇති කියලයි. මේ වයසට ආව මිනිස්සු දිර්ස කාලයක් හිස්සේ තමන් පටකට්ටාගෙන ආ තිවන

රෝව, එකවරම, තිකුරුණේ වෙනස් තරත්තෙ නෑ. බොහෝම සහිපදායක උලාරිඩා ප්‍රාන්තය අනුර දමල, එ-ගලන්තයේ පාඨ ගෙන තිවන්වෙන්න ආවි ඇඟි? එ-ගලන්තයට ආවට පස්සේ, මූලිකීම ශෙනෙනු සමග ආගුයට හොයා, තහිවමය ගන සඳහා. එකෙන්ම පෙනෙනවා මූලිකීමි දෙයක් හෝ පුද්ගලයෙකු ගැන භයෙන් තිවන්වූ බව. ඒ අනුව අපේ-ජාවිනය සඳහා අපි ගෙනම උපකළුපනය කරමු. කරුනාල ඕපන්සේ ඇමරිකාවෙන් පිටම්. කළේ යම්කීමි දෙයකට හෝ පුද්ගලයෙකුට තිබූ ඇති භය. මූලිකීමි වූනේ කුමකටද? එක අපට තීරණය කරුන්න භැංකි වෙන්නේ පූඩ්, අනෙක් අයටත් ඇතුළු අර බිජිස්සූ ලිපුම් ගැන සලකා බැඳීමෙන්. එව්ව තුපැල මූලිකීමි විදී තිබූ ඇත් ගැන ඔබට මෙකකද වොටසන්?"

"පළමුවැනි ලිපුම ඉන්දියාවේ පොන්ඩ්වේරියෙන්. දෙවැන්න දේකාවිලන්තයේ තින්දි වලින්. ඇන්වින්න ලන්වනයෙන්."

"මිටි. නැගෙනහිර උන්වනයෙන්. මේකෙන් ඔබට ගතහැකි සිගමනය කුමක්ද?"

"මේ භැං එකක්ම වරායන්. මේලිපුම් ලිපු පුද්ගලයා නැවක යානා කළ ශෙනෙක්."

"විභිජටයි වොටසන්. ඔන්න අපට ඉක්මනිනම හෝ වූවාවක් උතුවා. ඒ ගැන සියිම සැකයක් නෑ. මූලි තැවක යානා කළ ශෙනෙක්. රේලුවට අපි තවක් කරුණක් ගැන සලකා බලමු. පොන්ඩ්වේරියෙන් ලිපුම ආවට පස්සේ, මරණය සිදුවූනේ සහි භතක් ගතවේලා. තින්ඩියෙන් ලිපුම ආවට පස්සේ, මරණය වූනේ දින ඇතැකින් හෝ හතරකින්. එකෙන් ඔබට ශේරුම් ගන්න පුරුවන් මාකක්ද?"

"මිහුට ගමන් සිර්මට සිදුවූ දුර ප්‍රමාණය?"

"එහෙම නම් ලිපුමටන් එම දුරම එමට තිබූනා නොවැ?"

"මට හිතාගන්න අමාරුයි."

"මේකට අදාල මෙතිහා හෝ මෙතිසුන් ගමන් කරන යානාව දුවල් නැවක් විය යුතුයි. මට ඔපනෙන හැරියට, මුවුන යම්කීමි ප්‍රජාරයක් එල්ල කරුන්න කළින්, අනුර ඇගවීමේ සංඛාවක් රිවනවා. ඔබට පෙනෙනවා නොද වින්දි තාකරයෙන් එවු ලිපුමට

පසේය ප්‍රහාරය එල්ල ප්‍රීතින් ගෙවාදි තරම් ඉකමනින්ද කියලා? මවුන් පොත්ධීවෙරියේ පිට ආවේ දුම්නැවුකින් නම්, ලියුම මෙහේට ගැබේදීම මවුනටත් එන්න සිඩුණු. ඒ මොකද තැපැල්මු ගෙනයන දුම්නැවී වෙගයටම මවුනටත් ගමන් කළ හැකි නිසා. නමුත් මවුනට එකට සහි හත්ක් ගතවුණු. මං හිතන්නේ ඒ සහි හතෙන් පෙන්තුම් කරන්නේ, තැපැල් මුදු ගෙනයන දුම්නැවී සහ මවුන්ගේ රුවිල්නැවී, වෙගයේ වෙනස්.”

“මටි, වෙන්න පූජාවන්.”

“විය යුතුදි. දැන් මටට පෙනෙනවාද ඕපන්සේ තරුණයාට පරෙක්සම් වෙන්න කියලා මං කියු එකට සේතුව? ලියුම එවු පුද්ගලයන්ගේ ගමනාට ගතවු කාලය, අවසන් වුණු ගමන් මාරුන්තික ප්‍රහාරය එල්ල වුණු. නමුන් අන්තිම ලියුම ආවේ උන්චනයෙන්. ඒ හිතන්දා ප්‍රහාරය ප්‍රමාද වෙති කියලු අපට හිතන්න බැ.”

“දෙපියන්ට ඔපුපු ලෙවිවාවේ! මොකක්ද මේ අනුකමිපා විරහිත ප්‍රහැදිලීම් සේරුම්?”

“එම්පන්සේ සහවාගෙන තිබු උයකියටිලි, රුවල් නැවී යානු කරන පුද්ගලයාට හෝ පුද්ගලයන්ට් අන්තරිග්‍රාම ඒවා. මං හිතන්නේ මෙතැන එක්කෙනෙකුට වැඩි ගණනක් ඉන්න බවට සැකයක් නෑ. හදිනි මරණ පරීක්ෂකයන් හොමිහ යවනු විධියේ මිනිමුරුම් දෙකක්ම කරන්න, තනි පුද්ගලයෙකුට හැකියාවන් නෑ. මෙතැන මග වැඩකටපුණු විලට දැඟෙනු ගණනක් යම්බන්ධයි. උන් බොහෝම අධික්දානයෙන් වැඩි කරන, මුදල, මිනිසුපු හෝ අනෙක් සම්පන් වලින් අව්‍යවත් නැති පිරිසක්. මුළුන් කුවරු වුණන්, මේ ඉල්ලා පිටින උයකියටිලි, උන් කාටන් අනුශ්‍යයා වැදගත් ඒවා. එනකොට මටට පෙනෙනවා ඇති KKK කියන්නේ එක් පුද්ගලයෙකුගේ නමක මුල අකුරු නොවන බව. එකා එක්තරා කළලුයක් හඳුන්වන කෙටි නමක්.”

“මොකක්ද මේ කළලුයි?”

“මබ කු ස්ලේක්ස් ක්ලූන් කළලුය ගැන කවදාවන් අහල නැදුදු?”

“කවදාවන් අහල නෑ.”

ගෝමස් ඔහු අන්තරෙන් ඇමරිකානු වියවකෝපයේ K අකුරින් වූ වෙම්ම පෙරරුවේය.

කු ක්ලක්ස් ක්ලෙන් (K. K. K)

මෙම නම සාදාගෙන ඇත්තේ රයිගලයක් වෙති තැබී තැබීම යෙහා සාදානම කරගනිදි එයින් නැගෙන ඡාධ අනුවයි. මෙය ඇමරිකාවට පැවත්වූ සිවිල් පුද්ධයෙන් පසුව සංස්කෘති මිනිමරු සංවිධානයකි. දැනුම දිග ජනපද වල, ජනරජයක් තෙවනුවෙන් හමුදාවට බැඳී සටන් බල, පසුව ඉන් ඉල්ලා අස්ථි පුද් සෙබලන් වියින් ඇතිකරගත් බිජිපුල පැල්ලයකි. පසුව මෙහි ගාබා වෙනෙහි, දුශීයානා, උතුරු හා දැනුම කාරෝලඩිනා, ජෝන්ස් හා ග්ලෙර්ටිම් යන ජනපදවලට ද පැහැර හියේය.

එහි බලය සාදාගෙන්නා ලද්දේ දේශපාලන අරමුණු මුදුන්පත්තර ගැනීම සඳහාය. මුවුන්ගේ එක් ප්‍රධාන කටයුත්තක් වුයේ කත (නිගෝර්) ජන්ද දායකයින් බිජිවද්දා, ජන්දය දීමට ඉදිරියන් වෙදි පළවා හැරීමත්, ගැනී අවස්ථාවල මරාදුම්තය. මුවුන්ගේ දේශපාලන අදහස් වලට විරැදු වූ සුදු ජාතිකයනට ද මේ ඉරණම ම අන්විය. මොවුන් වියින් යම බිජිපුල ක්‍රියාවක් සිදුකිරීමට තපර, එම අදාළ පුද්ගලයාට අනතුරු ඇශ්‍රවිමක් දන්වා ගැවීම සිරින් විය. එම අවස්ථා වලදී මික් කොළ කිහිපයක්, කොම්බු හෝ දොළඹම ඇටු කිහිපයක් ගැවීම සිදුකරන ලදී. ගැන්තරාය පිළිබඳ මෙම හැඟවීම ලැබුණු ව්‍යාම්, අදාළ තැනැත්තා රුක්කොස් මුහුගේ දේශපාලන අදහස් එවනස් කළ බව විවාහව ප්‍රකාශයට පත්කාල පුද්දාය. ගැනීනම එම පුද්ගලයෙන් පැන යාපුදාය. එම දෙකම නොකොට, නිර්හයව තරජනයට මුහුණදීමට උත්සාහ පාලනයාත් මරණය මුහු මවත අනිවාර්යයෙන්ම ලාභාවෙනු ඇත. පොන්ස්ටිට මෙම මරණය සිදුවන්නේ කිසිවේකත් බලාපොරාත්තු නොවා ඇත්තා ආකාරයකිනි. මෙම මිනිමරු කළේ දිය කොතරම ප්‍රමානුකූල ලෙස සංවිධානය කර තිබුණේ ද, මුවුන්ගේ අපරාධ කොතරම සිදුම ලෙස සිදු කළේ ද යන්, මුවුන්ගේ ඉලක්ක බවට පත්වූ පුද්ගලයෙකු කිසි විටෙකත් දිවි ගළවාගත් බවට වාර්තාවී නොමැත. එමත්ම අදාළ පුද්ගලයාගේ මරණය සිදුකළේ කුවුරුන් සියින්ද යන්න සොයාගැනීමට හැකියාවක් නොතිනිය. එක්සත් ජනපද රජයෙන් හා මහජන සංවිධාන විලින් මෙම මිනිමරු කළේ දිය විනාශ කිරීමට කොපමණ උත්සාහ දැරුවන්, මුවුන්ගේ මැර ප්‍රහාර අයිම්ත ලෙස වර්ධනය විය. කෙසේ වෙනත් 1869 දී K K K කළේ එක්වරම එද වැටිනි. ඉන්පසු ඉදිනිට, කැන් කැන් වල පමණක් සිද්ධින් කිහිපයක් පාරනා විය."

"මබට පෙනෙනවා හේද බ්‍රිවිසුන් . . ." ගෝලිස් කිවි පොන මේසය උඩින් තබනි.

"KKK කළුලිය හඳුනීයෙම බිඳ වැටුවෙන්, කර්තාල මිපත්සේ වැදගත් ලියකියවිලින් සමග ඇමරිකාවෙන් අනුරුදන් වුවෙන් එකම කාලයක. බොහෝම වෙළාවට නැලුවිය බිඳ වැටුමට හේතුවූවෙන් මහුගත් ඒ අනුරුදන්විම. වෙන්න පුරුවන. මිපත්සේලගේ පරමිපරාව සමගම බදු ගෙවරයෙන් පිරිසක් පිටිමේ පුද්‍රමයක් නෑ. දන් මබට ශේරුම ගන්න පුරුවන් හේද මුවන් මොනඩිද මේ භෞයන්නෙ, ඇයි එව භෞයන්නෙ කියලා. මිපත්සේ තරුණයා දුටු අර පිත්තල පෙට්ටියේ ඇතුළු පැන්තේ ලේඛලයේ සඳහනට තිබුවෙන් මොකක්ද? නාමලේඛනය, සිහිසිරීම් සහෙන්, දින ප්‍රාන්, ලැකිම් ආදිය. එකකාට KKK ව්‍යාපාරයේ මුදල අවධියේ සිටම එකට සම්බන්ධ අයගේ නාම ලේඛනය හා විස්තරන්, මුවන් කළ වැඩකටපුතු ගැන නොරුදුන් කර්තාල ගෙ තියෙන්න ඇති. අර ගැලුවී ගොස කිඩි අපට දකින්න ලැකුණු පිටුවෙන්, මුවන්ගේ කටපුතු ගැන පැහැදිලිව සහෙන් වී තිබුණා. එකසක් ජනපදයේ දාචාලු ප්‍රාන්තවල, සමහරක් අයගේ KKK වැඩකටපුතු ගැනු අනුරුදු ඒ ලියවිලි වල ඇති. ඒ තිසා එවා භෞයන්නා තුරු තින්ද ගොයන අයන් ඇති සැකයක් නැතුවම්."

"අර අප දුටුව පිටුවන් තිබුණා . . ."

"එක අපට බලාපොරොන්නා වියහැකි ආකාරයේම එකක්. මගේ මතකය තිවිරදී තම් එහි තිබුවෙන් මෙහෙමයි. A ව B ව හා C ව දොවිම් ඇට යුවිවා. ඒ කියන්නේ මුවනට අනුරුදු ඇගවීම් යුවිවා. රට් පස්සේ කිහිපත්තාත්මක තිබුණා, A හා B ඉවත් කළා. රට් පස්සේ C නමුවෙන්න ගියා. (දීකෙන් අදහස් කරන්නේ මිනන ගැටියට මුවනට වේද්‍රනක ඉරණම් අන්විණු බව. එහෙනළි ටොටිසන් මට කියන්නා තියෙන්නේ මේ අන්ධකාර ගැටුවට ආලෝකය රිකක් ලබාදෙන්න අපට හැකිවෙටි කියලයි. මේ අනරේ මිපත්සේ තරුණයාගේ ගැලුවීමට කළ ගැකි එකම ගේ නම්, මා මහුව දුන් උපදෙස් අනුව ක්‍රියාකිරීමයි. අද රට මේ ගැන, අපට මිට වඩා කළ ගැකි අදයක් නෑ. වෙන කට්‍රකරන්න දෙයකුත් නෑ. මගේ ඔය වියලිනාය දෙන්න. අභ්‍යන්තර භාලගුණයයි. රට්න් වඩා

අයහපන් බවට පත්වූණු ඇපේ මිනිස්සුන්ගේ සව්‍යභාවයයි, පැය ගාගයකට අමතක කරන්න ප්‍රථමින්ද බැලුම්."

* * *

පසුදා උදේ වන විට වැසස තුරල් වී හියේය. ලන්ඩන් තගරය වසා පැවැති අදරු මිදුම් තුළින් යන්තමින් හිරු එහිය පැවත්තෙනට පටන්ගෙන තිබේයි. මා එහි යදි පර්ලෝක් නොමිය උදේ ආහාරය ගතිමින් සිටියේය.

"මබ එන නොක් ගොහිටියාට මට සමාවන්න ලාවියන්. මේ මිපන්සේ කරුණුයාගේ ගැටුදුව ගැන ම. අද ද්‍රිස්‍යම ගත කරන්නයි බලාපාරෙන්තු වෙන්නේ. අද බොහෝම වැඩි අධික කලබලකාරී ද්‍රිස්‍යක බේරි."

"මබ මොනවද කරන්න බලාපාරෙන්තු වෙන්නේ?"

"ඒ මක්කාම තිරණය වෙන්නේ, ම. මූලින්ම කරන විමසිම වලට ලැබෙන පිළිතුරු අනුවති. අන්තිමට මට් හෝහාම් වෙන් යන්න වේයි වියේ."

"මබ වැඩිකටපුතු හෝහාම් වැඳින් අරුණන්න අදහස් කරන්නේ තැදද?"

* "තැ. ම. වැඩි පටන්ගන්නේ ලන්ඩනයෙන්. සිනුව නාදකරන්න ලාවියන්. ගේවිකාව කොට්ඨ අරගනා එවි."

එනොක් මම මේසය උඩි තිබු, කවමන් විවෘත නොකළ පුවත්පන් මුලපිටුව දෙස නොමු කළුම්. එහි තිබු පුවත්තියක දිරස්කලය දුටු මගේ හදවින හිරිවැරි හියේය.

"හෝමිස්! වැඩික් තැ. මබ පුමාද වැඩියි!"

"ආ?" මහු ඇසුපිටි අතට අත් කොට්ඨ කොෂපය ආපසු තබමිනි.

"මගේ හින් ඕය හය තිබුනා. ශොහොමද එක පිද්ධවෙලා හියෙන්නේ?" හෝමිස් ඇසුපිටි තිවුණු සව්‍යරයෙනි. එහෙන් මහු දැඩි කළකිරීමකට පත්වූ බව මට පැහැදිලි විය. පුවත්තියේ වූ මිපන්සේ නම නිසය මගේ අවධානය රීට යොමු වූයේ.

Reading Purpose Only For Print.

210. "ଶୋଭା. ଆ ପୁଲାଦ କିମ୍ବା!"

වෝටලු පාලම අසල බෙදුරනක සිදුවීමක්

පෙරයේ රාත්‍රි නැවයන් දහයන් අනුර වෝටලු පාලම අසල රාජකාරීයේ යෙදී සිටි එවි අංශයේ පොලිස් තිලඹිර තුක් මහතාව, කිසිවෙතු උදව් ඉල්ලා කුගෙන හඩින් ආ වැනුරට ඇද වැවෙන භවක් ඇඟි හිඛේ. රාත්‍රිය තුණාවූ යහින අභ්‍යන්තර එකක් වූ බැවින්, මග යන්නන් කිහිප දෙනෙකු සිටියන් දිවි ගැනීමකට ඉඩ ලැබේ නැතු. අනතුර ගැන ව්‍යාම දැනුම් දෙන ලදී. පොලිස් වෝටලු අංශයේ උදවෙන් මළයිරුර ගොඟාගැනීමට හැකිවී ඇතා. ඔහුගේ සාක්ෂුවේ නිකු ලිපුම් කටරයකින් හඳුනාගන් පරිදි, මේ තුරුණ මහතා හෝජාමිනි ජෝන් ඕපන්නයේ නම් තැනැත්තෙකි.

වෝටලු දුම්රියපොලෙන් පිටතෙලෙන ප්‍රවෘත්තින් දුම්රිය අල්ලා ගැනීම සඳහා මහු වේගයන් ගමන් කරන්නට ඇතැයි ද, පය පැටිලි යාම නිසා ගෙවා ඇද වැවෙන්නාට ඇතැයි ද විශ්වාස කෙරේ. මහුගේ ඩිරුරු තුවාල කිසිවක් තොකිවුණු ඇතර, මෙම තරුණයා අවාසනාවන්න ඉරණම්කට ගොදුරු වී ඇති බැවි පැහැදිලිය. ගෙ දෙපස ඇති ආරක්ෂක වැට නිසි ආකෘතයන් තොමැනි විමෙන් මේ වෙශුරනක මරණය සිදුවී ඇති බවට සැකයක් නැතු. මෙයට වගකිවසුන්නන්ගේ අවධානය යොමු කිරීම වටිනා.

අපි මිනින්තු කිහිපයක් නිහඩව සිටියමු. නිවිතයේ කිසිදාක මා තොදුවූ අයුරින් පර්ලොක් හෝමිස් කම්පාවටන්, කළකිරීමටන් පත්ව සිටියේය.

“මේක මගේ ආත්මාඩිමානයට ඇතිවූ විගාල කැළලක් ප්‍රාවිසන්.”

හෝමිස් පැවසුවේ මද වේලාවකට පසුවයි.

“මේක පුළු සිද්ධියක් බව ඇතැන්කයි. නමුත් මගේ කිරීති නාමයට මහ මදිකමක්. දන් ඉතින් මේක මගේ පොදුගලික කටයුත්තක් බවට පත්වෙනවා. දෙවා සිභිවෙන් මා තොමැරු හිටියෙන්, මා මේ කලැලිය කොහොම හරි අල්ලා ගෙන්නවා. මා ලෙව උදව් ඉල්ලාගෙන ආව මනුස්සයා. . . . ඇවියන්! මා ඒ මනුස්සයාව යැවෙව මරණය කරා තේදා”

පුවුවෙන් නැගි සිටි මගේ මිතුයා දැඩි ගෙවකයකින් සාමරයේ ඉහළ පහළ ඇවිදීමට පටන් ගන්නේය.

"මු- මහා කපරි යක්ෂයා රැඳක්. මු- ශෞජාමද මේ අහි-යක මිනිහව වැරදි පාරකට රවවාගෙන හියේ? පාලමේ තුනක සෙහා ගමන් කරන්න ඇති. මේ තරම් වැහි ද්‍රවයක් වුවූ නැරි, උන්ට මිනෙ පිළිවෙළට. හොඳයි බලන්න තොටියන්, කුවුද මේකෙන් අන්තිමට දිනන්නේ කියල. මට 'යන්න' වෙළාව හරි."

"පොලියියටද?"

"නෑ. මගේ පොලියියක් මම මඟි. ම. දාල වියන්නම්. එක වියල ඉවර වුණුම පුද්වනි. මට මිනෙ කරන මැස්සන්ට අල්ලගනා; රට කළින් ගොමෙයි."

එදා ද්‍රවයම මගේ ගෙවූ විනැනියේ කටයුතු තිසා මට අවිවේශී දිනයක් විය. මා නැවත වරක් බෙනාර් විරියට යනවිට ර ගෝජි තිනිනි. හොමිස් ඒ වනවිටන් ආපසු පැමිණ සිටියේ නැත. මුළු ආපසු එදා රාත්‍රි දහයට ල-වි සිනිලා. මගේ මිතුයා දැඩි වෙහෙසකට පත්ව පුදුමැලි වී සිටි අපුරු මට දැකින්නට ලැබේ. සයිනියෝගි වෙත හිය ඔහු පාන් ගෙවිය එමියට ගෙනා, එයින් කුලුක් කඩා හිල දුම්මේ, වනුර උගුරු කිහිපයක් ගොමිනි.

"මබට හොඳවම බවහිනි විගෙයි?"

මම ඇසිම්.

"ලදේ කුමට පස්සේ කියිදෙයක් කැලී නෑ. කැම ගැනීමක වට අමතක වුණා."

"ශෞජාමද වැඩ කටයුතු සාර්ථක වුණාද?"

"මවි. සැහෙන තරම්."

"හෝම්බ්‍රිටියක් ලැබුණාද?"

"උන් දන් මගේ අනෙ ඉන්න ගණනයි." ඕපන්සේ තරුණයාපි කළ අපරාධයට ම. පැලිය ගන්නවා. ඇසි වොටියන් උන් අනික් මිනිස්සුන්ට දැඩිවම් කරනවානා. උන්යේ ඒ දැඩිවම ම අපි උන්ට දෙම්."

"මොකක්ද මබ එයින් අදහස් කරන්නේ?"

ආහාර දමා කිඹු රිසකෙන් හෝමිස් දොචම් ගෙධියක් අනව ගත්තේය. මූල්‍ය එය කුබලිවලට කඩා ඉන් දොචම් ඇට මිහිපූරු ඉවතට ගත්තේය. මිලගට ලිපුම් කවරයක් ගෙන එහි අලවත කොටස ඇතුළේ

S. H. ගෙන් J. C. ට යයි ලියා දොචම් ඇට පහක් ඇතුළට දමා ඇලවිවේය. ඉන්පසු පිටත

කමින් ජේමිස් කැල්පුන්

ලෝන් ස්ටාර් මොන්ඩාව,

සැවුන්නා

ජේරියා

යනුවෙන් ලිපුවේය.

"නැව වරායට ඇතුළවෙනකාට මේ ලිපුම එහි ගිහින් තියෙටි."
හෝමිස් සිවේ යනුවෙනි.

"උට මේක දක්කාම රට නින්ද යන එකක් තු. මිපන්සේට මරණයට ඉස්සර වෙලා දනුතු වේදනාව මූලික් දැනේටි."

"කවුද මේ කමින් කැල්පුන් තියන්නේ?"

"ඒ නමදී කල්ලියේ තායකයා. මා අනින් උන් වත් අල්ලා ගත්තවා. නමුන් ඉස්සර වෙලා තායකයවා"

"මෙ කොහොමද මොඩුන් ගැන තෝරතුරු නොයාගත්තේ?"

"හෝමිස් සාක්ෂුවෙන් විශාල කටයුතුයක් එලියට ඇද්දේය. එය පිරෙන සේ දින වකවාතු භා නම් රාජියක් සටහන් කොට තිබිණු.

"මා මුළු දවසක්ම ඒකට-ගතකළා. ජලායිඩ්ස් තාවික කටයුතු පාර්යාලයේ, නැව් වල ඇම් රීම් ගැන පාරණ පොන් ලිපි ලේඛන මූළුයා බලමින් කරුණු රිසකළා.

83 අවුරුදුදේ ජත්තාරියේ හෝ පෙබරවාරියේ පොන්දිවරි වරායට ලොඩු තැව් මොනවාද කියලයි මූලින්ම බැහුවේ. නැව් නිස්හයක් තිබුණා. මෙයින් මෙයේ අවධානය එකටටම යොමුවූනේ "ලෝන් ස්ටාර්" නැවට. ඒක ලේඛනයේ නිෂපාදිත නැවක් ලෙස යදහන් වුණාට එකට මූලින් දේ තිබිල තියන්නේ ඇමරිකාවේ ජනපදයක නමක්."

"වෙක්සාස් වෙන්න ඇති?"

"මට ඒක හරියටම විශ්වාස නු. සොහොම ව්‍යුණුන් මට හිතුනේ මේක ඇමරිකාවේ එකක් කියලයි."

"රිට පස්සෙ?"

"රේගට ම. බැඳුවා ඩින්දි වරායට නැව් පැමිලීම ගැන විස්තර. 85 අවුරුදුදේ ජනවාරියෙදී "ලෝන් සටාර්" නැව් ඩින්දියට ඇවිත් තියෙනවා. මගේ සැකස් තිවැරදි බව එයින් තහවුරු ව්‍යුණා. රේගට ම. හොයා බැඳුවා ලන්ඩින් වරායේ දත් නැංශරම්පා තිබෙන නැව් පිළිබඳවි.

"ලෝන්සටාර්" ලන්ඩිනයට යේන්දු බේලා තියෙන්නේ හිය සතියේ. ඒ ගමන මම හිසා වරායේ ඇල්බට් කටාකා-ගනයට. අද උදේ පාන්දරම බාධියන් එකක් නැව් මිටක්වෙලා හිසි. සැවැන්නා බලා ආපහු ගමනේ. ම. ග්‍රේවිඩ්ලන්ඩ් නොවුපොලට එදුලි පුවතක් යුතිවා. නැව් පැය කිහිපයකට කළින් එතැන් පහුකර හියාදු. පුද්. හමන්නේ නැගෙනහිර දියුවට තිසා, මුවන් දත් ගුවිත් පහුකරා, විසිටි දුපතට කිවිටු කරල ඇති."

"මබ මොකක්ද උන්ට කරන්න බලාපොරාත්තු වෙන්නේ?"

"සොහොම හරි උන්ට අල්ලා ගන්නවා. මූල් නැවටම ඉන්නේ ඇමරිකන් ජාතිකයා තුන්දෙනයි. ඒ අර කුලුපුන් සහ තවත් නාවික තිලුරයන් දෙදෙනොක්. අනික් අය මික්කොම ජර්මන් සහ පින්ලන්ත රාතිකයා. අර කුන්දෙනා රැඟ රාත්‍රි නැව් ඉදාල නැති බවන් ම. හොයාගත්තා. ඒක ම. ද්‍රාගත්තේ නැවට බඩු පටවපු යේවකයින්ගෙන්. එයාලුගේ රුවල් නැව් සැවැන්නා වලට යන්න කළින්, තැපැල් ගෙනියන-දුම්නැවෙන් යන මේ ලිපුම සැවැන්නා වෙන යනවා. රේගට ම. විදුලි පුවතක් යවත්වා අසවල් මහන්වරු තුන්දෙනා, මිනිමුරිමේ වෙරදනාවට මේහේට අවශ්‍යයි කියලා."

දැනාම පුක්ස්ම අසුරින් සැලපුම් කරන කටයුත්තක් ව්‍යවද බලාපොරාත්තු හොවන ලෙස අසාර්ථක විමට ඉඩ ඇත. ගෞමිජ විසින් යවත ලද ආච්මි ඇත, මිපන්ශේර් මිනිමරුවනට කියිදාක නො ලැබිය. ඒ අවුරුදුදේ අත්ලාභකික් සාගරය හරහා හමාගිය විෂ්වාස කුණුවූ, දැනාම දරුණු, ප්‍රබල මෙන්ම දිර්ස කාලයක් පැවැතුණු රිවා විය. "ලෝන් සටාර්" නැව් සැවැන්නා වරායට

සේනුදු වූ බවට නොරකුරු ලැබෙනා අත් අපි බොහෝ කාලයක් බලා සිටියෙමු. අන්ලන්ඩින් යාගරය මැදදේ, විනාශ වුණු තැවකින් කැඳිලිය කුම්ගසක් පාලේමින් හිඹු බව අපට අයන්තට ලැබිණ. නාවිකයන් විධින් දුටු උ කුම් ගසෙහි "L.S" යන අකුරු කැටයම් කොට හිඹු බව දකින්නට ලැබේ ඇත. "ලෝන් ජටාර්" නැවට අනුපු ඉරෙනම ගැන අපට අයන්තට ලැබුණේ එපමණකි.

බොස්කේම්බ් නිමිනයේ
බේදවාවකය

බොස්කේම්බි නිමිනයේ බෙදාවාචකය

එදින මත බිජින් සමග යෝදා ආහාරය ගනීමින් සිටියෙමි. දේවිකාව අප වෙන විදුලී පුවතක් රැහෙන ආචාරය. එය මගේ මිනු පර්ලොක් තොමිස්ගෙනි.

"දින කිහිපයක තිවාපූරුෂක්, ගෙ නැතිද? බොස්කේම්බි නිමිනයේ පෙදාවාචකය ගැන බටහිර එංගලන්ඩ් මේ දීන විදුලීපුවතක් ලක්ශ්‍රීණ. ඔබටත් මා සමග ආ නැති නැම් සහුවක්. එහි නැවුම වාචය හා සූන්දර දරුණ අන්තර්සංස්කිතිය පැවත්තා එකාලුහයි මාලට පිටත්වෙමි."

"මොකද මියා කියන්නේ? යන්විද?" මින් බිජින් ඇසුවාය.

"අණේ මේ දීන්ගේ නෑ මොනවා කියන්නාද කියල. සුද්ධ ගලුකම් අදහා බලාගෙන ඉන්න මගේ රෝගීන්ගේ නාමලේඛනයන් සැහෙන්න ඇයි."

"ආ. . . . මියාගේ ප්‍රතිකාර වැඩි නම් ඇන්ස්පේරුදර් සරාවි. රස්සාවටම කුපලෙලා මහාස්සිලෙලා වෙන්න ඇති; මියාගේ මූණක මැනක ඉදින් හරියට සුදුමැලියි. දිනින් දිගටම රෝගීන් ගැලීමෙන් ඇතිවූ හොඳවුටු නැතිවින්නාන් එක්කා, මියා මේ ගමන ගිහින් එන්න. පර්ලොක් තොමිස් මහන්මයාගේ පරික්ෂණ ගැන මියා නුමදාමන් හරි-ආංග්වත් දක්වනවා නේ."

"ඒ පරික්ෂණ වල යොදෙන්න ගිහින් මට අකුවුණු වාසිය පෙනී පෙනී නියෙදීම් මේ කොහොමද තොමිස්ට බැඳු කියන්නේ. එහෙම කලොක් මේ හරි අකෘත්තද පුද්ගලයෙක් වේවි. . . . ඒ පුණ්න් මේ ගමන යනවි නම් මේ වහාම ගමන්බු සුදානම් සරගක සුනුයි. ඒ වැඩිව මට තව ඉතිරි වෙලා නියෙන්නේ පැය ගාගයයි."

මම පිළිතුරු දුනිමි.

අැල්ගනීස්පානයේ මා ගෙවූ කෘෂිරු එවිතය තිසා, ගමනක් පිටතේ යාම සඳහා ඉතා ඉක්මනීන් සුදානම් විමට මට පුහුණුවක් ලැබී හිතිනි. මගේ අවශ්‍යතාවයන් ලෙස සුදානම් කරගැනීමට නිඩුණේ සුද්ධ සුද්ධ දේවල් කිහිපයක් පමණි. එහෙයින් පැය භාගයක් යාමටත් පෙර, තුඩා බැගයක් ද රැහෙන මම අභ්‍යකරන්තයෙන් පැඩිවත් දුම්රියපොල වෙත ගමන් කළුම්.

ඡර්ලොක් භෞමිස් දුම්රියපොල ඉහළ පහළ සකස්මන් කරමින් සිටියේය. මෙහි භැඳු සිටි දිගු ගමන්කළාය තිසා, කොළඹමටත් කොට්ටු සිරුර, වඩාන් උසට හා කොට්ටුවට දිස්විය. හෝමිස්ගේ හිසේ රෙදී විශින් ඇතුළු හිස්වැසුමක් ද විය.

"මම ආ එක හරිම භෞදි වෛවිස්සන්. සම්පූර්ණ විභ්වාසය තබන්න පුරුවන් කෙනෙක් මා සමඟ යන එක, මා තතියම යනවට වඩා පැහෙන වෙතයක්. එකුනට ගියාම පොලියියන් නම් උදවී වෙතේම අදහසුන් ලැබේ. එක්කො එවායින් කිසිම ප්‍රයෝගනයක් ඇත්තේ නෑ. එහෙමත් තැන්නම් ඒ අදහස් නැම් එකක්ම, මිවින් මේ දිහා බලන දැඡ්‍රී කොරුයෙන් බලපෑදෙන එවා. මා දුම්රියට ප්‍රවේශපාන අරගෙන එන්නම්. අර කොළඹරේ අසුන් දෙක අපට හියාගන්න්."

එම දුම්රිය මැදිරියේ ගමන් කිරීමට සිටියේ අප දෙදෙනා පමණකි. භෞමිස් පුවිත්පන් රාඩියක් ගෙනැවීන් හිතිනි. මෙහි සමහර පුවිත්පන් පිටු, අකුරක් නැර සියෙවිවිය. තවත් විවෙක පිටු පෙරලා බලා, යම් යම් දේ සටහන් කරගන්නේය. මෙයේ මෙහි පුවිත්පන් සියල්ලම සුක්ෂම සේයිඩියකට උක්කලේය. අනාතුරුව දැස පියාගෙන කළේනා කළේ හාටනාවක යෙදෙන අසුරුරුනි. මේ සියල්ල දක්නට ලැබුණේ අපේ දුම්රිය, රෙඩි. තගරයට ලොවනාතුරු පමණකි. අප රෙඩි. පසු කරදී, පුවිත්පන් පිටු රාඩියක්ම එකට එකතුකොට විශාල බෝලයක් සැදු මිශ්‍ර, එය දුම්රිය කුවුව්ව තුළින් ඉවතට විසි කළේය.

"මේ සිද්ධිය ගැන ඔබට මොනවා හරි අහන්න ලැබුණද වෛවිසන්?"

"මේ ගැන එක ව්‍යවතාසයක් වත් මා දන්නේ නෑ. මට දවස ගණනකින් පුවිත්පනක් කියවන්න ලැබුණේ නෑ."

"ලන්වනයේ පුවත්තේ විල නම්. ඒ තරම් සම්පූර්ණ විස්තරයක් නිමුණේ නෑ. මේ හැම පත්තරයකම පෙරලුමින් බැහුවේ අනුවයා ප්‍රධාන කරුණු වික ගුහණය කරගන්න පුළුවන්ද කියලයි. පෙනෙන්න නියෙන කරුණු විල හැටියට, මේක තේරුම් ගන්න අමාරු, එන් බොහෝම සරල සිදුවීමක්."

"එක හරි පරය්පර විරෝධී කියමනක් නේ."

"නමුත් සත්‍යය ඒකයි. යම්කියි අපරාධයක් කිසි අරමුණක් නැති එකක් වුණුම ඒක වියදත්ත අමාරුයි. නමුත් මෙනැනදී නම් මිනිමුරුමට ලක්වූ පුද්ගලයාගේ පුකාට විරුද්ධව බිජාල ලෙස වෝදනා සහ සාක්ෂි එල්ල වෙලා නියෙනාවා."

"එහෙනම් මිනිමුරුමක් සිදුවෙලා."

"එහෙම වෙලා කියලයි කියන්නේ. නමුත් මේක පෙෂද්ගලිකවම මගේ ඇස් දෙකකන් දක්වා තීරණය කරන තුරු, අනික් අය කියන පැහැයට මේ වියව්‍යසයට ගන්නේ නෑ. මේ මේක තේරුම් අරගෙන නියෙන විධියට, සිදුවෙලා නියෙන්නේ මොකක්ද කියලා මේ ඔබට කියන්නම්

බොජකෝමිඩ් නිමිනය කියන්නේ හේරිලඩ් ප්‍රාන්තයේ, රෝස් නගරයට තුදුරින් පිහිටි දිස්ත්‍රික්කයක්. මේ පුද්ගලයේ ඉත්ත ලොකුම ඉඩමිහිමි වැඩිලිකරුවා නමයි, දේශීන් වර්තනර්. මහු එගළන්තයේ සිට මිස්ප්‍රේලියාව වින හිහින්, එහිදී මුදල සම්භාරයක් උපයාගෙන, ආපසු තමන්ගේ රටට ආ කෙනෙක්. මහුට අයිති හාදර්ල නම් එක් ගොවිපොලක්, වාල්ස මැකානි නම් කෙනෙකුට බද්ධ දී නිමුණා. මේ මැකානි මහන්මයන් මිස්ප්‍රේලියාවේ රැකියාව කර පැමිණි කෙනෙක්. පිටරට විල රැකියා කරදී දනහැදින ගෙන ඉදුසු මිනිස්සු, තමන්ගේ රටට ආවට් පස්සෙ, එකම පළාතක අසල්වායින් ලෙස පදිච්චිමේ පුදුමයක් නැහු. මේ අනරින් විඛාන ධනවින් පුද්ගලයා දේශීන් වර්තනර් විගෙයි පෙනෙන්නේ. ඒ මොකද වාල්ස මැකානිට තමන්ගේ දෙපාල බදු දෙන්න තරම් වර්තනර්ට හැකියාවන් නිමුණු නිසා. මේ කොහොම වුණන් දෙදෙනා අතර නිමුණේ පුළුගක් සහිත හිතවින්කමක් බවයි ප්‍රසිද්ධියට පත්වෙලා නියෙන්නේ. මවන් දෙදෙනා එකට ආශ්‍ය කරන හැරි, නිතර නිතර දැකින්න ලැකිණු දෙයක්.

මැකාතිව ඉන්නවී එක පුණෙක්, වියස අඩුරුද දහඅවස ඉලත්දාරියෙක්. වර්තම්පිට ඉන්නේ එකම දියතියක් පමණයි. ඇයන් මේ වියස්ම තරුණියක්. වර්තම් සහ මැකාති දෙදෙනාගේම නිරින්දුවරු මියහිොත්. මේ දෙගොලුම ඒ පළාණේ ඉන්න අනෙක් ඉංග්‍රීසි රාතික පවුල සමග වැඩි ආගුරකට හිහින් නොමැති බවයි අන්නේ ලැබුවෙන. කොහොම වුන්න් මැකාති හිය සහ පුනා අය්වරේස් හිඩා පිය තළ අකුලු, ඒ පඳාතට තුදුරු අය්වරේස් පිටි විල ඔවුන්ව නිතර නිතර දකින්න ලැබූ නියෙනවා. මැකාති නිවයේ සේවකයෙන් දෙදෙනෙක් ඉන්නවා; මිනිහෙක් සහ ගැහැනු ලමයෙක්. වර්තම්ට නම් ලොකු සේවක මුදුලක් ඉන්නවා. අඩුම ගෙනෙන් හයදෙනාක් වන්. පැවුල් දෙක ගැන මට දනගන්න ලැබූ නොරතුරු එපමණයි.

ප්‍රති මාසේ 3 වැනි දා, ඒ සියන්නේ පහුණිය සඳහා හවස තුනට පමණ, වාල්ස මැකාති, ණාදර්ලි ගොවිපොල් ඔහුගේ නිවයෙන පිටත්වේලා ආවා. මිහු මේ හවස වරුවේ පයින් ඇවිධෙන හිය බොස්කෝම්බි ජලායය දෙසටහි. බොස්කෝම්බි ජලායය හියන්නේ, කදු පුදේය විල සිට බොස්කෝම්බි නිමිනය හරහා ගාලා බහින තියක්, පුත්ල්ව විහිද යුමෙන් යුදුනු, කුඩා වැවක් වැනි එකක්. මැකාති උදේ වරුව ගතකරල තිබුණෙන් රෝස් තගරයේ. ඒ ඔහුගේ සේවකයාන් සමග. කලින් යොදාගත් වැදගත් වැඩින් නමන්ට හවස තුනට ඇති බව, මැකාති නමන්ගේ සේවකයා සමග පවසලා නියෙනවා. ඒ නියමය ඔහුන් රෝස් තගරයේ ඉදාල ඉන්මතින් ආපහු ඇවින් නියෙන්නේ. රළුණට මෙන්න මේ කලින් යොදාගත් හමුවීමට, බොස්කෝම්බි ජලායය අසලට හිය වාල්ස මැකාති පාණිටින් ආපහු ආවේ නෑ.

හාදර්ලි ගොවිපොල් නිබෙන පැදර ඉදාල බොස්කෝම්බි ජලායට දුර හැනුක්ම කාලයි. මෙම දුර ප්‍රමාණය ඔහු ඇවිධෙන ගිය නැරි දෙදෙනාක් දක හිඛෙනවා. මෙයින් එන් අයක්, නම සඳහන් කර තැනි වියසක ගැහැනු කෙනෙක්. අනෙක් තැනැත්තා විලියම් සුවිච් භාම් අයක් ජේන් වර්තම්ට අයන් ව්‍යුහායේ විල සඳහන් හා පක්ෂීන් ද්‍රව්‍යම් නිරිම සඳහා ද්‍රව්‍යීමක් වින්කර නියෙනවා. විලියම් සුවිච් තමා පිර්තම්ගේ මේ ද්‍රව්‍යීම සාර සේවකයා. මේ සාක්ෂිකරුවන් දෙදෙනාම දිවිරා හිය හිටෙනවා මැකාති ගමන්

කළේ තතියම බව. මිටා අමුතරව් විලියම් කුවිචර් හියා හිරිනවා, එල්ංඡ මැකානි හිහි. මිනින්තු හිහිපයක් ගතවූතෙව පසුය, ඔහුගේ පුත්‍රයා වන ගේම්ස් මැකානි කුවිචුවක් අන් ඇතිව ඒ පැන්තට යනවා තමන් දුටු බව. කුවිචර් හියන හැටියට, වයසක මැකානි මේ වෙනසාට ඉන්න ඇත්තේ පුත්‍රාට පෙනෙන නොස් මානෙ එයේ. කුවිචර් මේ ගැන වැඩිදුර යමක් හිතුවේ නැහු. බෙදරතක සිදුවීම ගැන හැන්දුවේ ආරංජ්‍යාවුම්ඩ් ඔහුට අර කාරණය මෙක් වුණේ.

විලියම් කුවිචර්ගේ දර්යා පර්යෙන් මැකානි වියපුතු දෙදෙනා තොපෙනි හියාට පසුයක් ඔවුන් දුටු අය ඉන්නවා. බොස්කෝම්බ ජලාශය අවට, පැහැදිලි පත්‍ර ගත්තා ගත්තා ගත්තා වැඩිණු තරමක කැලුරෝදක් හියනවා. එම් කැලුවේ, කැලුමල් ගැඩිමට මය හියන වෙළාවේ ගැහැනු ලමයක් පැමිණියා. අවුරුදු දහාතරක් වයසැහි ඇය තමයි ජේජනස්ස් මොරාන්. මේ ගැහැනු ලමයා බොස්කෝම් විනුයායේ ද්‍රවිත පිහිටි විවිකාගාරය හාරකරුගේ දුවිණිය. ඇයටත් යමක් දැකින්න ලැබේ හියනවා.

ඇය සාක්ෂි දෙමින් හියා නිඩියා ජලාශයට හිටිවාවන්, එහෙත් කැලු රෝද අවසුන් වෙන තරියදී ඇයට අසන්නට ලැබුණු කකාභනක් ගැන. මැකානි මහජම්යාන් ඔහුගේ පුත්‍රාන් දෙදෙනා, බොහෝම සැර විවන විලින් බහින්තය වුනු. වයස්ගත මැකානි ඉනාම තපුරු විවන විලින් තම පුත්‍රාට බැඳු වියුණු හැටින්, එවිට පුත්‍රා, තම පියාට පහරදීමට මෙන් අන් ඉහළට එස්ථි හැටින් ඇය දැක හිඛනවා. මෙම සන්ඩුවේ, හිසිපුණු බැවන් වියට පත්වුණු ජේජනස්ස්, ආපහු කමන්ගේ පෙදරට දිව හියා. ගෙදර හිය ඇය, ඇයගේ මටට හිටිවාද බොස්කෝම්බ ජලාශය අසල මැකානි වියපුතු දෙදෙනා සන්ඩු වෙමින් සිටිනා බවන් කොයි මොහොන් හේ ඔවුන් ගුට් ඇතු ගැනීමට ඉඩ ඇති බවන්. ඇයට ඒ කජාව හියල ඉවර කරන්න හමිං පුත්‍රාන් නැහු මැකානි තරුණාය මුළුන්ගේ හිටිසට දුව ආවා.

"කෝස් මොරාන් ඉන්නවද? ඔහුට ඉක්මනට කජා කරන්න. මගේ කාන්තට තුවාල වෙළා ජලාශය අසල වැටිල ඉන්නවා. මට හිනෙන්නේ ඔහු මියගිහින්. මට මොරාන්ගේ උදිව උවමනායි."

කැඳුවීමට පස්වේදා හිටි තරුණයා එහෙම කිවිවා. මහුගේ අන් තුවක්කුව වින් හිස්වූස්ථමක වින් නිබුණ නැහු. තරුණ මැකාතිගේ දකුණු අන් හා කමිස අන් අපුත් ලේ තුවරි ඇති බව මොරාන් පවුල් අය දුටුවා. තරුණයා පසුපස හිය ඔවුනට දකින්න ලැබුණේ මහඹ මැකාතිගේ මළයිරුර. එය රුලායය අසල තෙත්තිමේ වැඩි නිබුණා. මේ මරණයට හේතුව මහුගේ හිසට සිදු වි නිබුණු බරපතල තුවාල බව බැඳු බැජ්මටම පෙනුණා. මේ තුවාල, බර, මොට ආපුධයකින් කළ ඒවා බවයි පෙනුණා. තරුණ මැකාතිගේ තුවක්කුවේ මිටෙන් වුණුන් කළ භැංකි රාවා. මේ ආපුධය මළයිරුට පියවර සිහිපයක් දුරින් තෙත්තිම මතා නිබෙනු කාවන් දකින්න ලැබුණා. මෙම සාක්ෂි දෙවන් තරුණ ශේෂිස් මැකාති පොලිසිය මිනින් අන්තර්ඛාවට ගැනුණා. පසුව කරන ලද මරණ පරික්ෂණයේදී මෙය සිතාමතා කළ මතුළු සාතනායක් බවට තීරණය වුණා. බදාදා මේ වින්ගිතරුවා රෝස්-නගරයේ ම්‍යෙස්ත්‍රාස් වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවා. නඩුවි එතැනින් ඉහළ උසාවියට තබා නිබෙනවා. හඳුසි මරණ පරික්ෂණයේදී, ම්‍යෙස්ත්‍රාස් උසාවියේදීන් දාගන්නට ලැබුණේ ඒ ඉරුණුයි.

"මේ වගේ පැහැදිලි ලෙසම ටික්නිකාරයාට විරුද්ධව සාක්ෂි තියෙන සිද්ධියක් ගැන මට මකක් කරන්නන් අමාරුයි. වකුව ලැබෙන සාක්ෂි වලින් අපරාධකාරයෙකුට පෙන්නාදීම සිදුකරනවා තම්, එක බොහෝම අගෙට මෙනුනාදී සිදුවෙනවා." මම තීව්මි.

"වකුව ලැබෙන එහෙමත් තැන්නම් පරිවේශීය සාක්ෂි කියන ඒවා බොහෝම මායාකාර සාක්ෂි ලෙස හඳුන්වන්න පුරුවන් යොටුයන්."

හෝමිස් පැවසුවේ කළුපනාකාර වෙමිනි.

"බැඳු බැජ්මට එකකන් පැහැදිලිව කියන්නේ අසවල් කරුණ කියලා ඔබට හිගෙන්න පුරුවනි. නමුත් මධ්‍යී දැජ්ටී කොරුය විනක් වෙනස් කරලා බලන්න විවෘතන්. එකකාට ඔබට පෙනෙනේ අර බොහෝම පැහැදිලිය සිටි සාක්ෂි යොමුවෙන්නේ වෙනත් දිසාවකට බව. මේ හියෙන තත්ත්වය උඩ තම් මේ තරුණයා මුහුණපාලා ඉන්නේ හයානක ඉරණමකට. එක අඩි පිළිගන්න ඕනෑ. ඒ කියන්නේ මහ මිනිමරුවා බවට සාක්ෂි වලින් පැහැදිලිව ම්ප්‍ර වෙනවා. මහට ගැලුවීමක් ඇති බවක් පෙනෙන තෙක්

Reading Purpose Only, Not For Print.

223. ".... මෙහා දකින්නට ලැබුණේ මහඳ ඔකාතිගේ මලයිපුරු!"

මානයක වන් නැහු. අපරාධකුදායා බොහෝම ටෙලාවට ඔහු වෙන්නත් පිළිවන්.

නමුත් ඔබ දත්තවාද වොටිසන්. අසඳුවූයෙන් ගණනාවක්ම ඉහ්නවා මේ තරුණකා අනියකයි සියල වියවාස කරන අය. එයින් එක් අයෙක්, අර ඉඩම්පිහිමි වර්හාර්ගේ දියලීය. මේ අපරාධය ගැන තවදුරටත් පරික්ෂා කිරීමට ලෙසප්‍රේචිට භාරදීල නියෙන්නේ චර්නර් මෙහෙවිය විසිනුයි. ලෙසප්‍රේචිට මේක මහා ප්‍රජාලිකාවක් වූණා. ඉතින් මිනිහා පරික්ෂානය මට භාර කළා. ඔබට මතක නොද ලෙසප්‍රේචි? අර ලොඩින පරික්ෂාජයදේදින් අපට උදවුවුනේ. උදේ කුම දිරවාගන්න පිළිනයක් වන් ආගාමෙන, මැදිවියේ මානවරු දෙනෙකුට, පුදා තැනැංුම ප්‍රතිඵල විගයෙන් බිජානිර් දෙකට දුම්රියෙන් ගමන් සාරන්න පිදුවේක නියෙන්නේ ඒක නිසා තේ."

"මට තම් අවශ්‍යව කියන්න පුරුවන් මේ විකයි හෝමිස්. වින්හිසාරයාට විරුද්ධව ඇති සාක්ෂි කොයිතරම් පැහැදිලිද කිවිවාන්, මහුට මෙහෙන් ගැලුවිට් ඇත්තෙන් නැ. ඉතින් ඔබට ලිඛන්න ගැටුවිනුත් නැ. ඒ නිසා ඔබට ඇතුනින් ලබාගනනුකි, යම්කිසි කිරීනිනාමයක් හෝ ග්‍රෑට්‍රවියනුත් නැ. ම. කියන්නේ බොරුද?"

"මය පැහැදිලිවම පෙනෙන සාක්ෂි තරම් කොනෙකු නොමග යවන්න පුරුවන් වෙනත් දෙයක් නැ." හෝමිස් කිවි සිනාසයුමිනි.

"ලේ ඇරුණාම බාහු ටෙලාවට ප්‍රාප්‍රතින් බොහෝම පැහැදිලි සාක්ෂි අභ්‍යන්තර් හමුබවෙන්න පුරුවනි. එවා සමහරවිට ලෙසප්‍රේචිට පැහැදිලිව නොපෙනුණු සාක්ෂි වෙන්නත් පිළිවන්. ඔබ ගොඳින දත්තවා වොටිසන්, ම. යොදාගතන්න සමහර කුම ලෙසප්‍රේචිට යොදාගතන්න කියා නේරුම්ගතන්න බැරි බව. එනකාට එවිනි කුමයක් මගින් ලෙසප්‍රේචිගේ උපකළුන එහෙම පිටිනම පුපුරුවා හරින්න මට හැකිවෙන්න ඉඩනියනවා. ම. මෙහෙම කියන්නේ බොරු පුරසාරම් කරාවක් භැරියට නොවන බව ඔබ දත්තවා. ම. ගොඳ උදාහරණයක් කියන්නම් වොටිසන්. ම. කවදාවන් මධ්‍ය ගෙදරට ඇවින් නැ. නමුත් ඔබේ ඒ ගෙදර, තිදින කාමරය ජන්ලය නියෙන්නේ දැනුණු පැනන්. නමුත් ඒ තරම් පැහැදිලිවම නිශ්චය කළ හැකි කරුණක් ලෙසප්‍රේචිට ගොයාගතන්න පුරුවන් වේටි කියල ඔබ හිතනවද?"

"දෙයියේ සාක්ෂි! ජපන්ලය කියුණුන්නේ දකුණු පැත්තේ බව ඔබ හොයා ගත්තේ සොහොමද හෝමියේ?"

"මගේ නිතවක් මිත්‍රයා. මා ඔබේ පිළිවිල හොඳින් භදුනතවා. පුද්ධභූම්ඛාවේ ගතකළ තිහිනය නිය බොහෝම පිරිසිදුවට පිළිවිලට ඉත්තට ඔබ සිරින් විරින් ඉගෙන ගත්තා; එචා ඔබ නියි ලෙස ඉවුකරන බව මා හොඳින් දත්තවා. ඔබ හැමදාම උදේච රුවු සහනවා. අවුරුදුදේ මේ කාලයට ඔහු රුවු සහන්නේ ඉර එහියේ ආධාරයෙන්. ඔබේ මුහුණේ රුවු ඉම සාර්ථකව ඉවුකෙරිලද යන්න ගැන හොඳින් බැඳුවාත, තිරික්ෂණය කරන්න පුරුවන් මානවිද? ඔබේ මුහුණේ විෂ පැත්තේ ඉහළට යන්න යන්න වෙනසක් යෙනෙනවා. මොකක්ද මේ එනායි-මුහුණේ දකුණු පැත්තේ හොඳ දිනිදුවට, සියුම්ව සිරිනා සේ රුවු-බාල. නමුත් වම් පැත්තේ එහෙම නැහැ. එකක් අපට පැහැදිලිවම ශේරුවීගන්න පුරුවනි, මුහුණේ දකුණු පැත්තට හොඳින් එහිය ලැබෙනවා; වම් පැත්තට එහෙම නැහැ. මුහුණේ දෙපැන්තමම් එස, පමානව ආලේකය පැවුණෙන්, ඔබ එක් පැත්ත්ක් වැඩිඟුන්ත්, අනෙක් පැත්ත් අඩුවෙනුන් රුවු බාවිද? ඔබ වගේ බොහෝම කුමානුකූලව එළඹිකරන කෙනෙක් ගැන මට එහෙම නිකන්තවත් බැඳු. එනෙන් ගෙන නැති නැති නිගමනය, ඡාමරයේ දකුණු පැත්තේ ජපන්ලය ඇති බව. මා මේ පුරු උගාභරණයක් අරගෙන පෙන්නුවා පමණයි.

මගේ විස්තිය සම්පූර්ණයෙන්ම රැදි නියෙන්නේ මත්ත මය නිරික්ෂීනය සහ නිගමනය යනා දෙක උඩ. මේ පරික්ෂණයෙදින් එක බොහෝම ප්‍රයෝගතවත් වෙන්තා ඉඩ නියෙනවා. ඉත්ක්වෙස්වී විභාගයේදී පුරු කරුණක් හෝ දෙකක් සියුවී නිබෙනවා. එචා ගැනාන් හොඳින් හොයා බලන්න විටිත්තා."

"එ කරුණු මොනවාද?"

"මැකානි තරුණයා සිද්ධිය-වුණු වහාම සිරසාරයට අරගෙන නැහැ. එක කරුල නියෙන්නේ මුහු ආපසු භාද්‍රීල ගොවිපොලට ආවට පස්සය. එ විළුවේ පොලිස් පරික්ෂකයා සිවිලු,

"මහත්මයා. මේ මිනිමුරුම සම්බන්ධයෙන් අපට ඔබව අත්අධි-ගුවට ගත්ත සිද්ධාලිතවා" සියලු.

"එක අහල මා පුදුමයට පත්වෙන්න නැ. මට අන්වෙන්න නියෙන ඉරණම එක තමයි." තරුණයා පිළිතුරු දුන්නාලු.

තරුණයා අපරාධකාරයා බවට මරණ පරීක්ෂකයාගේ පූරියේ කාගේ හරි හිනේ සැකයක් නිඩුණා කියල හිතමු. තරුණයාගේ අරකාරාව ඇශ්‍රුවාම ඒ යැකයක් ඉවත්වෙලා යනවා."

"එක පාපෝච්චාරණයක් නේ." මම කිවේම්.

"නැහු ලොවිහන්. අරකාරා කියල ඉවත්වෙලා තරුණයා කිවිවෙදු මේ මරණය ගැන තමා සිමුප්පර්ණයෙන්ම නිර්දේශයි, තමා අහිජකයෙක් කියල."

"සිදුවෙලා කියන දේවල් වල හැරියට, පැහැදිලි සාක්ෂි වල හැරියට, කාටද පුරිවන් ඒ කරාව විශ්චාය කරන්න?" මම ඇයිම්.

"එහෙම කියන්නන් එපා. මේ අත්ධකාරක කර විලාභුල්, මට පෙනෙන එකම රිදී උර්ඩාවන් එක විනරයි. අපි මොහොතකට හිතමු තරුණ මැකානි අහිඡකයෙක් කියල. ඒ වුණන් මහු තමන්ට විරුද්ධව ඇති ආක්ෂණිත බංඡකලකම තේරුම් ගන්න බැර අභානයෙක් නොවේයි. මහු අත්ථවාදුවට ගන්න වෙළාව පුදුම්බුණු බවක් පෙන්වුවා නම්, නැත්තම් බලවන් ලෙස කොපයට පත්වුණු බවක් පෙන්වුවා නම්, මගේ හිඳුන් ලොභ සැකයක් ඇතිවෙන්න ඉඩ නිඩුණා. ඒ මොකද ඒ විධියට පුදුම්යක් භාර් තරහක් ඇතිවිම එවැනි වෙළාවක ස්වාහාවිකයි. ඒ නිසාම විඛිනික පුද්ගලයෙක් ඒ වෙළාවේ ඒ අපුරින් රූපාන්න ඉඩ කියනවා. ඔබට පැහැදිලිද මාමී කියන කාරණය? මහු මූෂුණපා ඇති තන්ත්වය පිළිබඳව හරිහැරි තේරුම් අරගනා, අවශ්‍ය එය පිළිගැනීම කාරණ දෙකක් හිසා වෙන්න පුරිවනි. එක්සේ මහු අහිඡකයෙක්. එහෙමත් නැත්තම් තමන්ගේ සින් ඇතිවන ආවිග දැඩි ලෙස පාලනය කරගන්න පුරිවන් කොනෙක්.

"මට අත්වෙන ඉරණම මික තමයි!" කියා මහු කිවිවා ජේදී?

කාන්තාගේ මූලයිරුර අසල මහු සිටි බවන්, අරපුවී ගැනුණු මෙයාගේ සාක්ෂියක් තරුණයාට විරුද්ධ ප්‍රබල සාක්ෂි. එක තේරුම් ගන් නිසා අරවින් කරාවක් මහු කිවි එක ස්වාහාවිකයි. මෙනැනිද මහු කටයුතු කර ඇති පිළිවෙළෙනුක්, කරා කළ විටන විළුණ් මොකක් ද හිතාගන්න පුරිවන්? මට නම් හිතෙන්නේ මහු අහිඡකයෙක් මිය අපරාධකාරයෙක් නොවේ කියන එකයි."

"මම තරමට පැහැදිලි කමක්, ක්‍රියාත්‍ය බවක් හැඳි යායෙහි එහා පාච මිනිස්සු එල්ලම් ගස් ගිහි.. නියෙනවා."

මා කිවි හෝමිස්ගේ අදහසට එකඟ නොවේමිනි.

"එක සම්පූර්ණ ඇත්ත. අහි-යක මිනිස්සු අනැත්තවා යායෙහි තොකල වරදට එල්ලම් ගස් ගිහි.. නියෙනවා."

"මම සිද්ධිය ගැන තරුණයා මොනවද කරල නියෙන ප්‍රකාශ?"

"කණාගාටුයි කියන්න. මහුගේ ඒ ප්‍රකාශයෙන් මහුට ඒ කරුණ එයියක් සැලයෙන්නේ නැ. තරුණයාට පාක්ෂික ආධාරසාරයෙහි රීකෙන් අභේරියට පත්වේනවා. යම්කිසි වැදගේ කමන් නියෙන තරුණක් දෙකක් එකේ නැත්තෙම් නැ. මම පත්තලේ නියෙනවා මහුගේ සාක්ෂිය ඔබම කියවා බලන්න."

තමා ලෙ ඉතිරි කරගෙන තිබූ ප්‍රවිත්තන් කිහිපයෙන්, ගෙරිලබිජයර් පුද්ගලයේ පළවන ප්‍රාදේශීය ප්‍රවිත්තනක් හෝමිස් ගෝරාගන්නේය. අව්‍යාපනාවින්ත තරුණයා ඉන් කට උත්තරය එහි යදහන්ව නිවිති. දුම්රිය අසුන් නොවිරවේ මම එය ඉතා යැලුකිල්ලන් කියවීමට පටන්ගතිමි. එහි යදහන්ව නිබුණේ මෙයයි.

".... මියගිය තැනැත්තාගේ පුනුයා වන උම්මිස් මැකානි අනුරුද සාක්ෂියට කැඳවන ලදී.

"මම ගෙදරන් පිටවෙලා බ්‍රිස්ටල් තගරයට ගිහි.., එහේ ද්‍රවය ඇතක් ගතකරලා ගෙදර ආවේ පැහැදිලිය සඳහා. ඒ කියැන්නේ ඇත්වැනිදා. ම. ගෙදර එනෙකාට තාත්ත්ව ගෙදර කිවිය නැහු. නාත්තා, ජෝන් කොන් නම් අඥ්ටියින් බළාගන්නා සේවකයා සමග රෝස් තගරයට ගිය බව සේවකාව් මට දැනුම් දුන්නා. ම. ආපු ඇවිත් වැඩිවෙලා යන්න කළින්, තාත්ත්වගේ අඥ්ටිකරන්තයේ රෝධිල ගබාදය මට ගෙයින් එලියේ ඇඹුණා. ම. ජන්ලයෙන් එහි බැලුවා. නාත්තා කරන්නයෙන් බැහැලා බෙඟාම ඉක්මනින් මිදුලන් ඉවතට යන හැටි ම. දුව්වා. මහු ගියේ කොඩි දිසාවටද යන්න මට හිතාගන්න බැරිවුණා.

රිට පස්සේ මම මගේ තුවක්කුවක් අතට අරගෙන, බොජකෝමික් ජාලාය ඇසට ඇවිදගෙන ගියා. මගේ අරමුණ මුණේ ජාලාය එහා පැන්නේ හාවුන් ගැවීයෙන මැන්දියෙන් හාවේකු

දචියම් කර ගැනීමයි. මා එහෙම යදු දචිවිම හාරකරු, විභියම් කුවිවර් මට දකින්න ලැබුණු බව ඇත්තයි. නමුත් ම. කාස්ත්‍යව ප්‍රූජුබැඳ ශියා කියල ඔහු හිතුව නම් ඒක වැරදියි. කාත්තා මට ඉදිරියෙන් ගමන් කළ බවක් ම. දෙනහිටියේ නෑ.

ම. ජලාගයට යාර සියයක් පමණ දුරින් සිටියදී, මට ඇතුළා කාත්තා “කුර්” ශියා ගබිදයක් තහනටා, මේක සාමාන්‍යයෙන් කාත්තා සහ මා අතර හිතුණු සංඛාවක්. ඉතින් ම. ඉක්මන් කරලා ඉදිරියට දිවහියා. මට දකින්ත ලැබුණු කාත්තා ජලාගය අසල හිටගෙන ඉත්තා නැති. ම. එහි සිටි බඟ් දකාලා ඔහු පුදුමයට පන්වූණු බව පෙනුණා. රේලෙට ඔහු මට විශකක් යැරෙන් කට්ටකරලා ඇතුවා, ම. මොකක්ද එනැත්ත කරන්නේ ශියලා. අප දෙදෙනා අතර ඇශිවූණු කතාබිජ බොහෝම තුරදිග ශියා. උණුසුම් විවන බුවමාරුවක් ඇතිවූණා. නව විශකක් ඔහු මට පහර දෙන්න වුණක් ඉඩ හිතුණා. ඒ මොකද මගේ කාත්තා බොහෝම දරුණු විධියට ගෙන්ති යන කෙනෙක්. මහුගේ කේපය මහුවම පාලනය කරගන්න බැරිතරමට උත්සන්න වුණා. ඒක දක්කුම ම. තිරණය කළා වහාම එනැතින් පිටවී යන්න.

ම. ආවි හාදර්ලි ගොටිපොල දිනාවට. මට යන්න ලැබුණේ යාර 150ක පමණ දුරක් පමණයි. මහා විලාප හඩක් මා පිටුපසින් අහන්න ලැබුණා. නැඩි වේගයෙන් ම. ආපහු දිවහියා. මට දකින්න ලැබුණේ මගේ කාත්තා අවසන් පුස්ම හෙළුම් සිටි ආකාරය. ඔහුගේ හිසට බරපතල ඇවාල සිදුවී හිතුණා. මගේ තුවක්කුව පැත්තකට දම්ලා ම. කාත්තටා දැනින් මසටා ගන්නා. නමුත් ඔහු මියහියා. ඔහු මියහියේ මගේ දැන්. මිනින්තු කිහිපයක් ම. ඔහු අසලින් ද්‍රාගසා ගෙන හිටියා. කිටුවුවම හිතුණේ දචිවිමේ විවේකාගාරය හාරකරුගේ හිවස. මුළුන්ගෙන් නැඩි උදවිවක් බොගන්නා අරමුණෙන් මා එහි දිව ශියා.

කාත්තාගේ විලාපය ඇහිලා, ම. ආපහු දචිගෙන එදා ඔහු අසල කිහිවෙක් ඉත්තා බවක් ම. දක්කේ නැහු. ඔහුගේ හිසට මේ තරම් දරුණු ඇවාල සිදුවුණේ කොහොමද කියල මට හිතාගන්නත් අමාරුයි. කාත්තා මිනිසුන් අතර ඒ තරම් ජනප්‍රිය කෙනෙක් නොමෙයි. ඒ මොකද ඔහු හින් ඒ තරම් කරුණාවක් නොහිතුණු, අනෙක් අය තුරුස්සනා කෙනෙක්. ඒ වුණක් ම. දන්න තරමින් ඔහුට විරුද්ධව බොගන්නා අරමුණෙන් මා එහි දිව ශියා.

ස්ථියාත්මක වූ හතුරන් හිටියේ නෑ. මේ ගැන වෙනත් කිහිම දෙයක් මා දන්නේ නෑ."

මරණ පරීක්ෂක : මියයන්හා කලින් එකේ කාන්තා ඔබට මොකුන් කිවිවද?

යාකෘතිකරු : මෙහු මොනාවාදෝ විවන කිහිපයක් නොලේ මැයිරුවා. මෙහු කිසු දෙයින් මට පැහැදිලිව ඇපුජන් "රටි" හෝ "රට්" යන ගබඳය පමණයි.

ම. ප. : ඔබ එයින් තෝරුම් ගන්නේ මොකක්ද?
සා : එකෙන් මට මොකුයම් තෝරුම් ගන්න බැරිවුණ. ම. හිතන්නේ මෙහු මරුවිකල්ලන් මොනාවා භරි දොචිවන්න ඇති."

ම. ප. : ඔබන් මෙයි පියාන් අතර බහින්සේවීමක් ඇතිවුණු බව කිවිවා නො. ඒ මොකක් සම්බන්ධයෙන්ද?

සා : ම. රට් පිළිතුරු දෙන්න කුමුදි නැහැ.
ම. ප. : එයට පිළිතුරු දෙන්න කියා ඔබට බලකිරීමට මට කිසුවෙනවා.

සා : එය ඔබට කිමට මට හැකියාවක් නැහැ. එය මේ වෙළඳතාක සිද්ධියට සම්බන්ධ එකක් නොවන කිවිට ම. සහතික වෙන්නමි.

ම. ප. : එය තීරණය කළ හැක්කේ උසාවියටයි. ඔබ ඒ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු දෙන එක මහ හැරියා. එයින් ඉදිරියේදී ඔබට බලවන් අවාධියක් ඇතිවෙන බව ඔබට අමුණුවෙන් කිවිපුණු නැහැ.

ම. ප. : එවුන්න් එය හැලුකිරීම ම. ප්‍රහිත්සේප කරනවා.
සා : ඔබ කිවි "කුර්" කියන සංඛාව, ඔබන් මෙයි කාන්තාන් අතර යාවිත වූ එකක්ද?

සා : ඇත්තෙන්ම ඔවුන්
ම. ප. : ඔබ ක්‍රියාවල නගරයේ ඉදළ ආපසු ගෙදර ආ බව ඔබේ කාන්තා දැන කිටියේ නැහැ. ඔබ

පලාඟය පැක්කට ආ බව වත් තාත්තා දා හිටියේ නැහැ. ඉනින් මහු කොහොමද ඔබ කැදිවීමට "ඇර්" කියල සංඛාචක් කළේ?

සා

: (කිසිවක් තේරුම් ගැනීමට නොහැකිව අවුල් හි මනයකින්)

එක මටක් තේරුම් ගනීන බේ.

පුරු සහිකයෙක්

: තාත්තාගේ විලාපය අහලා ඔබ එතැනට දුවගෙන ආවා. ඒ වෙලාවේ මරණීය තුවාල ලැබූ තාත්තා අසල, යැක කටයුතු යමක් ඔබට දැකින්කට ලැබුණේ නැදද?

සා

: විශ්වාසට කියන්න අමාරුයි.

ම. ප.

: ඒ කියන්නේ?

සා

: මම මහත් කැඹුම්කට පත්වෙලයි හිටියේ. ඒ වෙලාවේ එතැනට දුව එදි වෙනත් කිහිදෙයක් නොමෙයි, තාත්තා විතරයි මගේ කිතට ආවා. ඒ වුණත් මාදුදිරියට දුව එදි. . . . ම. ඉදිරියට එදි මගේ වම් අන පැන්නේ යම්කියි දෙයක් බිමවුරී සිඩුණා වගේ මට යන්තමට මතකයි. එකේ පාට අඩ්පාට වගෙයි, මට යන්තමට මතක. එක්කෝ මොනවා හරි ආකාරයක කබායක්. එහෙමත් නැත්තම් අරස්කාවේලන්ත රාජිකයන් අදින ලෝම සායක් වැනි රෙද්දක් විය නැකියි. තාත්තා ලග බිම ද්‍රණගත ගෙනුදාලා නැගිටිවාට පස්සේ, එය එතැන සිඩුයේ නෑ.

ම. ප.

: ඔබ කියන්නේ උදවී ඉල්ලාගෙන ඔබ මොරාන්ගේ ගෙදරට යන්න කළින් එය අනුරුදත්වූණා කියලද?

සා

: ඔවා. එක එතැන සිඩුයේ නෑ.

ම. ප.

: හරියටම අ මොකක්ද කියලා ඔබට කියන්න අපහසුද?

- සා : අපහසුයි. නැමුත් මට හිතුනා එහෙම දෙයක් හිටුනා කියල
- ම. ප. : මය කියන දෙය හිටුනේ මූකානි මහත්මයාගේ පිරුරට කොපම් ඇතින්ද?
- සා : යාර දෙහෙත් දොලුහක් ඇතින්.
- ම. ප. : ඒ කියන්නේ කුලුරෝද කෙළවර වත තැන සිට කොපම්හා දුරකින්ද?
- සා : ඒ කරමිම දුරකින්.
- ම. ප. : ඒක කුවුරු හරි ඉවත් කළා නම් ඒ, ඔබ රට යාර දෙහෙත් තුදුරින් සිටියදී?
- සා : ඔවා. නැමුත් ම. ඒ. පැන්තට සිටුපස තරවාගෙනයි සිටියේ."

මූකානි තරුණයාගෙන් පරය ප්‍රශන ඇයිම මෙතැනින් අවසන් වි කිහිනි. මරණ පරික්ෂණ වාර්තාව පිළිබඳව පුවක්පතේ සඳහන්ව තිබූ දේ මම දිගටම කියවා බැලිමි.

"මරණ පරික්ෂකවරයා, විභාගය අවසන් කරමින් කළ කරාව මූකානි තරුණයාට බොහෝම ආවායියි. වයසක මූකානි තමන්ගේ පුතාව ඉන්නා බව වත් නොදාන, මුළුව සංඛා කරා සිම යැක උපදාන කරාවිත්. රේඛට මුළු තාන්ත්‍රා සමග බහින්බඳ වුනේ මොකකටද කියන ඒක හෙළිකිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම. රට පස්සේ තාන්ත්‍රා මියයදී පුතාට කිවි තේරුමක් තැනි වවන. මේ හැම දෙයකින්ම මරණ පරික්ෂක කියන විධියට සැකය එල්ල වෙන්නේ පුනුයාට."

හොමිය සිනාපුනේ පුවපහසු ආසනය මත දිගහැරුමිනි.

"මේ ඉන්දාරියාට වායි සහයත කාරණා කිහිපයක් සිබෙනවා. ඔබන්, මරණ පරික්ෂකයාත් දෙදෙනාම ඒ කාරණා වික මතුකරලා පෙන්වන්න සැහෙන මහත්සියක් දරනවා. එහෙම තේද වොටියන්?"

දන් බලන්න, මූකානි තරුණයා බොරු කාරණවක් ගොන්න ඉතාම අදක්ෂයෙක් බෙවාත්, රේඛට දක්ෂයෙක් බවටත් ඔබ රුහුව මාරුවෙන් මාරුවට පත්කරනවා. අදක්ෂයෙක් වෙන්නේ, කාස්තා

හා මහු අතර වූතු බහිතබයැවීම මොකක්ද කියන එක ගැන බොරුවක් ගොනල කියන්න මහුගේ ඇති අදක්ෂතම. ඒ වෙනුවට එක ප්‍රතින්ශේප කරලා මහු ජුරියේ සැකයට හාරනය වෙනවා.

රට පස්සේ මධ්‍ය කියනවා මහු බොරු ගෙනිමේ හරිම දක්ෂයක් කියල. මියයන මනුස්සයා "රටි" ඒ කියන්නේ මියෙනු ගැන පදන් කළ බවටත්, එකටරක් පෙනිලා රේඛට-නොපෙන් ගිය රෝද්දක් ගැන කළ ප්‍රකාශ? තහැ මිත්‍රයා. මම්මේ සිද්ධිය ගැන බලන්නේ වෙනත් දාශටි කොළඹකින්. මොනාරුණයා ගේ ප්‍රකාශය ඇත්තක් කියල හිකාගෙන, ම. ඒ මත උපකළුපන නොචිනාගනවා. රටපස්සේ අපි බලමු ඒ උපකළුපන විලින අප යොමුවෙන්නේ කොහොර්ද කියලා. සිද්ධිය පු තැනාරු යොතුරු වෙත මේනුත් කරා එපා ටොටිසන්. මිනින්නු විස්සක් ගෙවෙදදී අපට ස්ථින්චින් වලට ගොවෙන්න පුද්වන් වෙටි. එහේදී අපි-ද්වීල් කැම ඉදිමු."

අවින්චන් දුම්රිය පොලන් බැංස රාස් නගරය දක්වා සැහෙන දුරක් ගමන්කිරීමට අපට සිදුවිය. දරුඥනිය සැටුවාධි මිටියාවන හරහා ගොස්, අල-කාර සේවන් තදිය හරහා වූතුතු පාලමන් එනෙර වී, රාස් නගරයට සේන්දු වේදැදී සවස හතර පමණ වී තිබේ. උග්‍ර ඇස් දෙකක් තිබූ කොට්ටු මිනිසේක් අප එනතුරු දුම්රිය පොල් වේදිකාවේ බලා සිට්ටියේය. දුම්රි පැහැදි පිටකඩායක් හැදිනි මහු, අපේ මිතු ලෙසප්පේවි බව හඳුනාගැනීමට මට අපහසු නොවේය. අභ්‍යකරන්තයකින් අපි හෙරිභා ආමිස් නම් හෝවලය වෙත ගමන් කළමු. ඒ වනවිටත් ලෙසප්පේවි අප බෙනුවෙන් හෝවලයේ කාමරයක් වෙන්කර තිබේ.

"මිනිමුරුම සිදුවූ තැනවායන්නා. ම. අභ්‍යකරන්තයක් කුලියට ගන්නා."

ලෙසප්පේවි කිවේ අපට ගේ පැන් පිළිගැන්වෙන අතරතුරයි.

"ම. දත්තනවා ගේ හෝමිස් මහන්මයා අප්‍රමාණ යක්කියකින් වැඩිකරන නොහොස් බව. ඔය මරණය සිදුවූතු තැනට යන්න බැරිවුණෙන්, මධ්‍ය සැහීමට පත් නොවෙන බව ම. හොඳින්ම දත්තනවා."

"මබේ ක්‍රියාමාර්ගය හර බුද්ධිමත් ලෙසප්පේවි. ඒ වගේම ප්‍රකාශය මගේ සිතට සක්‍රට උපදිවන එකක්. ඒ වූන්න් හැම

එකක්ම රඳාපවතින්නේ ව්‍යුහුලිඩ්නා මානයේ සටහන් වන පිඩිනය මත." හෝමිස් කිය.

ලෙසට්ටේඩ් ඒ කරාවෙන විමනීයට පත්‍ර බව පෙනිණ.

"ඒ කරාව මට මොකුන් සේරුම් ගන්න බැ?"

"ව්‍යුහුලිඩ්නා මානයේ සටහන් වෙන පාඨාකය කියදී?

29 දී. ඒ කියන්නේ අද තදින් හමන සූලභක් නැහු. අහසේ එක වලාකුලක් වත් නැහු. ගම්බද හෝටලයක සාමාන්‍යයන් දකින්න ලැබෙන යෝජාවකට වඩා, මේක සුවිපහසුයි. ඒ නන්ත්විය උඩ ම-ඩිනන්නේ නැ අද නැත්දුවේ ම- එය අශ්විකරන්තය පාවිචියට ගනීරි කියල."

ලෙසට්ටේඩ් මහ හැඩින් සිනාපුලුණිය. "කිහි සැකයක් නැ. මබ පුවික්පන් වල පල වූ වාර්තා කියවිලා නිගමනයකට එන්න ඇති. මේ අපරාධය ගැන භුම් දෙයකම පැහැදිලියි. වඩාන් හොඳින් පරික්ෂා කර බලන්න බලන්න, කිහි අවුලක් නැති දෙයක් බව පැහැදිලි වෙනවා. ඒ වික්සාම් හරි. ඒ වුන්න් කාන්තාවකගේ ඉල්ලීම මම කොහොමද අහක දාන්නේ? තික. ඉල්ලා හිටිනවා ගෙවෙමි නේ. ඇයට හොඳවම විශ්වාසී බ්ලි තුරුණයා අහි-සකයේක් කියල. ඇය හෝමිස් මහන්මයා ගැන අහලා තියෙනවා. ඇය මට කිවිවේ මෙහෙමදි.

"ම- කුමැනියි මේක පර්ලොක් හෝමිස් මහන්මයා ලවා පරික්ෂා කරවා බලු මහුගේ අදහස්-දානාත්ත්තා."

"මෙනෙවිය. මේ අපරාධය ගැන ම- ගැනුරටම අධ්‍යයනය කරලා, පැහැදිලි නිගමනයකට ඇවිල්ලයි ඉන්න. පර්ලොක් හෝමිස් මහන්තය ආවත්, ම- කළාට් වූඩ් දෙයක් මෙනැත්ත කරන්න කොහොමද?"

ම- එහෙම කිවිවාට ඇය ඒකට සවින් දෙන්නේ නැ. පර්ලොක් හෝමිස් මහන්මයා කුදාවන්න කියල ඇය නැවත නැවතන් මට කරදර කළා. අහා! මේ මහක් කරන කොටම එන්නේ ඇගේ අශ්විකරන්තය ගෙදී?"

මහුගේ කරාව අවභන් ඇවැදිම තරුණ කාන්තාවක් අන සිටි තැනාට පැමිණියාය. මා දාන ඇති ඉතාමත් සුන්දර සුවිතියන් අතර ඇයට ද විශේෂ තැනක් හිමිවන බව කිවුපුණුය. කෙසේ වෙනන්

කුලැකීමට පත්වී සිටිම් නිසා ඇගේ රුප ගෙවාවේ යම්කියි අඩුවීමක් සිදුවී ඇතැයි මට සිනින්.

"ඡර්ලොක් භෞමික මහත්මයා!"

ඇයට කුගැයින්, රළඟට ඇය අඟ දෙදෙනා දෙස මාරුවෙන් මාරුවට බැඳුවාය. බුද්ධීමත් ගැහැනියක යනු හිත්තෙන තුවනෙන් මෙන් ඇය මගේ මිනුයා භදුනාගනිනාය.

"මබ මෙහි පැමිණීම ගැන මට හරිම යන්නෝහයි මහත්මයා. ම. මේ වියෙෂ ගමනක් මෙහේට ආවේ ඔබට ඒ බව කියන්නයි. ම. භෞද්‍යටම දන්නවා ජේම්ස් එය අපරාධය කළේ තැහැ. ම. ඒක භෞද්‍යකාරුවම දන්නවා. ඒ නිසා එම කරුණ මතක තබාගෙනම ඔබේ වැඩි පටන්ගන්න කියල මෙතුළුලා සිටිනවා. මහු ගැන නම් ඔබේ හිනේ කිසිම යුකූයක් නියුතෙන්ත එපා. පු-වි ලමයි කාලේ ඉදළම අපි එකිනෙකා භෞදින් පැදුනානවා. ම. දන්නවා ජේම්ස්ගේ දුර්වලකම්, වැයදී මොනවද කියලා. එව ගැන ම. කරම් දන්න වෙන කිසිකෙනෙක් නෑ. ඒ වුත්ත් මහු තරිම අහි-සක කෙනෙක්. මහුට කියෙන්නේ මැයිසේකුට වත් කි-සාචක් කරන්න පුරුවන් හදවතක් නොමෙයි. ජේම්ස්ගේ පිළිවෙළ භෞදින් දන්න මිනෙම කෙනෙකුට හිනේවී, මහුට මේ වගේ වෝදුනාවක් කිරීම මොන කරම් අපරාධයක් ද කියලා."

"වර්නර් මෙනෙවිය. ම. විය්වාස කරනවා අපට මහුව නිදහස් කරන්න හැකිවේවි කියල. ඒ ගැන මට පුරුවන් නැමු දෙයක්ම ම. කරන්නම්. මා ගැන විය්වාසය තබන්න."

භෞමික කිවේය.

"ඒ වුණාට පුවන්ස්න් විල තෙවුනු මරණ පරික්ෂණ වාර්තාව ඔබට කියවන්න ලැබූනාද මහත්මයා? මොකක් හරි අවසන් කිරීමයකට එන්න ඔබට හැකියාව ලැබූනාද? මේ සාක්ෂිවල මොනවා හරි අඩුපාඩු ඔබට දැකින්න ලැබූනා නැදද? ඡර්ලොක් භෞමික මහත්තයා. ඔබට හිනෙන්නේ නැදද මහු අහි-සකයි කියලා?"

"ම. හිතන්නේ බොහෝම දුරට මහු අහි-සකයි වගෙයි."

"අන්න බලන්න!" ඇය උස හඳින් කුගැසුවේ ලෙසට්ටුවේ දෙය බලමිනි.

හර්ලොක් හෝමිස් මහත්මයා කිහිපු දේ ඇඟුණා තේද්? හෝමිස් මහත්මයා කියන දෙයින් අපේ හිතේ යම් බලාපොරොත්තුවක් ඇති කරගන්න පූර්වති.

ලෙස්ට්‍රේචි දෙවුර හඳුලා තමා ඊට එකඟ තොවන බව ප්‍රකාශ කළේය.

"කණ්ගාවුදී කියන්න. අවසන් නීරණ වලට එන්න මගේ මිනුයා බොහෝම කළබල වෙනවා වැඩියි."

"නමුත් ඔහු නීවුරදියි. මේ හොඳවම දන්නවා හෝමිස් මහත්මයා නීවුරදියි! ජේමිස් කොහොමටවත් මේ අපරාධය කළේ තු.

මහත්මයා. මහු තමන්ගේ තාත්ත්ව එක්ක සංශෝධිතු කාරණය මරණ පරික්ෂකට හෙළි කළේ තැහැ නොදු? ඔහු එහෙම හෙළි තොකලේ මේ. එනුනට ස්මිජන්ද හිසා."

"මබ ස්මිජන්ද හිසා? ඒ කොහොමද?"

"දන් මේ කාරණ-කවිදුරටත් මේ. භාජාගෙන සිටිම සුදුසු තැහැ. මේ එකට කාලය තොමෙයි. මා වෙත මක්කොම කියන්නම්. ජේමිස් සහ ඔහුගේ තාත්ත්ව අතර බිජින්ඛය්වීමක් වුණේ මා ගැන. ඔවුනට බැරුවුණා මා ගැන එකඟතාවයකට එන්න. වයසක මැකානි මහත්මයාට උවමනාව නිඩුණේ ජේමිස් සහ මා අතර විවාහය සිදුවෙනවා දකින්න. ඒ වුණාට අපි දෙන්නා එකිනෙකාට ආදරය කළේ එක පවුලක සහෝදර සහෝදරයන් වෙගේ. ඔහු ලාබාලයි. ඒ හිසා ඔහුට තිවිනය ගැන අන්දුකීම් නිඩුණේ ඉතාම ස්විෂ්පයයි. ඉකින් පුදුමයක් තැහැ. මෙවැනි දෙයක් කරන්න ඔහුට මේ වන තුරුන් හිඹිල නිඩුණේ තැහැ. ඒ හිසා ඒ දෙන්නා අතර සංඝු ඇතිවුණා. මේකන් එයින් එකක්. මට ඒ ගැන සැකයක් තැ."

"එනකොට මධ්‍යේ තාත්ත්වා? එහෙම විවාහයකට ඔහුන් කැමුත්තක් දක්වුවාද?"

හෝමිස් ඇයිය,

"තැහැ. ඔහුගේන් ඊට කැමුත්තක් නිඩුණේ තැහැ. මැකානි මහත්මයාට හැරෙන්න වෙන කිහිකෙනෙකුට එහෙම උවමනාවක් නිඩුණේ තැහැ." පැවුසු ඇයගේ මුහුණ ලැක්ඡාවත් රණ විය. ඒ

දැඩි විමහිලුවන් හොමිස්කම දෙනෙන් ඇය එක යොමු කරගෙන සිටී අපුරු දුටු විටයි.

"මේ නොරතුරු අපට ලබා දුන්නාට මා ඔබට කාන්ස් වෙනවා වර්නර් මෙනෙවිය. හෝ ඔබේ තිවියට ආවොන් මට ඔහ් පියා හමුවෙන්න පුද්ගලිකදී"

"මා දැන්න නෑ ලෛඳවිරයා ඔබට එහට ඉඩදේවිද කියලා."

"ලෛඳවිරයා?"

"මට්. ඇයි ඔබට අහන්න ලැබුණෙන් තැදුදී? මගේ තාත්ත්ව පුරුදු ගණන් නිස්සය් බොහෝම දුර්වලව තිවික්වෙන කෙනෙක්. මේ සිද්ධිය නියා බිඟු දැඩි කම්පන්‍යකට පත්වෙලයි ඉන්නේ. දේ මහුව ඇඟෙන් තැහිරින්න බැජූ. විලෝස් දොස්කර මහන්මයා තමයි මහුව ප්‍රතිකාර කරන්නේ. බිඟු කියන්නේ තාත්ත්වයේ උතුසු දැඩි කම්පන්‍යකට පත්වීම නියා ආබාධීන කන්ත්වියකට පත්වී ඇති බවයි. මගේ තාත්ත්ව සිස්ට්‍රූලියාලේ වික්ටෝරියා ප්‍රාන්තයේ ඉන්න කාලේ ඉදාන් දන හැඳින සිටී එකම මිත්‍යා, මැකානි මහන්මයා."

"අහා! වික්ටෝරියා? ඒක හරිම වැදගත්."

"මට් ආකර පුද්ගලිවල."

"අන්න හරි. මා හිතන්නේ රත්රන් ආකර වෙන්න ඇති. වර්නර් මහන්මයා බිඟුගේ මුදල උපයාගන්න ඇත්තේ රත්රන් ඉල්ලම් විලින්?"

"ඇත්තෙන්ම මට්."

"බොහෝම ස්තූනියි වර්නර් මෙනෙවිය. ඔබ මට ලබාදුන් නොරතුරු පුහුක්ම ප්‍රයෝගන්වන්."

"හොඳයි. එහෙනාම් ඔබට කරනීන හැකිවුලෙන් මොනවිද කියල හෝ මාව හමුවුනාම කියන්න. මින් ජේමිස් හමුවෙන්න් රක්ෂිය බන්ධනාගාරයට යනාව නොදු? අන් මහුව කියන්න හෝමිස් මහන්මයා. කියන්න මහු අහි-යකුයෙක් බව මා දැන්නවා කියල."

"ඇත්තෙන්ම මා එය දැනුම් දෙන්නම් වර්නර් මෙනෙවිය."

"මා ඉක්මනාට ගෙදර යන්න එන හොමිස් මහන්මයා. එමාකද කාත්තාගේ අස්ථිපය බොහෝම බිරුපතලයි. මා මහුගෙන් ඇත්තෙවලා සිටියෙන් තාත්ත්වට ඒකට හරියට සිතට අමාරුයි.

මබට මේ ප්‍රශ්නය විසඳා තැනිමට ඇදියන්ගේ ආධාරයත් ලැබේවා කියල ම් ප්‍රාර්ථනා කරනාවා. ආපුණෙක්වන්."

නාමරයට ඇතුළු වේගයෙන්ම ඇය පිටති හියාය. ඇගේ අයව්කරන්තයේ රෝද්වලින් තැහැලු ගබිදය මොහොතාකීන් අපට ඇයන්තට ලැබේයි.

"මට ඔබ ගැන ලැංඡන් හිකෙනවා නොමිය මහත්මයා." ලේස්ප්‍රේච් පැවසුවේ තරමක් උචිත් ලිලාලේනි.

"න්විකරන්න පෙන බව දත්ත දත්තම ඇයිදර ගැහැනු ලමයට ගැනවියා විධියට බලාපොරුන්තු දුන්නේ? මා සිනෙවට වහා හින පුළුවන කෙනෙක් හෙලේයි. ඒ වූන්න් මේ විධියට බලාපොරුන්තු ඇතිකරගන්න ඉඩිම ණරි තුපුරු වූනික්."

"මට හිකෙනවා ලේස්ප්‍රේච් ජේම්ස් මැකානි නිදහස් කරගන්න පාර්ගයන්, මට සොයාගන්න හැකිවේවි කියල. ඔහුට හිරියෙදරු ගමුවෙන්න මබට අවසර පත් නියන්වාද?" හේම්ස් ඇයිය.

"හිටි. ඒ වූන්න් ඒ මෙටන් ඕචක් පමණයි."

"එහෙම නම්, මා එමියට හොයන්න ගන්නු හිරියය දත් එනාස් කරගන්න පිද්ධ වෙනාවා. හෙරිජ් වෙත ගිහි. අද යම ඔහුට දේන්න්න අපට වෙලා ඇතිවේවි ගෙද්දී."

"මිනො තරම් ඇති."

"එහෙම නම් අපි යමු. වාටියන් මබට නම් විකක් නම්මැලි හිනේවි. ඒ වූන්න් මට එහේ ගතකරන්න වෙන්න පැය හිහිපයක් පමණයි."

මම ඔවුන් දෙදෙනා සමග දුම්රියපොල දක්වා ඇවිද හියෙම්. ඒ කුඩා නගරයේ විශිෂ්ට විල ඇවිදිමන් මද වේලාවක් ගතකොට, මම ආපසු හේටලයට පැමිණියෙම්.

සොපාවේ, වැනිර් න්විකරාපොතක් කියවීමට ගන්නත්, එය මගේ සින ඇදගැනීමට සම්බන් නොවිය. මගේ සිනට තැවිත තැවිතත් මතුවේ ආවේ, මේ අපරාධය හා බැඳුණු සිදුවීමිය. මම පොන ඉවිනට විසිකර දැමුවෙම්.

මේ අවාසනාවන්න කරුණායා පැවසු සාක්ෂිය අකුරක් තැර සම්පූර්ණ සත්‍යයමයි සිනුවාන් අප එන්නේ කොතැනටද? ඔහු

පියාගෙන් ඇත්තේ හිය මොජාන් පිට, විලාප හඩි ඇපුණු මොජාත දක්වා ඉතාම කෙටි චාලය කුළ මහල්ල වේදුරුනක ලෙස මරුණයට පත්වූයේ කෙසේද? මහු ලැබූ තුවාල වල හැරි මගේ වෛදු විද්‍යාත්මක දකුමෙන් තක්සේරු කර බැලිය යුතුය. එවිට මට ගැනීමට හැකිවන නිගමනය කුමක්ද යන්න, ගැටුපුව විසඳීමට වැදගත්වු තොනුමානය. මම සිදුවූ තාදකොට හෝටල් සේවකයා කැඳවීම්.

"පහුණිය දින කිපයේ මේ ප්‍රාන්තයේ පළවු පුවත්පත් මට ගෙනුවින් දෙන්න පුරුවන්ද?"

"මට මහත්මයා." සිදු සේවකයා එවා මට තොපමාව ලබාදුන්නේය. මට අවශ්‍යව නිවු තොරතුරු පුවත්පත් වල පළවී තිබූණ්.

"අධිකරණ ගලු වෙදාවරයාගේ නිරික්ෂණ මෙයේදී :

හිසේ වම පාරුණික කපාල අස්ථියේ පිටුපස තුනෙන් එකක තොටස සහ අපරුකපාල අස්ථියේ වම පැත්තේ අඩික් පමණ සම්පූර්ණයෙන්ම කැබලි වී යන්නයේ බේදි ගොස් ඇතා. මෙය මොට ආපුරුෂයින් එල්ල වූ ප්‍රබල ප්‍රහාරයක් නිසා පිදුවූ එකක් යයි කිවහැක."

මේ විස්තර කර ඇති පෙදෙස, මම මගේ හිසේ අනා බැලිම්. පැහැදිලි ලෙසම මේ පහර එල්ල වී ඇත්තේ පිටුපදිනි. මෙය තරුණ තොමිස්ගේ වාසියට සේවකිවක් විය හැකි සාක්ෂියකි. එකුමක්නියා ද යන්, මහු පියා සමඟ සංඝු සරුවිල වෙදැ සිටින්නට ඇත්තේ මුහුණට මුහුණ බලාගෙනයි. එහෙන් මෙයින් විනිශ්චිතයාට යම්පූර්ණ වාසියක් සැලයෙන්නේ නැත. පහර එල්ල වීමට පෙර මහඳ මැකාහි ආපසු හැරුණා විය හැකියි. කෙසේ වෙතන් මෙය තොමිස්ගේ අවධානය ලක් කළ යුතු කරුණකි.

මිළමට අප සිතාබැලිය යුත්තේ, අවසන් යුය්ම හෙළුමින් සිටි පුද්ගලයාගේ මුවෙන් නිකුත් වූ "රටි" හෝ "රට්" යන විවෘතයටදී. මෙහි තේරුම කුමක්ද? එය මරුවිකල්ලන් කළ දෙවිවීමක් යයි සිනිය තොහැක. හිසට එල්ල වූ පහරකින් එකවිරම මියයන කෙනෙකුගේ සිහිවිකල් වීමක් සිදුතොවේ. මෙය නිසැකවීම තමාට එ ඉරණම අන්ත්‍ර හැරුම කරදීමට මැකාහි කළ උත්සාහයක් විය යුතුය. තමුන් එම විවෘතයෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද? එ

ප්‍රහේලිකාව වියදිය හැකි ආකාරයක් මම මගේ සිතට විඩ දෙමින් සඳහා කළේ.

අනෙකුරුව අපේ අවධානය යොමු කළ පුත්තේ, තරුණ මැකානි සියින් දක ඇති අට පැහැකි රෙදි ගැනයි. මෙය ඇත්තක්ද? එසේ නම් මිනිමරුවා අතින් මිහුගේ ඇදුමේ යම් කොටසක් ප්‍රහාරය රාල කිරීමේදී තීම වැවුණා වීමට ඉඩ ඇත. සමහර විට ඒ මිනිමරුවා හැද ආ කබායක් වූවිද විය හැක. පැනයදී ඇදවූවූ සබාය, මූ ආපසු පැමිණ ගෙනඩියා විය පුතුය. තරුණයා මෙයිරුට පියවර කිහිපයක් තුදුරෙන්, පිටුපස හරවාගෙන දැන්ගෙයා ඇතා සිටියදී, ආපසු ඇටින් කබාය ගෙන හිඟේ නම්, මේ මිනිමරුවා ඉතා නිර්හය කෙනෙකු විය පුතුය. මෙය, වියහැකි මෙන්ම විය නොහැකි කාරණා රෙකක් එකට පැවත්වූ පුදුමාකාර අහිරහයක් නොවේද? ලෙසටුවී ගෙන තිබූ නිගමනය ගැන, මා පුදුමයට පත්වූයේ තැන. එහෙන් උරුලොක් හෝමිස් යනු, යමක් විනිවිද දුෂ්කීමේ හැකියාව ගැන මගේ දැඩි විශ්වාසයක් සිටිණ. තරුණ මැකානි අහි-සකයෙක් ඕව සහාථ කරන සාක්ෂි රෙකක් යොයාගැනීමට හෝමිස් සමන්විනාවා තිසුකයි.

මගේ මිත්‍රයා ආපසු පැමිණෙන විට ගොහොස් ප්‍රමාද විනිනා. මූ ආවේ තනිවමයි. ලෙසටුවී බොස්කෝම්බිහි තානායමක පැහැදුම් ගත් බව හෝමිස් කිය.

"අද රට නොවුයේයෙන් අපට ලොකු පිහිටික් ටොටියන්. ඒ මොකද ජලායය අවට තාන්තිම, සියුම්ව පරික්ෂා කිරීමට මම බලාපොරුන්න වෙනවා. එක කරන්න ඉස්සර වෙලා මහ වැයෙයක් සඩානැල්දෙනාන් අපට සියිලදෙයක් බලාගන්න බැරුව යනවා."

"ඉතින් ඇය ඔබ සිය වෙලාවේම එක කළේ නැත්තේ?"

"ඒ වගේ සියුම් පරික්ෂණයක යෙදෙන්න සුදුසු ගාරීක තත්ත්වයක ම්. හිටියේ නෑ-ටොටියන්. එවැනි කටයුත්තක යෙදෙන්න නම් ඇඟට බොහෝම සුවිධායක, සා-වේදී ඉනුදියයන් ඉහළම තත්ත්වයක තිබෙන අවස්ථාවක් විස පුතුයි. දිර්ස දුම්රිය ගමනාකින් ඇතිවූ වෙහෙය මහන්සිය තිසා මේ කටයුත්තේ යෙදෙන්න ම්. බැමැති වුණේ නැහු. ඒ එනුවට ම්. මැකානි තරුණයා හමුවෙන්න ගියා."

"මොනවද මිබට මිහුගෙන් දැනගත්ත ලැබුණේ?"

"කිසිවක් නෑ."

"පිදාධිය තවත් පැහැදිලි වින් යමක් කියන්න මිහුට හැකිවූවේ නැදද?"

"කිසිවක් නෑ. මට එරෙක් හිතුණා, මේක කළ පුද්ගලයා කුවුද කියලා ජේමිස් මැකුඩා හෝදින් දැන්තටතා; නමුත් තරුණායා හදන්නේ ඒ අපරාධය කළ තැනැත්තා නොවැනුත්තිය අපට විසාන් කරන්නයි. නමුත් දන් මට වියවාසයි. මේක කළේ කුවුද කියන එක ගැන මිහුන් අනෙක් අය වගේම ප්‍රහේලිකාවකට මැදිවෙලා. පෙනුමෙන් මිහු බොහෝම කවච්‍යම්. මට හිගෙන හැටියට කරුණටත හදවතක් ඇතුළුනෙක්. නමුත් තීත්ත්තු බුදාධියක් ඇශ්‍රෙනෙක් කියල මට කියන්න අමාරුයි." සොමිය කිය.

"මිහුගේ රුවිකකට ගැන නම් මට සේරුම් ගන්න හර් අමාරුයි." මම කිෂේමි. "බලන්න මේ තරම් ලයෝගත පුරුෂින්ට වර්තර් මෙනෙවිය වගේ තරුණියක් සම්ඟ විවාහ වෙන්න, මිහු කැමුත්තක් නොදැක්වන එක?"

"මෙනුන කියෙනවා වොටියන්, හර් සංඛාලුදායක කටාවක්. මේ ඉලන්දාරියා අවුරුදු දෙකකට වගේ ඉස්සර, වර්තර් මෙනෙවිය ගැන පිසුව වැට්ටිලා වගේ ආදරයෙන් ඉදලා කියෙනවා. ඒ කාලදී ඇය, මිහුව හරිණුටි අදුනාගෙන, ඉදල් නැහැ. ඒ මොකද වර්තර් මෙනෙවිය අවුරුදු පහක පමණ කාලයක් මෙහෙන් ඇත පළාතක්, කාන්තා විද්‍යාලයක තෝටියිභාගාරයේ නැවති ඉගෙනුම බෙල කියෙනවා. ඒ අතරේ මේ මේරිඩය මොකක්ද කරගෙන කියෙන්නේ? ව්‍යිස්ටල් තගරයේ තැබුරුමක නිම් අල්ලන වේටර්විරියකට අපුවෙලා. ඒ මදිවට මිහු විවාහ ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යාලයකට ගිහි, ඇය එක්ක තීත්තානුකුලට විවාහක් වෙලා. කිසිකෙනෙක් ඒ ගැන එක විවහයක් දන්නේ නෑ. ඉතින් ඔබට හිතාගත්ත පුරුවන්ද වොටියන්, ඇතිවි තීබෙන තත්ත්වය? එහුම පරිත්‍යාගයක් කරල මිහු විවාහ වෙන්න කැමුත්තෙන් හිමි තරුණිය පෙනෙන්න ඉන්නවා. කාන්තාක් මිහුට දසවය දෙනවා මේකා කරගන්න කියලා. නමුත් එහෙම විවාහයක් නොහොම්වින් කරන්න බැරිබව මිහු විතරයි දන්නේ. ඉතින් මිනිහෙකුට පිසුව හැදෙනවා නේද?

එදා ජලායය ලෙදි, වර්තනර මෙහෙවියට විවාහ යෝජනාවක් සල යුතුයි කියලා තාත්ත්ව තර්ජනය කළායි. ඒ වෙළාව තරුණායා, අන්ත අර පිසේපුවෙන් වගේ තමයි දැන් මසවාගෙන තාත්ත්ව එක්ක මහ සංඛ්‍යාවක් වෙළා නියෙන්නේ. අනෙක් අතට, තමන් කරගෙන හිඹුණු විවාහය ගැන තාත්ත්වට දැනුම් දෙන්න, තරුණ ජේමිස්ට භැංඩියාවක් නෑ. ඒ මොකද මූල්‍ය කිසිම යුකියාවක් හෝ ආදායම් මාර්ගයක් නෑ. මහු සම්පූර්ණයෙන්ම යුපුදෙන් තාත්ත්වගේ පිහිටෙන්. තාත්ත්ව ලොහාම සැරපරුණ, තද හිනක් නිඩු නෙනෙක්. බීම භාලක සේවිකාවක් හිඹුමනේට විවාහ කරගන් බව මහඳු මැකානිට ආර්ථ වූණා නම්, මහු ජේමිස්ට ගෙදරින් අන්තා දමනවා. මේ බව ප්‍රතා ද්‍රාහිටියා. ජේමිස් ත්‍රීස්ටල් නැගරයට ගිහි. දින තුනක් ගනනොව හිඹුනේ මහුගේ බිරිදත් සම්ගයි. තාත්ත්ව ද්‍රාහිත හිරියේ තැඟැසු ප්‍රතා ගියේ කොහොද කියලා. අන්ත ඒ කාරණාව භොඳට මතක හියාගන්න වාචියන්. ඒක හරිම වැදගත්.

ප්‍රාගා ත්‍රිත්‍ය එකක්. හැම කළ විලාභ්‍යාකම රිදී උබාවක් නියෙනවා කියනවා නේ, මිනිමුරීමේ වෙශ්‍යාව එල්ල විමෙන් තරුණ මැකානිට පොඩි වායියක් වූණා. අර බීමහල් සේවිකාව - ජේමිස්ගේ බිරිද, පත්තරවලින් ද්‍රාහිතන්තා කම හැමියාට මිනිමුරීමේ එව්දනාවක් එල්ල වී ඇති වග. ඒ අනුව මහු වරදකරු වෙළා, ගොඩි මොහොන් හෝ තරුණායා එල්ලුම් ගහට තියම වීමට ඉඩ ඇති බව ඇයට වැටුණුණා. ඒ ගැනී මොකද කළේ වහාම තරුණාගෙන් අයිත්වූණා. ඇය ජේමිස්ට මෙහෙම උයා දන්නුවදු.

"තමුයෙන් එකක් මගේ ඇති සම්බන්ධය මෙනෙන් ඉවරයි. මේ ද්‍රාහිත කෘෂි බැඳුලා. මගේ ස්වාමිපූරුණායා බර්මියුඩා වරායේ යෝජනයෙක්. මහේ එකක් මින් ඉදිරියට මගේ කිසිම බැඳීමක් නෑ."

ම් හිනන්නේ මේ තරම් ද්වියක් හිනෙන් අප්‍රමාණ විධියට දැක් විදු මැකානි තරුණායාට ඒ ආර්ථියන් ලොජු සැහැයිමක් පැවිලා."

"භොඳයි තරුණායා අහිජක නම් කුවුද මේ අපරාධය සිදු කළේ?"

"අහා! කුවුද? කුවුද මේ අපරාධය සිදු කළේ? අන්ත ඒක නමා ප්‍රාග්නය. වාචියන් ම් කුමතියි ඉතාම වැදගත් කාරණා

දෙකකට මෙන් අවධානය යොමු කරනවා නම්. පමණුවැනි එක මේ මියගිය තැනැත්තා ගොස්කෝම්බ ජලාශය ලෙසි කටුරු හරි භමුවින්න කළේන්න පුදානමක් කරගතා හිටියා. ඒ තැනැත්තා මහුගේ පුනා වෙන්න බැවු. ඒ මොකද පුනා දච්ච තුනක් නිස්සේ ගෙදරින් පිටත ගිහින් හිටියේ. මහු ආපු එන්නේ කටයුතු නොයි වෙලාවිද කියන එක වත්, තැනැත්තා දකුණෙන හිටියේ නෑ. දෙවැනි කරුණ අහගන්න. පුනා මේ ජලාශය ඇත්තට ආවද කියල කිහිම දෙයක් නොදත්ත මහු මැකානි, "කුරු" කියල සංඛ්‍යාවත් කරන හඩක් ඇතුළු. මේ අපරාධය විස්තිම කේරෙහි බලපාන ප්‍රධාන සාරණ දෙක එවායි. හරි. දන් ඉතින් මේ අපරාධයට සම්බන්ධ හැම කරුණක්ම සෙවාලේනු පැත්තෙකින් හියම්. අපි හින් යොමු කරමු වෙනත් දෙයකට. කරා කරමු මෙරිදින් ගැන. . . ."

හොමිස් අපේක්ෂා කළ මූලයම් එදා රාත්‍රියේ වර්ෂාවක් නොහිතියි. පසුවදා හොඳින් කිරු පැයු දිස්තිමන් දච්චක් විය. උදේ තවය වෙද්ද ලෙසටුවේ අඟවකරන්නයින් හොටලයට පැමිණියේය. හාදර්ලි ගොවිපොලට හා ගොස්කෝම්බ ජලාශය දෙසට යාමේ අරමුණෙන් අපි එනැනින් පිටත්වීම්.

"තවත් කණුගාලුදායක ආර්ථියක් ලැබුණු." ලෙසටුවේ කරාව ඇරුමුවේය.

"අර වර්හර මෙහෙවියෙන් පියා - එයස්ගත වර්හර මහන්මයා, බොහෝම බරපතල ලෙස රෝගාකුර වෙලාපු. මහුගේ තිවිතය බෙරාගැනීමට හැකිවේ කියල වෙළදවිදුන්ගේ විශ්වාසයක් නැහු."

"බොහෝම වයස්ගත කෙනෙක් ම් හිතන්නේ?" හොමිස් ඇයිය.

"වයස අවුරුදු භැටක් විතර. විදේශ රටක තිවිත්වෙලා, මහුණපාන්න වුණු දුෂ්කර තිවිතය තිසා මහු ස්වභාවයෙන්ම දුර්වල සිරුරක් හියෙන කෙනෙක්. මැකානි සිටු යොඩා තත්ත්වය වචාන තරක අනට ගැරුල බෙවා අහන්න ලැබුණෙ. මේ අපරාධය මහුගේ හිතට දරාගන්න බැරි පහරක් වුණු. මහු මැකානි මහන්මයාගේ පරණම මිනුයෙක්. ඒ නිසා මැකානි මහන්මයාට බොහෝම උද්ධා උපකාර කරල තියෙනවා. ගොවිපොල පවත්වාගතා ගිහින් ආදායමක් ලබාගන්න කියල, හාදර්ලි ගොවිපොල මහු මැකානිට දිල තියෙනෙන කිහිම බදාක් අයකර නොගතා."

"හැබුව? ඒක අභ්‍යන්තර් ආසාවගේම පුදුම හිතෙන දෙයක්!"
හෝමියිස් හිය.

"අුත්තෙන්ම ඔවා! වර්තර මහත්මයා මැකානිට සියදහස්
පාරයක් උදවිකරලා ඇතිදී. වර්තර, මැකානිට දකුවු කරුණාව
තැන, මේ පැන්නේ හැමෝම හාරාකරනවා මට අභ්‍යන්තර ලැබුණා."

"අුත්තට?" හෝමියිස් ඇඟිය.

"මෙට මෙතැන මොකුන් අමුත්තක් පෙනෙන්නේ තැදිදී
ලෙස්ට්‍රේඩි? තමන්ගෙම සියලු සිසිම දෙයක් නැති මැකානි,
වර්තර්ගෙන් සියලුම උදවි උපකාර ලබාගෙන තිබුණ්වෙනවා. එහෙම
තිබුණ්වෙන ගමන්, තමන්ගෙ පුනාට වර්තර්ගේ දුව විවාහ කර
දෙන්න සියලුන් ඉල්ලා හිඳිනවා. මේක හරිම අකාරුණික දෙයක්
පිහැයි හෝදී? ඒ මොකද වර්තර්ගේ දුවම අපට තිබිවා ඇගේ පියා
මේ විවාහයට අකුමුති බව. එහෙම හිඛේදී, වර්තර්ගේ උක්ෂ
ගණනක දේපොල හැම දෙයක්ම උරුම වෙන දුව, තමන්ගේ
ප්‍රහාට බන්දල දෙන්න සියලු මැකානි කරන ඉල්ලීම්? මේකෙන්
මෙට ගතහැකි නිගමනය මොකක්ද ලෙස්ට්‍රේඩි?"

"මහෝ! බන්ත එහෙනම් අපි නිරික්ෂණය සිරේමේ සහ නිගමන
ගැනීමේ අවස්ථාවන් ආවා."

ලෙස්ට්‍රේඩි කිවේ මා දෙය බිලා එක් ඇයක් වසමින් ඉහිකරුමිනි.

"හෝමියිස් මහත්මයා, මේ දන් ඉන්නේ මේ ලැබිල සියෙන
සාක්ෂි වික එකට ගළපගන්න වන්, සකස් කරගන්නවන් බැරිව.
නිරික්ෂණයි, නිගමනයි, උපකළුපනයි පස්සෙ එළවුගෙන යන්න
මට කොහොමටවන් හැකියාවන් නෑ."

"මධ්‍ය කරාව සම්පූර්ණ ඇත්තේ."

හෝමියිස් කිවේ බැරුරුම් උවරයෙකි.

"සාක්ෂි වික එකට ගළපා ගැනීම හර් දුෂ්කර වැඩියි."

"එ කොහොමටවුන්හි හෝමියිස් මහත්ත්වය ඔබට හොයාගන්න බැරුවුණු එක් වැදගත් කාරණයක් මේ හොයාගන්තා."

"මොකක්ද ඒ?"

"වයස්ගත මැකානි මැරුම් කැඳී තරුණ මැකානි අතින්.
මේ විරුද්ධ උපකළුපන තියෙනවා නම් ඒ හැම එකක්ම හිනේ
ව්‍යාගන් සිහින."

"කිහිවක් නොපෙන්න නහු මිදුමට වඩා, සියේ මවාගේ සිහින අලංකාරයි හෝද ලෙසටුවේ? මත වැරදිමක් නොවේයි නම් මේ අපේ වම් පැන්නන් දියුණුන්නේ හාදරුලී ගොවිපොල වෙන්න ඇති?"

"මට, එය තමා."

එය ඉතා විශාල බිම් ප්‍රමාණයක විහිදුණු තටුව දෙකා ගොවිනාහිල්ලක් විය. අඟ් ඇහැති බිත්ති, කහ පැහැති පුද් හා පැල්ලම් විලින් වැයි තිබේ තිබේ. අපි බුරට තුවැපු කළේම්. යෝචිකාවීස් පැමිණ දොර විවෘත කළාය. ලෙසටුවේ හඳුනාගන් ඇය, අපට අවශ්‍ය දේ නොප්‍රමාව සැපයීමට ඉදිරිපත් වූවාය.

"මට උච්චමනායි වයසක මැකානි මහත්මයා මරණය සිදුවෙන වෙල් හැදයිවේ සපන්තු කුටිවම, සහ දේමිස් මැකානි මහත්මයා එදා හැදයිවේ සපන්තු."

ඇය තිවස තුළින් සපන්තු කුටිවම් දෙකක් ගෙන ආවාය.

"ලොකු මහත්මයා ඒ අවලාවේ ඇළුදගෙන හිටියේ මේ සපන්තු කුටිවම. දේමිස් මහත්මයා තැද සිටියේ වහු සාමාන්‍යයෙන් ඉවත යන විට පලදින සපන්තු. එකාද්‍යන් තිවසේ තැහැ."*

"හොඳයි. එහෙනම් මිහුගේ වෙනත් සපන්තු කුටිවමක් මට දෙන්න."

අවශ්‍ය එවා ලැබුණු පසු, එකම සපන්තුව තැන් හනකින් හෝ අවකින් නොයෙක් ආක්ෂරයෙන් මැන බැඳු හෝමිස් සැහිමට පත්විය.

"එහෙනම් අපි මිදුලටන් හිහි.., රිට පස්සේ බොස්කෝම්බ් රෝගය පැන්නට යම්."

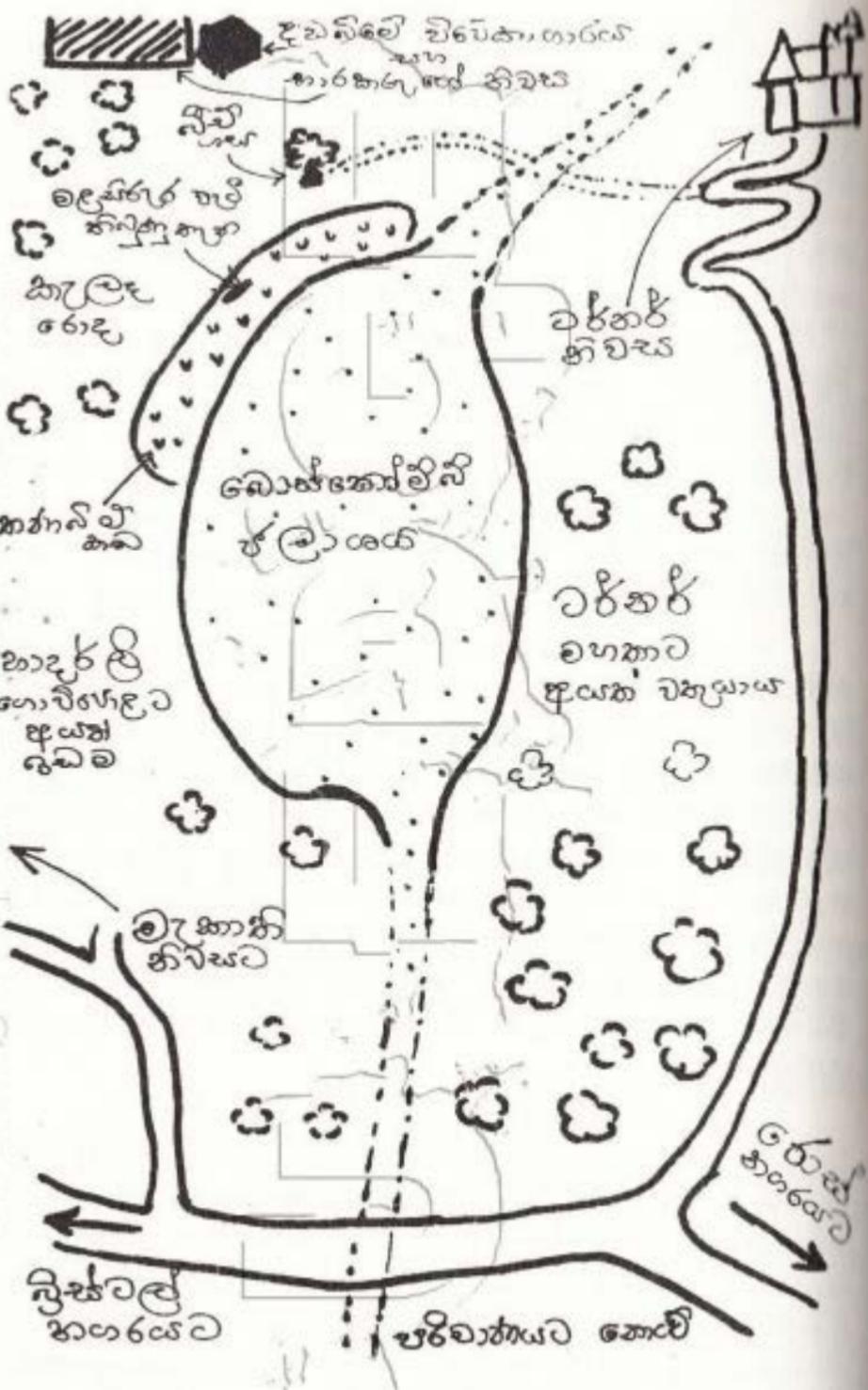
නමාට ඉව ඇල්ලිය තැකි වැදගත් යමක් ලැබුණු පසු, පර්ලොස් හෝමිස්ගේ ස්වභාවය තරමක් ලේනයිම සාමාන්‍ය සිරිතයි. බෙකා විටියේ සැප පුවුවකට ඒ පහිප්පය උරමින්, තරකානුකූලව තිගමන වලට එළැඳින විනිශ්චයා මෙවිට දක්නට ලැබෙන්නේ තැන. මෙවිට මිහුගේ මිහුන තදින් රැක්පැහැ වේයි. ඇයකුම් ඇක එකට ල-වනකා කට් ඉරකුලි දෙකක පැවිය ගනිමිනි. දැස් දිප්පිමන් වේ. ඔහු දෙනොල් එකට තදකරගෙන, මිහු පහනට නමා ගනී. මෙවින් අවස්ථාවල මිහුගේ බෙලලේ ලේ නහර එළියට ඉපිපි, මැඹි

පෙනෙන භැරි, මා හොඳින් දකු පුරුද දෙයකි. ගොඳරක් ප්‍රහැදි යන ප්‍රහැබයෙකුගේ මෙන් නාස්ථ්‍ය විභාල කරගන්නා ඇතු, විශයෙන් ප්‍රස්ථම ඉහළ පහළ හෙළෙන්නාට පටන් ගති. මෙවැනි විලාවලදී අප කියිලෙකු කරන ප්‍රකාශයක් හෝ අසන ප්‍රශ්නයක් හෝමිස්ගේ කනට නම් වැවෙන්නේ තුළ. යම් විදියකින් එය මුළුගේ අවධානය බෙදා තාලේ එකක් වුවහොත් රෙවිට නම් කෝපාවිෂ්ට කුගැඩීමක් හෝමිස්ගේ පිළිතුරු වශයෙන් ලැබෙනු ඇත!

ත්‍රාන්තිම, ලද කුලු මැදින් චුමුණු අධිපාර දිගේ හෝමිස් ඉදිරියට ගමන් කළේය. ගමනා ඉක්මන්ය. එහෙන් මුළු නිහෘතය. ඒ ගමන් කළේ බොස්කෝම්බි ජලායය දෙසාත්ති. ජලායයෙන් ගලා ආදිය උරුව නිසා වැවිට පිහිටි ත්‍රාන්තිම, දියෙන් පෙහුණු මඩ සහිත වැඩුරු බීම් පෙදෙසක් බවට පත්වී කිවිති. අධි පාරෙන්, ඒ දෙපස ප්‍රකාශ කෙටි ත්‍රාන්කාල සහිත ඉවුරු වලන් අධි සටහන් රාහියක් සලකුණු වී ඇති අසුරු මම දුනුවෙමි.

හාදර්ලි ගොවිප්පාලේ සිටම හෝමිස් ඉදිරියට ගමන් කළේ, නම් දෙනෙක් පා සටහන් විනා යොමු කරගෙනයි. මඩ බීම් පෙදෙසට උ වෙදැදී මුළු තම අවධානය විඩාත් තිව් කළේය. විවෙක විශයෙන් ගමනින් ඉදිරියට ගිය මුළු ටිටෙක නැවුමුණෙයි. වරක් මුළු අධි පාරෙන් ඉවත් වී ත්‍රා කොළඹන් වැසුණු පෙදෙසේ ඉදිරියට ගියේය. ලෙස්ප්‍රේචි සහ මම අපේ මිනුයා පසුපස ගියෙමු. හෝමිස් ඉදිරියට තැබූ සැම පියවරක්ම, කළ ස්‍රියාවක්ම මා නිරික්ෂණය කළේ දැයි ආකාවකිනි; එමන්ම උනන්දුවකිනි. මුළුගේ ඒ සැම ස්‍රියාවක්ම යොමු වී ඇත්තේ, නියුවින අරමුණකට ලභාවීමට බව මම දන සිටියෙමි. එහෙන් ලෙස්ප්‍රේචි ඉදිරියට ගමන් කළේ තරමක් උදායින ආකල්පයකිනි.

බොස්කෝම්බි ජලායය පළුලින් අධි පනහක් පමණ වූ වැවක් වැනි උරානයක් විය. එහි ඉවුර විවකරමින් පත් ගස් වලින් වැසුණු තීරෙකි. ජලායය පිහිටා තිබුණේ එක් පසකින් හාදර්ලි ගොවිප්පාලට අයන් ඉවමටන්, අනෙක් පැන්නෙන් වර්තර් මහතාට අයන් ව්‍යුහයාවන් මායිමිවන අසුරෙනි. ජලායය ඇත්ත කෙළවර, කුලුරෝදකින් වැසි කිඩිනා. කුලු රෝදේ පිහිටි ගස් විවට ඉහළින් වර්තර් මහතාගේ මන්දිරයේ රණ පැහැනි වහුල අපට දකුණිමට හැකිවිය. ජලායයෙන් එහා හාදර්ලි ගොවිප්පාල පැන්නට වන්නට පිහිටි කුලුරෝද

246. வொய்க்கேப்பிலிருந்து தலையை அவிட பெண்டைச் சூல் சிநியம்பு.

තරමක් සහව වැඩි තිහිනි. තමම කුදාලරාදවත්, ජ්‍යෙෂ්ඨ ඉපුරවත් අතර පියවර විස්සස් පමණ පළල තැනැනීම් තිරුවත් විය.

“හෝමිස් මහත්මයා. මලයිරුර වැට් තිබුණේ මෙන්න මෙනෑනයි.” ලෙස්ට්‍රේඩ් අපට පෙන්වා දුන්නෙයි.

මධ්‍ය සහිත ගතිය තිසු පොලොව කොතරම් මඟ වී ද යන්, මැකානි බිම ඇද වැට්ම තියා ඇතිවූ සාම්පූර්ණ එහි පැහැදිලිව දකින හැකිවිය. කිහිප දෙනෙකුන්ගේ පා එලට පැහැදිලි තැනැනීමෙන් හෝමිස්ට නම් කරුණු රාජියක් අඩුවෙශ්‍ය කරගැනීමට හැකිවූවා විය යුතුය. මූල්‍ය තොගුවයිලිමන් මූල්‍යභාණන් හා දියුලන දැයින් මම ඒ බව වටහා ගතිමි. තැනැනීම් කඩ එටා හෝමිස් කිහිපවරක් දී ගියේ ඉවා අල්ලන පුනර්ගෙයු විරෝධීනි. අවසානයේ මූල්‍ය පොලිස් තිලයිරයා දෙසට හැරුණෙයි.

“ලෙස්ට්‍රේඩ් මොකටද මේ ජලායයට බැඳීයේ?”

“ම් රේක්සයක් අරගෙන ව්‍යුරට් බැහැල, සිපුම්ව පරික්ෂා කරල බැඳුවා. මට හිඹුණා මිනිමුරිමට යොදාගැන් ආපුධිය හෝ වෙනත් යමක් එහි තිබේ කියලා. ඒ වූත්ත ඔබ නොහොමද. . . .”

“ඡා ඡා අර ඇතුළු පැන්තට ඇඟිරුණු මෙට් වම් කකුලේ සටහන පොලොවේ හැම තැනැකම් වැදිලා. එක තොයාගත්ත පුර්විනි උරු මියෙකුට වූත්ත. අයියේ! සිද්ධිය වූණු ඉක්මනින් මෙනෑනට ඇවින් මට මේ තැනැනීම් පරික්ෂා කරල බෙලන්ත ලැබුණා නම් මොන තරම් පහසුවක් වෙනවද. දන් මෙනෑන මිහරක් රුවුවක් ඇවින් පොලොව සිසාල ගියා වශේ. අයි සටහන් ඔක්සොම විනාස වෙනත් ගිහි.. විවිකාගුරය සාරකරුගේ සෙනාග ඇවින් තැක් ලකුණු තමා මේ තියෙන්නේ; මලයිරුර ඉදන් අඩි 6 ක් 8 ක් දුරට තිබුණු යලකුණු මුවුන්ගේ පා සටහන් විලින් වැඩි ගිහින්. තමුන්. . . මේ තියෙන්නේ. . . . එකම පුද්ගලයාගේ දෙපා විලින් ඇතිවූ පා සටහන් පේලි තුනක්.”

ඇඩා දේ විභාල කොට බලන කාවය අතටගත් හෝමිස්, වැහිකබාය බිම අනුරා ඒ මත වැනිරුණෙයි. මිශ්‍යම තම මූල්‍ය පොලොවම ල- කරගන් මූල්, කාවයේ ආධාරයෙන් ඒ පා සටහන් තවදුරටත් පරික්ෂා කිරීමට පටන්ගන්නේය. මූල් දිහින දිගටම යමක් මුවුනානු මට. යන්නමින් ඇයිනා. ඒ අපට පැවසු දෙයක් තොව තමාවම කියාගත් දෙයක් ලෙස මම තේරුම් ගතිමි.

“මේ කියෙන්නේ මැකාති තරුණයාගේ අධි සලකුණු. ඔහු දෙපාර්ත්මේන්තුවට ඇවිද ආ ලකුණු කියෙනවා. එක යැරයක් මුළු ඇවින් කියෙන්නේ විගයෙන් දුවශගෙන බව කිව හැකියි. සප්ත්‍රී අධියේ ඉදිරි සොටස මඩ පොලොවට හැරිලා වෙයි. විළුඩ් හරිය බිමට වැදි නැති තරමයි. ඔහු දී නිබුණු සාක්ෂිය රේකෙන් තහවුරු වෙනවා.

මිහුගේ පියා බිම වැට් සිටි හැරි දැක්කාම මැකාති තරුණයා ඉදිරියට දුවශගෙන ඇවින් කියෙනවා. එතැනෙට මේ කියෙන්නේ වියසක මැකාති ඉහළ පහළ සකස්මන් කරමින් හිටි අධි සලකුණු. එහෙම නම් මේ සලකුණ මොකක්ද? ආ. . . . ඒ තුවක්කු මිට බිමට වැදුණු ලකුණු. පියාගේ කජාවට සවන් දෙමින් තරුණ මැකාති හිටියේ කුවික්කු මිට නිම ක්‍රිබුගෙන. රිළුගට මේ මොකක්ද? හා! හා! මේ මොනාවද? සප්ත්‍රීන්ගේ පා ඇතිලි සොටස පමණක් බිමට වදින සේ ඉදිරියට ආ ලකුණු. මේ බුවිස් සප්ත්‍රීන්ගේ ඉදිරි සොටස හනරය්; තරමක් අසාමාන්‍ය ආකාරයක එකක්. මත්ත ඒ අධිසටහන් ඉදිරියට ආවා. ආපසු පියා, තුවන් යැරයක් ආවා. ඒ බිම වැට් නිබුණු පිට කඩාය අරගන්න. හොඳයි අට දන් බලමු. ඒ අධි සටහන් මෙහේට ආවේ සොහොන්ද කියලා?”

අධි සටහන් දෙසම තෙත් යොමු කරගෙන හෝමිස් තැනැලූ ඉහළ පහළ දිවිවේය. ඒ අඩි සටහන් විවෙක තොපෙනී හිය අනර, විවෙක යළි දිස්ටිය. තැනැලූ පිහිටුවෙන් කුලුරෝදටයි. එයට ඇතුළත් මද දුරක් හිය මහු යෝද බිවි ගසක් යොවැන් තැවැනුවෙන්ය. හෝමිස් පසුපස හිය අපි ද එතැනට ලොවීමු. එය, මේ කුලුරෝදේ පිහිටි විගාලම වෘක්ෂයයි. ගසේ මුලට සූම්ප පෙදෙස සිපුම් පරික්ෂාවකට ලක්කිරීමකට මගේ මිනුයා පටන් ගත්තෙය. යළින් වරක් මුතින් අතට බිම වැනිරුණු මහු, කාවිය ද ඇයට ලං කරගෙන විමිසිලුවෙන් විය. එය අවසන් වූවෙන් හෝමිස්ගේ මුවන් තැහැණු ජයග්‍රාමී හඩිනි.

ඉන්පසු මගේ මිනුයා සැහෙන වේලාවක් එතැන පරික්ෂාවට ලක් කළේය. ගස් විලින් වැට් නිබුණ වියථැනු කොළ එකින් එක ගෙන එවා දෙපැන්තම පෙරලා බලා යෝදායි කළ හෝමිස්, කුඩා කෝට්‍රු කැබුලි එකතුකොට එවා ද පරික්ෂාවට ලක් කළේය. මිලගට

මහු බිම හිඹුණු දුවලි රුනී උච්චයක් දියම් කවරයකට එකතු කර ගන්නේය. අනැතුරුව නිවි ගසේ කද වැට්ටිම කාවයේ ආධාරයෙන් පරික්ෂා කර බැඳුවේය. මහු ගසට තුදුරින් පායි වැවි හිඹුණු තැනක වූ උර් සහිත තුබික් නිඩු ගලක් අනට ගෙන යෝදියි කර බලා, එය තම සාක්ෂිවට දමා ගන්නේය. අවසානයේ කැලුරෝද මැදින වැටි හිඹුණු අවිශාර පරික්ෂා කරමින් ඉදිරි ගමන ඇරුමුවේය. මිළහට අප පැමිණියේ මිශා මාර්ගය වෙත්තායි. එනැතදී පා සටහන් සියලුල අකුරුද්න් විය.

"මේක හරිම සින්ගන්නා පුලු පරික්ෂායක්." හෝමිස් කිවේ යලින් සාමාන්‍ය තන්ත්‍රවියකට පත්වේමිනි.

"මේ දකුණු පැන්ඩේ නිබෙන අස්ථාව නිවස, ම. හිතන්නේ ද්‍රව්‍යෙහි විවිකාගාරය භාරකරුගේ නිවාසය වෙත්ත ඇති. ම. කුම්මියි හිහිල්ල, ඒ මනුස්සයා, මොරාන් එස්ක ව්‍යවහයක් දෙකක් කරාකරුල එන්න. ඒ, ගමන් පෙළ දියුම් කැබුල්ලකුන් දියාගන්න පුරුවනි. ඒවා අවසන් කළාව පසෙයේ අපට ද්‍රව්‍ය කැම් යදහා යන්න පුරුවනි. වොටියන්, ලෙස්ප්ලේච් හිකි- අක්වකරන්නයට නගින්න. ම. ඉක්මනට එනාවා."

හෝමිස් ආපසු පැමිණ් අක්වකරන්නය පිටවී යාමට තවත් මිනින්නූ දහයක් ගනවිය. අපි රෝස් නගරය බලා ගමන් ගන්නෙමු. නිවි ගස යටදී මහු අඩුලා ගන් ගල තවම්න හෝමිස් අන් නිනින්. ම. ඉක්මනට එනාවා."

"මෙන්න මේක ගැන එස්තර අහන්න මබ කැමුනි එවි ලෙස්ප්ලේච්."

හෝමිස් පැවසුවේ ගල ලෙස්ප්ලේච්ට පෙන්වමිනි.

"මිනිමැරුම සඳහා යොදාගන් ආයුධය මේකයි."

"මට නම් ඒ බවත් කියිම ලකුණක් මේක පෙනෙන්න නෑ."

"කියිම ලකුණක් නෑ."

"එහෙනම් මබ | කොහොමද දන්නේ ආයුධය මේකයි කියලා?"

"මේ ගල නිඹුණු තැන, යටින් තණකාල හැදෙමින් නිඩු තැනක්. ගල එනැනට වැට්ටිල සියෙන්නේ දින කිහිපයකට කළින්. මේක කාලෙක සිට හිටි, ඉවත්කරගනිපු තැනක්, ගහ යට කොහොවන් නෑ. මැකානියේ හිපේ නිඩු තුවාල විල හැඩියට හා ප්‍රමාණයට මේ

ගලේ නිබෙන තුපු තුලටම් ගැලුණුතාවා, වෙනත් කිහිම ආයුධයකා කිහිම සලකුණ් තු.

"එතකොට මිනිමරුවා?"

"මහු උස පුද්ගලයෙක්. වමන් කාරුයෙක්. දකුණු කඩුල විභාස් තොත්තේ ගහමින් ඇවිදින ගොජෙන් පලදින සපත්තු - දිවයලේ යන්න පලදින වර්ගයේ සනකම් අධියක් සහිත බුටිස් සපත්තු, මහුගේ පිට කඩාය අඟ් පැහැදි එකක්. දුම්බොන්පනක්. ඒ සඳහා යොදාගන්නේ ඉනැදියානු සුරුවලි, ඒක දුරන්නේ හෝල්චිරයකට සවිකරලයි. මහුගේ සාක්ෂාත්වී ඇති මූල්‍ය තොමුති, මොට මූ මැනැහිඛියක්. තවත් පුහුණු කාරුණා තියෙනවා. තමුන් අපේ යොදියිය සඳහා උදව් කරගන්න, මේ කාරණා වික ඇති."

ලෙස්ට්‍රේඩ් හඩනගා යිනාපුලෙස්ය.

"මට තම් කියන්තා තියෙන්නේ උපකළුපන මිනින් කරන මිය යොයාගැනීම් ගැනී මට තවමත් බැකයි කියන එකයි. සිද්ධාන්ත බොහෝම අනර්ස එවි ලෙන්ත පුරුවනි. තමුන් අපට කටයුතු කරන්න වෙන ව්‍යානාත්‍ය ජුරි සහාවල තත්ත්වය රීට වෙනස්. මුවත් බොහෝම ගැඹුරට හිඹාබලන අයා. පැහැදිලිව පෙනෙන සාක්ෂියක් තැනිව මුවනට කිසිවක් එන්තු ගන්වන්න බැ."

"සොදයි. කවුරුත් තමන්ගේ බුද්ධි මට්ටමට අනුකූලව ත්‍රියා කළ යුතුයි. ලෙස්ට්‍රේඩ් මග ඔබේ ක්‍රමයට කටයුතු කරන්න. මා මගේ ක්‍රමය අනුගමනය කරන්නම්. අද හවස්වාට් මට බොහෝම අවශ්‍යෙකි එකක් වෙනවා. බොහෝම බෙලාවට හැන්දුවේ දුම්රියෙන් මට උන්වනයට යන්න යිදුවෙන්නාන් පුරුවනි."

"එතකොට ඔබේ පරික්ෂණය සම්පූර්ණ තොකොට අන්හිටවලාද යන්නේ?"

"නැහැ. සම්පූර්ණ කර ඇවයන්."

"ඒ වූණාට මෙතැන තියෙන අහිරහය?"

"වියදුවා."

"කවුද එහෙනම් අපරාධකාරයා?"

"ම. අර කිවිව මහන්මයා."

"ඉතින් කවුද ඒ මිනිහා?"

"එක හොයාගත්ත එක එව්චරු අමාරු වෙන්න බු ලෙස්ලේඩ්. මේ අවට ඒ තරම් විශාල ජනගහනයක් නෑ තේද්?"

ලෙස්ලේඩ් තම යුවුර හඳුවා, හෝමිස් ගේ හොපැහැදිලි ප්‍රකාශය ගැන අවිනිශ්චිත බවක් පළකාලේය.

"මං බොහෝම ප්‍රායෝගිකව වැඩි කරන මිනිහෙක් හෝමිස් මහන්මයා. එක කඩුලක් තොන්ඩිගහන, විම්ස්කාරයා කවුද සියලු මට ගම පුරා ඇවිද ඇවිද හොයන්න බු. මං එහම කළුන් දේකාවිලන්ධියාධී එකේ මගේ සඟයා හිතාවෙලා මැර්වි."

"බොහෝම හොමිස්" හෝමිස් සිවේ කිහිද කැඳුම්කින් නොරවයි.

"මං මබට අවස්ථාවිස් සඳයා දුන්නා. මෙන්න අපි මබේ නවාතුනටත් ආවා. එහෙහම් ආයුධෝවන්. මං ලන්ධනය බලා පිටතවෙන්න කළින් මබට පත්‍රිව්චියක් එවන්නම්."

ලෙස්ලේඩ් මුළුගේ නවාතුන අසලදී අශ්වකරන්නයෙන් බැඳ හියේය. අප ලැගුම්ගත් හෝටලයේ දක්වා අපි දිගටම පැමිණියමු. අපේ දහවිල ආහාරය පුදානම්ව නිවිත්. හෝමිස් සිටියේ දුඩී නිහඹ බවකිනි. මහු කළුපනාවක ගොලු සිටියේ වියදීමට අයිරු ගැටුවුවකට මූහුණුන් පුද්ගලයෙකු විළයිනි.

"මේ අහන්න එවාචන්" මූහු කටාව පටන් ගන්නේ සේවකයා කුම මේයය අස්කරණෙන ගිය පසුයි.

"මෙහෙන් වායිවෙලා ඉදාගත්ත, මං කියන දේට බොහෝතක් සහන්දෙන්න. මට කියනවා මබට කියන්න් දිග කට්ටවක්. එකුතින් එහාට ගන්න ඕහො මොන වගේ පියවරක්ද කියන එක මට ගෙශරෙන්නා නෑ. මේ ගැන මබට උපයුක්ක් දිය හැකි නම්, මං එක ඉතාමන් අගෙනොට සඳහනවා."

"කියන්න, මං අහගෙන ඉනුනාම්."

"මැකානි තරුණයාගේ සාක්ෂියට යවන් දෙදැනි ඉතාම වැදගත් කාරණා දෙනක්, අපි දෙන්නටම වැවහුණා. ඒ වුණ්න් ඒ කාරණා දෙන මබට පෙනී ගියේ, තරුණයාට විරුද්ධ සාක්ෂි හැටියට; නමුන් මට පෙනී ගියේ එවා. තරුණයා තිරේද්‍රූප යයි හගවන සාක්ෂි ලෙස. එහෙම් තේද්?"

"මට්."

"මෙයින් පළමුවෙනි එකු වූනේ, තමාව දකින්න කැඳා, තමන්ගේ නාභ්‍යා අර "කුරු" කියන රහස්‍ය සංඛ්‍යාව කළ එක, දෙවිනි එක මහු මිය යද්දී "රටි" ගුණවින් කිවි විවහය. මූර්ගන්න පතා අදිමින් සිටි මහඳු මැකානි විවහ කිහිපයකම ගොල් මැතිරුවා, නමුන් මහුගේ පුනාගේ කනට හරි හැටි වැටුවෙන් "රටි" යන විවහය විතරයි. අපේ පර්යේෂණවලකු ඉදිරිගමන අපි දත් ගේ කාරණ දෙනෙන් අරඹමු. අඩි මුලින්ම හිතමු මේ ඉලන්දාරියා කියන කරාව අකුරක් නැර සම්පූර්ණ සහායන් කියලු."

"එනකොට ඇරු එක?"

"පැහැදිලිවම එක මහඳු මැකානි තම පුනා වෙනුවෙන් කර සංඛ්‍යාවක් වෙන්න බේ. මේ යෙලාවේ මහඳු මැකානිගේ හින් තිබුණේ පුනා ඇත්තේ ව්‍යිස්ටල් තැකරයේ කියලයි. පුනා ආපහු ඇවිත්, නාභ්‍යා කියන දේ ඇතෙන් තෙක් මානෙක සිටීම, සම්පූර්ණයන්ම අනුමිතෙන් යිඳුවුතු දෙයක්. එහෙම නම් "කුරු" කියන සංඛ්‍යාව හිඹුත් කළේ කාචදී? පැහැදිලිවම වෙනත් කෙනෙකුටි, කුවද ඒ පුද්ගලයා? ඒ තමයි වියසක මැකානි-භාලුරෝදදී හමුවිමට කළනාබා වෙලාවක් යොදාගෙන තිබූ පුද්ගලයා. මේ "කුරු" කියන ගෙදය මිස්ට්‍රේලියාතු ආරේ ගෙද නැගිමක්. එක මිස්ට්‍රේලියාතු රාජිකයන් අනර පුවිමාරු වෙන සංඛ්‍යා ගෙදයක්. එනකොට අනිවාර්යයන්ම අපේ හිනට හැගිමක් ඇතුළුවෙනවා, ජලායය අයල් මැකානි මේ හමුවෙන්න හිටි පුද්ගලයා, කාලයක් මිස්ට්‍රේලියාවේ වාසය කළ කෙනෙක් යන්න."

"එනකොට අර "රටි" කියන විවහය?"

හෝමිස් තම සාක්ෂුවෙන් නමා තිබූ වියාල කඩායියක් රැලියට ගන්නේය. රේඛට මහු එය මීයය මන දිග හැරියේය.

"මේ තියෙන්නේ මිස්ට්‍රේලියාවේ වික්ටෝරියා ප්‍රාන්තයේ සිහියමක්. මැ රේයේ රාජී ව්‍යිස්ටල් වලට විදුලි පුවනක් යවලා මීක ගෙනවා ගන්නේ. වාටියන් කියන්න බලන්න මම මේ පෙන්වන තැන තිබෙන විවහය මොකක්ද කියලා."

මගේ මිනුයා සිතියමට දෙයලල තබා නගරය නාමකා පෙන්විය.

"ඇරටි" මේ කියෙවිවෙමි.

"මෙක මොකකද?"

"බැලරට."

"හරියට හරි. මැකානි සියු විවෘත එකයි. නමුත් මහුගේ පුතාට ඇඟුණේ විවහයේ අන්තිම යට්ටිරය පමණයි. මහඳ මැකානි උත්සාහ කළේ, තමාට මරණීය කුවාල සිදුකළ පුද්ගලයාගේ නම පුතාට හෙළිකරන්නයි. බැලරටි අසවිලා දෙනුවෙන්."

"එක හරි අපුරුදි!" මම සිටුම්.

"මට. හරිම පැහැදිලියි. දන් ඉටට ප්‍රේෂනතාවා තේද මිනුයා, අප සොයා යා යුතු ශේෂතුය බොහෝම් පැවු එකක් වන අපුරුන් ම. සිමා කළා. පුතාගේ සාක්ෂිය ඇත්ත නම්, අලු පැහැනි පිටකබායක් හිමිව සිංහල තුන්වැනි වැදුගත් කරුණ. සියිලදෙයක් නොපැහැදිලි තැනක ඉදාලා දන් අපි ඇවිත් හියෙනවා, හොයා ගත යුත්තේ කාවද සියන පැහැදිලි තැනකට. ඔහු කවුරු වුණත්, අම් පැහැනි පිටකබායක් හිමි, මියාවූලියාවේ බැලරටි ග්‍රාමයෙන් ආ කෙනෙක්."

"සත්ත්වින්ම මට."

"රිලභට ඒ තැනැත්තාට මේ පලාතා තම්පේගේ ගම වගේ ඩුරු පුරුදියි. පහසුවෙන් මේ අධිවියට යන්න එන්න පුරුවනි. බොය්සොලීන් රාජායය පැන්තට ඇතුළුවෙන්න පුරුවන් හාදර්ල ගොවිපොලෙන්; එහෙමත් තැන්තම් විනුයායෙන් පමණයි. පිටස්තරයෙකුට, මෙහි එම අපහසුයි."

"එකන් හරි."

"රිලභට අප පැමිණෙකවි අද අප කළ ගලේපණාන්මක වාරිකාවට. පොලොව තොදින් පරික්ෂා, කිරීමෙන් මට හැකිවුණා බොහෝම සියුම් සාක්ෂි සිහිපයක් තොයාගන්න. එවා තමයි අපරාධකාරයා හඳුනාගත හැඳි මහුගේ පෙෂාගලික තොරතුරු සිහිපයක්. එවා ම. දුන්හා අර මෝඩියා ලෙස්ට්‍රේචිට. . . ."

"නමුත් ඔබ කොහොමද එවා තොයාගන්නේ?"

"ම. යොදාගත්ත පුම මොනවද සියල ඔබ දන්තාවානේ වොවිසන්. ඉතාම සියුම්, තොවැදුගත් යය සිගෙන දේ නිරීක්ෂණය කිරීමයි එතුන රහස්."

"මට සිතුගන්න පුරුවනි ඔබ අපරාධකාරයාගේ උස නිගමනය කරන්න ඇත්තේ කොහොමද කියලා. මහුගේ පියවර දෙකක් අනර දුරටත්, ඔබ උස ගැන දළ වශයෙන් නිගමනයකට එන්න ඇති. මහුගේ බුටිස් සපන්තු ගැනත් ඔබ අධිසවහන් විඵින් දකින්න ඇති."

"බව, එවා වියෙෂ බුටිස් සපන්තු එර්ගයක්."

"ඒ වූන්න් කොර ගස්මින් ඇවිදින් බව කිවිවේ කොහොමද?"

"මහුගේ දකුණු සපන්තුවෙන් වැශීනු පා සටහන, වම සපන්තුවෙන් වැශීනු සටහන තරම් පැහැදිලි තු. මහු දකුණු කකුලට වැඩි බරක් යොදුන්නේ තු. ඇදි? දකුණු කකුලේ කොර ගතියක්, නොන්වී ගතියක් ඇති නියා."

"මහු වමස්කාරයෙක් බව කිවිවේ කොහොමද?"

"ඇය වොටියන්, අධිකරණ හැර ගෙවූවරයා ඉන්ක්වෙයේට් විභාගයේදී දී කිමුණු ආක්ෂියන් ඔබන් යම් තරමක විමතියකට පත්වූණා නො. පහර එල්ල තුර කිවුගේ පිටුපසින්; ඒ වියෙම ගොහොම ලෙ ඉදන්, නාමුන් එය වැදි කිවුගේ හිසේ විමිපසට. අපරාධකාරයා වමස්කාරයෙක් නොවැසින්ම එහෙම වෙන්නේ කොහොමද? නාත්තායි පුහුයි අනර ආරවුල ඇතිවින එලාවේ අපරාධකාරයා අර යොදි තිවි ගසට මුවාවෙලා බලාගෙන ඉදල නියෙනවා. මහු දුම්වුරියක් දළවාගෙන ඉඳල නියෙනවා. මට හමුවූණා මහුගේ පුරුවුවේ අර, දුම්වුරි-වර්ග විල අර පිළිබඳව මා සඟ වියෙෂජ දකුම නියා, මට කිමට පුරුවනි ඒ ඉන්දියන් පුරුවුවක අර බව. මබ දැන්නවා ම. මේ අංශය ගැන තරමක අවධානයක් යොමුකර ඇති බව. ම. ඒ ගැන පිසු කුවා පොන් විස්තර කර කිබෙනවා, පසිජ්ප, පුරුවුව හා පිගරට් වර්ග 140 ක අර පිළිබඳව. අර වික හමුවූණාම ම. භායා බැඳුවා පුරුවු කොටස ගැන. මහු ඒක විසිකර නිනි, ගහමුල පාසි වැවි කිමුණු තුනකින් මට ඒක හමුවූණා. ඒක ඉන්දියානු පුරුවුවෙක්. නාමුන් මේ වර්ගය මතනු ලබන්නේ රෝටර්බුලිජි."

"රීලටට පුරුවුව හෝල්චිරයට සවිකර උරන බව?"

"පුරුවුවේ කොලුවර අනවලින් සපා නොමැති බව මට පොනි ගියා. ඒ කියන්නේ මහු ගෝල්චිරයක් පාවිවිටි කර කිබෙනවා.

පුරුවිටුවේ කෙලවිර කළටත් සහ්යා ඉවත්කර නැහැ; පිහියකින් සහා නිලෙනවා. නමුත් ඒ කැපුම් පාරේ තැබූදිලියි පිහියේ මුවහනක් නැති බව."

"හෝමිස්. මබ මේ අපරාධය කළ පුද්ගලයා වටා දෙක් වියා හමාරයි. දැන් නම් ඔහුට එකෙන් ගැලවීමක් නැහැ. එපමණක් නොවේයි. මබ අහි-සක තරුණයෙකුගේ තිබූතයන් බෙරාගත්තා. එක හරියට අපුරුෂයා ඔහුගේ නොවේවා තරුණයාගේ ගෙලේ හිරකරලා එලදැදි, කළුය සහා ඔහුට ගෙවාගත්තා වගේයි. යාක්ෂි යොමුවන්නේ කොයි දිකාවටද කියල මට හිතාගත්තා පුරුවනි. සැකයක් නැ අපරාධකාරයා තමයි. . . ."

".... ජේන් ටර්නර් මහත්මයා." යයි කුගැසු හෝටලයේ සේවකයා අපේ දාර විවිධ කොට අමුන්නෙකු ඇතුළට කුදාවාගෙන ආවේය.

කාමරයට ඇතුළ වූ පුද්ගලයා අපුරු පෙනුමක් තිබු අයෙකි. කකුලක් කොර ගසමින් හොමින් හොමින් ඇවිදගත ආ විලයින් ඔහු අබල දුබල පුද්ගලයෙකු බව පෙනිණ. ඒ වයස් ගතවීම හා ලෙඛිලරුග නිසා විය යුතුය. එහෙත් ඔහුගේ අන් පා වලින් සිරුරේ ගක්කියන්, රැස් වැටි තිබුණු මුහුණන් පළවු තැහිමි වලින් වින්න ගක්කියන් මැනැවින් පෙනිණි. ඔහුගේ පැසුණු හිසකේස්, ගොරෝසු රුවු හා ඉහළට වැටි තිබුණු ඇහිබුම පොරුෂන්වය විදහා දක්විය. එහෙත් මේ අමුන්නාගේ මුහුණ තදින්ම සුදුමුලි වී තිබු අතර නාස්පුම් අසල නිල් පැහැ ගැන්වී තිබිණ. මේ තැනැන්නා මාරාන්තික තිද්‍යුණාගත රෝගක ග්‍රහණයට හසුවී, තිවිනයේ අවසානය කරා ල-වේලින් සිටිනා බව එයින් මම වටහා ගතිමි.

"මය සේපාවේ වියදිවෙන්න මහත්මයා. මා එවු උයුම් කුල්ල ඔබට ලැබෙන්න ඇති?"

"මට. මොරාන් මට එක ගෙනැවින් දුන්නා. මබ කියලා තිබුණ, අපකිර්තිය ගෙනෙන මහා ආන්දෝලනයක් වළක්වෙන්න මා හමුවන්න කුමතියි කියලා?"

"ම. ඔබේ තිවියට ආවිශ්‍ය නම්, මිනිස්පු නොයක් මිපාදුප සරාකරන්න පටන්ගතිවී කියල මට හිතුණා."

හෝමිස් පිළිතුරු දැන්නේය.

Reading Purpose Only, Not For Print.

256. ".... හෝටලයේ සේවකයා දාර විවෘත කොට අමුන්නෙකු ඇතුළට කැඳවාගෙන ආවේදය.

"මාව හමුවෙන්න ඡින කිවිලට මොකටද?" යයි ඇදුවින් ටර්නර් මහනාගේ මූහුණේ සැලකුණු වී තිබුණේ පරාපුදයයි.

"මති. මැකාති සිද්ධිය ගැන හැම දෙයක්ම ම. දත්තවා."

මහල්ල දැන් වලින් තම මූහුණ විසාගත්තේය.

"දෙවියන් වහන්සේ මට පිශිවටන් සේක්චා!" මූහුට උස භංජින් කියුවිණි.

"ඒ වුණන් අර ඉලන්දාරියට අනුතුරක් වෙන්න ගියා නම්, ම. එකට ඉඩජරින්නේ නෑ මහන්මයා. දෙයියුම්පා! ම. එහෙනම් උසාවියට දිහින් හැමදේම හෙළිකරනවා."

"එබ එහෙම කියනවා අනුත්තාන් මට සතුවුයි." හෝමිස් කිය.

"මගේ කෙල්ල තිසා තොමෙකි නම් මෙහෙකට ම. ඇත්ත හෙළිකරලා මහන්මයා. මිනිමරුවින් හැවියට මාව හිරහාරියට ගත්තෙන් මගේ පු.රි කෙල්ලගේ පසුව පැලිල මැරෙයි."

"ඒ තත්ත්වයට එන්න අපි ඉඩජරින්නේ නෑ." හෝමිස් කිය.

"මොනවා?"

"මම රහස් පරික්ෂකයෙක් වුණත් රුතුයන් පත්කෙරුණු තිල උත් කෙනෙක් තොමෙයි. මාව මෙහෙට ගෙන්නුවේ එබේ දුව්හිය. ඇයගේ ඉල්ලීම මනයි ම. කටයුතු කරන්නේ. ඒ වුණන් අප මැකාති තරුණයා තිදහස් කරගත යුතුයි."

"මම මරණායන්න මිනිහෙක් මහන්මයා. ම. දියවැඩියාව තිසා අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ රෝගීව ඩිටින කෙනෙක්. මගේ වෛද්‍යරියා කිවේ ම. තව මාසයක් එවින්වේද කියන එකත් යුක යහිතයි කියල. ඒ වුණන් ම. කුම්මියි, ඒ වික කාලෝට හරි හිරගෙදරට තොහිරින් මගේ වහු යට මැරෙන්න."

හෝමිස් හාන්සිපුවුවෙන් තැහිට ගොස් මෙසය අසල අපුන්ගත්තේය. කඩිදුයි කිහිපයක් භා පැනක් අතට ගත් මූලිකීමට පුදානම් විය.

"ටර්නර් මහන්මයා. අපට ඇත්ත කියන්න. ම. හැම දෙයක්ම ලියාගත්තම්. රිට පස්සේ එබ රිට යටින් අත්සන් කරන්න. මේ ලොවිසන් මහන්මයා එකේ සාක්ෂියට අත්සන් කරාට. මැකාති තරුණයාට අධිකරණයෙන් දැඩිවම් තියම වුළෙන්, මූහු බේරා

ගන්න වෙන කළ හැකි කිහිප දෙයක් නොමැති නම් පමණක්, අපි එබේ පාලේවිවාරණය ඉදිරිපත් කරනවා. මං ඔබට පොලරාන්දු වෙන්නම් අප මේක මොදු පත්තේන් එය අනුවගුම වූජාත් පමණක් බව."

"ඒක බොහෝම ගොදයි. ඒ වූජාත් මෙහැන ප්‍රශ්නය නියන්තේ නඩුව මහාධිකරණයේ අභ්‍යන්තර පටන් ගන්නා තුරු මං ජ්‍යෙන්ත් වෙදු කියන එකයි. ඒ හිත්ද මං ගැන ප්‍රශ්නයක් තැහැ. මට උවමනා ආලුස්ටර මේකන් ඇතිවෙන කම්පනය වළක්වාගන්නයි, මං ඔබට හැමමදයන්ම පැහැදිලි කරලා කියන්නම්. ඒක සිදුවෙන්න බොහෝම කාලයක් සියා නමුත් කියන්න එව්වර වෙලාවක් යන එකක් නෑ.

හෝමිස් මහත්මයා. මේ මැරුණු මැකාං මොන විදියේ කොනොක්ද කියා ඔබ දැන්නේ නෑ. ඔහු තමයි නියම යක්ෂයා - යක්ෂයා මිනිස් ඩ්වරුපයෙන් තැවත ඉපදිම්. ඒ වික ඔබට වියෝගයටම කියන්න මට පුළුවනි. මං ප්‍රාර්ථනා කරනවා ඒ වෙශ මිනිහැකුගේ ග්‍රහණයට ඔබ අභ්‍යන්තරෙන්න, ඔබට දෙවියන්ගේ පිහිට ලැබෙන්න කියල. මේ පහුගිය අවුරුදු විස්ස තුළ මං. ඔහුගේ ග්‍රහණයට ඩිරවෙලයි සිටියේ. උං මෙය කේතිතය විනාශ කළා. මං උට අනුවුදෙන් කොහොමද කියලා මං ඔබට කියන්නම්.

මේක සිදුවුලන් 1860 ගණන්වල මුල හරියේ. තැන, මිස්ට්‍රේලියාවේ වික්ටෝරියා ප්‍රාන්තයේ, රන්තරන් ඉල්ලම භාරත පුදේර. ඒ කාල මං තරුණ ගැටුයෙක්. කිසිදේකට හය තැති, ක්ෂණිකව තීරණ ගන්නා, හරි දේ මොකක්ද, වැයිදී දේ මොකක්ද කියලා තොහඳුනන තරුණයෙක්. මං තරක යාල්වන්ගේ ආපුයට වැළුණා. මත්පැන් වලට ඇඩිබැහු වූජාත්. රන් ඉල්ලම ගැරීමෙන් සැහෙන මුදලක් භෞයාගන්නත් බැඳුවූණා. ඒ වැඩි අසාර්ථක යුණම අපි කැඳේ පැන්නා. රට පස්සේ අපි මං පහරන පල්හොරුන් බවට පත්වූණා. අපේ කළුලියේ හයදෙනෙක් සිටියා. අපි බොහෝම තිදුනයේ මංගකාල්ල කමින් ජ්‍යෙනුණා. සමහර වෙලාවට අපි ප්‍රවාහණයට සූදාන්තින් රන්තරන් ඉල්ලම ගබඩාකරපු තැන් භෞයාගෙන සිහින්, ඒවා මංගකාල්ල යුවා. එහෙමත් තැන්නම්, පතල් විලින් ඉල්ලම් | අරුගන සිය අශ්වකරන්ත තවත්ව කොල්ලකුවා. මාව හැඳින්වුණේ බැලරටි මැරවර ජැක් නමින්. අපේ කටිවියට මිනිස්සු කිවිවේ බැලරටි කොල්ල කළුලිය කියලයි.

එක ද්‍රවයක් බැලුවේ පිට මෙළඳුවන් දක්වා, රත්තන් ඉල්ලම් රෙන් අය්වකරන්න ගණනාවක් එකවරම් එන බව ආර්ථිකයා. අපි කුලේ සැහවිලා ඉදාලා උන්ට පහර දුන්නා. අය්වකරන්නවල ආරක්ෂාවට අවශ්‍ය යුතු ගන් හමුදා සටහීන් හයදෙනෙක් යොදා නිඩුණා. අපේ කට්ටියෙන් හයදෙනයි. අපි උන්ට පහරදුන්නා විතරයි, ඔවුන්ගෙනුන් දරුණු ප්‍රතිප්‍රහාර එල්ලුණා. නියුණු සටහකට පස්සේ උන් ගෙනයිය කරන්න හතරකම රත් ඉල්ලම් කොලුකාගන්න අපි සමන්වූනා. එන් අපේ අයගෙන් තුන්දෙනෙක් සටහෙන්දී එනුනම මියගියා. එක කරන්නයක රියුදුරාග හිස්ට පිස්තෝලය එල්ල කරලා, උං මරාදමන්න හදලන් ම. නිස්. හිටියා. ඒ නමයි මේ මිනිහා මැකාති. එදා මා උංට කොත් ගැස්සුවේ නැත්තේ ඇයිද කියල මට හිතාගන්න බැං මගේ මූළුණුවර හැමදෙයක්ම මහක තියාගන්න වියේ, උං ම. දිනා එදා බලා හිටපු හැරී, මට තට්ටන් මතකයි.

ඒ රත්තරන් තොගය අරුගෙන පැන ගනිපු අපි වියාල ධනවිතුන් බවට පත්වූණා. රට පස්සේ සියිලිවිකුට අභ්‍යනාවේ අපි එ-ගලන්නයට පැන ආවා. කාගේවන් සැකයට හාරනය තොවී මෙසේ පදි-වි වෙලා තීව්ස්වෙන්න අපට හැසියාව ලැබූණා. මගේ අනෙක් මිත්‍රයන් දෙදෙනාගෙන් සමුගෙන, අපරාධ විලට සම්බන්ධ තොවී, වැදගත් තීව්තයක් ගෙවෙන්න ම. නිර්ණය කළා. ඒ කාලේ විකිනීමට නිඩුණු මේ ඉඩම ම. මිලයට ගත්තා. ම. මේ මුදල උපයා ගත්තේ වැරදි පිළිවිළුකටයි. ඒ පටි ගෙවෙන්න මේ මුදල වලින් යහපත් වැඩිකටපුතු මොන්වා හරි කරන්නන ම. අරමුණු කරගන්නා. රට පස්සේයි මම විවාහ වුණේ.

මගේ පු-වි ද්‍රව ඇලිස් ඉපදුනුවට පස්සේ, තරුණ කාලයේදීම මගේ නිරිද මියගියා. ඇලිස් පු-වි කාලේ ඉදන් හැඳුණේ වැඩුණේ හොඳ ගනිදාන ඇති දරුවික් හැටියට, ඇගේ පු-වි අන් වලින් මාව ගෙන ගියේ නිවුරු පාරකට, හොඳ දෙවල්වලට. මිට කළින් කිසිවිධියකින් මාව එවැනි මහකට යොමු වී නිඩුණේ නෑ. එනෙන් විවන වලින් කියනාන් ම. මගේ තීව්තයේ අප්‍රති පිටුවක් පෙරටවා. ප්‍රජාගිය කාලේ පටි මකාදමන්න ම. හැකි තරමින් හොඳ කටයුතු වල යෙදුණා. මේ හැමදෙයක්ම හොඳින් සිදුවිගන යදි තමයි ම. මැකාතිගේ ග්‍රහණයට හසුවුණේ.

ම්. මගේ මුදල අභිජාතන එශ්චික් සඳහා එක ද්‍රව්‍යක් ලන්බැං නාගරයට ගියා. මට රිජනවි විවිධයේ මේ මිනිනව හමුවූනා. ඉරුණු කඩායක් ඇදගෙන, කුදිඩිය පාවහන් පැලුදගෙන මිශ්‍ර හිටියේ අන්තිම දුගියෙක් විවිහට.

"මින්න අපි ආයෝලන් හමුවූනා තැක."

මිශ්‍ර සිවිවේ මගේ අනින් ඇල්ලාගෙන.

"මගේ පවුලෙ ඉන්නා මායි පුනයි විතරයි. අපි ඔබේ පවුලෙ අය වගේ හිතවන්ව ඉන්නම්. ඔබට තියෙන්නේ අපට ඒවාට්ටෙන්නා ඉඩ සලස්වන එක විතරයි. එහෙම නොක්මළාත්? ඔබ දන්නාවනේ, එගලන්තය කියන්නේ බෙරුණුම හාඳුව නිතිය ආරක්ෂා කරන රට්ස්. පොලිස් ණටයුක් ගෙස්වියන්නා යන්තම් ගබිදෙවා කැඟුහුවාත් ඇති.

ඉතින් උත් ම්. තිවන්වූනු-පුදේයයේ පදි-වියට ආවා. උත්ගෙන් මට කිහිම ගැලුවීමක් තිබුණා නෑ. මගේ විනුයායේ හොඳම කොටසක කිහිම බැඳුක් නොඅඟ්චා තිවන්වූනා. මගේ හිතට කිහිම යැනායිමක්, සාමයක් තිබුණා නෑ. මට කිහිම දේකට තිද්දායක් තිබුණාත් නෑ. මැකාති උගේ ක්‍රියා සිතුවන් රද්ධාගෙන මා ලෙන්ම හිටියා.

ඇලිස් වියයින් වැඩිදිදී මැකානීගේ ගෙරාලිකකමත්, ඇරුරුකමත් එහෙන් එහෙතුම වැඩිවූනා. ඒ ආකෘති මගේ ලැඹුරුසාහෙන අතිතය, පොලිසිය දානගන්නවාටින් විඩා, මගේ දුව දානගන්නවාට ම්. අකමුළු බව මිශ්‍ර සේරුම් ගත්තා. මිශ්‍රට උව්‍යමනා වුනේ මොනවිද ඒ හැම දෙයක්ම, අසුවික් පාඩ්චිවක් තැනුවා මිශ්‍ර මගෙන් ගත්තා. උගෙන් වැඩිපුර-ප්‍රිංස් නොඅසාම ම්. ඒ දේවල් උප දාන්නා. සල්ලි, ගෙවිද්, ඉඩම් ඒ හැම දෙයක්ම. අන්තිමට උගේ ඉල්ලුවා මට අදත්ත බැරි දෙයක්. ඒ මගේ දුව ඇලිස්.

බටට ගත්තෙකවා, මේ කාලය වෙත කොට මිශ්‍රගේ පුනාජ් මගේ දුවන් දෙදෙනාම වියයින් වැඩිලා. මේ අසානීප සක්තිවය නියා ම්. දුර්විලට හිටි බවත් පුනර කරුණක්. ඉතින් මිශ්‍රට හොඳ අදහසක් පහළ වුනා. කිහිම කුරුදරක් තැනිව මගේ මුළු සේයකම් මිශ්‍රගේ පුනාට අයිතිවෙන යෝජනාවක්. ම්. ඒකට කැමුළුනිවුණේ නෑ. උගේ කාලක්ස්ඩ් පරපුර, මගේ පරපුර එකක මිශ්‍ර කරගන්නා

261. ". . . මහුණ් පුන් ඉවත්ව යනාතුරු ගහක් යටත වෙලා
පුරුචුවක් උරමින් හිටියා."

ම. කොහොමවත් කුමූති පුළුණු තු. මේ ඉලන්දාරියා ගැන මගේ හිතේ අකමුන්තක් හිඹුණ නොමේයි. තමුන් උගේ ඇගේ දුවන්නෙන් උගේ තාච්නග ලද. ඒ කාරණවම මට ඇති මේ විවාහයට විරුද්ධ වෙන්න. ඉතින් ම. එකට විරුද්ධ වුණා. මගේ රහස්‍ය හෙළිකරන බවට මැකානි තර්ජනය කළා. ඔහුට කළ නැඹී තරකම දේ කරන්න ඉඩහරින්න ම. හිමාගතනා. ගෙවිල් දෙකට් අතර මැද රුද රාශය හරියෙදී අයි හමුවෙන්න හිරණය කළේ ඒ ගැන වැඩිදුර කථාකරගන්න අදහසිනුයි.

ම. එනෑනට යදි, මැකානි ඔහුගේ පුතා සම්ග කනාඛෙක යෙදිලා හිටියා. ඉතින් ම. ගහක් යටත වෙලා ඔහුගේ පුතා ඉවත්පි යනුදු සුරුවුවක් උරමින් හිටියා. මැකානි කිසු දෙවිල් මගේ කනට වැවදේ, මගේ හිතට නැඹුණු ඔහු කෙරෙහි දැඩි වෙටරයක්, ද්ලේසයක්. මගේ දුව පාර අයිනො ඉතැනා හිඟන ගැහැනියක් කියල හිතල, ඇය කියන කිහිදෙයක් ගෙන්න නොගතන, ඇයට බදින්න කුමූති වෙය. කියල මැකානි ඔහුගේ පුතාට තර්ජනය කළා.

ම. මේ තරම් ආදරුයන් රෝ බලාගත්-විස්තුවක්, මේ නිවියාගේ ග්‍රහණයට හසුවෙලා විනාශවෙන්න, යනාහැරී දක්කාම ම. පිස්ස වැටුණා මහත්මයා. ඔහුගේ ග්‍රහණයන් මට ගැලුවීමක් තැදි? ම. දන් කොහොමවත් විනාශයට පත්විණු, මරණයන්න මිනිහෙක්. මගේ සිහිකළුපනාව නොදුයි. අතපය ගන්නීමත්. ඒ වුණ්න ම. දන්නවා මගේ ඉරණම්, මට තිව්න්වෙන්න ඉතිරිවෙලා හියෙන්නේ තව ද්විය කිහිපයක් පමණයි. ඒ වුණ්න මගේ කෙලුලගේ අනාගතය වෙනුවෙන් මා යමක් කළ යුතුයි. මගේ ලැංජාසහගත අතිනය යටපත් කරල දමන්න, මගේ ආදරුනීය දුවගේ අනාගතය ආරක්ෂා කරන්න, මේ විනාශකාරී කට්‍රය සාදුහරිම වසා දුමිය යුතුයි කියල මට හිතුණා. ඒ නිසා ම. ඒ දේ කළ හෝමිස් මහත්මයා. ම. ඒ ගැන කමිපා වෙන්නේ තු, තවත් සැරුයක් හරි ම. ඒ දේ කරනවා. ම. ඒ පාල තිව්නුවෙන් අපරාධකාරයක් නැරියට. ඒන් එකට හරියන්න ම. මුළුරුන්නා විරයක් වගේ. අර නිවියාගේ දලේ පැවැලිලා ම. අවුරුදු විස්සක් දුක්වින්දා. මගේ කෙලුවත් ඒ දලේ පැවැලෙන්න ඉඩනියන්න, මට කොහොමවත් භුකියාවක් හිඹුවෙනු තු. ම. ඔහුට පහර එල්ල කළේ, විෂ සහිත දරුණු සර්පයකුට පහර දෙන තරම් සැහැල්ලුවෙන්. ඔහුගේ විලාපය ඇහිලා, ඔහුගේ

පුතා දුව ආවා. නමුත් රේට කලින් කුලුරුදේ හැංගන්න මට හැකිවූණා. නමුත් මගේ අනින් වැටුවූ මගේ පිටකබාය ගන්න කවිත වාරයක් එනුනට යන්න මට සිදුවූණා. ඇත්ත කට්ටතරය ඒකයි මහත්වරුනි."

"මධ්‍යේ ශ්‍රීයාලේ සාධාරණත්වය ගැන තිශ්වය කිරීම මට අයිති කටයුත්තක් නොමෙයි."

ශේමිස් පැවසුලේ වයස්ගත පුද්ගලයා තම පාපෝච්චාරණයට අත්සුන් තබදිය.

"ම්. ප්‍රාර්ථනා කරනවා මය වගේ තත්ත්වයකට මූළුණ පාන්න අපට තොලුවේවිය තියලේ."

"මමන් එහෙම ප්‍රාර්ථනා කරනවා මහත්මයා. දැන් මබ මොකක්ද කරන්න තදන්නේ?"

"මධ්‍යේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය ගැන සළකලා ම්. කිසිම දෙයක් කරන්නේ නෑ මහත්මයා. ම්. දන්ත්වා මහාමිකරණයට විඛා වෙනත් උසාවියකට ලැබීම මිට යන්න සිදුවෙනා බව. මධ්‍යේ ශ්‍රීයාවලට උක්නර දෙන්න සිදුවෙන්නේ එනුන්දී. මධ්‍යේ පාපෝච්චාරණය මා ලග ආරක්ෂා සහිතව ක්‍රාගත්තවා. කරුණ මැකානි එල්ප්‍රේමිගහව තියම වූණෙන්, මූළු බේරාගැනීම දානු ම්. මේක පාවිච්චි කරනවා? එහෙම හැකිවූණෙන් මේක යැලින් මිනිස් ඇසුකට දැකින්න ලැබෙන්නේ නෑ. මිට පණිවින් සිටියන් මියකියන් ඒ රහය අප ලග ආරක්ෂා වෙනවා."

"එහෙම් මබට ආයුබෝචිතන් මහත්මයා. කවදා හරි මධ්‍යේ මරණ මාවකයේදී මා ගැන සිංහිකරන්නා. මරණයන්නාව ඉන්න මගේ හිතට මබ දුන් ගැනයිම සිංහිවූණාම මධ්‍යේ හිතට ලොකු යැහැල්පූවන් ඇතිවේ. ගැනයිල්දායක මරණයකට යන්න මිට එකම ඇතිවේ."

එයේ පවසා අපන් සමුළුන් යේන් වර්තර් මහතා, වෙචුලමින්, ඉතා අපහසුවෙන් අප් කාමරයෙන් ඉවත්වී හියේය.

"දෙවියේ අප ආරක්ෂා කරනවා!"

ශේමිස් පැවසුලේ සැහෙන වේලාවක් තිහඹව කළුපනා කිරීමෙන් පසුවයි.

"මෙ වගේ අසරණ අහි-පකු මිනිසුන් සමගම දෙධාන්‍ය මොකද මේ වගේ සෙල්ලම් කරන්නේ?" හෝමිස්ගේ මූල්‍යන් පිටවිය.

මැකාති සාමන නැඩුව මහාචාර්යායේදී විහාරයට ගැනීණ. විනිහියේ නීතිඥයා වෙත හෝමිස් ලබාදුන් තොරතුරු රාජියක් අනුව, නීතිඥයා විසින් හරස් ප්‍රශ්න හා විරෝධතා රෘගක් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඒ අනුව හෝමිස් මැකාති සම්පූර්ණයන්ම නිදහස් විය.

මහු වර්තනර් අප නැවුවේ කළ කතාබහෙන් මාය භතකට පසු මෙයියේය. මුවන්ගේ තේරින වටා පැවැති අදුරු අතිතය කෙයේ වුවන්, ඒ පිළිබඳ තොදනාම, හෝමිස් මැකාති හා ඇලිස් වර්තනර් සභුරින් අතිනත ගැනීමට ඉඩ ඇතුළයි මම විශ්වාස කරමි.

හිජම්‍යයක් !

අමිරභය මිනිමැරුම සහ අදාළ ගැටපු
විද්‍යාභාෂකලට විසාද පුපුකට රහස් පරිජ්‍යා
පරෙලාක හෝමිස්ගේ පුවිණයේ පරිජ්‍යා
සයක් ඇඳුලය් යුත්තේ

ආයුධීයිප්පා පරිවර්තනය චිජ්‍ය මෙහෙයු

මෙම යුත්තේ ප්‍රාන් සඳහන් කරා අධිංශුය.
චිලුක් මෝගල් මිංකොල්ලය
ඇබරියැවනි ඩේද්වාවකය
මිංස්කාවේ අමිරභය
චිජ්‍යාක්ස්ඩර් මැංසික් තොරකම
චිජ්‍යයක් !
අදාළ ආගණ්ඩාකය

චිලුක් මෝගල් මිංකොල්ලය

“බාජපා දිරි කාලයක් දකුණු අප්පාලටි ඡනකරලා, ණදිසියේම
ආපහු එළැලුන්නයට ආවා. එකට හේතුවූන් දකුණු අප්පාලටි
ඇයුත්තු බෙවර පුද්ධියයි.”

“දෙයිලය් සාක්ෂි! අන්න උඟ කම්මි! උඟ තමයි මිනිමරු එකා. උඟ
කම්මි මැරවරයා. දෙවියන්ට උඟත ඇවිත්ද? උඟට අභ්‍යුත්තාන් මි.
ඉවිරයි. දෙවියන් වහන්ස. මේ ප්‍රතිකාරයාට කමා කළ මැනවා! මේ
ප්‍රතිකාරයාගේ ජේඩිනය මුහුවා!”

“උඟ මහා නපුරු කපරී එශකක” මුළු සිරියි. “ම්. යුස්ම් ගන්නා භැං
චාරයක් පාසාම මට උඟ මහන් වෙනවා. මිලර් ඉං ඇට තුනක් කඩා
දුම්මා. කකුලේ ඇටකටු පෙළේකාලා. තව එශකන් ගැස්තරලා මගේ
කකුල පානවා. ඒ සික්කාම කළේ උඟ කම්මි. මේ සැරේ උඟට
අභ්‍යුත්තාන් නම් සිකා මාව මරා. එශක ආයේ දෙකක් නෑ.”

“ජර්න් කොහොමව්වන් ලකාංගල්ට්ටන් දුම්රිය පෙළේ බැඩින්න
ඒපා. මය එන දුම්රියේම කට්ට ඉදිරියට යන්න. එලුය දුම්රියපෙළ
ස්ටේඩිං වූජ්. එනුහදි දුම්රියෙන් බැඩින්න. ම්. අංච්චරන්නය එවින්නන්
එනුහටයි.”

ඡේලොක් ගෝමිස්ගේ විශ්වමානයේ පර්යුත්‍ර 1 THE ADVENTURES OF SHERLOCK HOLMES

ඉක්දහීල මාණ්ඩපය

“ලංඡිනි උරුම් පාඨ්‍යකානී ගෙත නැරා මෙම ආත් සිත්තා එවු ය...
මිශ්චිරියා සර්සාට් තොමි සිස්ත්‍යා සායාකාට් සිඳුවේට්
සිඳු....”

සරදුර සර්සා ආභ්‍යන් මූළාට් එමුදුවා!”

උම් දුමිරයේ අමිරහස් මිර්සය

“අප්‍රාථිතයාත් මේ මර්ම පාඨ්‍යයිල එවු ඉක්දහීල මාණ්ඩපය
සැකු යා. මාණ්ඩපය එමුදුවේ ප්‍රාග්ධනය ඇත්තේ පාඨ්‍යයිල ප්‍රාග්ධනය මින්
විද්‍යාත් වෙත පාඨ්‍යයිල ප්‍රාග්ධනය සිඳුවේ ආභ්‍යන් පරිභාස් ආභ්‍යන්
විභින්ත්‍යා.... නොයෙන් මේ පාඨ්‍යකා තේ සිත්තා නොයෙන්යා!”

විශ්චිත අත්පුදිමිය

..... විශ්චිත හරි මාණ්ඩප ආභ්‍යන්, සිත්තා පිළිබිඳු මාණ්ඩප දාය
ඇද්‍යායට හෙතු ආටි. විශ්චිත පැවැරීම්පායාට් දුදුම්පි වූය.

මිහුට පාඨ්‍යයාත් දැඟ්‍යාම
භාවිත්.

“ඩේ. ඩේ. ඩේ! .... දැඟ්‍යාම්! ආභ්‍යන් දැඟ්‍යාම්! මි. කළ
පාරායාම්! මි. කළ පාරායාම්!
විශ්චිතයා!”

“ආයි පෙළායන් දා?”

“මිර්සය !!”

අමිරහ් අඩවිලුර

විශ්චිත පෙළියි විශ්චිත තක්සි
සිල ඇදු විශ්චිතයා. විශ්චිත විශ්චිත
දුර එල් ගෙතා යෙන්තා පරින් ගත්
හැරි මෙම දුර්ඝලි, පිරිසන් අවාද
වි ඇද විශ්චිත පෙළියිට උදුවි
කිරීමේ ඉද්දින්පත් ජ්‍යා.

“මිනි අමිංඡක පිහිටියාට ප්‍රායය්
අවාද දා?”

“මිනි මිහිදා!”

“නෑ නෑ රටිම ගැඹුම් පාන
සිඳුයනාවා”

සහ

මොයියාක්ටියි සිත්තායා
විද්‍යාවකාය

රුඩු ලිකෙකාස ගැටුවාව

වන්දන මෙන්ඩස්ගේ පරිවර්තනයකි

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>